

STORTINGET

Dokument 15:4

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 451–600
15.11–04.12.2023**

Innhold

451.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. settestatsråd for landbruksministeren, besvart av landbruks- og matminister	11
452.	Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. redningshelikopter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
453.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. differansen er i gjennomsnittlig strømpris mellom NO2 og NO5, besvart av olje- og energiminister	14
454.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. behandlingstilbud hos kiropraktor, besvart av helse- og omsorgsminister.....	15
455.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. endringer i funksjons- og oppgavedelingen for å sikre bærekraft, besvart av helse- og omsorgsminister.....	16
456.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. å begrense ny letevirkosomhet til områder «rundt eksisterende olje- og gassplattformer», besvart av olje- og energiminister	16
457.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. å legge opp til at det kommunale/interkommunale brannvesenet kompenseres, besvart av justis- og beredskapsminister	18
458.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. norske fengselsceller, besvart av justis- og beredskapsminister.....	18
459.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. sykkeltyverier, besvart av justis- og beredskapsminister.....	19
460.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. kortbaneflyplassene, besvart av samferdselsminister.....	20
461.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. fergestrekningene, besvart av samferdselsminister	21
462.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. næringsetableringer, besvart av næringsminister	22
463.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. mer forståelig kommunikasjon fra offentlige etater, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	22
464.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. praksis der elevene settes i ulike klasser basert på foreldrenes økonomiske eller etniske bakgrunn, besvart av kunnskapsminister.....	23
465.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok, besvart av justis- og beredskapsminister.....	24
466.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. sosialhjelp, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	25
467.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. endringer i loven om voldserstatning, besvart av justis- og beredskapsminister	25
468.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. studielånet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	26
469.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. grenseforordningen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	28
470.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. promillekjøring, besvart av samferdselsminister	28
471.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. sladdingen på evalueringsrapporten på anbudspiloten for blåreseptlegemidler, besvart av helse- og omsorgsminister.....	30
472.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. intensivkapasiteten på sykehusene, besvart av helse- og omsorgsminister	31
473.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. ekstra bevilgninger til barnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	31
474.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. loven for voldserstatning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	33
475.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. gamlebyen, besvart av forsvarsminister	33
476.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. antibiotikaresistens, besvart av helse- og omsorgsminister.....	34
477.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. amputasjoner, besvart av helse- og omsorgsminister	35
478.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. forskriftsendringene, besvart av olje- og energiminister.....	36
479.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Gaza, besvart av utenriksminister	37
480.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. byggebransjen, besvart av næringsminister	37
481.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. havvindprosjekter, besvart av olje- og energiminister.....	39
482.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. bærekraftrapportering , besvart av finansminister	39
483.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. eierbeskatningen, besvart av finansminister	41

484. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. begrepet "aktiv næringspolitikk", besvart av næringsminister.....	42
485. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. rekruttering av kokkar til distriktshotell i Vestland, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	43
486. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. helsefagarbeidere, besvart av helse- og omsorgsminister.....	44
487. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømopprøret, besvart av olje- og energiminister.....	46
488. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. nedbørmengder, besvart av olje- og energiminister.....	47
489. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. advokater for private parter i barnevernssaker, besvart av barne- og familieminister	48
490. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. utvekslingskabler, besvart av olje- og energiminister.....	49
491. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Færder kommune, besvart av barne- og familieminister.....	50
492. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. inkludering for synshemmede, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	51
493. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. prostatakreft, besvart av helse- og omsorgsminister.....	52
494. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen, vedr. kompensasjonsordningen for oljepionerene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	53
495. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. enkeltpersonforetak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	53
496. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. at to arbeidsledige politifolk har blitt sendt på arbeidstrening hos Nordland politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	54
497. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. ekspertutvalg som skal utrede hvordan FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne skal innlemmes i norsk lov, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	55
498. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. rapportering av krigsforbrytelser på Gazastripen, besvart av justis- og beredskapsminister	56
499. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. lovbrudd fra strømsalgsselskaper, besvart av olje- og energiminister	56
500. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. trygdenivå og matsentraler, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	58
501. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. prioriteringsoppdraget, besvart av samferdselsminister	59
502. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Østfoldbanen, besvart av samferdselsminister.....	60
503. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Hurdalsplattformen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	60
504. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. nattarbeid, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	61
505. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. vakthald, besvart av forsvarsminister	62
506. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. borgere som hentes ut av Gaza til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	62
507. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. at frivillige og ideelle organisasjoner skal kunne drive tilbud, besvart av helse- og omsorgsminister.....	63
508. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Bane Nor Eiendom sine planer for å omregulere jernbaneterminalen i Steinkjer, besvart av samferdselsminister	64
509. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. beredskapsplanen, besvart av samferdselsminister	65
510. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. egenandelsvedtak, besvart av helse- og omsorgsminister.....	66
511. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjektet Møreaksen, besvart av samferdselsminister.....	67
512. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. terrorhandlinger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	67
513. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. praktiseringen og rutinene for bruken av §12 i forskrift om stønad til beboere i asylmottak, besvart av justis- og beredskapsminister	68
514. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. tungt vedlikehold på FLIRT-togene, besvart av samferdselsminister.....	69

515.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. alle utgifter knyttet til innføring av den såkalte tillitsreformen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	69
516.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. havbrukskommunene, besvart av finansminister	70
517.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Øren Heen, vedr. villrein sine kår i Noreg, besvart av klima- og miljøminister	71
518.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. krav til COP28, besvart av klima- og miljøminister	73
519.	Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. vanddirektiv, besvart av fiskeri- og havminister	74
520.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. andel av flyktninger med midlertidig kollektiv beskyttelse som har deltatt i eller deltar i introduksjonsprogrammet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	75
521.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. petroleumsfeltet Irpa, besvart av olje- og energiminister	76
522.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Hurtigbåtprogrammet, besvart av klima- og miljøminister ...	76
523.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. jordvernspolitikk, besvart av landbruks- og matminister	77
524.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Sykehuset Telemark/seksjon for rehabilitering på Nordagutu, besvart av helse- og omsorgsminister	78
525.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. respekt for Høyesterettsdommen i Fosen, besvart av olje- og energiminister	79
526.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. familiegjenforening fra Norge på vegne av et familiemedlem som oppholder seg i Palestina, besvart av justis- og beredskapsminister	79
527.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. petroleumsfeltet Breidablikk, besvart av olje- og energiminister	80
528.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. økonomiske kompensasjon for oljepionerene , besvart av arbeids- og inkluderingsminister	81
529.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. museenes muligheter til å søke om mangfoldmidler over spillemidlene knyttet til flerårige satsninger, besvart av kultur- og likestillingsminister	81
530.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. skuddeteksjon, besvart av justis- og beredskapsminister	82
531.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. skattefinansiert veibygging, besvart av samferdselsminister	83
532.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. samfunnsberedskap, besvart av helse- og omsorgsminister ..	84
533.	Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. programfaget, klima- og miljøfag, besvart av kunnskapsminister ...	85
534.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. regelverket i LULUCF, besvart av klima- og miljøminister	86
535.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. over- eller underskudd for hver enkelt lufthavn i Norge, besvart av samferdselsminister	87
536.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. kutt i tilskuddet til «mobilisering mot ensomhet», besvart av helse- og omsorgsminister	88
537.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. betalingsformidlingsforbudet i pengespellova § 5, besvart av kultur- og likestillingsminister	89
538.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. etat for eksportkontroll og sanksjoner, besvart av utenriksminister	90
539.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. personvern, besvart av justis- og beredskapsminister	91
540.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. næringslivet på Sørlandet, besvart av næringsminister	92
541.	Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. nedbygging av rus og psykiatri, besvart av helse- og omsorgsminister	93
542.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. rekrutteringsbehov, besvart av samferdselsminister	94
543.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. kalkulering og budsjettering med meirverdiavgift, besvart av samferdselsminister	95
544.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. personer som har svært høye matkostnader på grunn av behandlingen sin, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	96
545.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. statens kostnad for å utdanne én politistudent ved Politihøgskolen, besvart av justis- og beredskapsminister	97
546.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. ordningen for tilskudd ved klimabetinget produksjonssvikt, besvart av landbruks- og matminister	97

547. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. bistand til det afrikanske landet Rwanda, besvart av utviklingsminister.....	98
548. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Yangos virksomhet i Norge, besvart av kommunal- og distriktsminister	99
549. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. Haugalandsmusset, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	100
550. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. EuroCOP, besvart av justis- og beredskapsminister.....	101
551. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utanlandske vogntog, besvart av samferdselsminister.....	102
552. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Finnmarkseiendommen, besvart av olje- og energiminister ...	103
553. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. innfartsparkeringsanlegg , besvart av samferdselsminister .	104
554. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. lokalisering av den nye etaten for eksportkontroll, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	104
555. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. forbedringer i pasientreiseordningen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	105
556. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. avganger InterCity Vestfoldbanen, besvart av samferdselsminister.....	106
557. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. dobbeltspor mellom Hokksund og Drammen, besvart av samferdselsminister.....	106
558. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. veiprising, besvart av finansminister.....	107
559. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. forsikringsordningen for skoleelever, besvart av kunnskapsminister.....	108
560. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. lyd og bilde i domstolene og i Fylkesnemndene, besvart av justis- og beredskapsminister	109
561. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. lokalisering for den nye etaten for eksportkontroll, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	110
562. Fra stortingsrepresentant Sandra Bruflot, vedr. å gjøre dagens E16 mellom Skaret og Hønefoss tryggere, besvart av samferdselsminister	111
563. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. innbyggerhøringen, besvart av kommunal- og distriktsminister	111
564. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. barnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	112
565. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. fiskeressursene i Barentshavet, besvart av forsvarsminister	113
566. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. petroleumspolitikk, besvart av olje- og energiminister.....	114
567. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. internasjonal bistand, besvart av utviklingsminister	115
568. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. tips om trygdemisbruk, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	115
569. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. at det norske statlege selskapet Nammo sitt dotterselskap i Arizona leverte rakettkastarar til Israel i oktober, besvart av næringsminister.....	116
570. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. hvordan deler av norsk venstreside snakker om næringsdrivende, besvart av næringsminister.....	117
571. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. seksuallovbrudd, besvart av justis- og beredskapsminister.....	118
572. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. antisemittisme i Norge, besvart av kommunal- og distriktsminister	118
573. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Europarådets torturovervåkningskomité (CPT) og menneskerettighetene til Ócalan, besvart av utenriksminister.....	119
574. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. nasjonal strategi for å innføre automatisert transport i Norge, besvart av samferdselsminister	120
575. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. å motvirke Kinas støtte til Russland krig mot Ukraina, besvart av utenriksminister	121
576. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. autonome kjøretøy, besvart av samferdselsminister	122
577. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. fugl som tas av katter i Norge, besvart av landbruks- og matminister	123

578.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. NOAS, besvart av justis- og beredskapsminister	124
579.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. betegnelsen «nordmann», besvart av utenriksminister	125
580.	Fra stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen, vedr. NAV-veiledere på kontaktsenteret, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	126
581.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. skattlegging av privatboligeiere og gårdsbruk som selger deler av egenproduserte strøm, besvart av finansminister	126
582.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. antall mottakere av norske ytelser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	127
583.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. vektklasse for vegar, besvart av samferdselsminister	143
584.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. reiser med barn, besvart av barne- og familieminister	144
585.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Riksrevisjonen sin evaluering av Enova, besvart av klima- og miljøminister	145
586.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. strømstøtte, besvart av olje- og energiminister	146
587.	Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. FDI-loven i Sverige, besvart av næringsminister	146
588.	Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. NIS2-direktivet, besvart av justis- og beredskapsminister	147
589.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. forholdene på Bredtveit, besvart av justis- og beredskapsminister	148
590.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. avlspromblematikk, besvart av landbruks- og matminister	149
591.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. valdeltaking, besvart av kommunal- og distriktsminister	150
592.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. klimatoppmøtet, besvart av klima- og miljøminister	151
593.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. beregning av politidekningen, besvart av justis- og beredskapsminister	152
594.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. klimatiltak, besvart av klima- og miljøminister	153
595.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. den internasjonale LHBTIQ+-bevegelsen i Russland, besvart av justis- og beredskapsminister	154
596.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. tilskudd til studentsamskipnadene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	155
597.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. arbeidsvilkårsdirektivet fra EU, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	156
598.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. flypassasjeravgifta, besvart av finansminister	156
599.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. reduksjon av vedlikeholdet av norske veier, besvart av samferdselsminister	157
600.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. at regjeringa endra syn på behovet for tapsavsetning knytt til moglege tap under Alminneleg garantiordning i Eksfin, besvart av finansminister	158

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (451–600) for sesjonen 2023–2024**

Partibetegnelsen:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	486
Almeland, Grunde (V)	473, 529, 595
Amundsen, Per-Willy (FrP)	465, 469, 496, 530, 539, 571, 593
Andersen, Alf Erik Bergstøl (FrP)	494, 580
Bastholm, Une (MDG)	566, 586
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	459, 479, 523, 594
Bjørlo, Alfred Jens (V)	480, 485, 495, 532, 554
Bjørnstad, Sivert (FrP)	483, 484
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	472, 476, 507, 510, 536
Brufflot, Sandra (H)	562
Elvestuen, Ola (V)	490
Eskeland, Liv Kari (H)	522, 542, 543, 583
Fagerås, Mona (SV)	501, 502, 556, 557
Fiskaa, Ingrid (SV)	505, 569
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	546
Grotle, Olve (H)	533
Gulati, Himanshu (FrP)	559
Hagerup, Margret (H)	504
Halleland, Terje (FrP)	481, 482, 534
Haltbrekken, Lars (SV)	456, 518, 521, 525, 527, 581
Hansson, Rasmus (MDG)	575, 577
Heen, Aleksander Øren (Sp)	517
Helleland, Linda Hofstad (H)	587, 588
Hoksrud, Bård (FrP)	471, 477, 524, 544
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	565
Johnsen, Tor André (FrP)	550, 560
Jønnes, Kari-Anne (H)	596
Jørgensen, Geir (R)	462, 478
Kapur, Mudassar (H)	563
Kristjánsson, Mímir (R)	466, 528, 568, 570
Larsen, Erlend (H)	452, 548
Lie, Kathy (SV)	497
Linnestad, Anne Kristine (H)	493
Listhaug, Sylvi (FrP)	512
Lund, Tobias Drevland (R)	453, 468, 474, 572, 578
Lønseth, Mari Holm (H)	515, 520
Marhaug, Sofie (R)	499, 552, 585
Molberg, Anna (H)	503
Nilsen, Marius Arion (FrP)	487, 488, 540, 592
Njåstad, Helge André (FrP)	516, 531, 538, 591
Nyholt, Hege Bae (R)	564
Ojala, Irene (PF)	541, 555
Pettersen, Tage (H)	489

Rotevatn, Sveinung (V)	537, 561, 600
Schou, Ingjerd Schie (H)	475
Skjelstad, André N. (V)	460, 461, 508, 558
Steffensen, Roy (FrP)	463
Stensland, Sveinung (H)	470, 545, 549
Stokkebø, Aleksander (H)	574, 576, 597
Stordalen, Morten (FrP)	491, 514, 535
Sve, Frank Edvard (FrP)	509, 511, 551, 553, 598, 599
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	458, 589, 590
Trellevik, Ove (H)	519
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	455
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	547, 579
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	567
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	467, 498, 526, 573
Westgaard-Halle, Lene (H)	451
Wiborg, Erlend (FrP)	457, 506, 513, 582, 584
Wold, Grete (SV)	454, 464
Øvstegård, Freddy André (SV)	492, 500

STORTINGET

Dokument 15:4

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 451

Innlevert 15. november 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 23. november 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Har statsministerens kontor i saker som omhandler dette temaet vedtatt hvem som skal være settestatsråd, slik at Stortinget kan rette spørsmål til rette vedkommende?

vart ettersendt 19. september, 19. oktober og 13. november 2023.

Når svar foreligg frå Lovavdelinga vil eg, om det er naudsynt, be Statsministerens kontor om å utnemne settestatsråd for meg.

BEGRUNNELSE:

Avsløringen knyttet til kyllingholdet hos Aviagen i Sverige er svært bekymringsfullt. Ikke bare fordi dette er kyllingrasen som brukes i Norge, men også fordi nettopp de svenske eggene fra Aviagen er opphavet til våre norske kyllinger. Saken illustrerer ikke bare hva kritikkverdig kyllinghold kan føre til, men også utfordringene knyttet til den konkrete rasebruken og hurtigvoksende kylling. Det må Stortinget ta på alvor.

Nortura har gitt uttrykk for at de ønsker å bytte til sakterevoksende kylling, men at de ikke har «rike onkler» som samarbeidspartnere. De har derimot samarbeid med landbruksministerens nære familie på et av landets største klekkerier. Da undertegnede løftet bekymringen knyttet til Norturas uttalelser og utskifting av rase i ordinær spørretime, fremstod det som om statsråden ikke ønsket eller hadde anledning til å svare på denne utfordringen.

Svar:

Landbruks- og matdepartementet oppmoda 4. september 2023 Lovavdelinga i Justis- og beredskapsdepartementet om ei vurdering av min habilitet, mellom anna knytt til min families forretningsforhold. Tilleggsopplysningar

SPØRSMÅL NR. 452

Innlevert 15. november 2023 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 23. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan justisministeren redegjøre for hvordan beredskapen og tilgjengeligheten er for AW101 pr base og pr maskin sett i forhold til Sea King og sivile redningshelikoptre – men kompensert for problemer det alltid vil være med selve innfasingen av nye flytyper, og vil gjerne også vite hva ministeren tenker om risikoen ved å ha kun én type redningshelikopter?

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkelen på NRK den 10. november i år hvor sjef HRS uttrykker bekymring rundt innfasingen av de nye redningshelikoptrene. Det antydes bla at AW101 ikke har kapasitet til å løfte en skadd person på Galdhøpiggen dersom temperaturen er høyere enn 0 grader. Det påpekes også hvilken operativ sårbarhet det er med kun én type redningshelikopter.

Svar:

En forutsetning i anskaffelsen har vært at redningshelikoptertjenesten skal ha full beredskap uten avbrudd gjennom hele implementeringen. Det betyr at Sea King har opprettholdt full beredskap inntil SAR Queen har overtatt med full beredskap fra overtakelsesøyeblikket. Dette er gjort suksessivt base for base.

Vedlagte statistikk over beredskapsgrad viser at SAR Queen har fylt rollen godt. Statistikken for Sea King og SAR Queen er basert på rapporter oversendt fra Luftforsvaret.

Med Sea King har Norge hatt én type redningshelikopter i 50 år. Forsvaret har opparbeidet god kompetanse på å drifte redningshelikoptertjenesten og opprettholdt en god redningsberedskap gjennom hele perioden. Innføringen av SAR Queen endrer ikke på konseptet med å ha et enhetshelikopter. Forhold knyttet til å ha et enhetshelikopter ble drøftet i utredningene som ledet fram til framleggelsen av Prop. 146 S (2010–2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013–2020 og Stortingets vedtak om anskaffelsen ved behandlingen av Innst. 82 S (2011–2012). Regjeringens oppgave er å følge opp Stortingets vedtak.

I dag fyller mange helikopterressurser en beredskapsfunksjon i tillegg til SAR Queen-redningshelikoptrene som opereres av Luftforsvaret. Både luftambulansetjenesten, politiet, Forsvarets øvrige helikoptre, oljeselskapenes SAR beredskap og Sysselmesterens helikoptre på Svalbard er ressurser som kan bistå. Selv om de forskjellige beredskapsressursene i dag har ulike ansvarsområder, følger det av samvirkeprinsippet at alle offentlige organer (statlige, kommunale og fylkeskommunale) som har kapasitet, informasjon eller kompetanse egnet for redningsformål, plikter å bidra i redningstjenesten med til enhver tid tilgjengelig kapasitet og kompetanse.

Vedlegg til svar:

År	Tertial	Flytype	Base	Redusert tilgjengelighet
2020	Årsrapport	Sea King	Banak	1,3 %
		Sea King	Bodø	0,6 %
		Sea King	Ørland	2,0 %
		Super Puma	Florø	2,8 %
		Sar Queen	Sola	1,6 %
		Sea King	Rygge	0,7 %
2021	Årsrapport	Sea King	Banak	1,6 %
		Sar Queen	Bodø	1,2 %
		Sar Queen	Ørland	1,4 %
		Super Puma	Florø	2,30 %
		Sar Queen	Sola	0,3 %
		Sea King	Rygge	0,3 %

2022	Årsrapport	Sar Queen	Banak	1,3 %
		Sikorsky S92	Tromsø	0,14 %
		Sea King/Sar Queen	Bodø	0,3 %
		Sar Queen	Ørland	1,7 %
		Super Puma	Florø	2,30 %
		Sar Queen	Sola	0,4 %
		Sea King	Rygge	0,2 %

2023	1. Tertial	Sar Queen	Banak	1,50 %
		Sikorsky S92	Tromsø	0,80 %
		SAR Queen	Bodø	1,20 %
		SAR Queen	Ørland	0,70 %
		Super Puma	Florø	0,60 %
		SAR Queen	Sola	1,20 %
		Sea King	Rygge	0,10 %
2023	2. Tertial	Sar Queen	Banak	0,90 %
		Sikorsky S92	Tromsø	0,20 %
		Sar Queen	Bodø	0,70 %
		Sar Queen	Ørland	0,90 %
		Super Puma	Florø	1,10 %
		Sar Queen	Sola	0,90 %
		Sea King	Rygge	0,20 %

Kommentar
Ørland startet Sar Queen operasjon i mai
Banak startet Sar Queen operasjon Februar Kun 6 mnd. operasjon. Oppstart base 1. juli 2022. Bodø startet Sar Queen operasjon i desember

Forklaring til tabellen:

- Tallene fra Forsvarets 330 skvadron (Sea King og SAR Queen) er hentet fra Forsvarets årsrapport i årene 2020, 2021 og 2022. Tallene fra 2023 er hentet ut fra Forsvarets tertial- rapporter for de 2 tertialene vi har lagt bak oss. Tallene fra de sivile redningshelikoptrene er hentet fra årsrapportene for samme år (2020,2021 og 2022). Tallene for 2023 er hentet fra månedsrapportene for de tertialene vi har lagt bak oss og summert opp tilsvarende som forsvarrets tall. *NOTE: Merk at det for Tromsøbasen i 2022 kun er tall for de siste 6 månedene i 2022. Basen startet opp 1. Juli 2022.*

- Merk at Florø basen driftes med kun en Super Puma og har ikke back-up helikopter til stede på basen. Back-up helikopteret her deles med Equinor og vil være stasjonert offshore for Equinor og flys til Florø dersom vedlikehold eller større feilrettinger må gjøres på helikopteret i Florø.

- Basen i Tromsø opereres av 2 stk. Sikorsky S92. Her er det ett helikopter på 15 minutters beredskap og ett helikopter i back-up. Dette er sammenlignbart med den operasjonen som forsvarrets 330 skvadron har på sine baser Sea King og SAR Queen.

- På Florøbasen planlegges vedlikehold på dette ene Super Puma helikopteret av operatøren som også koordinerer med Equinor når helikopteret på Florø må ut for større vedlikehold for å sikre at beredskapen på Florø ikke reduseres når vedlikehold og feilrettinger må foretas.

SPØRSMÅL NR. 453

Innlevert 16. november 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 24. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden svare på hva differansen er i gjennomsnittlig strømpris mellom NO2 og NO5 uke for uke gjennom 2022 og så langt i 2023, og mer spesifikt hva differansen var i snitt mellom uke 25 og uke 40 disse to årene?

BEGRUNNELSE:

I møte med strømprisopprøret fra Agder, Rogaland og Telemark 14. november og i spørretimen 15. november ble det påstått fra statsråden at det ikke var vedvarende høye strømpriser i deres prisområde, NO2, sammenligna med prissonene NO1 og NO5 som utgjør resten av Sør-Norge. Dette mente han å kunne vise ved å vise til strømpriser fra tilbake i 2020 til nå.

Men siden har ting endret seg. I to år med redusert forbruk og fortsatt betydelig kraftoverskudd i NO2, to nye utenlandskabler som mer enn doblet eksportkapasiteten mellom NO2 og andre land som bruker dyr fossil energi til strømproduksjon, og energimangel på kontinentet og i

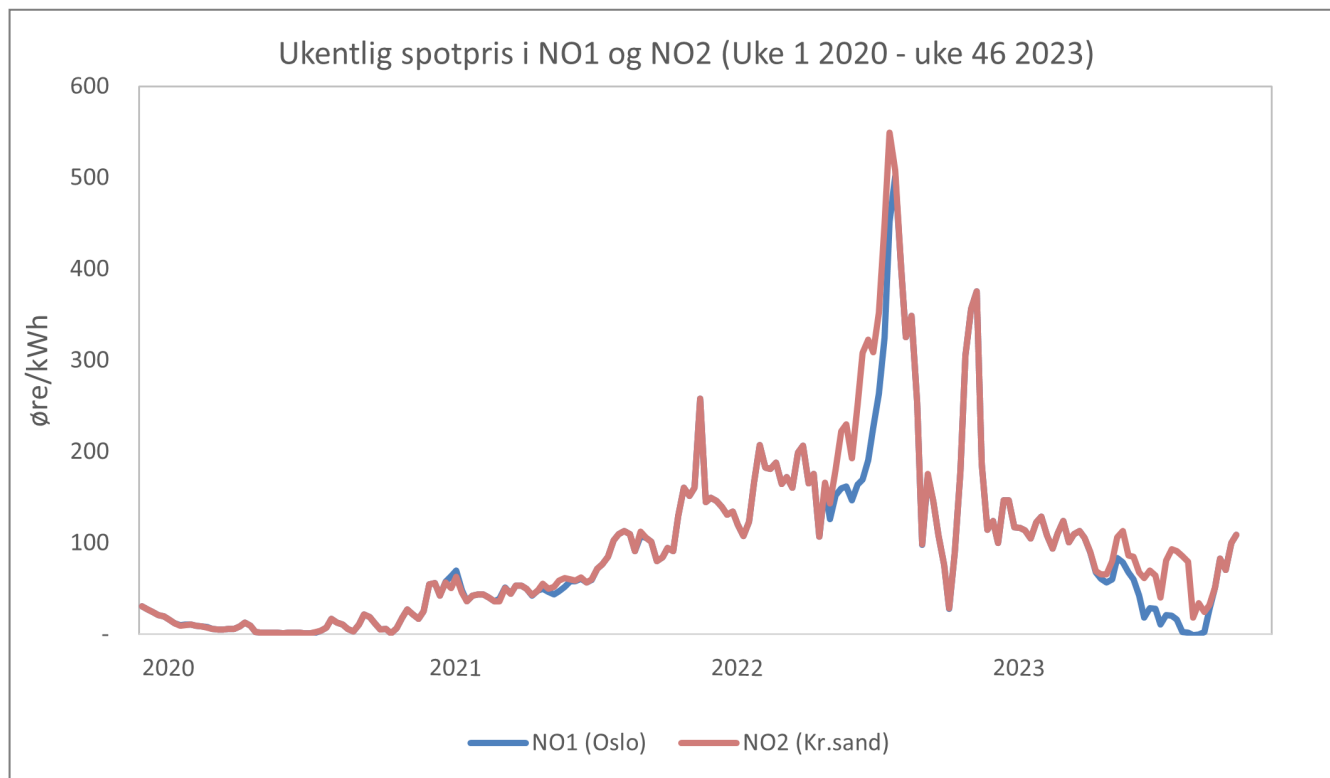
Storbritannia, har prisene økt i hele Sør-Norge - men mest av alt i NO2.

Særlig om sommerhalvåret har vi sett dette de to siste årene. Det gir en konkurranseulemppe i store deler av året for næringslivet.

Svar:

Både i år og i fjor har det tidvis vært prisforskjeller mellom prisområdene i Sør-Norge. Kraftprisen i NO2 har gjennom 2022 og så langt i 2023 i gjennomsnitt vært 18 øre/kWh høyere enn kraftprisen i NO1. Prisforskjellene i år og i fjor har vært konsentrert til sensommeren/høsten, en tid på året da forbruket typisk er lavt. I perioden mellom uke 25 og 40 i år og i fjor, har prisdifferansen mellom de to områdene i snitt vært på 51 øre/kWh.

Prisene i de tre sørlige prisområdene har vært tilnærmet like gjennom store deler av 2022 og 2023, og forskjellen i gjennomsnitt på 18 øre/kWh over hele perioden forklares i stor grad av forskjellene fra uke 25 til uke 40. Se figur under.

Figur 1: Ukentlig spotpris i NO1 og NO2 (Uke 1 2020 - uke 46 2023) (Kilde: Nord Pool)

Prisforskjeller mellom budområder er ofte nødvendige, men for store prisforskjeller over tid er krevende.

Både i NO2 og NO5 har prisene de siste årene vært på et høyt nivå i historisk sammenheng. Derfor har regjeringen

gjennomført en rekke tiltak. Det viktigste er strømstøtteordningen for husholdningene som har blitt forbedret og forlenget en rekke ganger. Den dekker nå 90 prosent

over 70 øre per kWh, for hver enkelt time. I tillegg har vi blant annet gjort viktige grep for energieffektivisering, og vi bruker flaskehalsinntekter på å holde nettleien nede.

SPØRSMÅL NR. 454

Innlevert 16. november 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 23. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mange har god effekt av sitt behandlingstilbud hos kiropraktor, et kutt i refusjon til denne behandlingen vil gjøre den dyrere.

Hvilke konsekvenser mener statsråden kuttet vil ha for pasientene som har god effekt av behandlingstilbudet de får i dag?

BEGRUNNELSE:

Det foreslås i regjeringens forslag til statsbudsjettet 2024 å redusere folketrygdens refusjon til kiropraktorbehandling.

Muskel- og skjelettlidelser er lidelser som er i sterk vekst i samfunnet. Store deler av refusjonen oppgir fagfeltet å sette av til forskning på blant annet kvinnehelse. Denne forskningen, gjennom Forskningsstiftelsen ELIB, Et liv i bevegelse, vil også lide under kuttet av refusjonen som halveres. Det samme vil fondet som går til etter- og videreutdanning av kiropraktorer som er med på å utvikle og opprettholde høy kvalitet i tjenestetilbudet i primærhelsetjenesten.

Svar:

Forslaget om reduksjon i folketrygdens refusjonstakster til kiropraktorer på 100 mill. kroner i Prop. 1 S (2023-2024), er et nødvendig tiltak for å skape rom for andre prioriterte oppgaver som styrking av sykehusene og fastlegeordningen, samt til utbygging av lavterskeltilbud innen psykisk helse. Det foreslås at reduksjonen gjennomføres ved å om lag halvere refusjonstakstene for kiropraktorbehandling.

Forslaget om å halvere refusjonene for kiropraktorbehandling antas å ikke øke belastningen på fastlegene.

Kiropraktorenes totaløkonomi antas i liten grad å være avhengig av de inntektene som kommer av folketrygdens refusjonsordning. Reduksjonen i refusjonen vil derfor ha liten betydning for det totale tjenestetilbudet av denne helsetjenesten.

Dagens refusjonsnivå for kiropraktorer innebærer en stønad på 176 kroner for førstegangs undersøkelse, deretter 81 kroner for videre behandlingstimer. Refusjonen fra folketrygden utgjør derfor bare en liten del av pasientens totale kostnader. Kiropraktorens rett til refusjon er ikke avhengig av avtale eller annen tilknytning til den offentlige helsetjenesten.

Pasienter med behov for behandling for muskel- og skjelettplager har tilgang til annet helsepersonell som behandler sykdom og skade i muskel- og skjelettsystemet, for eksempel fysioterapeuter. Fysioterapitjeneste er en lovpålagt oppgave som finnes i alle kommuner. Pasienter som får behandling hos avtalefysioterapeuter betaler egenandel, og den er inkludert i egenandelstakordningen.

Kiropraktorer har i dag fri prisfastsettelse, og prisen på tjenestene må antas å avhenge av flere forhold enn trygderefusjon og nivået på denne. Det vil således være en mulighet for at prisen for behandling vil kunne bli noe høyere.

Jeg viser til at vi i Prop. 1 S (2023-2024) foreslår å videreføre bevilgningen på 1 mill. kroner til en forskningssiftelse etablert av Norsk kiropraktorforbund. Stiftelsen har et nært samarbeid med Universitetet i Stavanger og bidrar til forskningsaktivitet innen muskel- og skjelettsykdommer og kiropraktikk.

Regjeringen legger opp til å skjerme midler til etter- og videreutdanning for kiropraktorer i 2024.

SPØRSMÅL NR. 455**Innlevert 16. november 2023 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 27. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Har oppdraget helseminister Ingvild Kjerkol høsten 2022 ga Helse Nord, om å se på tiltak som innebærer endringer i funksjons- og oppgavedelingen for å sikre bærekraft, vært behandlet i regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgsdepartementet ga 9.11.2022 oppdrag til Helse-Nord om å se på tiltak som innebærer endringer i funksjons- og oppgavedeling for å sikre bærekraft i regionen. Etter ett års arbeid, la fem arbeidsgrupper den 14.11.2023 frem sine anbefalinger. Etter Helse Nord's tidssplan skal forslagene gjennomgå drøfting og dialog med tillitsvalgte og brukerorganisasjoner, før styret i Helse Nord skal vedta et endelig høringsutkast 20.12.23. Allerede 14.11.23 gikk Senterpartiet ut og sa forslagene fra arbeidsgruppene var ukloke og at Senterpartiet vil opprettholde akuttfunksjoner og fødetilbudet i hele landsdelen. Utspillet fra Senterpartiets parlamentariske leder Marit Arnstad har skapt forvirring knyttet til om den omfattende prosessen regjeringen har igangsatt, som Helse Nord har arbeidet med i over ett år og som naturlig nok skaper utrygghet og uro i befolkningen, er forankret i regjeringen.

Svar:

Jeg ga i foretaksmøtet 9. november 2022 Helse Nord RHF i oppdrag å se på tiltak for å sikre økonomisk bærekraft, inkludert å vurdere behovet for endringer i funksjons-

og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt. Oppdraget ble varslet i Prop. 1 S (2022-2023) som Regjeringen la fram 6. oktober 2022 med følgende omtale:

«Helse Nord RHF har nå svært negative økonomiske resultater målt mot egne budsjett ved flere av sine helseforetak. Allerede før pandemien var det identifisert behov for omstilling for å få en drift tilpasset de økonomiske rammene. Det var vanskelig å videreføre dette arbeidet under pandemien. Regionens resultater så langt i 2022 viser at de økonomiske utfordringene er så omfattende at styret i Helse Nord RHF vurderer at forutsetningene for å iverksette nye større investeringer ikke lenger er tilstede. Den økonomiske utviklingen i regionen er svært bekymringsfull og innebærer behov for omfattende omstillingstiltak, som det nå arbeides med. Det er helt avgjørende for Helse Nord RHF sin langsiktige økonomiske stilling og framtidige handlingsrom at økonomien kommer under kontroll. Helse Nord RHF vil få i oppdrag å vurdere egnede tiltak»

Oppdraget som jeg ga Helse Nord RHF i foretaksmøtet 9. november 2022 handlet både om kortsiktige tiltak knyttet til behov for økonomisk kontroll og et langsiktig oppdrag for å sikre en faglig bærekraftig spesialisthelsetjeneste i Helse Nord. Denne prosessen er nå i gang. Det er lagt fram anbefalinger fra fem ulike arbeidsgrupper som skal samles til en helhetlig plan. Denne skal styrebehandles før den sendes ut på bred høring i januar. Her skal alle syn få komme til uttrykk. Etter høringen vil styret behandle saken på nytt og deretter sende sine anbefalinger til Helse- og omsorgsdepartementet i april neste år. Regjeringen vil så gjøre en helhetlig vurdering av saken. Regjeringens mål er å sikre et best mulig sykehustilbud i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 456**Innlevert 16. november 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 21. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Ønsker olje- og energiministeren å begrense ny letevirksomhet til områder «rundt eksisterende olje- og gassplattformer», slik statsministeren nylig har uttalt, og hvilke

endringer vil regjeringen gjøre i kriteriene for tildeling i av leteområder for å oppnå dette?

BEGRUNNELSE:

Klimautvalget 2050 foreslår i sin rapport blant annet «en stopp i tildeling av lisenser uten umiddelbar nærhet til eksisterende infrastruktur». Utvalget foreslår altså å skille mellom områder direkte tilknyttet eksisterende olje- og gassanlegg, der eventuelle funn kan bygges ut relativt raskt og med lave utslipp, og områder som ligger lenger unna og som dermed vil kreve større ressurser og lengre tid å bygge ut. Utbygging i de sistnevnte områdene vil ha mer langsiktige konsekvenser for klimagassutslipp, kraftforbruk og næringsstruktur, og bør derfor unngås dersom målet i Klimaloven skal nås.

Statsministeren har ved flere anledninger gitt uttrykk for at han også ønsker et skille mellom områder nært eksisterende infrastruktur og andre områder. Til VG 16. november uttalte han for eksempel at:

«Norge satser nå mest på leting rundt eksisterende olje- og gassplattformer, ikke på åpning av helt nye felt.»

Det er riktig at tildeling av lisenser i nye områder er redusert som følge av regjeringens avtale med SV om ikke å gjennomføre ordinære (nummererte) konsesjonsrunder i denne stortingsperioden. Samtidig fortsetter tildelingen av lisenser gjennom ordningen for tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO).

I kriteriene som ligger til grunn for utvidelse av TFO-området er det ingenting som sikrer at nye lisenser bare deles ut «rundt eksisterende olje- og gassplattformer». Tvert imot: Ifølge disse kriteriene er det tilstrekkelig at et felt «grenser til eksisterende forhåndsdefinerte områder» for at det skal kunne innlemmes i TFO-området. Kriteriene åpner også for å inkludere områder der tidligere har foregått leting. Dette legger til rette for en evig utvidelse av TFO-området, uavhengig av nærhet til eksisterende infrastruktur.

Hvis regjeringen reelt ønsker å redusere leting som ikke foregår «rundt eksisterende olje- og gassplattformer» burde dagens TFO-område avgrenses basert på avstand fra eksisterende infrastruktur, og kriteriene for å inkludere områder i TFO bør revideres slik at areal med letehistorie og areal som grenser til eksisterende TFO-områder ikke lenger legges til grunn.

Svar:

I Prop. 97 S (2022–2023) Utbygging og drift av Yggdrasil-området og Fenris, samt videreutvikling av Valhall, med status for olje- og gassvirksomheten mv., jf. Innst. 459 S (2022–2023), la regjeringen sist frem sin petroleumpolitikk.

Det fremgår her at regjeringen vil legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv gjennom å videreføre en stabil og forutsigbar petroleumpolitikk, fortsette å utvikle petroleumpolitikken, legge til rette for at norsk sokkel fortsatt skal være en

stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til Europa i en krevende tid og legge til rette for et stabilt aktivitetsnivå på norsk kontinentalsokkel av olje- og gassvirksomhet, med økt innslag av næringer knyttet til karbonfangst og -lagring, hydrogen, havvind, havbruk og mineraler.

Det fremgår videre av samme proposisjon at regjeringen vil videreføre konsesjonssystemet. Det skal fortsatt gis tillatelser til å lete etter olje og gass i nye områder. Tildeling av nye utvinningstillatelser skal hovedsakelig skje gjennom forutsigbar tilgang på leteareal gjennom tildeling i allerede forhåndsdefinerte områder (TFO). Jeg vil også vise til mitt brev av 6. november i år hvor jeg svarer på spørsmål 305 til skriftlig besvarelse fra representant Haltbrekken.

Norsk kontinentalsokkel er i en moden fase og det er etablert eller planlagt omfattende infrastruktur. Det innebærer at store deler av de åpnete delene av kontinentalsokkelen har vært tilgjengelig for leting, nå er utforsket i tiår og nå er omfattet av TFO-konsesjonsrunden. Konsesjonssystemet ligger fast, jf. Meld. St. 11 (2021–2022) Tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2020–2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser, og er forankret gjennom behandlingen av en rekke fremlegg for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 457**Innlevert 16. november 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 23. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Brannvesenet tilkalles stadig på oppdrag for Politi og helsevesenet selv om det er i grenseland eller utenfor brannvesenets oppgave i mange tilfeller. Dette fører til økte kostnader for kommuner.

Vil derfor regjeringen legge opp til at det kommunale/interkommunale brannvesenet kompenseres når de blir kalt ut på slike oppdrag?

BEGRUNNELSE:

Mange kommuner har en stram kommuneøkonomi og de opplever nå at det kommunale/interkommunale brannvesenet kalles ut på stadig flere oppdrag for Politi og helsevesen selv om dette i mange av tilfellene ligger i grenseland eller utenfor deres ansvarsområder. Dette fører til økte kostnader for kommunene ved at de avlaster Politi og helsevesenet og det reises derfor spørsmål om dette bør kompenseres.

Svar:

Det er generelt et tett og godt samarbeid og samvirke mellom de tre nødetatene. Samvirket mellom brann-

og redningsvesenet, politiet og helsetjenesten er viktig og bidrar til økt trygghet for befolkningen i hele landet. Brann – og redningsvesenet har en desentralisert organisering, som det er viktig å hegne om, hvor kort responstid og lokalkunnskap er sentrale elementer.

Regjeringen arbeider med en stortingsmelding om brann- og redningsvesenet. Det er nødvendig å sikre at vi i Norge har et brann- og redningsvesen som er i stand til å håndtere fremtidens utfordringer innen eget sektoransvar og i samarbeid med andre nødetater og beredskapsaktører. Samvirket mellom nødetatene vil bli omtalt i meldingen og mulige tiltak for å styrke samhandlingen vil bli vurdert i den forbindelse.

Regjeringen vil også legge fram en egen stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester som omhandler hele den akuttmedisinske kjeden og behovet for samarbeid mellom aktørene. Stortingsmeldingen vil også omhandle andre nødetaters rolle i den akuttmedisinske beredskapen, herunder samarbeid mellom brann- og redningsvesenet og helsetjenesten. I dette arbeidet vil departementet vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle for å forbedre blant annet akutthjelperordningen.

SPØRSMÅL NR. 458**Innlevert 16. november 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 22. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor stor andel av norske fengselsceller har per i dag ikke installert og tatt i bruk pust- og bevegelsessensorer, og hvilke grep vil statsråden ta for å sørge for at flere norske fengselsceller tar slikt teknisk utstyr i bruk, som et verktøy i kampen for å redusere antall dødsfall i norske fengsler?

BEGRUNNELSE:

Et enstemmig Storting vedtok i 2021 en endring av straffegjennomføringslovens paragraf 29 a, som lyder:

«Kriminalomsorgen kan installere teknisk utstyr på innsattes rom som varsler dersom pust og bevegelse avviker fra det normale, for å avverge fare for liv og helse».

Slike sensorer kan bidra til å avdekke manglende pust og bevegelse hos en innsatt gjennom et varslingsystem som er tilkoblet vaktperson, og kan dermed bidra til å forebygge selvdrap, overdoser og andre uønskede hendelser. Sensoren kan etableres som del av infrastrukturen i cellene, uten noen fysisk påkobling til den innsatte. Sensorene er ikke ment å erstatte eksisterende rutiner, men supplere menneskelig kontakt og tilstedeværelse.

De siste års tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet og årsrapporter for Kriminalomsorgen har pekt på viktigheten av å forebygge selvskading og selvdrap blant innsatte i fengsler. Også regjeringens handlingsplan for forebygging av selvdrap 2020-2025 omtaler selvdrap i fengsler, og trekker frem utvidet bruk av puste- og bevegelsessensorer som tiltak.

Den 1. mars 2023 la Sivilombudet frem en rapport om selvdrap og selvdropsforsøk i fengsel. Denne rapporten avdekker klare mangler i Kriminalomsorgens arbeid for å forebygge selvdrap i fengslene, og at myndighetenes oversikt over antall selvdrap er for dårlig. Sivilombudet mener at det bør iverksettes tiltak for å styrke og systematisere fengslenes tiltak for å forebygge selvdrap ved å gi fengslene mest mulig effektive og kunnskapsbaserte arbeidsmetoder.

Svar:

Kriminalomsorgsdirektoratet har opplyst at det per i dag finnes puste- og bevegelsessensor i til sammen 133 celler,

fordelt på ni fengsler. Det er krevende å etablere puste- og bevegelsessensorer i eksisterende bygningsmasse. Samtidig er det i dag standard for kriminalomsorgen at en del av cellene i nye bygg etableres med puste- og bevegelsessensor.

Kriminalomsorgen har over tid hatt en anstrengt økonomisk situasjon, etter flere år med kutt. Dette er en utvikling som denne regjeringen ønsker å snu, slik at kriminalomsorgen kan få større handlingsrom til å gjennomføre blant annet slike tilpasninger i bygningsmassen. I RNB 2023 ble kriminalomsorgen styrket med om lag 50 mill. kroner til bl.a. å forbedre kvinners soningsforhold og økonomien til kriminalomsorgen i stort. I statsbudsjettet for 2024 har regjeringen bl.a. foreslått midler til etablering av en nasjonal forsterket fellesskapsavdeling ved Skien fengsel. Kriminalomsorgsdirektoratet har opplyst om at det på bakgrunn av disse midlene planlegges å etablere puste- og bevegelsessensorer i Skien fengsel.

SPØRSMÅL NR. 459

Innlevert 16. november 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 22. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

En henvendelse til politiet fra en sykkelaktivist viser at 2240 av 2318 anmeldte sykkeltyverier ble henlagt i sørøst politidistrikt i årets første ti måneder. Mange som har fått sykkel sin stjålet vet at henleggelse ser ut til å være normalen. Manglende etterforskning kan svekke tilliten til politiet, øke terskelen for å kjøpe el-sykkel og bidra til at organiserte kriminelle etablerer seg når de opplever at Norge blir et fristed for kriminalitet.

Hvordan vil regjeringen sikre at politiet følger opp sykkeltyverier?

BEGRUNNELSE:

Det er en vanlig opplevelse blant syklistene at sykkeltyverier ikke blir tatt tak i, uavhengig av hvilket politidistrikt man bor i. Dette fører til at mange ikke en gang anmelder tyverier fordi de ikke har en forventning om at tyveriene blir etterforsket. I takt med at flere ønsker å skaffe seg sykkel av hensyn til klima og egen helse, og el-sykler blir mer avanserte og kan koste store summer, er dette svært

uheldig. Risikoen for tyverier kan også øke ytterligere når kriminelle oppdager at sakene ikke blir fulgt opp, og at man i praksis kommer unna med sykkeltyverier. Dette kan også medføre økte forsikringsutgifter for sykkelleiere.

MDG øremerker 25 millioner kroner til kriminalitetsbekjempende arbeid overfor organiserte sykkeltyverier i vårt alternative statsbudsjett, i tillegg til å styrke politiet på en rekke andre områder. Selv om politiet har en rekke langt mer alvorlige lovbrudd enn sykkeltyverier å følge opp i sitt virke, mener vi det er viktig av hensyn til politiets tillit og til rettstilstanden at folk opplever at de blir tatt på alvor når de blir frastjålet sine eiendeler. Vi kan ikke tillate at Norge blir et fristed for kriminelle nettverk som vet at de kommer unna med å stjele et viktig fremkomstmiddel som folk er avhengige av i hverdagen.

Selve henvendelsen til sykkelaktivisten ligger her:

<https://twitter.com/Sykkelfafiaen/status/1724809863941759153?t=nuhy6gU9ekoUnf-1MEVdSGg&s=19>

Svar:

Innslaget av kostbare sykler i bruk har økt kraftig de senere år, og det er også en økning i sykkeltyverier på landsbasis. Sykkeltyverier historisk hatt en lav oppklaringsprosent i samtlige politidistrikt.

Politiet må sikre at de har kunnskap om kriminaliteten. Sykkeltyverier utføres både som mer impulspregede tyverier, - men også som en del av en mer organisert kriminalitet Sykkeltyverier som utføres av organiserte kriminelle, som planmessig stjeler sykler og i enkelte tilfeller frakter dem ut av landet. Organisert kriminalitet og kriminelle nettverk utgjør en stor samfunnstrussel, og krever en håndfast respons.

Politidistriktene må innen kriminalitetsbekjempelsen foreta krevende prioriteringer. Det skal være rom for lokal prioritering, hvor det må foretas en sammensatt vurdering med utgangspunkt i kriminalitetssituasjonen i politidistriktet, de samfunnsskadelige virkninger av denne og hvordan den påvirker den alminnelige trygghetsfølelse i befolkningen. Utviklingen av kriminaliteten når det gjelder sykkeltyverier er et eksempel på et relevant moment i en vurdering av hvordan man skal prioritere saksfeltet. Jeg legger til grunn at det enkelte politidistrikt vurderer utviklingen i sitt område på en hensiktsmessig måte i lys av tilgjengelige ressurser mv.

SPØRSMÅL NR. 460

Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 23. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er en utvidelse av fristen for innsjekk på kortbaneflyplassene fra 20 til 30 minutter i tråd med de statlige retningslinjene som er satt for FOT-rutene?

befordring, der ansvaret til den reisende er beskrevet. Det er grunn til å anta at flyselskapet har tilstrekkelig insentiv til å både sikre nok tid til om bordstigning og til å holde total reisetid nede.

BEGRUNNELSE:

I Namdalsavisa kan vi i et leserinnlegg lese at en kjent namsosing mener han har fått skjenn på grunn av at han nylig kom for sent til innsjekk ved Namsos flyplass. I påfølgende artikler om saken blir vi informert om at Widerøe fra 1. september 2023 utvidet siste frist for innsjekk fra 20 til 30 minutter. På kortbanenettet er smidig og rask innsjekk et stort pluss for de mange reisende som benytter kortbanenettet i forbindelse med pendling og jobbreiser. At siste frist for innsjekk øker med 10 minutter, innebærer i praksis at reisen blir 10 minutter lengre for mange reisende som er avhengig av rask og effektiv flytransport på kortbanenettet.

Svar:

Tidsfrist for ombordstigning er ikke noe som reguleres i FOT-avtalene. Operatørene på FOT-rutene benytter samme praksis som de gjør på sine kommersielle flygninger, og disse fristene kan variere mellom de ulike lufthavnene. Når kunden kjøper en flyreise fra et flyselskap aksepterer kunden samtidig flyselskapets vilkår for

SPØRSMÅL NR. 461**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 23. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har finansministeren vurdert disse utfordringene, vil han eventuelt komme med tiltak som løser disse problemene, og er det vurdert å øke støtten til fylkeskommunene slik at de kan skaffe tilstrekkelig kapasitet på fergestrekningene som i dag har disse utfordringene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har innført gratis ferje på små samband samt samband til og fra øysamfunn. Dette tiltaket kan ses på som positivt, men medfører ganske betydelige utfordringer med tanke på økt trafikk. I enkelte samband var det også før gratis ferje kapasitetsutfordringer og disse vil naturligvis forsterke seg etter dette tiltaket. For næringslivet på enkelte samband har dette medført en økt kostnad som følge av at ferjen er full og at biler må vente til neste avgang. Det finnes eksempler på at økt kostnad pga. av venting er vesentlig høyere enn det var ved billettering.

Fylkene har ikke fått midler til å øke kapasiteten, kun erstattet historiske billettinntekter. Dette gjør at lokalt næringsliv, lokale bønder, fastboende og andre brukere av disse samfunnene ikke får den effekten av gratis ferje som forutsatt, tiden går med på å sitte på ferjekaia og vente på neste avgang. Tjenester som leveres fra fastlandet øker i pris og håndverkere kvier seg for å ta oppdrag uten at de får ekstra betalt. Mange av disse øysamfunnene vil oppleve en stor trafikkøkning neste sommer, noe som vil gi enda større utfordringer for lokalbefolkningen. Bolysten reduseres og samfunnet forringes.

Svar:

Jeg tolker representantens spørsmål til at det spørres om regjeringen vil bidra med mer midler til fylkeskommunene for å øke kapasiteten på ferjene slik at færre kjøretøy blir stående igjen på ferjekaia og må vente til neste avgang.

Regjeringen har lagt til rette for å kunne innføre gratis ferjer og reduserte takster på en rekke ferjesamband, i tråd med målsetningen i Hurdalsplattformen. Fylkeskommunene blir tilført midler slik at de kan gjennomføre tiltakene.

Trafikkutviklingen varierer i stor grad mellom ferjesambandene som er gratis. Mens enkelte samband har hatt en stor trafikkvekst og økning i gjenstående kjøretøy, viser statistikken i ferjedatabanken liten endring på flere av ferjesambandene. På enkelte av sambandene har trafikken

gått ned sammenlignet med første halvår i 2022. Hva som blir den varige effekten av tiltakene innenfor takstsystemet er fremdeles usikkert. Statens vegvesen opplyser at tidligere studier viser at etterspørselen etter ferjereiser har lav priselastisitet.

Trafikkmengden på sambandene blir benyttet til å beregne ferjekriteriet i inntektssystemet for fylkeskommunene. Ved beregningen blir sambandene plassert i ulike sambandsklasser basert på antall fraktete personbilerheter (PBE). Dersom økt trafikk på sambandet gir endring av sambandsklasse, vil kostnadsberegningen i ferjekriteriet øke og fylket får økt tilskudd. Økt trafikk på et samband kan dermed føre til at fylket får tildelt mer midler til sambandet. Ferjekriteriet blir brukt til å fordele en gitt ramme og økt tilskudd til en fylkeskommune vil redusere tilskuddet til resten.

Statistikk fra Statens vegvesen viser at utfordringen med gjenstående kjøretøy er sesongavhengig og at problemet er størst i sommermånedene. Ordninger som for eksempel fortrinn for dagpendlere har bidratt til å øke forutsigbarhet for lokalbefolkningen der det har vært innført. Hvalerferja er et eksempel der fylkeskommunen har differensiert innføringen av gratis ferje. På dette sambandet er ferja gratis for fastboende med bostedsadresse på de østre øyene hele året, mens den for andre reisende er gratis i vinterhalvåret (fra midten av august til midten/slutten av mars).

SPØRSMÅL NR. 462**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 25. november 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden forsikre om at Freyr ikke tar kapasitet i strømmettet som kan gå til andre næringsetableringer, og om at Freyr ikke kan tjene penger på å selge strøm de har kjøpt fra Statkraft videre dyrere, nå som de ikke har tenkt å produsere og selge batterier i Norge?

BEGRUNNELSE:

Freyr har avlyst å bygge fabrikk på Mo i Rana. Samtidig har de både reservert nettkapasitet, og inngått avtale med Statkraft. Nå er mange bekymret for at Freyr skal ta nettkapasitet fra andre bedrifter og at de kan tjene penger på å selge strømmen videre, heller enn å selge batterier. Det bes om en oppklaring om dette.

Svar:

Freyr Battery Norway AS har kommunisert planer om å bygge en gigafabrikk, Giga Arctic, i Mo i Rana. Denne fabrikkens skulle etter planen ha behov for betydelige mengder kraft og nett og selskapet har ifølge medieoppslag inngått en bindende prinsippavtale med Statkraft om kraftleveranse. Ifølge Statnett har de også fått reservert nettkapasitet på 60 MW i transmisjonsnettet.

Freyr sine planer om å bygge en gigafabrikk for produksjon av batterier i Mo i Rana har nylig blitt satt på vent og prosjektet vil, i alle fall på kortere sikt, neppe ha behov for den mengden kraft og nettkapasitet som en hadde forutsatt.

Kraftleveranseavtalen mellom Freyr og Statkraft er en avtale inngått mellom partene, og vilkårene er konfidensielle mellom partene. Jeg har fått informasjon fra Statkraft om at det er vanlig at det i avtaler knyttet til ny industri inngår vilkår om investeringsbeslutning og ferdigstillelse av det aktuelle industrianlegget. Avtalen, og oppfølgingen av den, er et forretningsmessig forhold mellom Freyr og Statkraft.

Dersom Freyr ikke vil bruke den reserverte nettkapasiteten, på grunn av at byggingen av Giga Arctic er satt på vent på ubestemt tid, vil det være opp til Statnett å vurdere om de skal trekke tilbake den tidligere reserverte kapasiteten på 60 MW i transmisjonsnettet. Freyr har ikke anledning til å gi eller selge den reserverte kapasiteten videre. Statnett opplyser at de i løpet av kort tid vil reservere ledig kapasitet til flere modne prosjekter på Helgeland, og dersom de 60 MW som var reservert til Freyr frigjøres, vil dette inngå i volumet som reserveres til andre modne prosjekter.

SPØRSMÅL NR. 463**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 30. november 2023 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

I dokumentarserien "Ingen elsker Bamsegutt" på NRK får vi følge en bruker hos NAV. Noe som går igjen er at han sliter med å forstå hva det offentlige prøver å formidle. Informasjon gitt er som kjent noe annet enn informasjon forstått, og dette påpekes også i Riksrevisjonens rapport: «Nav skriver ikke vedtaksbrevene sine i klarspråk».

Hvordan vil regjeringen jobbe for at offentlige etater skriver mer forståelig kommunikasjon, og vil statsråden ta

initiativ til å gjenoppta samarbeidet mellom UiO og NAV i deres klarspråkprosjekt?

Svar:

Klart språk er en viktig forutsetning for rettssikkerheten og demokratiet. Forståelig kommunikasjon fra forvaltningen er først og fremst viktig for innbyggernes mulighet til å ivareta sine rettigheter og plikter, men bidrar også til en effektiv og tillitsvekkende forvaltning.

Det er et mål i Statens kommunikasjonspolitikk at innbyggerne kan delta i utformingen av politikk, ordninger og tjenester. Klart språk er en viktig forutsetning for dette.

Forvaltningen har en lovpålagt plikt etter språkløven § 9 til å kommunisere klart med innbyggerne. Det er positivt at Sivilombudet vektlegger klarspråk i sin veileder om forvaltningens begrunnelsesplikt og at Riksrevisjonen for første gang har gjennomført en revisjon av forståelig kommunikasjon.

Digitaliseringsdirektoratet har utarbeidet en egen veileder om klart språk i digitale tjenester. Dette er ekstra viktig i en tid hvor det meste av dialogen mellom forvaltningen og innbyggerne skjer gjennom digitale løsninger.

Det er Universitetet i Oslo som har inngått en avtale med NAV om klart språk. Spørsmål om denne avtalen må derfor rettes til avtalepartene.

SPØRSMÅL NR. 464

Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 23. november 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Howdan vil statsråden jobbe for å forhindre at vi får en praksis der elevene settes i ulike klasser basert på foreldrenes økonomiske eller etniske bakgrunn?

BEGRUNNELSE:

I Utrop leser vi at foreldre reagerer på klassesdeling der ressursvake elever er skilt ut i egen klasse ved Døli skole. Leder i Omod mener man har segregerte klasser. Tidligere statsråd for utdanning Tonje Brenna har uttalt at hun mener det er en styrke for norsk skole at klasserommene våre er blanda. Vi har også sett Diskrimineringsnemda slå fast diskriminerende praksis ved en annen skole. Dette er bekymringsfullt og ikke en utvikling i tråd med våre skoletradisjoner. I et økende flerkulturelt samfunn, og et samfunn med økende sosioøkonomiske forskjeller vil nettopp blandede klasse være viktig for forståelse og integrering.

Svar:

Det er viktig for fellesskapet at barn og unge med ulik bakgrunn lærer sammen i skolen. Det følger av opplæringsloven § 8-2 at elevene skal deles inn i klasser som skal ivareta deres behov for sosial tilhørighet. I deler av opplæringen kan elevene deles inn i andre grupper, men organiseringen av elevene i klasser og grupper skal til vanlig ikke skje etter faglig nivå, kjønn eller etnisk tilhørighet. Formålet med reglene er at klassene skal være en møteplass på tvers av sosiale, økonomiske og evnemessige forhold, og på tvers av etnisitet og kjønn. På den måten bidrar skolen til å jevne ut sosiale forskjeller og til at elevene utvik-

ler gjensidig respekt og toleranse for hverandre. Dette er i tråd med lovreglene om formålet med opplæringen og den overordnede delen av læreplanverket.

Etter forslag fra regjeringen ble det vedtatt en ny opplæringslov i juni i år, som etter planen skal gjelde fra august 2024. I den nye lovens § 14-2 er det lovfestet en tydeligere regel om hvilke kriterier som skal ligge til grunn for inndeling i klasser og grupper. Her framgår det at klassene og gruppene skal settes sammen slik at skolen blir en møteplass der elevene utvikler toleranse og respekt for hverandre.

I den nye opplæringsloven er det videre lovfestet at elevene ikke kan deles inn i grupper etter etnisitet. Det vil fortsatt være tillatt med innføringstilbud for språklige minoriteter og egne grupper for opplæring i og på samisk og i kvensk eller finsk i tråd med reglene om dette.

I den nye loven er det også presisert at elever bare kan deles inn i grupper etter faglig nivå i særskilte og avgrensede deler av opplæringen, dersom det er nødvendig for at en eller flere elever skal få et tilfredsstillende utbytte av opplæringen. I tillegg er det i den nye loven presisert at elevene bare kan deles inn i grupper etter kjønn dersom det er særlig tungtveiende grunner til å gjøre det. Presiseringene er i tråd med tolkingen av dagens lov, og innebærer at det fortsatt skal være en høy terskel for å dele inn etter faglig nivå eller kjønn.

Det er kommunene og fylkeskommunene som har ansvaret for at elevene blir delt inn i klasser og grupper i tråd med reglene for dette. Den nye opplæringsloven bidrar etter mitt syn til å klargjøre disse reglene. Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å støtte kommuner, fylkeskommuner og skoler i arbeidet med å bli kjent med og innføre den nye opplæringsloven med forskrifter.

Statsforvalterne gir veiledning om innholdet i regelverket, og fører også tilsyn med at kommuner og fylkeskommuner etterlever reglene om blant annet klassein-

ndeling i praksis. I tillegg kan Diskrimineringsnemnda vurdere klassesammensetninger opp mot diskrimineringsforbudet i likestillings- og diskrimineringsloven.

SPØRSMÅL NR. 465

Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 22. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ville bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok på en digital tjenesteenheter med tilgang til departementenes interne digitale infrastruktur og tjenester ha vært i strid med NSMs generelle råd for bedre sikkerhet på mobile enheter, etter den faglige oppdateringen som ble foretatt sommeren 2023 dersom NSMs særskilte fraråding av TikTok-bruk på slike enheter av 20.03.23 tenkes borte?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 322 med videre henvisninger, samt til statsrådets besvarelse av spørsmålet den 10.11.23. Tematikken for spørsmålsserien er sikkerhetsrisikoen forbundet med bruk av den russiskproduserte applikasjonen Yango som Datatilsynet har påpekt, og hvordan regjeringen i lys av dette innretter bruk av Yango på sine digitale tjenesteenheter med tilgang til departementenes interne digitale infrastruktur og tjenester.

Statsråden viser i sin besvarelse av spørsmålet til at NSM i etterkant av deres særskilte vurderinger av applikasjonene TikTok og Telegram, gjennomførte en faglig gjennomgang av de 13 generelle rådene som skal bidra til å styrke sikkerheten på mobile enheter. Det henvises videre til at det er opplyst om dette i besvarelsen av tidligere spørsmål i spørsmålsrekken, og det er i besvarelsen av spørsmål nr. 31 opplyst at denne gjennomgangen ble gjort sommeren 2023. Spørsmålsstiller oppfatter det slik at dette anvendes som et argument for å understøtte konklusjonen om at de 13 generelle rådene nå er en tilstrekkelig regulering for bruken av Yango på tjenesteenheter med tilgang til departementenes interne digitale infrastruktur og tjenester.

Da besvarelsene av spørsmålene oppfattes dithen at det argumenteres for at NSMs 13 generelle råd er forsterket etter den faglige gjennomgangen av rådene, er det et relevant spørsmål hvor sterke de er sammenlignet med rådernes styrke forut for den faglige gjennomgangen sommeren 2023. Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn

å få besvart om bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok på en digital tjenesteenheter med tilgang til departementenes interne digitale infrastruktur og tjenester ville ha vært i strid med NSMs generelle råd for bedre sikkerhet på mobile enheter, etter den faglige oppdateringen som ble foretatt sommeren 2023 dersom den særskilte fraråding av TikTok-bruk på slike enheter av 20.03.23 tenkes borte.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar om samme tema, sist til mitt svar til skriftlig spørsmål nr. 322.

NSM mener at de generelle rådene dekker de nevnte sakene representanten tar opp, og at det ut fra et sikkerhetsperspektiv ikke bør være et behov for en konkret gjennomgang av spesifikke applikasjoner. Rådene er tydelige på hvordan brukere bør forholde seg for å beskytte skjermingsverdige verdier. Når det gjelder oppdateringen av de 13 rådene, har NSM gjort dette blant annet på bakgrunn av utviklingen i den sikkerhetspolitiske situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 466**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 24. november 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Har Nav-kontorene nok ressurser til å håndtere at flere søker om sosialhjelp?

BEGRUNNELSE:

På Nav-konferansen 16. november ble det presentert en ny undersøkelse om sosialhjelp. Lokale Nav-kontor har gitt tilbakemelding om at det er økt pågang, og det blir problematisert at det har blitt kommunisert at alle som trenger hjelp kan komme til Nav. Et Nav-kontor fortalte at de ikke hadde tilstrekkelig ressurser til å håndtere den økte pågangen, og kontrasterte det med perioden under pandemien der Nav ble tilført mer ressurser for å behandle flere søknader om dagpenger.

Svar:

Det er utvilsomt krevende tider for mange. Mange har fått trangere økonomi, og flere sliter. Det tar jeg og regjeringen på alvor. Jeg vil fortsette å oppfordre folk som har behov for bistand om å kontakte NAV-kontoret. NAV-kontoret kan gi råd og veiledning, og for noen vil det være aktuelt

å søke om økonomisk sosialhjelp. Det er viktig at den enkelte får de ytelsene som en har krav på.

Foreløpig har vi ikke offisielle tall for hvor mange flere som har søkt om sosialhjelp i 2023 og hvilken bakgrunn de har. Undersøkelsen som representanten viser til i sin begrunnelse for spørsmålet, indikerer at en stor del av veksten i antall sosialhjelpsmottakere skyldes ankomsten av fordrevne som følge av krigen i Ukraina.

Arbeids- og velferdsforvaltningen består av den statlige Arbeids- og velferdsetaten og de delene av kommunenes tjenester som inngår i NAV-kontoret. Det statlig-kommunale samarbeidet i NAV-kontoret, partnerskapet, gir brukerne både statlige og kommunale arbeids- og velferdstjenester. Det er kommunen som har ansvaret for de sosiale tjenestene, herunder utmåling og utbetaling av sosialhjelp. Kommunenes ansvar for drift av de sosiale tjenestene og utbetaling av stønad finansieres gjennom kommunenes rammetilskudd. Utgifter til bosetting og integrering av flyktninger finansieres gjennom integreringstilskuddet. Tilskuddet skal dekke kommunenes merutgifter til bosetting og integrering i bosettingsåret og de fire påfølgende årene, herunder utgifter til økonomisk sosialhjelp og ekstrautgifter til administrasjon.

SPØRSMÅL NR. 467**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 22. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener ministeren at endringer i loven om voldserstatning har hatt de ønskede effektene eller ser ministeren noen utfordringer med det nye systemet?

BEGRUNNELSE:

Medio 2022 vedtok Stortinget ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte. I behandlingen av saken ønsket SV å sende hele loven tilbake pga. lovforslaget ikke redegjorde godt nok for situasjonen for dem som med innskrenking av virkeområdet ville falle utenfor den nye erstatning-

sordningen. Økonomiske hensyn og innsparing preget i for stor grad forslaget, og de faglige argumentene for å utelate flere paragrafer var ikke gode nok. Det er var med andre ord et lovforslag som ikke i tilstrekkelig grad ivaretok voldsutsattes rettigheter og behov for bistand i søknadsprosessen.

Den siste tiden har NRK satt fokus på at kroppskrenkelse (§ 273), ran (§ 327) og fremstilling av seksuelle overgrep mot barn (§ 311) er fjernet fra lovbruddene en kan få erstatning for. Det betyr at man ikke lenger kan søke erstatning hvis man blir utsatt for dette. De har også pekt på at barn ikke lenger har rett på bistandsadvokat for å søke

erstatning, men er avhengig av at en verge er kjent med ordningen, henter inn nødvendig dokumentasjon og søker innenfor fristen. Alternativt kan man søke om å få dekket advokatutgifter samtidig som man søker erstatning. Søkere får først senere vite om dekning av advokatutgifter blir innvilget. Det er også satt fokus på at ofre som søker et gammel lov blir nedprioritert til fordel for søkere etter ny lov.

Når man nå ser negative konsekvenser av den nye loven er det naturlig å løfte en bekymring og behovet for å gjøre endringer i loven. SV vil understreke at vi er klare når som helst for å sette oss ned og diskutere hvordan vi kan forbedre voldsoffererstatningen.

Svar:

Lov om erstatning fra staten til voldsutsatte (voldserstatningsloven) trådte i kraft 1. januar 2023.

Loven må kunne sies å ha hatt en positiv effekt på mange av de utfordringene som har blitt adressert på voldserstatningsfeltet over lang tid. Den tidligere voldsoffererstatningsloven ble blant annet kritisert for å ha mange skjønnsmessige vilkår som gjorde regelverket uklart og lite tilgjengelig for brukerne. Dette resulterte igjen i svært lang saksbehandlingstid, som også har vært sterkt kritisert.

I løpet av de første åtte månedene etter lovens ikrafttredelse utbetalte Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) erstatning etter dom i 792 saker uten formell søknad. I disse sakene tok det i gjennomsnitt 16 dager fra kravet ble

sendt inn, til den voldsutsatte fikk erstatningen utbetalt. Tatt i betraktning at det etter den tidligere voldsoffererstatningsloven måtte fremsettes formell søknad også i disse tilfellene, som ga lang saksbehandlingstid, legger jeg til grunn at de fleste voldsutsatte i disse 792 sakene har opplevd at loven har hatt ønsket effekt. Det er imidlertid helt klart for tidlig å konkludere mht. til om loven totalt sett har hatt de ønskede effektene, eller ikke.

Jeg har notert meg at enkelte har stilt spørsmål ved lovens avgrensinger knyttet til blant annet virkeområde, retten til bistandsadvokat og retten til partsinnsyn. Offentlig debatt om loven gir oss viktige innspill. Voldserstatningsfeltet er et krevende felt der mange kryssende hensyn må balanseres mot hverandre, og hvor det må forventes en viss meningsbrytning.

Jeg mener at det er naturlig at loven evalueres for å vurdere om den har virket etter sin hensikt, hvilken effekt den har hatt og om det er behov for å gjøre endringer i loven. Det er imidlertid for tidlig å gjøre dette nå.

Det er under ett år siden loven trådte i kraft og det er fortsatt en stor restanse av saker som må behandles etter gammel lov. I perioden 01.01.2023 til 01.09.2023 behandlet KFV 1365 søknader etter gammel lov. I samme periode håndterte de 1182 saker etter ny lov. Av disse utbetalte som nevnt KFV erstatning etter dom i 792 saker, mens de behandlet 390 søknader i saker uten dom. For å kunne gjøre en reell evaluering av den nye loven må den ha virket en stund, og det må ha blitt behandlet langt flere søknader etter ny lov enn det som har blitt gjort hittil.

SPØRSMÅL NR. 468

Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 24. november 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hvor mange av dem som ikke klarer å betjene studielånet sitt har benyttet seg av mulighetene til å be om betalingsutsettelse?

BEGRUNNELSE:

Lånekassen overfører langt flere saker til inkasso enn tidligere. Jeg lurer på hvor mange som har benyttet seg av muligheten til betalingsutsettelse før lånet går til inkasso, og hvor mange ganger de har utsatt lånet. Jeg ber om fordelingen av antall betalingsutsettelse gruppen har

fått, sortert etter antall betalingsutsettelse. Ber i tillegg om gjennomsnittlig og median antall betalingsutsettelse gruppen har fått.

Svar:

Ansvar for å forvalte utdanningsstøtteordningene, inkludert reglene for tilbakebetaling, er delegert til Statens lånekasse for utdanning, som har bidratt med tallmaterialet i dette svaret.

Antallet unike kunder i Lånekassen som får studielån overført til innkreving ligger an til å bli høyere i år enn

de siste årene, men er samlet sett på nivå med årene før covid-19-pandemien. I perioden 2020-2022 hadde vi pga. pandemien særregler, så disse årene kan ikke direkte sammenlignes med andre år.

År	Antall unike kunder
2015	23 065
2016	18 903
2017	19 427
2018	20 303
2019	19 661
2020	16 069
2021	13 142
2022	16 021
2023*	16 937

Tall 2023 per oktober.

Alle låntakere har en kvote på 36 månedlige betalingsutsettelse (til sammen tre år med månedlige regninger) uten spesiell årsak. Utenom denne kvoten kan man også få betalingsutsettelse i perioder med rett til å få slettet renter. Renteslette kan gis for eksempel på grunn av lav inntekt og arbeidsledighet i samme periode. Også betalingsutsettelse gitt på grunn av pandemien i perioden mars 2020 til desember 2022 telles utenom kvoten på 36 utsettelse.

For å gi et bilde på hvor mange som har benyttet muligheten for betalingsutsettelse før lånet går til inkasso, har Lånekassen oppgitt tall for låntakere som har fått lånet overført midlertidig til Statens innkrevingssentral i oktober 2023. Det er den siste måneden med komplette tall. Avgrensning til én måned skyldes dels at Lånekassen i pandemiårene ga låntakere ubegrenset med betalingsutsettelse. Dette var i tråd med særskilte budsjettbeslutninger i Stortinget, og medførte at bruken av ordningen økte drastisk. Å inkludere flerårige tall fra pandemien ville dermed medføre at disse utsettelsene, som var innført som et unntakstiltak, ville inngå i fordelingene og gi et unormalt høyt utslag. I tillegg har tverrsnittsdata fra oktober den metodiske fordelingen at datamaterialet ikke inkluderer kunder som får lånet oppsagt flere ganger i løpet av ett år – et forhold som igjen ville gitt unormalt høye fordelinger.

I oktober 2023 fikk 1 766 låntakere lånet overført til innkreving av Statens innkrevingssentral. Av disse har 1 537 låntakere fått en eller flere betalingsutsettelse tidligere. Gjennomsnittlig antall benyttede betalingsutsettelse er 35, mens medianen er 30.

Tabellen under viser fordelingen av betalingsutsettelse før overføring til innkreving for denne gruppen:

Antall betalingsutsettelse	Antall låntakere
1-10	303
11-20	267
21-30	219
31-40	157
41-50	168
51-60	158
61-70	137
71-80	52
81-90	40
91-100	19
Mer enn 100	17
Totalt antall	1 537

De fleste låntakere er i gruppen som har benyttet 36 betalingsutsettelse eller færre, men det er en del som har benyttet flere enn dette. Det store antallet betalingsutsettelse for enkelte låntakere som vist i tabellen skyldes derfor at de har hatt særlige årsaker til å utsette betalingen, enten gjennom rett til sletting av renter eller retten til betalingsutsettelse under pandemien. Dermed kan det være slik at selv om en låntaker har fått flere enn 36 betalingsutsettelse, kan låntakeren likevel ha flere «ledige» utsettelse av kvoten på 36. Det er krevende for Lånekassen å identifisere hvilke betalingsutsettelse som er innvilget på bakgrunn av den ordinære kvoten og på bakgrunn av rentesletting, ettersom begge formene for betalingsutsettelse inngår i et rettighetsfestet system der saksbehandlingen er automatisert.

Vi har ordningene med betalingsutsettelse for å gi den enkelte låntaker fleksibilitet i perioder av livet der det kan være vanskelig å få økonomien til å gå rundt. Vi har også gunstige rettigheter for sletting av renter ved f.eks. lav inntekt eller arbeidsledighet. Samlet sett har vi gode ordninger for å ivareta låntakere, og som tallene viser er det enkelte som kan utsette innbetalingen i mange år uten at dette går til inkasso. Samtidig er det viktig at vi har ordninger som også bidrar til at enkeltpersoner faktisk betaler tilbake gjeld. Jeg er oppmerksom på at det er økning i bruk av betalingsutsettelse og antall overført fra Lånekassen til Statens innkrevingssentral. Jeg vil følge med på utviklingen fremover, og spesielt hvis dette antallet avviker fra normen i årene før pandemien, noe de så langt ikke ser ut til å gjøre.

SPØRSMÅL NR. 469**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 22. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan er fremdriften i diskusjonene om EU kommisjonens forslag til grenseforordning fra desember 2021, og når kan det ventes at forslaget til revisjon av grenseforordningen er ferdigforhandlet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til EU kommisjonens forslag til grenseforordning fra desember 2021, og statsrådets svar på mine spørsmål om dette i den muntlige spørretimen den 02.02.22. Det vises videre til mine skriftlige spørsmål nr. 15:1154 (2021-2022), nr. 15:1235 (2021-2022) og nr. 15:1350 (2021-2022) fra februar måned 2022 om samme tema, og til statsrådets besvarelse av disse skriftlige spørsmålene. Som opplyst i besvarelsen av 09.02.22 på spørsmål nr. 15:1154 (2021-2022) ble forslaget til revisjon av grenseforordningen på daværende tidspunkt diskutert i Rådet. Da det nærmer seg to år siden besvarelsen av spørsmålet, bes det nå om en oppdatering på fremdriften i diskusjonene og et anslag for

når det kan ventes at forslaget til revisjon av grenseforordningen er ferdigforhandlet.

Svar:

EU-kommisjonens forslag til endringer i grenseforordningen følger ordinær lovgivingsprosedyre i EU, hvilket innebærer at forordningens endelige innhold fremforhandles mellom EU-kommisjonen, Rådet og Europaparlamentet. Rådets forhandlingsposisjon til endringer i grenseforordningen ble vedtatt juni 2022. Europaparlamentet vedtok å innlede forhandlinger om forslaget med EU-kommisjonen og Rådet den 5. oktober i år. Forhandlingen mellom Rådet, Europaparlamentet og EU-kommisjonen startet 7. november i år.

Det varierer hvor lang tid det vanligvis tar å komme til enighet i slike trepartsforhandlinger, og det er derfor vanskelig å gi et anslag for når forhandlingene ventes ferdigstilt. Det følger av EU-regelverk at som Schengenland deltar Norge i møtene i rådsstrukturen, og kan på denne måten følge og gi innspill til Rådets posisjoner under trepartsforhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 470**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 23. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mange som mister førerkortet for promillekjøring fortsetter å kjøre uten førerkort, ofte ruspåvirket. Et alkoholprogram innebærer at promilledømte får mulighet til å installere en alkoholås i stedet for å miste førerkortet, dersom vedkommende vurderes som egnet. Erfaringer fra Sverige viser mindre promillekjøring og færre trafikkuulykker blant deltakerne.

Vil samferdselsministeren bidra til at promilledømte kan få kortere inndragningstid av førerkortet mot at de deltar i et rusprogram som inkluderer kjøring med alkoholås?

BEGRUNNELSE:

Kriminalomsorgen i Norge har etablert et program for førere som er dømt for ruskjøring, men dette inkluderer foreløpig ikke alkoholås. MA-Rusfri Trafikk og Trygg Trafikk jobber derfor for at det skal etableres et promilleprogram med alkoholås, som et alternativ til inndragning av førerretten for promilledømte i Norge, jf. Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025 (tiltak nr. 11). Representantene i det nasjonale samhandlingsforumet for rusfri trafikk, som i tillegg kommer fra politiet, Helsedirektoratet, Statens vegvesen, Trafikkforum, Trafikkskoleforbundet, Oslo universitetssykehus og Kriminalomsorgen stiller seg bak tiltaket.

Ruspåvirket kjøring er en av de største risikofaktorene i trafikken og en kjent medvirkende årsak til mange alvorlige trafikkulykker. For eksempel viser Statens vegvesens undersøkelser at rus var en medvirkende faktor i 22 prosent av dødsulykkene i perioden 2012-2021. Alkohol er fortsatt det farligste rusmiddelet i trafikken.

Politiet har rapportert at de tok rekordmange for ruskjøring i 2022 (en økning på 20 % fra 2021). Inntrykket ble bekreftet av Utrykningspolitiets veikanttelling om alkoholpåvirket kjøring i april-september samme år, der om lag dobbelt så mange testet positivt (0,6 %) sammenlignet med tilsvarende tellinger i 2015 og 2019 (0,3 %).

Transportøkonomisk institutt har dokumentert at 40 % av dødsulykkene i perioden 2017-2020 kan knyttes til bevisste, alvorlige og farlige lovbrudd, som blant annet ruskjøring over grensen til beslag av førerkort[1]. Forebygging av ekstrematferd som dette krever at vi får på plass flere målrettede tiltak, som f.eks. et alkoholprogram for ruspåvirket kjøring.

2022 ble betegnet som et «kriseår» for trafikksikkerheten, i år har allerede 113 mennesker omkommet på veiene (per 15.11.21) og mange hundre er alvorlig skadet. Situasjonen er alvorlig, og gir god grunn til bekymring. Norge er ikke i rute, men ute av kurs for å nå målet i Nasjonal transportplan om å redusere antall drepte og hardt skadde til maksimalt 350 i 2030.

Selv om samferdselsmyndighetene har hovedansvaret for trafikksikkerhet, så ligger flere viktige virkemidler hos justismyndighetene. Det er derfor viktig og nødvendig med god dialog om nullvisjonen på tvers av myndighetsområder.

Svar:

Jeg er enig i at det er viktig og nødvendig med god dialog om nullvisjonen på tvers av myndighet, som representanten Stensland viser til i begrunnelsen for spørsmålet. Spørsmålet berører flere fagmyndigheter og jeg har fått innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet til svaret.

Arbeidet med å utrede et norsk alkoholprogram har en lang historie, og jeg er kjent med at fagmiljøene som jobber med rus og trafikksikkerhet har vist engasjement for å implementere bruk av alkohol i Program mot ruspåvirket kjøring. Forslaget har også vært utredet tidligere, senest ved Justis- og beredskapsdepartementets rapport 09/2012 "Alkohol som alternativ til tap av førerett". Rapporten var høring i 2013, men forslagene ble av ulike grunner ikke fulgt opp.

Det følger av straffeloven § 37 første ledd bokstav f) at gjennomføring av Program mot ruspåvirket kjøring kan idømmes personer som er dømt for overtredelse av vegtrafikkloven § 31, jf. § 22 første ledd, og som har problemer med alkohol eller andre rusmidler, forutsatt at domfelte har samtykket til å gjennomføre programmet. Personundersøkelser med egnethetsvurdering skal

foreligge før straffereaksjonen idømmes. Programmet går over ti måneder og har som mål å øke bevisstheten om egen atferd og om konsekvensene av denne, samt å hindre framtidig ruspåvirket kjøring. Programmet er et særvilkår for utsettelse av fullbyrdelse av en fengselsstraff, og er ikke knyttet til tap av førerett som idømmes samtidig. Programmet inneholder ikke krav om alkohol. Domfelte til strafferettslig programvirksomhet gjennomfører dette stort sett i Kriminalomsorgen. Bruken av denne straffereaksjonen har over tid vært nedadgående.

Det følger av Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025 kapittel 7, oppfølgingstiltak nr. 17 og 18 at Kriminalomsorgen gjennom informasjonsutveksling med påtalemyndighet og domstol, vil arbeide for at en høyere andel av de som dømmes for ruspåvirket kjøring, blir idømt Program mot ruspåvirket kjøring. I tiltak nr. 11 fremgår det at MA- rusfri trafikk vil, i samarbeid med Trygg Trafikk, være pådriver for et promilleprogram med alkohol som et alternativ til tap av førerretten for promilledømte.

Jeg vil i samarbeid med Justis- og beredskapsministeren vurdere om det er grunnlag for ytterligere initiativ i saken.

SPØRSMÅL NR. 471**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 28. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Denne uken valgte Statens legemiddelverk å fjerne mye av sladdingen på evalueringsrapporten på anbudspiloten for blåreseptlegemidler.

Har politisk eller administrativ ledelse i Helse- og omsorgsdepartementet anmodet Statens legemiddelverk om å fjerne sladden?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i forslag til Statsbudsjett for 2024 foreslått å innføre anbud på blåreseptlegemidler som permanent ordning. Et viktig underlagsdokument for dette forslaget er «Evaluering av anbudspilot med PCSK9-hemmere på blåresept».

Da Regjeringens forslag til Statsbudsjett ble presentert, var vesentlige deler av rapporten sladdet. Dette gjaldt blant annet kapittel 7.3: «Vurdering av legemiddelgrupper som kan være egnet for anbud». Når denne informasjonen ble skjult, kunne verken offentligheten eller Stortinget se hvilke sykdomsområder som kunne være aktuelle for anbud dersom forslaget skulle gå gjennom i Stortinget. Statssekretær Karl Kristian Bekeng uttalte på vegne av departementet i Aftenposten at departementet på det tidspunktet ikke så det som «hensiktsmessig» å gi innsyn.

Først etter tydelig kritikk av mangel på innsyn publiserte Statens legemiddelverk 15. november en ny og mindre sladdet versjon av evalueringsrapporten. Først nå er det mulig for offentligheten å se at sykdomsområdene som er aktuelle for anbud blant annet inkluderer migrene og diabetes. Dette er store sykdomsområder som angår mange pasienter, og disse pasientgruppene har ikke fått noen anledning til å reagere på denne informasjonen før forhandlingene om Statsbudsjettet allerede er langt på vei.

Svar:

Rapporten om evaluering av anbudspiloten som spørsmålsstiller viser til, ble offentliggjort i juni 2023. Rapporten inneholder blant annet en evaluering av forberedelsene og gjennomføring av anbudspiloten, en konsekvensvurdering av hvordan anbudspiloten virker inn på de legemiddelpolitiske målene, samt forslag til fremtidig innretning av en permanent anbudsordning og vurderingskriterier som bør legges til grunn når legemidlenes egnethet for anbud vurderes. Innhold fra ovennevnte kapitler ble offentliggjort med unntak av enkelte tekstavsnitt

som inneholder forretningssensitiv informasjon. I rapportens kapittel 7 drøfter prosjektgruppen i to delkapitler hvilke legemidler som kan være egnet for anbud basert på kriterier som foreslås. De to delkapitler det gjelder ble unntatt offentlighet etter offentliglovens § 15 1. ledd mens saken var til vurdering i Helse- og omsorgsdepartementet.

Forslaget om anbud på blåresept som Regjeringen har lagt frem i Prop. 1S (2023-2024), angir et sett med kriterier som skal sikre gode vurderinger av terapeutisk likeverdighet som oppfyller kravene til prioritering. Som jeg har presisert tidligere, er listen i rapportdelen som nå er offentliggjort kun et forslag til legemiddelgrupper som kan være aktuelle for anbud. Først når Stortinget har tatt stilling til forslaget vil Legemiddelverket kunne gjøre en konkret vurdering av hvilke legemiddelgrupper som er aktuelle for fremtidig anbudsutsettelse. En spesialist- og brukergruppe vil da vurdere innretningen for hvert enkelt anbud slik at dette gjennomføres på en forsvarlig måte og bidrar til økt tilgang for pasientene og legene.

Spørsmålet om innsyn kom opp igjen blant annet gjennom en innsynsbegjæring departementet mottok i begynnelsen av november. Departementet, i dialog med Legemiddelverket, foretok da en ny vurdering av offentliggjøring av listen over eksempler på behandlingsområder som etter Legemiddelverkets vurdering fra mai 2023 kunne være aktuelle for anbud. Departementet ønsker å være åpne, og da det ble mange spekulasjoner om hva denne listen over eksempler besto av – mente vi det var hensiktsmessig at innsyn ble gitt også i denne delen av rapporten.

SPØRSMÅL NR. 472**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 28. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Virussesongen er i gang, og sykehusene forbereder seg på å møte både covid- og influensainnleggelse.

Hva tenker statsråden om intensivkapasiteten på sykehusene, og hvilke tiltak gjøres for å øke kapasiteten?

Svar:

Sesonginfluensa med økt tilstrømming av infeksjonspasienter er en årlig hendelse som sykehusene har gode rutiner for å håndtere. Ifølge Folkehelseinstituttets ukereport er denne sesongens influensautbrudd ennå ikke i gang, mens forekomsten av covid-19 er økende.

Det har vært en økning i den samlede intensivberedskapen i helseregionene, først og fremst ved at utdanningskapasiteten for intensivsykepleiere er betydelig styrket de siste årene. Økt utdanningskapasitet medfører at bemanning av intensiv- og overvåkningssengene er mer robust nå enn før koronapandemien. Som et eksempel er antall utdanningsstillinger i intensivsykepleie økt fra 140 i 2020 til 385 i 2023 i Helse Sør-Øst.

I tillegg er det satt i verk en rekke tiltak for å øke kapasiteten og fleksibiliteten ved behov. Flere helseforetak

har gjennomført kompetansehevende tiltak og utarbeidet nye bemanningsløsninger slik at sykepleiere fra andre sengeområder i større grad enn tidligere kan bistå inn mot overvåkning. Dette er spesielt viktig i perioder med økt behov for intensivkapasitet. Flere helseforetak melder også om pågående prosjekter for opplæring av helsefagarbeidere i utførelse av ulike oppgaver i intensivavdelingene.

Det er videre viktig med andre og mer generelle tiltak som reduserer presset på intensivavdelingene. Det har vært mye oppmerksomhet på vaksinasjon av helsepersonell mot sesonginfluensa, og flere helseforetak melder om høy oppslutning. Det er god tilgang på testutstyr og etablerte rutiner for testing, isolering og kohortisolering på sengeposter og intensivavdelinger. Helseforetakene har oppdaterte smittevernrutiner og beredskapsplaner.

I Helse Sør-Øst har Oslo universitetssykehus HF en sentral rolle i regionens samlede intensivkapasitet og -beredskap, og her kan regionen blant annet sette i verk regional intensivkoordinering slik at man får bedre utnyttelse av kapasiteten på tvers i regionen. I tillegg foreligger egne planer for å kunne øke barneintensivkapasiteten ved Oslo universitetssykehus HF ved behov.

SPØRSMÅL NR. 473**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 27. november 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvorfor blir ikke Oslo kommune tilgodesett med ekstra bevilgninger til barnevernet i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024, når det foreslås økte tildelinger til det statlige barnevernet for å understøtte nasjonal politikk og kompensere for kostnadsvekst, økt antall barn med behov for tiltak i barnevernsinstitusjon og større behov hos barna – er det villet politikk, eller en ren forglemmelse?

BEGRUNNELSE:

Oslo kommune skiller seg fra de øvrige kommunene på barnevernområdet ved at kommunen har det helhetlige ansvaret for barnevernet. Oslo har også en annen finansieringsordning for plasseringstiltak enn resten av kommune-Norge.

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2024 å gi barnevernet 570 millioner kroner mer i statsbudsjettet til å møte kostnadsøkningen og holde ved lag tilbudet i det statlige barnevernet. Regjeringen foreslår også 70 millioner kroner til å styrke og omstille de statlige barnevern-

sinstitusjonene og til å øke tallet på ideelle institusjonsplasser. I tillegg setter regjeringen av 59 millioner kroner til en videreføring av økt kjøpt av spesialiserte fosterhjemsplasser. I Prop. 8 S (2023-2024) er det foreslått en tilleggsbevilgning på 11 millioner til driftsutgifter og 371 millioner til kjøp av private barneverntjenester. Oslo kommune er imidlertid ikke tildelt noen midler utover normal prisjustering.

Begrunnelsen som er gitt for styrkingen av det statlige barnevernet er like aktuell for Oslo. Det er nasjonal politikk å omstille og å styrke institusjonstilbudet i barnevernet, og høyere priser for kjøp av institusjonsplasser fra private leverandører treffer Oslo kommune nøyaktig på samme måte som det treffer det statlige barnevernet – kostnadene øker.

Da det i revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble satt av 180 mill. til tilsvarende formål, fikk Oslo etter et politisk initiativ inn i budsjettforhandlingene tildelt 19,3 millioner kroner ekstra. De 19,3 mill. utgjorde et tillegg på 10,7 % på de opprinnelige 180 mill. Denne tildelingen er inndratt i budsjettforslaget for 2024.

Etter undertegnedes syn er det rimelig at staten tar det samme økonomiske ansvaret for barnevernet og institusjonstilbudet i Oslo som i resten av landet. Også Oslo kommune bør bli tilgodesett når institusjonstilbudet i barnevernet skal omstilles og styrkes, og kompenseres for prisøkning i det private institusjonstilbudet når det statlige barnevernet blir det.

Svar:

I 2004 overtok staten, ved Bufetat, det ansvaret fylkeskommunane tidlegare hadde for barnevernet. Oslo kommune er likevel, slik representanten skriv, i ei særstilling, der fylkeskommunen framleis har ansvaret for heile barnevernet. Barnevernsloven sine reglar om Bufetat sine oppgåver og myndigheit gjeld altså ikkje Oslo kommune, og kommunen har ansvar for både første- og andrelinja i barnevernet.

Oslo sitt ansvar blir finansiert over budsjettet til Kommunal- og distriktsdepartementet, som særskild fordeling i rammetilskotet til fylkeskommunane. Løyvinga som regjeringa føreslår i budsjettet for 2024 er ei prisjustert vidareføring av løyvinga i saldert budsjett for 2023 og er oppjustert med den anslåtte veksten i talet på 1-18-åringar i Oslo frå 2022 til 2023.

Regjeringas forslag til løyving til det statlege barnevernet er grunnlagt i konkrete vurderingar av behovet i Bufetat; talet på barn, behova deira, kostnadene til tiltak mv. Slike vurderingar låg til grunn for at løyvinga for 2023 vart redusert med om lag 280 mill. kroner i saldert budsjett, utan at same kutt vart gjort i Oslo kommune sitt budsjett. Tilsvarende har regjeringa igjennom 2023 og no i budsjettet for 2024 føreslått å auke løyvinga til Bufetat, slik at Bufetat skal kunne vareta si plikt til å bistå kom-

munar i heile landet når barn og unge treng tiltak utanfor heimen. Oslo kommune står fritt til å prioritere sitt kommunebudsjett som dei sjølv ønsker, også til barnevern. Ei praksis der regjeringa årleg skulle gjera ei konkret vurdering av bevilgninga til andrelinjebarnevernet i Oslo kommune, vil ikkje vere i tråd med dei grunnleggjende prinsippa for statleg styring av kommunar og fylkeskommunar.

Løyvingane til omstilling av institusjonstilbodet er retta mot det statlege tilbodet, og er ikkje knytt til lovendingar eller liknande som gjeld Oslo kommune. Det same gjeld løyvingane til spesialiserte fosterheimar, som også er ein del av det statlege tilbodet.

Eg viser til at budsjettet ligg no til handsaming i Stortinget, og at Stortinget sjølv sagt kan vurdere dette annerleis.

Barnevernsinstitusjonsutvalet har i NOU 2023: 24 føreslått at Oslo kommune ikkje lenger bør ha eit særskilt ansvar for andrelinjetilbodet i barnevernet, og at Barne- og familieetaten i Oslo bør innlemmast i Bufetat. Utredninga er no på høyring. Eg ser fram til å lese mellom anna Oslo kommune sitt høyringssvar, som ei del av grunnlaget for departementets vurdering av utgreiinga.

SPØRSMÅL NR. 474**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 29. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan kan statsråden forsvare at den nye loven for voldserstatning får ned behandlingstiden samtidig som søknader etter gammel lov havner bak i prioriteringsrekkefølgen hos KfV?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har NRK skrevet en rekke saker om den nye voldserstatningsloven som tredde i kraft 01.01.2023. Gjennom sitt gravearbeid har NRK rettet søkelyset på en rekke utilsiktede og tilsiktede konsekvenser av den nye loven. Bland annet har det kommet frem at Kontoret for Voldsoffererstatning (KfV) har blitt pålagt å prioritere søknader etter den nye loven først, noe som følgelig innebærer at søknader og saker etter gammel lov nedprioriteres. Dette gjør at mennesker som allerede har ventet lenge, noen i mange år, må vente enda lenger for å få svar. Statsråden har en rekke ganger pekt på at den nye loven skal gjøre søknad- og behandlingsprosessen mer effektiv, og at intensjonen er å kutte ned på behandlingstiden.

Svar:

Lov om erstatning fra staten til voldsutsatte (voldserstatningsloven) trådte i kraft 1.1.2023. Det var ved lovens ikrafttredelse store restanser etter gammel lov, og voldser-

statningsmyndighetene må derfor i en periode fremover behandle både saker etter ny og gammel lov.

I tildelingsbrev til Statens Sivilrettsforvaltning (SRF) og Kontoret for voldsoffererstatning (KfV) for 2023 er det gitt uttrykk for at saker etter ny lov skal prioriteres. Det er samtidig viktig at restansene etter gammel lov nedarbeides og det følger av tildelingsbrevet at sakene skal behandles innen rimelig tid. KfV er derfor også bedt om å rapportere på hvilke tiltak som er iverksatt for å redusere saksbehandlingstiden etter gammel lov.

Bakgrunnen for at saker etter ny lov skal prioriteres er blant annet å sikre nødvendig praksis knyttet til forståelsen av ny lov. Jeg mener at det også er naturlig å evaluere den nye loven innen rimelig tid, og en reell evaluering forutsetter at det har blitt behandlet en god del saker.

At saker etter gammel lov «havner bak i prioriteringsrekkefølgen hos KfV», slik stortingsrepresentanten viser til, betyr ikke at de ikke behandles. I perioden 01.01.2023 til 01.09.2023 behandlet KfV 1365 søknader etter gammel lov. I samme periode håndterte de 1182 saker etter ny lov. Av disse utbetalte KfV erstatning etter dom i 792 saker, mens de behandlet 390 søknader i saker uten dom.

Jeg mener det er viktig at det jobbes aktivt for å få ned restansene etter gammel lov, og jeg følger derfor utviklingen på området nøye. I forbindelse med arbeidet med tildelingsbrevene for 2024 vurderes det hvilke prioriteringer som skal gjelde og om det ev. er grunn til å endre styrings signaler på området.

SPØRSMÅL NR. 475**Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou****Besvart 24. november 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Er det riktig at bygningen Marketenteriet i Gamlebyen planlegges solgt av Forsvarsbygg, og hva er i så fall planlagt prosess og fremdrift for dette salget?

BEGRUNNELSE:

Flere av bygningene i gamlebyen i Fredrikstad, som tidligere var i bruk av den militære garnisonen ved Fredrikstad festning, er i dag overdratt eller utleid til sivile eiere.

En av bygningene som i dag er utleid, er det gamle Marketenteriet. Bygningen leies i dag ut til Fargefabrikken, som benytter den til kulturformidling til barn og

unge. Fargefabrikken har drevet denne virksomheten i Marketenteriet siden 2003, men har nylig fått beskjed om at bygningen skal selges. Hva som videre vil skje med deres drift i Marketenteriet, er dermed i noen grad preget av usikkerhet.

Svar:

Jeg har innhentet innspill fra Forsvarsbygg. Forsvarsbygg svarer at Marketenteriet ved Fredrikstad festning ut fra verne kvalitet ikke er blitt frigitt for avhending av Forsvarsbygg avdeling for kulturminne – og skal dermed fortsatt forvaltes av Forsvarsbygg.

Det er således ingen konkrete planer for avhending av dette bygget.

SPØRSMÅL NR. 476

Innlevert 17. november 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 27. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I november kom det tall som viser at bruken av antibiotika øker, og at målet om å nå 30 % reduksjon i antibiotikabruk virker å være utenfor rekkevidde. Antallet personer som er resistente mot antibiotika øker også, med 110 % fra 2019 til 2023.

Vil statsråden ta initiativ til en ny handlingsplan mot antibiotikaresistens?

Svar:

Antimikrobiell resistens (AMR) er en trussel for hver enkelt pasient og for samfunnet. Regjeringen har omtalt AMR i Hurdalsplattformen, hvor vi forplikter oss til å lage en ny AMR-strategi. Dette er vi i gang med. Det er også planlagt en ny handlingsplan.

Det er viktig å sette ambisiøse og realistiske mål for antibiotikabruk. Under pandemien var det mye mindre forbruk av antibiotika enn i tidligere år, særlig av antibiotika mot luftveisinfeksjoner. Dette skyldes en kraftig nedgang i forekomst i luftveisinfeksjoner generelt, som følge av smitteverntiltakene. Vi kan derfor ikke legge stor vekt på forbruket i denne perioden når vi ser på utvikling i forbruk. Fra 2012 til 2022 har vi hatt en 25 % nedgang i volum av antibiotika til mennesker. Få land har sett liknende positiv utvikling, og særlig er det krevende å få nedgang i forbruk i land som allerede ligger svært lavt. Likevel mener Folkehelseinstituttet at det er indikasjoner på at vi fortsatt beveger oss i riktig retning. Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS) viser at forekomst av den hyppigst rapporterte resistente bakterien, MRSA, ligger stabilt over disse årene. Videre har det vært en nedgang i antall rapporterte vankomycinresistente enterokokker

fra 200 i 2019 til 57 så langt i 2023. På den annen side har Folkehelseinstituttet rapportert en 110 % økning i en annen gruppe av resistente bakterier, karbapenemaseproduserende bakterier, fra 99 i 2019 mot 208 i 2023. De fleste med denne bakterien var smittet før ankomst til Norge og var innlagt i norske sykehus med gode rutiner for å håndtere pasienter med resistente bakterier. Det nedlegges mye arbeid i å sikre gode smittevernrutiner slik at videre smitte av resistente mikrober ikke skjer. Alle tall fra Folkehelseinstituttet er per 14.11.2023.

I Norge er forekomsten av antibiotikaresistens fortsatt lav i bakterier fra mennesker og dyr. Dette viser Norsk overvåkingssystem for antibiotikaresistens hos mikrober (NORM) og Norsk overvåkingsprogram for antibiotikaresistens i mikrober fra fôr, dyr og næringsmidler (NORM-VET) 2022. Grunnen til dette er lavt forbruk av antibiotika, et fordelaktig forbruksmønster, og effektive tiltak mot spredning av resistente bakterier. Det er imidlertid nødvendig med kontinuerlig innsats for å bevare den gunstige situasjonen slik at antibiotika også i fremtiden vil være effektive for dem som trenger det. Vi må derfor følge utviklingen nøye, og ha fokus på gode smittevernrutiner både i helseinstitusjonene våre og i samfunnet forøvrig.

Den eksisterende strategien (nasjonal strategi mot antibiotikaresistens) skulle opprinnelig vare til 2020. På grunn av covid-19-pandemien har arbeidet med en ny strategi blitt utsatt. Eksisterende strategien gjelder derfor til en ny er fastsatt. Helse- og omsorgsdepartementet vil i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Utenriksdepartementet og Klima- og miljødepartementet legge frem en ny strategi rettet mot antimikrobiell resistens (AMR) i 2024. Arbeidet med ny handlingsplanen rettet mot AMR innen human

helse vil starte tidlig i 2024. Nåværende handlingsplan gjelder til den nye er publisert.

Jeg deler din bekymring om trusselen fra resistente mikrober både i Norge og globalt. Dette er en av våre pri-

oriterte arbeidsområder, og vi arbeider både nasjonalt og bidrar internasjonalt for bekjempelse av antibiotikaresistens.

SPØRSMÅL NR. 477

Innlevert 18. november 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 29. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å se på hvordan man kan iverksette systematisk forebygging ovenfor pasienter med diabetes slik at man kan forhindre amputasjoner og dårlig livskvalitet, uførhet og tidlig død?

BEGRUNNELSE:

500 nordmenn med diabetes får årlig amputert en tå, fot eller ben pga. sår-dannelser som ikke gror. Disse koster i snitt en million pr amputasjon. I tillegg kommer kostnadene med sårbehandling som koster 150 – 180 000 kr. pr. behandlingsløp. Å flytte penger fra amputasjon til forebygging kan spare helsevesenet for store beløp. Ikke minst vil det spare den enkelte pasient for smerter og tidligere død. Norge bruker mellom fire og syv milliarder kroner på behandling av diabetes årlig. 70 % av dette brukes på fotsår og annen behandling i helsevesenet, samt at det er mellom 20 000 og 40 000 pasienter som får fotsår og trenger behandling.

Personer med diabetes utvikler over tid dårlig blod-sirkulasjon i føttene, de kan få nevropati og feilstillinger. Det kan oppstå sår som pasienten selv ikke ser eller føler. Det som er realiteten i dag er at kun en av fire personer med diabetes får nødvendig fotsjekk hos fastlegen sin.

Vi kan også lese av Folkehelse rapporten, publisert av FHI, at fotproblematikk ikke nevnes som en konsekvens av diabetes. I dag mangler Norge et systematisk fothelse-program i forebygging av fotlidelser for denne pasient-gruppa. Med en bedre organisering og rett kunnskap på rett sted, kan Norge halvere antall amputasjoner.

I Sverige har man gjennom Varmlandsmodellen halvert antall amputasjoner ved å systematisere fotundersøkelsene. I Danmark har man satt fotundersøkelser for denne gruppa i et system, innført en årlig obligatorisk fotsjekk hos fotterapeut og etablert en refusjonsordning slik at alle har råd til å gå til en fottera-

peut. Dette sparer mange føtter og er samfunnsøkonomisk klokt.

For denne pasientgruppa er det nettopp ulikhet i helse som er gjeldende. Når en pasient oppsøker fastlegen og får diagnosen diabetes, blir vedkommende automatisk sendt til sjekk av øyne, hjerte mm. på sykehuset. Ikke alle fastleger sier at pasienten også bør oppsøke fotterapeut for sjekk av føtter. Men dersom de sier det, er det mange pasienter som ikke har økonomi til å betale for en sjekk og behandling hos fotterapeut.

Dette skaper stor ulikhet i helse og rammer den delen av befolkningen som i forveien er mest sårbar. Vi trenger en bedre samhandling og organisering av fotomsorgen slik at pasienter med diabetes lettere kan komme til rett helsepersonell til rett tid.

Svar:

Representanten tar opp en problemstilling som er viktig for regjeringen. Som det påpekes i spørsmålet vil bedre forebygging være et gode for både den enkelte pasient og samfunnet som helhet. Viktigheten av forebygging er en overordnet problemstilling i helse- og omsorgs-tjenesten, og pasienter med diabetes er en stor og viktig gruppe. Regjeringen har derfor flere pågående arbeider som adresserer det representanten tar opp.

Regjeringen tok tidlig grep for å sikre at diabetespasienter følges opp på en systematisk måte. Vi forlenget Nasjonalt diabetesplan, som i utgangspunktet løp fra 2017 til 2021, til 2024. Planen har som mål å forbedre helse- og omsorgstjenestens arbeid med å forebygge, følge opp og behandle personer med diabetes. Det er besluttet at planen skal oppdateres og revideres, og ny plan legges fram i 2024.

Helsedirektoratet forvalter nasjonale faglige retningslinjer for diabetes. I disse anbefales det at alle pasienter med diabetes undersøkes årlig for å identifisere pasienter med moderat til økt risiko for utvikling av fotsår. Pasient-

er med høy risiko anbefales å få undersøkt føtter ved hver diabeteskontroll.

Videre legger regjeringen snart frem Nasjonal helse- og samhandlingsplan, som vil utgjøre rammene for utviklingen av vår felles helse- og omsorgstjeneste. Tiltak for å bedre forebygging og samhandling vil være sentralt i denne meldingen.

Samtidig er diabetespasienter, som andre pasientgrupper, avhengig av gode allmennlege-tjenester. En vel fungerende fastlegeordning, med god kapasitet og faglig kvalitet, er en del av grunnmuren i vår felles helsetjeneste. Siden regjeringen tiltrådte har bevilgningene til allmennlegetjenesten økt med over 1 milliard kroner. Fastlegenes

basistilskudd er styrket, samtidig som innretningen av basistilskuddet er endret og pasienttilpasset. Formålet med endringen er blant annet at leger som har pasienter med store og sammensatte behov blir kompensert for dette gjennom økt per-capita-tilskudd for disse pasientene. Regjeringen arbeider samtidig med ytterligere videreutvikling av allmennlegetjenesten, for å gjøre den bærekraftig i møte med fremtidige utfordringer.

Samlet sett innebærer disse tiltakene en systematisk og helhetlig satsing på en helse- og omsorgstjeneste som i større grad prioriterer forebygging og helhetlig behandling av pasienter med diabetes. Bedre forebygging av kroniske sår og amputasjoner er en viktig del av dette.

SPØRSMÅL NR. 478

Innlevert 18. november 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 29. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvorfor gjennomførte ikke regjeringen forskriftsendringene om innsyn i havvind før søknadsfristen, og kan regjeringen bekrefte at det vil gis innsyn etter offentliglova i søknadene om prekvalifisering før tildeling gjøres, med de begrensninger som finnes i forvaltningsloven?

Søknadene er omfattende, og departementet har derfor sendt midlertidig svar om at det vil ta tid å få behandlet innsynsbegjæringene. Innsynsbegjæringene blir behandlet etter gjeldende regelverk.

BEGRUNNELSE:

I september sendte Olje- og energidepartementet et forslag om å gjøre et unntak for innsynsretten for havvindsøknader før tildeling er gjort, gjennom endringer i offentligforskrifta og forskriften til havenergiloven. 15. november var søknadsfristen for prekvalifisering til tildelingen av Sørlege Nordsjø II. Forskriftsendringene er ikke gjennomført.

Svar:

Departementet har sendt forslag om endringer i offentligforskrifta § 9 og forslag til en ny bestemmelse i havenergilovforskrifta på høring med frist 13. oktober. Departementet har mottatt mange høringssvar og arbeider nå med å gjennomgå disse høringssvarene.

Departementet har mottatt syv søknader om prekvalifisering for å være med i konkurransen om å få tildelt areal i Sørlege Nordsjø II. Det er også mottatt innsynsbegjæring i søknadene.

SPØRSMÅL NR. 479**Innlevert 18. november 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 27. november 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Norske borgere som evakueres fra Gaza har vært igjen-
nom livstruende hendelser. Mange er traumatiserte, og
kan ha hatt store økonomiske belastninger ved å være in-
nestengt på Gaza. Det er bra at Norge charterer fly for å få
folk hjem, men det meldes samtidig at de som evakueres
bes om å betale opphold og hjemreise selv. Ved tidligere
anledninger, som evakueringen fra Libanon i 2006 betalte
staten.

Vil utenriksministeren sørge for at evakuerte nord-
menn fra Gaza kommer seg trygt hjem, uten å måtte beta-
le for overnatting og flyreise?

Svar:

Det er ingen tvil om at disse menneskene har vært utsatt
for en voldsom påkjenning etter å ha gjennomlevd seks
uker i en krigssone. Det er mange små barn og personer
med særskilte helsemessige behov, som ikke alle vil være i
stand til å organisere og gjennomføre hjemreise på egen-
hånd. Derfor har utenriktjenesten bistått med utreise fra
Gaza og over til Egypt, og deretter videre til Kairo og Oslo.
Utenriktjenesten har, i samarbeid med Norwegian, satt
opp to chartrede fly fra Kairo til Oslo.

Det er et grunnleggende prinsipp i UD's bistand til
norske borgere i utlandet at dersom norske myndighe-
ter finner det riktig å tilby bistand til utreise fra et land,
så har den enkelte selv ansvaret for å dekke utgiftene til

dette. Det gjelder også i dette tilfellet, slik det gjorde for de
som tok imot assistert utreise fra Israel, fra Sudan tidligere
i år, og det gjelder for nordmenn i andre deler av verden
som trenger hjelp til transport. Det er også derfor vi har
reiseråd og oppfordrer alle reisende til å passe på at de har
gyldig reiseforsikring. Alle vi har vært i kontakt med har
fått informasjon om at de må betale for opphold og fly i
etterkant. Det er mulig å ta opp nødlidenhetslån, utstedt
av UD, dersom man ikke har midler selv.

Retur til Norge koster 6 500 kroner for voksne og 1
500 kroner for barn i alderen 2-18 år. Barn under 2 år rei-
ser gratis. Prisen inkluderer visum, grensepassering i Gaza,
buss til Kairo, hotell i Kairo, mat, nødpass og fly hjem.

Samtidig understreker vi at dette kun er et tilbud for
dem som ønsker det. De som vi har bistått med å komme
ut fra Gaza, velger selv om de ønsker å være med organi-
sert transport satt opp av utenriktjenesten. Vi opplyser
samtidig at man bare kan oppholde seg i Egypt i inntil 72
timer før de må reise videre fra Egypt. Vi er kjent med at
flere har valgt å ordne hjemreisen sin selv fra Egypt, ent-
en til Norge eller andre land som de ev. har innreiserett
til. Det er derfor fullt mulig at noen har reist til Norge på
egenhånd.

Norske myndigheter fortsetter å jobbe på spreng for å
bistå dem som fortsatt er i Gaza til komme seg ut, og med
å gi helsehjelp og bistå med transport og overnatting for
de som har kommet ut.

SPØRSMÅL NR. 480**Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 27. november 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er næringsministeren uroa for utviklinga i byggebransjen
med sterk vekst i konkursar og svake prognoser for nybyg-
gmarknaden, og er ministeren samd i at rask implemen-
tering av EU sitt direktiv om energieffektivisering av hus
kan vere eit godt virkemiddel for raskt å utløyse større ak-

tivitet innanfor energioppgradering av norske bustader,
noko som både vil vere viktig for byggebransjen og kunne
bidra sterkt til å nå måla sett av Energikommisjonen for å
frigjere kapasitet i straumnettet fram mot 2030?

Svar:

Eg takker for spørsmålet. Bygg- og anleggsnæringa er viktig i norsk økonomi og er representert i alle delar av landet. Vi er avhengig av ei velfungerande byggje- og anleggsnæring som byggjer og held ved like bygg og infrastruktur på ein effektiv og berekraftig måte etter behova i samfunnet. Det blir meldt om auka utfordringar i næringa, men arbeidsløysa held seg framleis låg i Noreg.

Ved utgangen av oktober var 1,8 pst. av arbeidsstyrken registrert som heilt arbeidsledige ifølgje NAV. For bygg og anlegg var talet 2,3 pst. Det var registrert 951 permitterte frå byggje- og anleggsarbeid. Det er litt mindre enn for industrien. Det er ifølgje SBB sine tal for opne konkurssar førebels ikkje registrert store endringar i bygg og anlegg, sjølv om vi ser ein viss auke dei siste månadene.

Eg er oppteken av å ha god kontakt med næringa. I samarbeid med arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna hadde eg mellom anna eit lytte- og dialogmøte med partane i arbeidslivet og representantar frå bygg- og anleggsnæringa torsdag 26. oktober 2023. Eg har også så seint som 16. november i år hatt eit nytt møte med BAE-rådet (Rådet for bygg, anlegg og eiendom), som er eit felles organ for næringa.

Eg er oppteken av å ha god kontakt med næringa. Eg har stor forståing for at delar av næringa opplever situasjonen som krevjande og sær for dei som blir direkte ramma. Vi må samtidig tru på at den vanskelege situasjonen no gradvis vil snu til det betre.

Dei siste to åra har vore prega av ein prisvekst høgt over Noregs Banks inflasjonsmål. Dette har føre med seg at renta har vorte sett opp 13 gonger. Høgare renter og auka materialprisar er med på å påverke aktiviteten i næringa. Det påverkar mellom anna igangsetjinga av nye bustadprosjekt som ikkje har vore lågare sidan finanskrisa. Regjeringas viktigaste jobb er trygg og økonomisk ansvarleg styring. Det er viktig å bevare det gode utgangspunktet Noreg har, med låg arbeidsløysa og mange i jobb, samstundes som vi bidreg med at prisveksten blir dempa og dermed at folk si kjøpekraft blir betre. Derfor har regjeringa lagt fram eit ansvarleg budsjett for å tryggja folk sin økonomi og moglegheiter for bedriftene i heile landet.

I budsjettforslaget frå regjeringa for 2024 er det tiltak som bidrar til aktivitet i byggjenæringa, slik som til dømes satsing på energieffektivisering. Vi bidrar også til grøn omstilling gjennom offentlege innkjøp. Vi skjerpar mellom anna krava for å vareta klima- og miljøomsyn ved offentlege innkjøp, slik at det offentlege må leggja mykje større vekt på dette. Endringane inneber at klima- og miljøomsyn som hovudregel må vektast med minimum tretti prosent i offentlege innkjøp, i tråd med kva regjeringa varsla i Hurdalsplattforma. Vi har sett i gang eit klimapartnerskap med bygg-, anleggs- og eigedomsnæringa. Det er støtteordningar innanfor verkemiddelapparatet som er aktuelle for næringa. Regjeringa foreslår ei låneramme på

24 mrd. kroner til Husbanken. Satsing på samferdsel gir oppdragsmoglegheiter for bygg- og anleggsnæringa og samferdselsbudsjettet for 2024 er historisk høgt.

Olje- og energiministeren viser til at regjeringa i haust har lagt fram ein handlingsplan for energieffektivisering i alle delar av norsk økonomi og planen inneheld ei rekke tiltak retta mot bygg. Mellom anna foreslår regjeringa å stille krav knytt til nytting av overskotsvarme, krav til energikartlegging i føretak med eit stort energiforbruk, og vi vil stille krav til energieffektivitet i statlege innkjøp og anbod. Nye statlege byggjeprosjekt skal som hovudregel planleggast og gjennomførast med ein energistandard som minimum held passivhusstandard. I statsbudsjettet for 2024 har regjeringa òg foreslått å styrkja Enova sitt arbeid med energieffektivisering med 180 millionar kroner. Midlane skal bidra til å styrkja Enova si satsing på energieffektivitet mellom anna i bygg. Vidare har regjeringa foreslått å føre vidare og styrkja Husbankens tilskotsordning til energiltak i kommunale bygg til 300 millionar kroner.

Olje- og energiministeren viser òg til at EU sitt bygningsenergidirektiv frå 2010 er innlemma i EØS-avtalen, jf. Prop. 96 LS (2022–2023), og regjeringa sende nyleg forslag til endringar i energimerkeforskrifta for bygningar på høyring som vil realisere direktivet i norsk rett. Endringane inneber justeringar i pliktene og krava til energimerking av bygningar og energivurdering av tekniske anlegg. EU-kommisjonen sitt forslag til nytt bygningsenergidirektiv er ikkje avklart i EU. EU-parlamentet og Rådet forhandlar no om forslaget og skal bli samde om korleis det endelege direktivet skal sjå ut. Når EU gjer endeleg vedtak om nytt bygningsenergidirektiv, vil vi gjere ei vurdering av EØS-relevansen til direktivet, og eventuelle behov for norske tilpassingar.

SPØRSMÅL NR. 481**Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 27. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er statsrådets plan for å sikre etablering av mindre havvindprosjekter, tilknyttet eksisterende infrastruktur fra olje- og gasssektoren, tilstrekkelige rammevilkår?

BEGRUNNELSE:

Det er forbundet mye usikkerhet med de store havvindprosjektene på tid, kostnader og subsidiering i tillegg til andre utfordringer i leverandørkjeden. Dette er en krevende situasjon da nasjonen trenger mer elektrisk kraft og regjeringens noe ensidige satsing på store havvindprosjekter som løsning på kraftsituasjonen.

Mindre havvindprosjekter tilknyttet eksisterende infrastruktur fra olje- og gassinstallasjoner fremstår som en reell og hensiktsmessig løsning for både å etablere en industri som kan redusere risiko og kostnader, samtidig som det vil det være et viktig bidrag til ny kraft inn i flere regioner som går mot et kraftunderskudd. Her har også offshoreindustrien sin mulighet til å posisjonere seg i det flytende havvindmarkedet, ved å kunne demonstrere nye løsninger, samt bidra til å bedre sitt eget omdømme ved å erstatte den kraften oljeselskapene har brukt for å elektrifisere egen aktivitet på norsk sokkel.

Svar:

Kvoteplikt og CO₂-avgift er hovedvirkemidlene for å få ned klimagassutslippene i petroleumssektoren. Høye utslippskostnader gir selskapene sterk egeninteresse av å redusere utslippene fra produksjonen, og vi må forvente at selskapene gjennomfører alle utslippsreducerende til-

tak som har en tiltakskostnad under karbonprisen. Dette innebærer at selskapene har incentiver til å legge om fra drift av innretninger med gassturbiner til bruk av havvind dersom en slik løsning er teknisk mulig og kan bidra til kostnadseffektive utslippsreduksjoner.

Innretninger i petroleumsvirksomheten trenger stabil og kontinuerlig energiforsyning og kan derfor ikke drives med havvind alene. Dersom en innretning skal forsynes med kraft fra havvind, må den også ha en annen fullverdig energiløsning på innretningen, f.eks. gassturbiner eller tilknytning til kraftnettet på land. Det flytende havvinnanlegget Hywind Tampen er nylig satt i drift og forsyner delvis innretningene på feltene Snorre og Gullfaks med kraft. Det er mulig fordi innretningene på disse feltene beholder eksisterende gassturbiner.

De siste årene har flere rettighetshavere vurdert muligheten for bruk av havvind direkte knyttet til driften av en petroleumsinnretning. Disse har av ulike grunner ikke vært mulig å få gjennomført. Det pågår fortsatt vurderinger av slike løsninger for enkeltinnretninger. Alle slike prosjekter er i en tidlig planleggingsfase og om de er gjennomførbare er fortsatt uklart.

Enova lanserte i høst et nytt program for småskala kommersielle flytende havvindprosjekter. Programmet har en ramme på inntil to milliarder kroner i første runde. Enova har skissert at programmet kan gi støtte til flytende havvindprosjekter med én til fem turbiner som planlegges ferdigstilt innen fem år. Søknadsfristen for første runde er 1. desember i år.

Til sammen utgjør disse virkemidlene gode rammevilkår for mindre havvindprosjekter.

SPØRSMÅL NR. 482**Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 28. november 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva regner statsråden med at de administrative og økonomiske konsekvensene vil bli for mindre bedrifter når disse

får nye krav til bærekraftrapportering for å innfri de nye kravene i regnskapsdirektivet fra EU?

BEGRUNNELSE:

Fra 2024 skal nye og flere mindre bedrifter få nye krav om bærekraftsrapportering for å innfri de nye kravene i regnskapsdirektivet fra EU. Bærekraftsrapportering handler om å skaffe data om miljøpåvirkning, sosiale forhold og økonomiske forhold for bedriften. Større selskaper har vært underlagt en slik rapportering i mange år og nå utvides dette kravet til flere mindre selskaper, samtidig som rapporteringen også skal gjøres mer omfattende. Det skal gjennomføres en trinnvis innlemming av nye bedrifter, og det er stor usikkerhet i bransjen om hvilke bedrifter som blir pålagt ny rapportering, hva som skal rapporteres, og når den enkelte bedrift skal begynne med slik rapportering. Ikke minst er det stor usikkerhet hva dette vil medføre av administrative og økonomiske konsekvenser.

Svar:

Direktivet om selskapers bærekraftsrapportering (CSRD) er vurdert som EØS-relevant, men er foreløpig ikke innlemmet i EØS-avtalen. Direktivet er nå til vurdering i EF-TAs arbeidsgruppe for selskapsrett. Verdipapirlovutvalget har i NOU 2023: 15 «Bærekraftsrapportering» foreslått endringer i bl.a. regnskapsloven og revisorloven for å gjennomføre direktivendringene som følger av CSRD. Utvalgets utredning har vært på høring, med frist 4. september 2023. Finansdepartementet vurderer nå innspillene som har kommet i høringen.

Direktivendringene innebærer at flere foretak underlegges krav om å utarbeide bærekraftsrapportering enn i dag, og at det innføres krav om å rapportere i tråd med felleseuropeiske rapporteringsstandarder. Finansdepartementet har satt i gang en kartlegging av det første settet med rapporteringsstandarder for å identifisere rapporteringspunkter som overlapper med nasjonale rapporteringskrav, og undersøke om datadeling fra offentlig sektor kan gjøre det lettere for foretakene å oppfylle sine rapporteringsplikter.

Store foretak av allmenn interesse med over 500 ansatte skal følge de nye kravene fra og med regnskapsåret 2024. Fra og med regnskapsåret 2025 skal alle store foretak utarbeide bærekraftsrapportering. Noterte små og mellomstore foretak (SMB) skal omfattes av reglene fra og med regnskapsåret 2026, men kan velge å utsette å rapportere til regnskapsåret 2027. Noterte små og mellomstore foretak skal rapportere etter forenklede rapporteringsstandarder. Unoterte SMB omfattes ikke av de nye reglene. Verdipapirlovutvalget har i NOU 2023: 15 foreslått at virkeområdet for de nye reglene bør være det samme i Norge som i EU.

Verdipapirlovutvalget anslår i NOU 2023: 15 at om lag 2 100 norske foretak vil omfattes av de nye reglene, hvorav om lag 70 er noterte SMB. Etter at utvalget la frem sin utredning, har EU-kommisjonen for å ta hensyn til inflasjon

vedtatt endringer i kategoriseringen av foretak etter størrelse i regnskapsdirektivet. Finansdepartementet sendte 18. oktober et forslag om endringer i regnskapsloven som gjennomfører disse direktivendringene på høring, med frist 29. november 2023. Forslaget innebærer at færre norske foretak vil bli omfattet av de nye reglene om bærekraftsrapportering enn hva som er lagt til grunn i NOU 2023: 15. Foreløpige beregninger fra SSB indikerer at om lag 1 200–1 400 norske foretak vil bli omfattet av de nye reglene.

Etter Verdipapirlovutvalgets vurdering vil de økonomiske og administrative konsekvensene av de nye reglene i Norge som utgangspunkt ikke avvike vesentlig fra konsekvensene i resten av Europa. Utvalget viser i NOU 2023: 15 kapittel 7.5.1 til at EU-kommisjonen i en konsekvensutredning har anslått at de årlige kostnadene knyttet til rapportering i tråd med de nye rapporteringsstandardene i gjennomsnitt vil være i overkant av 1 mill. kroner. Utvalget bemerker at anslaget er basert på gjeldende rapporteringspraksis fra store foretak av allmenn interesse med over 500 ansatte, og at kostnadene derfor kan forventes å være lavere for mindre foretak. Foretak som omfattes av de nye reglene, vil i mange tilfeller være avhengige av å innhente informasjon fra andre foretak i verdikjeden for å oppfylle sine rapporteringsforpliktelser, også fra mindre foretak som ikke er omfattet av regelverket. Utvalget viser i utredningen kapittel 7.3.3 til at de årlige kostnadene knyttet til bærekraftsrapportering for en gjennomsnittlig SMB i EU som ikke omfattes av reglene, men som er i verdikjeden til et stort foretak, vil være i overkant av 20 000 kroner.

SPØRSMÅL NR. 483**Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 28. november 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvilke konkrete forslag kan næringsministeren være villig til å se på, legge på bordet, utrede etc. knyttet til eierbeskatningen, slik at vi kan få flere av de som har flyttet ut av Norge til å komme hjem igjen, og hindre at flere drar for å etablere seg i andre land?

BEGRUNNELSE:

Næringsministeren har den siste tiden gjestet flere podcaster og hatt oppslag i aviser hvor han viser til at vi må snakke penere og bedre om dem som skaper verdier. Næringsministeren skal ha honnør for endelig å sette dette på dagsorden. Det hjelper imidlertid lite med bare ord, dette må også følges opp med politikk.

Vestre er også sitert på følgende i Nettavisen:

"Jeg blir ikke noe glad når jeg hører folk vil flytte til Sveits. Vi vil veldig gjerne at de som har formuer blir i Norge og bidrar til å bygge landet vårt. Jeg vil bare si, velkommen tilbake, så får vi gjerne diskutere skattesystemet."

Jeg tror alle som har begrunnet utflytting fra Norge til Sveits eller andre land, har begrunnet det med den særnorske beskatningen på formue. Næringsministeren ynder å si at formuesskatten er lik eller lavere enn da Arbeiderpartiet sist satt i regjering. Det er en sannhet med modifikasjoner. Eierbeskatningen totalt sett er økt siden den gang, og eierbeskatningen er effektivt nært doblet for mange eiere av små- og mellomstore bedrifter de siste par årene. Det er en klar medvirkende årsak til at flere har flyttet fra landet. Det taper alle på.

Spørsmålet er hva som skal til for å få dem hjem igjen, slik jeg oppfatter at både næringsministeren og jeg er opptatt av. Det nytter ikke bare å snakke om det, man må også gjøre noe. Det hadde vært interessant å høre næringsministerens tanker om hva som kan gjøres.

Svar:

Skatter og avgifter gjør det mulig å finansiere universelle og gode velferdsordninger, som er avgjørende for at Norge skal være et trygt og godt land å bo i. Regjeringen mener at skatte- og avgiftspolitikken gir gode rammebetingelser for arbeid og verdiskaping i hele landet og for investeringer i nye virksomheter. Vi vil også at skattepolitikken skal bidra til en rettferdig fordeling og et godt miljø.

Vi gikk til valg på at skattesystemet skulle gjøres mer omfordelende. I 2022 og i 2023 har formuesskatten og utbytteskatten gått noe opp, mens skatt på lavere inntekter

har gått ned. Jeg mener at det nå er et moderat skattenivå sammenlignet med andre land eller skattenivået bakover i tid.

Beskatningen av kapitalbeholdning i Norge er relativt lav sammenlignet med andre land. Det skyldes at vi ikke har arveavgift i Norge og at vi har lav beskatning av eien- dom.

I forslaget til budsjett for 2024 fra regjeringen går skatten videre ned for de med lavere inntekter. Vi foreslår lettelser i formuesskatten og uendret utbytteskatt, og vi fjerner og trapper ned midlertidige skatter. Regjeringen forbedrer regjeringen grunnlaget for formuesskatten ved å nedjustere formuesverdien for næringseiendom utenfor de største byene. Det reduserer formuesskatten for næringsdrivende i 2024.

SPØRSMÅL NR. 484**Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 27. november 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan næringsministeren gi en kort, skriftlig redegjørelse på hva han legger i begrepet "aktiv næringspolitikk" og hva som skiller denne politikken fra f. eks. den som ble ført mellom 2013-2021?

Svar:

La meg takke representanten for et særdeles viktig spørsmål.

Hurdalsplattformen slår fast at de fire viktigste målene for regjeringens næringslivspolitikken er å få flere i jobb, skape aktivitet i hele landet, øke eksporten og kutte klimagassutslippene med 55 prosent. Dette skal vi gjøre i fellesskap, gjennom en aktiv og fremtidsrettet næringspolitikk.

Ferske makroøkonomiske tall indikerer at vår aktive linje i næringspolitikken gir resultater. Norge har høy sysselsetting og nesten ingen arbeidsledighet. I første halvår ble det etablert i gjennomsnitt 6000 nye bedrifter i Norge hver måned. Konkurstallene er fremdeles lavere enn før pandemien. Det er rekordnivå på investeringer og eksporten fra norsk fastlandsnæringsliv. I tillegg har vi holdt inflasjonen under kontroll. Det er godt nytt for norske bedrifter.

Norge har alle forutsetninger for å være en ettertraktet leverandør også gjennom det grønne skiftet. Omstillingen til lavutslippssamfunnet vil kreve mye av bedrifter og samfunnet, og næringspolitikken må bidra til høy omstillingsevne i økonomien. I den sammenheng vil det også være sentralt med en stabil og ansvarlig økonomisk politikk og et utdanningssystem som gir en kompetent arbeidsstyrke.

Bakteppet for regjeringens politikk – herunder vår aktive næringspolitikk - er at vi står overfor et massivt behov for å omstille industrien, energiforsyningen, transportsektoren og samfunnet i sin helhet fra fossil til fornybar. Behovet gjelder for Norge og for alle andre land. Framover må all aktivitet innrettes bærekraftig, med lave eller ingen klimagassutslipp. Europa styrer mot å avkarbonisere hele sitt energisystem innen 2050. Økonomien vår skal i tillegg til å gå fra å være fossil til fornybar, også endres fra lineære til sirkulære materialstrømmer. Samtidig skal vi holde de økonomiske forskjellene nede, beholde tillitssamfunnet og sikre at det finnes lønnsomme, attraktive jobber også i fremtiden. Dette er ingen enkel oppgave, og vi må arbeide sammen.

Omstillingen til et lavutslippssamfunn vil kreve betydelige investeringer i forskning, utvikling og kompetanse, i teknologi og produksjonsmidler, industri, energi og infrastruktur. Vi er på rett vei. IEA viser at for hver dollar investert i fossil energi på globalt nivå, investeres nå 1,7 dollar i fornybar energi. Taktene må likevel økes og investeringer må vris fra brun til grønn aktivitet. Ifølge BloombergNEF må verden investere i gjennomsnitt 4 550 mrd. dollar årlig i teknologier for det grønne skiftet i resten av 2020-årene, noe som er over en tredobling fra nivået i 2022.

I veien mot nullutslippssamfunnet støter vi på markedssvikter. Det vil kunne være forskjeller i bedriftsøkonomisk lønnsomhet og samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Mange markeder har ikke tilstrekkelig tatt inn over seg skadene fra utslipp, noe som kan redusere investerings- og risikoviljen til å ta fatt på prosjektene som er nødvendig for omstillingen. Derfor vil regjeringen bruke statlige virkemidler for å legge til rette for grønn og lønnsom industriutvikling, og kostnadseffektive utslippskutt.

Det er avgjørende at utslipp prises i form av klimaavgifter og deltakelse i det europeiske kvotesystemet. Dette bidrar til kostnadseffektive utslippskutt og at produksjon og forbruk vris i klimavennlig retning. Men all den tid prisingen av utslipp samlet sett ikke er høy nok til at omstillingen skjer i nødvendig tempo, oppstår det en naturlig rolle for staten som tilrettelegger i flere deler av næringspolitikken.

Vårt mål er å mobilisere mest mulig privat kapital til lønnsomme investeringer. Staten kan i denne sammenheng bidra med risikoavlastning, for eksempel for å fremme utvikling og realisering av banebrytende ny teknologi. I motsetning til mange land som nå innfører mer og mer subsidier, har Norge vært tydelig på at myndighetene først og fremst vil tilby markedsmessige låne-, garanti- og egenkapitalordninger, som understøtter gode prosjekter basert på våre forutsetninger og fortrinn inkludert styrken i den norske arbeidslivsmodellen. Bedrifter skal ellers drives for egen regning og risiko.

La meg komme med noen eksempler. Industrisatsningen vår, Grønt industriløft, bygger på en erkennelse om at «alt henger sammen med alt», noe som innebærer et behov for en helhetlig tilnærming i næringspolitikken. For eksempel vet vi at omstillingen av kraftintensiv industri medfører et økt behov for fornybar kraft. Dette er vesentlige begrunnelser for at vi satser på havvind og solindustri i Norge. Dette gir i sin tur et økt behov for lagringskapasitet av kraft, noe som aktualiserer fremveksten av batterinæringen.

Vi vet at markedene som må utvikles de neste årene avhenger av hverandre, og dette innebærer at hindringer på ett område kan få konsekvenser for hele omstillingen. Vi må derfor tenke helhetlig og se sammenhenger. Videre har vi i høst gjennomført en historisk økning i deler av virkemiddelapparatet når det gjelder grønn omstilling.

Aktiv næringspolitikk gir også utslag i handelspolitikken. Vi videreutvikler eksportreformen «Hele Norge eksporterer», der myndighetene, næringslivet og virkemiddelapparatet forener krefter for å økte eksporten vår. Arbeidet for eksportfremme må ses i sammenheng med

resten av næringspolitikken, inkludert grønt industriløft og arbeidet med forenklingen av virkemiddelapparatet.

En aktiv tilnærming i næringspolitikken innebærer å åpne hele verktøykassen, og ta i bruk små og store virkemidler for å nå målene våre. Alternativet ville være å håpe at markedet løser utfordringene selv. Verden er imidlertid langt unna å nå klimamålene. Derfor må vi bygge på norsk tradisjon for godt offentlig-privat samarbeid, og ta nødvendige grep nå som bidrar til at omstillingen blir lønnsom og rettferdig, at vi skaper jobber og aktivitet over hele landet, og at Norge forblir en industriell energistormakt også i en fornybar fremtid.

SPØRSMÅL NR. 485

Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 24. november 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Mange bedrifter opplever det som svært komplisert og tidkrevjande å rekruttere arbeidstakarar frå land utanfor EU/EØS-området. Det er stadig lenger ventetid både hos UDI og politiet, og prosessen blir opplevd som oppstykk og lite brukartilpassa, også samanlikna med våre nordiske naboland.

Kva konkrete tiltak vil regjeringa setje inn for å korte ned sakshandsamingstida og gjere det enklare for bedrifter å rekruttere arbeidstakarar frå land utanfor EU/EØS-området?

GRUNNGJEVING:

På kontaktmøte nyleg mellom stortingsbenken frå Hordaland/Sogn og Fjordane og NHO Vestland, var den stadig meir krevjande situasjonen knytt til rekruttering av personell utanfor EU eit viktig tema.

Rekruttering av kokkar til distriktshotell i Vestland vart brukt som eit døme: Her er det godt dokumentert at det er mangel på kvalifisert personell både i Noreg og stadig vanskelegare å rekruttere kvalifiserte kokkar også i EU/EØS-området, mellom anna på grunn av den svake krona som gjer Noreg til eit mindre attraktivt land enn før å ta seg arbeid i.

Dersom eit hotell først er så heldig å finne kvalifiserte kokkar frå land utanfor EU, er prosessen fram mot å få arbeidsløyve svært lang og omstendelig. Det er lang ventetid for i det heile tatt å få lov å levere sakspapir til politiet (sterkt varierende frå politidistrikt til politidistrikt). Poli-

tiet skal så sende søknaden vidare til UDI, der det for tida er opp til fire månaders behandlingstid. Dersom alt dette går bra, kan arbeidstakaren kome til Noreg, men får ikkje lov å starte i arbeid før det ligg føre opphaldsløyve – ein prosess som også kan ta månadsvis.

Summen av dette er heilt uholdbar for mange bedrifter, ikkje minst innanfor ei sesongbasert og viktig distriktsnæring som reiselivet. Samtidig veit vi at naboland som t d Danmark har klart å effektivisere dette systemet slik at samla prosess ikkje tar meir enn 14 dagar, og ein har også i Noreg klart å få til særordningar med mykje raskare behandling for sesongarbeidarar i landbruket.

Svar:

Behovet for arbeidskraft i Noreg skal hovudsakleg dekkjast gjennom arbeidskraftressursane i den norske befolkninga og arbeidsinnvandringa frå EØS, men det er òg lagt til rette for at arbeidsgjevarar ved behov kan hente inn høgkvalifisert arbeidskraft frå land utanfor EØS (såkalla tredjeland). Samstundes må ein sjå behovet for arbeidskraft frå tredjeland opp mot omsynet til ei kontrollert innvandring. Rekruttering av arbeidstakarar frå tredjeland skal ikkje fortrenge norske arbeidstakarar eller arbeidstakarar frå EØS. Dette er bakgrunnen for at det fyrst og fremst er opna for arbeidsinnvandring av faglærte arbeidstakarar.

Under pandemien blei det innført ei rekkje smitteverntiltak, blant anna innreiserestriksjonar, som førte til at behandlinga av mange søknader om opphaldsløyve blei mellombels stansa. Talet på ubehandla saker auka

dermed kraftig under pandemien, samstundes som talet på søknader om opphaldsløyve på grunn av arbeid auka mykje etter pandemien som følgje av høy etterspurnad etter arbeidskraft og av at Storbritannia har forlate både EU og EØS. I 2022 avdekte UDI attpåtil fleire hundre saker der søkjarar la frem falske vitnemål på utdanninga, blant anna falske attestar på kokkeutdanning. Dette aukar kompleksiteten i porteføljen, og dermed òg den samla saksbehandlingstida. Alt dette til saman har ført med seg at ventetida for faglærte har vore lengre enn normalt dei siste åra.

Eg har forståing for at ventetida har vore lenger enn kva næringslivet forventar og at dette er ei ulempe for næringslivet. Samstundes har eg tillit til at UDI, saman med politiet, jobbar for å finne gode tiltak som kan betre saksbehandlingsprosessen og redusere ventetida. Til dømes er det lagt til rette for at arbeidsgjevarar, på vegne av den faglærte, kan søkje om opphaldsløyve utan personleg fram møte hos politiet. Samstundes er det viktig at ei rask og effektiv saksbehandling ikkje svekkjer kontrollnivået. Utlendingsforvaltninga må framleis ha tilstrekkeleg kontroll for å kunne avdekkje saker der personar forsøker å skaffe seg opphaldsløyve på feil grunnlag.

Regjeringa har auka den årlege kvoten for faglærte frå 5 000 til 6 000 løyver i 2022 og 2023. Det inneber at opphaldsløyve kan innvilgast til fleire faglærte etter ein forenkla prosedyre utan ei individuell arbeidsmarknads-vurdering av om den aktuelle stillinga kan dekkast av innanlandsk arbeidskraft. Regjeringa har dessutan styrka UDI med 10 millionar kronar i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2023, slik at UDI kan jobbe målretta for å redusere ventetida i faglærtsakene. Midla har blant anna gått til å auke kapasiteten til å behandle slike saker. Det er likevel grenser for kor mykje kapasitet som kan brukast på denne porteføljen utan at det får betydelege konsekvensar for andre viktige saksporteføljer.

Eg er oppteken av at ventetida for faglærte vert korta ned. Ambisjonen er at den totale tida i utlendingsforvaltninga for søknader om opphaldsløyve frå faglærte vert normalisert til om lag 30 dagar, slik ho var før pandemien. Denne forventinga er stilt både til UDI og politiet i deira tildelingsbrev for 2023. Informasjon frå nettsida til UDI viser at den gjennomsnittlege ventetida no er på to månader, og UDI legg til grunn at etaten klarer å redusere ventetida ytterlegare før året er omme.

SPØRSMÅL NR. 486

Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen

Besvart 28. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Helsevesenet vårt er avhengig av at flere elver velger å utdanne seg som helsefagarbeidere.

Vil statsråden iverksette nye tiltak for å gjøre yrket som helsefagarbeider mer attraktivt?

BEGRUNNELSE:

Søkertallene til helsefag har hatt en sterk nedadgående trend siden 2021. Fylkeskommuner vil innenfor stramme rammer da måtte ta ned utdanningstilbudet til helsefag. Resultatet kan da bli en negativ spiral hvor en til slutt forsterker underdekningen av helsefagarbeidere innen helsetjenester.

Svar:

Fagarbeidere har kompetanse som er viktig i hele helse- og omsorgstjenesten. Regjeringen har satt i gang et fagar-

beiderløft for helsefagarbeidere og andre fagarbeidere som er viktige for tjenestetilbudet i sykehus og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Dette arbeidet vil vi følge ytterligere opp, blant annet i den kommende stortingsmeldingen Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Vi må legge til rette for bedre bruk av personellressursene i tjenestene gjennom en effektiv organisering og riktig oppgavedeling, slik også Helsepersonellkommissjonen har pekt på.

Arbeidet for å fremme gode arbeidsmiljøer og gode arbeidsvilkår, hensiktsmessig oppgavedeling og kompetanseutvikling, effektiv organisering av arbeidsprosesser, samt arbeidet for å sikre tilgang til riktig kompetanse – bidrar samlet til rekruttering av fagfolk, også fagfolk med fagarbeiderkompetanse. Dette arbeidet er vi i gang med.

Andelene som har deltidsstillinger er fortsatt høye for noen yrkesgrupper, særlig helsefagarbeidere. Heltidsarbeid gir hensiktsmessig bruk av tid og kompetanse, bidrar til stabil bemanning, er positivt for rekrutteringen

og positivt for tjenestetilbudet for pasienter og brukere. Økt omfang av heltidsstillinger byr også på muligheter for årsverksvekst, og virker positivt på sykefraværet, vikarbruken og kontinuiteten i bemanningen. Det gir arbeidstakerne medvirkning, trygghet og forutsigbarhet, både i ansettelsesforholdet og for den enkeltes livssituasjon. Det er stilt krav til helseforetakene om å utvikle heltidskultur og redusere deltid i spesialisthelsetjenesten. Dette er et langsiktig arbeid. I kommunene jobbes det også med å få ned deltidsandelen, og utviklingen har gått i retning av mer heltidsarbeid. Jeg håper de borgerlige partiene støtter opp om heltidskultur i de kommunene de styrer fremover, selv om erfaringene tilsier det motsatte. Samtidig er deltidarbeid fortsatt utbredt særlig i omsorgstjenestene. Når målsetningen er hele, faste stillinger, er andelen som jobber deltid for høy. Arbeidet for å fremme heltid må derfor fortsette.

Regjeringen understøtter arbeidet for bedre bruk av helsefagarbeidere og andre fagarbeideres tid og kompetanse gjennom en effektiv organisering og riktig oppgavedeling. Tørn-programmet er utvidet fra kun å gjelde for kommunenes omsorgstjenester til å omfatte hele helse- og omsorgstjenesten. Tørn inngår også i regjeringens nylig lanserte fagarbeiderløft og skal bidra til å styrke utdanning, rekruttering og kompetanseutvikling hos fagarbeidere i helse- og omsorgstjenesten. I statsbudsjettet for 2024 foreslår regjeringen å bevilge 57,9 millioner kroner til programmet. Midlene skal blant annet gå til å styrke arbeidet med hensiktsmessig oppgavedeling mellom helsepersonellgrupper, og andre tiltak som samlet skal bidra til å styrke tilgangen til blant annet fagarbeidere.

Det er stor etterspørsel etter fagarbeidere med kompetanse som er relevant for vår felles helse- og omsorgstjeneste over hele landet. En forsterket satsing på utdanning av fagarbeidere i helse- og omsorgstjenestene, blant annet ved å tilby god praksis og tilstrekkelig antall læreplasser, er et felles ansvar for helseforetak og kommuner.

Det finnes flere måter å bli helsefagarbeider på. Det kan gjøres gjennom videregående opplæring, enten som lærling eller gjennom fagopplæring i skole, gjennom praksiskandidatordningen eller gjennom fagbrev på jobb for voksne. Fagbrev på jobb er en ordning for voksne som er i arbeidsforhold. Voksne som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, får mulighet til å få fagbrev eller svennebrev på grunnlag av allsidig praksis, realkompetansevurdering og opplæring kombinert med veiledet praksis i vanlig arbeid. Et annet arbeidsrettet tiltak er Menn i helse. Prosjektet ledes av KS og er et samarbeid med kommuner, fylkeskommuner og NAV. Menn i helse bidrar til økt rekruttering og kvalifisering av menn til helse- og omsorgstjenester gjennom å gi deltakere en kort erfaring med å jobbe i sektoren og et tilbud om komprimert utdanningsløp fram til fagbrev som helsefagarbeidere.

De regionale helseforetakene arbeider for å rekruttere flere fagarbeidere og har tidligere fått i oppdrag å øke an-

tall lærlinger i relevante lærefag, opprette opplæringskontor for lærlinger i relevante lærefag og opprette et regionalt kompetansedelingsprosjekt for å følge opp målet om flere lærlinger. De regionale helseforetakene skal fortsette dette arbeidet. Det omfatter også å vurdere mulighetene for samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og de kommunale helse- og omsorgstjenestene i utdanning av fagarbeidere. I kommunene jobbes det også aktivt med å øke antall læreplasser i helsearbeiderfaget i oppfølgingen av Samfunnskontrakt for flere læreplasser 2022–2026 mellom myndighetene, KS, Spekter og andre parter i arbeidslivet. Samfunnskontrakten har som målsetning at alle som er kvalifiserte søkere til en læreplass skal få tilbud om dette blant annet ved å utvikle det lokale og regionale arbeidet for å skaffe flere læreplasser, og at partene forplikter seg til å sette i gang tiltak på eget initiativ. Et annet rekrutteringstiltak er Jobbvinner. En nasjonal satsing med mål om å øke rekruttering av sykepleiere og helsefagarbeidere til de kommunale helse- og omsorgstjenester. Jobbvinner har etablert en god struktur og organisering for mentorordning for nyansatte helsefagarbeidere og sykepleiere innen helse- og omsorgstjenester.

Det er en målsetning at fagarbeideryrket skal være en karrierevei i et helt yrkesliv. Skolering og fagutvikling på arbeidsplassen er viktig for å bygge kompetanse, for trivsel og for å beholde fagfolk. Kompetanseutvikling gjennom høyere yrkesfaglig utdanning er et sentralt virkemiddel for å sikre kompetanseutvikling for fagarbeidere og sørge for at denne møter arbeidslivets behov.

Med andre ord pågår det mye arbeid for å gjøre helsefagarbeider- og andre fagarbeideryrker attraktive. Innsatsen må imidlertid fortsette. Regjeringen mener at fagarbeidere med deres kompetanse blir viktig for å lykkes med omstillingsarbeidet den samlede helse- og omsorgstjenesten står overfor.

SPØRSMÅL NR. 487**Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 24. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Statsråden har til media, til strømopprøret fra NO2 og til meg i spørretimen 15. november vært uenig med påstanden om vedvarende høyere strømpriser i NO2 de siste 6 måneder. Statistikk viser at påstanden stemmer historisk og prognoser viser lik situasjon framover.

Vil statsråden korrigere tidligere uttalelser vedrørende høyere NO2 strømpriser, og vil regjeringen komme med tiltak for å redusere konkurranseulempen for næringslivet hvis det blir vedvarende høyere strømpriser og resulterende høyere nettleie for NO2 også framover?

BEGRUNNELSE:

I svar til Høyres budsjettspørsmål om strømpriser for statsbudsjettet viser OEDs svar at i prognosene departementet lener seg på forventes vedvarende høyere strømpriser i 2024 for NO2. I snitt rundt 10% høyere, hele året gjennom, målt mot NO1 og NO5. Selv om det er Nasdaq fremtidsprognoser, og stor usikkerhet for fremtidig prisutvikling, så er det fremdeles en prognose regjeringen lener seg på og fremholder for å informere om forventede priser for neste år. Statsråden bør derfor være klar over muligheten for en vedvarende konkurranseulempe for næringsliv i Sør-Norge NO2 hvis prognosene slår til.

Historiske strømpriser finner man her, hvor det står svart på hvitt at strømprisene var vesentlig høyere i NO2 sommeren 2022, samt vedvarende høyere de siste 6 måneder i år. <https://norgesenergi.no/hjelp/strompriser/historiske-strompriser/>

Svar:

Som representanten påpeker i begrunnelsen for spørsmålet, er det i beregningene for strømstønsordningen i statsbudsjettet lagt til grunn priser på terminkontrakter som ble handlet på Nasdaq. Terminkontrakter er et finansielt instrument som benyttes til prissikring og risikostyringsformål. For myndighetene er disse prisene en referanse for markedets forventninger fremover tid. Departementet gjør ingen selvstendig vurdering av markedsaktørenes vurderinger. Terminprisene endrer seg løpende og de kan endre seg betydelig gjennom året, avhengig av ulike markedsforhold og perspektivene fremover. Samtidig påvirkes terminmarkedet i stor grad av antall aktører og volum på handelstidspunktene. Som representanten viser til, er det i statsbudsjettet lagt til grunn en høyere kraftpris i NO2 enn i NO1/NO5. Dette reflekterer

markedets prisforventninger på det tidspunktet beregningene ble gjennomført.

Jeg deler representantens syn om at det er krevende med store og langvarige prisforskjeller mellom ulike deler av landet, men jeg er ikke enig i utgangspunktet om at NO2 har vedvarende høyere priser enn resten av Sør-Norge. I mesteparten av 2022 og 2023 har det vært like priser mellom NO1 og NO2. Unntaket er i fjor høst, og gjennom denne sommeren til og med september i år, hvor det har det vært høyere priser i NO2. Dette skyldes hovedsakelig forskjeller i produksjonssammensetningen i områdene. I NO1 er det mindre lagringsmuligheter og produsentene må i større grad produsere når vannet er der, f.eks. når det regner mye. I NO2 er det mange store magasiner der produsentene kan lagre vannet til vinteren. Etter 14. oktober i år har prisene i de sørlige områdene stort sett vært sammenfallende.

Samtidig har prisene de siste årene vært på et høyt nivå i historisk sammenheng, og det er en belastning for husholdninger og næringsliv, både i NO1, NO5 og NO2. Den 12. oktober mottok jeg rapporten fra Strømprisutvalget. Rapporten er ikke en fasit, men en drøfting av fordeler og ulemper med ulike typer tiltak i en verden hvor framtiden er mer usikker. Utvalget var klar i sin konklusjon om at dagens system for prisfastsettelse bør bestå. Samtidig er vi klare på at vi vil jobbe med å få ned prisforskjellene.

Regjeringen har gjennomført en rekke tiltak. Det viktigste er strømstøtteordningen for husholdningene som har blitt forbedret og forlenget en rekke ganger. Regjeringen har også lagt til rette for bedre tilgang på fastprisavtaler ved endringer i grunnrenteskatten, sagt nei til nye utenlandskabler og lagt fram nye verktøy for å trygge kraftforsyningen vår som gir mer politisk kontroll. I tillegg fikk vi høsten 2022 på plass en midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter for å sikre at de store flaskehalsinntektene som Statnett har hatt tilbakeføres til nettkundene raskere enn om det hadde skjedd gjennom reduksjoner i tariffene. Formålet med ordningen har vært å redusere sannsynligheten for at nettkunder i prisområder med ekstraordinært høye kraftpriser får økt nettleie som følge av at nettselskapene får økte kostnader knyttet til nettap. Regjeringen har foreslått å videreføre den midlertidige forskriften ut 2024.

Jeg er svært opptatt av at nettet og produksjonsressursene vi har i dag skal utnyttes best mulig, slik også målsetningen er når Statnett fastsetter handlingskapasiteten mellom budområdene. Jeg er også opptatt av at enkle tiltak for å øke kapasiteten gjennomføres raskt. Dette har

jeg tatt opp med Statnett, og forventer at selskapet følger opp. Statnett og de andre nordiske systemoperatørene arbeider også med innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmark-

edet. Dette vil bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe.

På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette arbeidet er vi godt i gang med.

SPØRSMÅL NR. 488

Innlevert 19. november 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 27. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Sørlandet har i November opplevd store nedbørsmengder og flom, men strømprisene har steget og tidvis vært særs høye i November. På spørsmål om hva som styrer strømprisene i NO2, selv med mye nedbør og høy fyllingsgrad, svarer en analytiker at utenlandskablene ut fra NO2 gjør at NO2 er mer påvirket av prisnivået i Europa, enn av fyllingsgraden i eget land.

Kan statsråden avklare om denne tolkningen deles, og om det er riktig å si at NO2 styres av europeiske priser ikke innenlandske, og dermed er prispigg Europas utvikling?

BEGRUNNELSE:

Olav Botnen i Volt Power Analytics i Arendal forteller på spørsmål om hvorfor strømprisene er så høye i sør, NO2, selv med masse regn og høy fyllingsgrad:

"Årsaken er at denne strømregionen er direkte koblet til det tyske systemet og resten av kontinentet. Utenlandskablene herfra gjør at vi er mer påvirket av et høyere prisnivå i Europa, enn vannmengdene her hjemme."

På videre spørsmål om strømmen i sørvest blir dyrest i landet nærmest uansett hva som skjer, svarer analytikeren:

"Ja, det stemmer. For det er jo fra dette området alle strømkablene går ut fra. Men hvis det er rimelig strøm på kontinentet, vil det også kunne slå positivt ut andre veien, understreker Botnen."

Fra denne artikkelen: <https://www.nrk.no/sorlandet/sorlandet-drukner-i-vann--men-stromprisene-stiger-1.16628759>

Svar:

Jeg deler ikke denne tolkningen, fordi det er en rekke faktorer som påvirker kraftprisen. Markedsutviklingen i andre land er uten tvil en viktig del av dette. Det er også kraftsituasjonen i Norge.

Alle mellomlandsforbindelsene vi har til kontinentet er tilknyttet i NO2. På grunn av flaskehals mellom prisområdene (heretter budområdene) internt i Norge, har europeiske forhold størst prispåvirkning i NO2.

Ressurstilgangen innenlands har stor betydning, det har vi tydelig sett både i fjor og i år, om enn på ulikt vis. Gjennom 2022 var magasineringen i NO2 i perioder på et lavt nivå. Det bidro til å presse prisene opp. I år har det vært bedre hydrologiske forhold. De store vannmagasinene i NO2 gjør at produsentene har gode muligheter til å lagre vann til produksjon på et senere tidspunkt. Store og kortvarige nedbørsmengder påvirker derfor prisene i NO2 i mindre grad enn i NO1 og NO5, som ikke har den samme muligheten til å lagre vann som i NO2. Det var tidvis tvungen produksjon i NO1 og NO5 under ekstremværet Hans samt store nedbørsmengder ellers gjennom sensommeren og på høsten, og det bidro til å føre strømprisene ned mot null øre per kilowatttime i disse to budområdene.

Målet er at det ikke skal være store og langvarige prisforskjeller mellom ulike deler av landet. Derfor mener jeg det er viktig at vi får på plass mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Vi bør også utnytte nettet bedre og bruke kraften mer effektivt. Vi har blant annet store ambisjoner innen havvind, og ønsker å tildele arealer tilsvarende 30 000 MW innen 2040. Vi har gjort det enklere å bygge ut solkraft og lokal energiproduksjon, og vi har lagt til rette for at kommunene skal se på vindkraftprosjekter, ved å sørge for at de får mer makt og sitter igjen med mer av verdiskapningen. Vi har lagt fram en rekke tiltak for bedre utnyttelse av nettet

og raskere utbygging av nett, og tilsvarende for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi.

Samtidig har det vært viktig for regjeringen å sette inn tiltak som forbedrer situasjonen på kort sikt. Det viktigste er at vi har fått på plass en korrigering av strømprisen i form av strømstøtteordningen for husholdningene. Den har blitt forbedret og forlenget en rekke ganger, og dekker nå 90 prosent av prisen over 70 øre per kilowatttime, for hver enkelt time. Regjeringen har også lagt til rette for

bedre tilgang på fastprisavtaler ved endringer i grunnrenteskatten, sagt nei til nye utenlandskabler og lagt fram nye verktøy for å trygge kraftforsyningen vår som gir mer politisk kontroll. Høsten 2022 på plass en midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter for å sikre at de store flaskehalsinntektene som Statnett har hatt tilbakeføres til nettkundene raskere enn om det hadde skjedd gjennom reduksjoner i tariffene. Den ordningen har regjeringen foreslått å videreføre ut 2024. Forslaget er nå på høring.

SPØRSMÅL NR. 489

Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 28. november 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Har statsråden vurdert om det skal utarbeides en forskrift om utvalg av en bestemt gruppe advokater som kan oppnevnes for private parter, i tråd med innspill i NOU 2023:7?

BEGRUNNELSE:

NOU 2023:7 skriver man at:

«Uten at utvalget har systematisk dokumentasjon, så har det overfor utvalget blitt uttrykt bekymring for at advokater for private parter i barnevernssaker mangler kompetanse om barnerett og ivaretagelse av barns beste og trening i kommunikasjon med barn.»

I Bufdirs utredning av kompetansehevede tiltak fra 2019 uttales:

«Resultatene fra informasjonsinnhenting viser store forskjeller mellom advokatenes kompetanse og personlige egenskaper i barnevernssaker, særlig blant private parters advokater.»

I NOU 2023:7, pkt. 15.7.3 skriver utvalget:

«Foreldre har i alle saker som har en slik alvorlighetsgrad at de avgjøres av nemnda krav på advokatbistand og fri rettshjelp. Nemnda skal i henhold til barnevernsløven § 14-7 sørge for at det blir oppnevnt advokat for de private parter. I ny barnevernsløve er det inntatt en hjemmel som innebærer at departementet kan gi forskrift om utvalg av en bestemt gruppe advokater som kan oppnevnes for private parter. Utvalget kjenner ikke til om det foreligger konkrete planer om å utarbeide en slik forskrift.»

Svar:

Private parter har i alle saker som er så alvorlige og inngripande at dei blir avgjorde av barnevern- og helsenemnda (nemnda) krav på advokat og fri rettshjelp. Nemnda skal sørge for at det blir oppnemnt advokat for private parter, jf. barnevernsløve § 14-7. Ny barnevernsløve gir heimel om at departementet kan gi forskrift om eit utval av ei bestemd gruppe advokatar som kan utnemnast for private parter, jf. bvl. § 14-7 tredje ledd. I

forarbeida til den nye lova, Prop. 133 L (2020-2021), viste departementet mellom anna til at ei ordning med faste barnevernssadvokatar kan bidra til betre informasjon og på sikt styrkje både dei private partanes rettstryggleik, og prosessen i barnevernssaker. Ny barnevernsløve tredder i kraft 1. januar 2023

Barnevernssutvalet (NOU 2023:7) tilrådde og i rapporten sin å innføra krav til og at det utarbeidast ei liste over advokatar som skal kunna representera private parter i barnevernet. Tilrådinga vart blant anna grunna med at ei slik liste skal sikre at advokatane som brukas har tilstrekkeleg erfaring og at dei er skikka for oppgåva. Barnevernssutvalet viste til at det i den nye barnevernsløve er innteke ein ny heimel om at departementet kan gi forskrift om eit utval av ei bestemd gruppe advokatar som kan oppnemnast for private parter. Utvalet uttalte at det ikkje kjenner til om det ligg føre konkrete planar om å utarbeide ei slik forskrift.

Departementet mitt arbeider med å følgje opp Barnevernssutvalets rapport og tilrådingar. Rapporten har vore på høyring. Alle instansar som har uttalt seg til tilrådinga om ei advokatliste i barnevernssaker, er positive til forslaget. Samstundes vil eg visa til at departementet i

Prop. 133 L (2020-2021) uttalte at «den nærmere utformingen av ordningen, hvordan den skal administreres, finansieres og liknende, må departementet komme tilbake til». Barnevernstutvalet trekk og fram andre problemstillinger som må vurderast, mellom anna sanksjonsmoglegheit-er. Eg ser behovet for fastsetjing av ei slik forskrift. Tiltak

som kan bidra til å styrkje rettstryggleiken og prosessen i barnevernssaker for barn og foreldre er ei viktig oppgåve for denne regjeringa. I arbeidet vårt med oppfølging av utvalets rapport må vi greie ut fleire spørsmål nærmare. Denne forskrifta vil også krevje ein nærmare utgreiing.

SPØRSMÅL NR. 490

Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 23. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er egentlig regjeringens politikk for utvekslingskabler med andre land, og vurderer regjeringen i tråd med finansminister Vedums uttalelser og stoppe en fornyelse av de to utvekslingskablene med Danmark?

Olje- og energidepartementet vil på ordinær måte ta stilling til saken når og hvis den kommer til behandling. En slik behandling vil blant annet innebære en vurdering av om det er samfunnsmessig rasjonelt å gi konsesjon i tråd med energilovens formålsbestemmelse.

BEGRUNNELSE:

Strømprisutvalget er klare på at utenlandskabler gir bedre forsyningssikkerhet og mindre behov for utbygging av kraft i norsk natur. Teknisk levetid for to av utvekslingskablene med Danmark går snart ut, og spørsmålet om de skal og bør fornyes har dukket opp.

Svar:

Det norske kraftsystemet har i over 50 år vært tilknyttet landene omkring oss. Dette har gitt bedre forsyningssikkerhet i år med lav fyllingsgrad i vannkraftmagasinene, og handelen har gitt oss inntekter. Tilknytningen til energisystemene i våre europeiske naboland, gjør også at vi blir påvirket av forholdene der. Dette har blitt enda mer synlig i lys av den energikrisen Europa har opplevd etter Russlands fullskala angrep på Ukraina.

Regjeringen har slått fast at vi ikke vil godkjenne nye mellomlandsforbindelser i denne perioden. Vi har også avslått søknaden fra NorthConnect om å bygge en strømkabel mellom Norge og Skottland.

De to mellomlandsforbindelsene Skagerak 1 og 2 (samlet kapasitet 500 MW) ble satt i drift i 1976/77 og nærmer seg teknisk levetid. Kapasiteten på de fire kablene til Danmark er totalt 1700 MW. Statnett opplyser at foretaket mest sannsynlig vil ta stilling til eventuell reinvestering i de to Skagerak-forbindelsene innen 2025, og forutsetter at det vil være behov for myndighetsbehandling.

SPØRSMÅL NR. 491**Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 28. november 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for at Færder kommune med flere skal kunne levere et trygt, godt barnevern som er til beste for barna og familiene?

BEGRUNNELSE:

Fra 2016 og frem til 1. januar 2022 driftet Færder kommune barnevernet helt selv. Dette forsøket medførte at kommunen fikk ekstra penger til å dekke kostnadene knyttet til det forsøket krevde av kommunen. De fikk blant annet fullt ansvar for finansieringen av plassering av barn på institusjon og kunne velge plass for det enkelte barn, uavhengig av om tiltaket var offentlig eller privat. Resultatet var meget godt for alle parter. Situasjonen nå som forsøket er avviklet er uholdbar. De store taperne nå er barna og familiene som er berørte. Bufetat har tidligere i år varslet om kapasitetsutfordringer. Færder opplever nå at beredskapshjem er langt unna, som igjen fører til at barna rives vekk fra nettverk og slekt. Kommunen opplever en stor mangel på fosterhjem, ingen akutt plasser for barn og ungdom, lange ventelister med mer. I tillegg er det nå en formidabel økning i bekymringsmeldinger og undersøkelser. Det kan her se ut til at Bufetat ikke oppfyller bistandsplikten sin.

Svar:

Færder kommune var i ein periode ein av fire kommunar som deltok i eit tidsavgrensa forsøk knytta til oppgavedeling mellom stat og kommune i barnevernet. Forsøket var ein del av arbeidet med barnevernsreforma, og blei avslutta i 2021. Færder kommune har no det same oppgave- og finansieringsansvaret som andre kommunar, og det same behovet for ein tilstrekkeleg kapasitet i Bufetats tilbod.

Det er rett som spørjaren viser til, at Bufetat ikkje har hatt ein tilstrekkeleg kapasitet i tilbodet sitt i 2023. Dei har ikkje klart å oppfylle bistandsplikta i alle saker, og det har dessverre vore fleire brot på bistandsplikta. Konsekvensane kan vere svært alvorlege for barn og unge det gjeld.

Institusjonsområdet

Sidan slutten av 2022 har det vore ein markant auke i etterspurnaden etter institusjonsplassar, særleg etter akutt plassar, rus plassar og plassar til barn med store og samansette behov. Sjølv om det òg har vore ein auke i talet på barn i institusjon samanlikna med i fjor, altså at

kapasiteten i tilbodet er auka, opplever Bufetat fleire brot på bistandsplikta. Som følgje av mellom anna utviklinga i behovet, blei det statlege barnevernet styrka med 260 millionar kroner i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2023, og regjeringa foreslår i Prop. 8 S (2023-2024) ein ytterlegare auke for inneverande år på om lag 380 millionar kroner. For 2024-budsjettet har vi foreslått ei samla styrking av det statlege barnevernet på om lag 700 millionar kroner.

Det viktigaste tiltaket for å sikre at brot på bistandsplikta ikkje skjer, er å auke kapasiteten på institusjonsplassar og gjere beredskapen betre. Det er eit arbeid som er i gang, både på kort og lengre sikt. Eg ba i sommar Bufdir utarbeide ein overordna tiltaksplan for å bidra til betre beredskap og auka kapasitet på kort sikt i institusjonsbarnevernet

.. Barna sine behov skal alltid komme først. I oktober kom også Barnevernsinstitusjonsutvalet sin rapport, NOU 2023: 24, som vil vere viktig for regjeringas vidare arbeid for eit trygt institusjonsbarnevern tilpassa behova til barna vi skal hjelpe. Rapporten er no på høyring.

Fosterheimsområdet

Når det gjeld Bufetat sitt tilbod av foster- og beredskapsheimar, er utfordringane samansette. For det første er det for få familiar som vel å bli fosterheim. For det andre rapporterer Bufetat om at fleire familiar fell av i løpet av rekrutteringsforløpet som skal leie til at dei blir klargjort for oppdrag som fosterheim. For det tredje er det mange opphald i fosterheim som ender i brot og utilsikta flyttingar, og ein slit med å gjenrekruttera fosterheimar til nye oppdrag.

Det er satt i verk fleire tiltak for å møte utfordringane på fosterheimsområdet. Bufdir har utarbeida faglege råd for økonomiske rammevilkår for fosterheim, som blei sett i verk 1. januar 2022. Det er bevilga midlar til utviklingsprosjekt, der kommunane samarbeider om å få på plass betre rekrutterings-, oppfølgings- og rettleiingstilbod, slik at fosterheimane får den støtta dei treng. Barne- og familiedepartementet lanserte i 2021 ein fosterheimsstrategi der målet var å rekruttere fleire fosterheimar, heve kvaliteten på oppfølginga av fosterheimar og sørge for betre og meir forutsigbare vilkår for fosterheimar. I tillegg lanserte Barne- og familiedepartementet i 2023 ein tiltaksplan for fosterheimsrekruttering med nitten tiltak som skal bidra til å rekruttere fleire fosterheimar. Tiltaksplanen skal bidra til at fleire fosterheimar møter behova til barn som venter på ein heim, og bidra til færre brot i eksisterande

fosterheimar og til at fleire fosterheimar er positive til å ta på seg eit nytt oppdrag som fosterheim.

Bufdir er også i gang med å utarbeide faglege råd for rettleiing og oppfølging til fosterheim, og dessutan utvikling og utrulling av eit nytt opplærings- og oppfølgingsprogram for fosterfamiliar (Solid). I tillegg har Bufdir fått i oppdrag å vurdere og tilrå tiltak for styrking av oppfølg-

ing av fosterheim. Regjeringa arbeider med ei melding til Stortinget om fosterheim, som etter planen skal leggjast fram for Stortinget i 2024. I dette arbeidet vil ein mellom anna sjå på dei økonomiske rammene for fosterfamiliar, som pensjon, godtgjering og betre oppfølging av fosterheimar.

SPØRSMÅL NR. 492

Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 27. november 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre mer inkludering for synshemmede gjennom universell utforming av offentlige IKT-løsninger og dermed sikre lovbestemte rettigheter og oppfyllelse av denne gruppens menneskerettigheter og mulighet til å delta i demokratiske prosesser?

BEGRUNNELSE:

Universell utforming av IKT er pålagt gjennom Likestillings- og diskrimineringsloven §18.

Plikten etter loven brytes av de fleste kommuner i dag. Forskere på NTNU Gjøvik sier at alle kommuner gjør feil på dette området. Flere medieoppslag i senere tid viser tydelig at manglende universell utforming er et stort demokratisk problem som hindrer likestilling av synshemmede og andre funksjonshemmede. Det forsterker utenforskapet og i tillegg er det brudd på norsk lov. Det er kjent at denne problemstillingen for kommuner og fylkeskommuners vedkommende er Kommunal- og distriktsdepartementets konstitusjonelle ansvar. Det er likevel Kultur- og likestillingsminister ansvar å sørge for likestilling og at rettigheter knyttet til grunnleggende samfunnsdeltakelse blir ivaretatt.

Svar:

Regjeringens mål er å fjerne digitale barrierer og øke den digitale deltakelsen. I sommer la vi fram «Handlingsplan for auka inkludering i eit digitalt samfunn». Målet med handlingsplanen er å motvirke digitalt utenforskap og legge til rette for at alle blir inkludert i samfunnet. Handlingsplanen for universell utforming «Bærekraft og like muligheter- et universelt utformet Norge» gjelder for pe-

rioden 2021-2025, og digitalisering er et prioritert område i planen.

I 2021 ble EUs webdirektiv tatt inn i norsk lov. Webdirektivet stiller strengere krav til universell utforming for offentlige virksomheter, herunder kommunene. Tilsynet for universell utforming av ikt (Uu-tilsynet) har ansvaret for å følge opp direktivet, og skal gjennomføre 270 årlige kontroller i offentlig sektor. Uu-tilsynet har fått tilført 9,5 millioner kroner årlig i perioden 2021-2023. Dette har gått til å utvikle en sentral digital løsning for tilgjengelighetserklæring og digitale verktøy for kontroll og tilsyn.

Alle offentlige virksomheter skal ha en tilgjengelighetserklæring. Alle kommunene har kartlagt etterlevingen av kravene til universell utforming for sine nettsted. Dette har bidratt til økt kunnskap om innbyggernes behov, hvilke lovkrav som gjør seg gjeldende, status for egne ikt-løsninger og hvilke feil som må rettes for å sikre alle borgere lik tilgang til ikt-løsningene.

Jeg deler likevel spørsmålsstillers opplevelse at det fremdeles gjenstår utfordringer. Uu-tilsynet har gjennomført kontroller med ikt-løsninger i privat og offentlig sektor siden 2015. Kontrollene viser at personer med funksjonsnedsettelse møter barrierer i alle sektorer i samfunnet. Samtidig er det stadig flere innbyggere som klager på diskriminerende ikt-løsninger til Diskrimineringsnemnda. Mange av disse klagen kommer fra personer med synsnedsettelse.

Resultatene som forskerne fra NTNU har kommet frem til stemmer i stor grad overens med funn fra Uu-tilsynet i sitt tilsyn med kommunesektoren. I 2023 har Uu-tilsynet ført tilsyn med utvalgte kommuner, med særlig vekt på digitale læremidler i opplæringssektoren. Universell utforming av digitale læremidler er avgjørende for at alle elever, også de med nedsatt syn, dysleksi eller andre funksjonsnedsettelse, skal kunne følge undervisningen

på like vilkår. Tilsynene som er gjennomført i år avdekket feil i alle de 17 kontrollerte løsningene. Feilene er nå rettet, noe som viser at tilsyn er viktig for sikre økt etterlevelse av kravene.

Regjeringen arbeider kontinuerlig for å øke den digitale deltakelsen, og for å hindre diskriminering på digitale flater. Oslo Economics har blant annet fått i oppdrag på

vegne av regjeringen å utarbeide en samfunnsøkonomisk analyse for å kartlegge konsekvensene av å pålegge virksomheter ytterligere plikter til universell utforming av ikt på arbeidsplassen. For å sikre et godt diskrimineringsvern har vi foreslått å styrke Diskrimineringsnemnda med 3,5 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 493

Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 28. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at det igangsettes et forskningsprosjekt som på sikt vil kunne bli en del av kunnskapsgrunnlaget for å vurdere en eventuell innføring av et nytt nasjonalt screeningprogram for prostatakraft i Norge, i 2024?

BEGRUNNELSE:

Helseminister Kjerkhol har i skriftlig svar til representantene Svoldal Bøe og Bjørlo, hhv 12.12.22 og 06.06.23 vist til at Helsedirektoratet følger med på kunnskapsutviklingen innen kreftområdet, inkludert grunnlaget for å vurdere igangsetting av nye screeningprogram, men at det ikke er satt noen tidsfrist for vurderingen av prostatakraft-screening. Direktoratet vurderer kunnskapsgrunnlaget for dette spesifikke området mtp. om styringsgruppen for nasjonale kreftscreeningsprogram bør igangsette en vurdering av om det skal foreslås et screeningprogram for prostatakraft.

Statsråden viser videre til prosessen før man ev. kommer til at det skal igangsettes et screeningprogram og at dersom direktoratet kommer til at det skal igangsettes vil det komme til syne i budsjettprosessen. Beslutning om nye screeningprogrammer legges fram for Stortinget i sammenheng med budsjettprosessene.

Statsråden viser videre til at Helsedirektoratet forsto en henvendelse fra Sykehuset Østfold slik at det var et forslag om å igangsette et forskningsprosjekt som på sikt vil kunne bli en del av kunnskapsgrunnlaget for å vurdere en eventuell innføring av et nytt nasjonalt screeningprogram for prostatakraft i Norge.

Svar:

En fullstendig vurdering av forslag til nye nasjonale screeningprogrammer innen kreftområdet krever omfattende dokumentasjon og vurderinger. Det må utarbeides et kunnskapsgrunnlag der en oppsummerer forskning og effekt basert på norske data. Dette gjør Folkehelseinstituttet. Videre må det foretas en utredning av etiske, juridiske, logistiske, organisatoriske og faglige implikasjoner og konsekvenser ved innføring av et nasjonalt screeningtilbud.

Forslag til nye screeningprogram må også drøftes og belyses ut fra prioriteringskriteriene. Det betyr at det må utarbeides en helseøkonomisk analyse og en vurdering av budsjettmessige og administrative konsekvenser av å innføre screeningsprogrammet i Norge. En slik omfattende prosess tilsier at det kan gå noe tid før Helsedirektoratet kan oversende en anbefaling om prostatakraftscreening til departementet. Når Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt Helsedirektoratets anbefaling om et nytt screeningprogram, vil den endelige beslutningen tas i den ordinære budsjettprosessen gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet.

Kreftregisteret vil fra 1. januar 2024 innlemmes i Folkehelseinstituttet.

Folkehelseinstituttets samfunnsoppdrag er å produsere, oppsummere og kommunisere kunnskap for å bidra til godt folkehelsearbeid og gode helse- og omsorgstjenester.

Folkehelseinstituttet skal fra 1.januar rendyrkes som en mer spisset kunnskapsetat med ansvar for kunnskapssopsummeringer og forskning innen områdene folkehelse og helse- og omsorgstjenester. Det øremerkes ikke forskningsmidler til Folkehelseinstituttet.

Helse- og omsorgsdepartementet øremerker midler til helseforskning særlig gjennom de regionale helseforetakene og til Norges forskningsråd. Det øremerkes ikke forskningsmidler til Helsedirektoratet. Til de nevnte helseforskningsmidlene legges det i all hovedsak ikke føringer, dette fordi helseforetakene og Forskningsrådet sammen

med brukere og pasienter er nærmest til å vurdere hvor behov for mer kunnskap er størst. Midlene lyses ut nasjonalt og/eller regionalt, så er det de forskningsprosjektene med høyest kvalitet og nytte for sluttbruker som når opp i konkurranse om midlene.

SPØRSMÅL NR. 494

Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen

Besvart 24. november 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Er departementet i gang med jobben, og når kan vi forvente at kompensasjonsordningen for oljepionerene er på plass?

BEGRUNNELSE:

I fjor kom utredningen NOU 2022: 19 Oljepionerene – en kompensasjonsordning. I sommer gikk høringsfristen ut for innspill til utvalgets arbeid. Utvalget ble nedsatt i 2021, og utvalgets arbeid ble levert ved utgangen av 2022, og fortsatt har ingenting skjedd. Dette er mennesker vi i dag kan takke for vår velferd, men som har blitt alvorlig syke og skadde etter sin innsats for vårt oljeeventyr.

Svar:

NOU 2022: 19 med forslag fra kommisjonen som ble nedsatt for å arbeide fram en kompensasjonsordning for «oljepionerene» har vært på en bred høring og departementet arbeider nå med oppfølging av saken.

Spørsmålet om en egen kompensasjonsordning for oljepionerene finansiert av staten har prinsipielle sider knyttet til særbehandling av enkeltgrupper innenfor en sektor, og saken krever derfor en grundig behandling i departementet. Jeg vil komme tilbake til Stortinget så snart saken er ferdig behandlet fra departementets side.

SPØRSMÅL NR. 495

Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 27. november 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

1. april tredde nye innleigereglar i kraft. Frå 1/1-2024 blir regelverket stramma inn ytterlegare, men det er enno på mange område uavklart korleis dei nye reglane skal tolkast, spesielt for sjølvstendige konsulentar anten som enkeltpersonføretak eller som einaste tilsett i eige AS.

Kan statsråden avklare om det vil vere mogleg å leige seg ut som konsulent under dei nye reglane, og vil dei som

har AS med ein enkelt tilsett og enkeltmannsføretak også få fritak frå regelverket eller må dei registrere seg som bemanningsforetak?

GRUNNGJEVING:

Føremålet med dei innskjerpa innleigereglane innført tidlegare i år var i følgje regjeringa å få bukt med sosial dumping. Norsk næringsliv var krystallklare før innfø-

ringa av dei nye reglane på at innstrammingane var uforholdsmessige i høve problemet dei var meint å løyse, og vil ramme verdiskaping og vere svært ressurskrevjande å følge opp.

Dei ny og skjerpa reglane, primært meint for å adressere spesifikke problem i spesifikke sektorar, har skapt usikkerheit i heile næringslivet. Det har mellom anna allereie ført til avbrotne kontraktar for sjølvstendige konsulentar, som ofte nyt fridom og gode arbeidsbetingelsar i karrieren sin.

Norsk næringsliv etterspør som eit minimum å få større klarheit i regelverket for å unngå misforståingar og potensielle juridiske utfordringar. Det vil etter Venstre sitt syn til dømes vere svært uheldig om ein skulle hindre ei heil gruppe arbeidstakarar som arbeider sjølvstendig og er nøgde med sin eigen arbeidssituasjon, å drive selskapa sine. Ikkje berre er det lite inkluderande og lite framtidretta. Det dempar også innovasjonskrafta i samfunnet og kan hindre nye og spennande selskap i å vekse fram.

Svar:

Endringene i innleieregulverket er begrunnet i regjeringens mål om å sikre hele og faste stillinger som bygger opp under topartsforholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, og er derfor bredere begrunnet enn kun å unngå sosial dumping. Faste ansettelser gir den enkelte arbeidstaker trygghet og forutsigbarhet med hensyn til fremtidig arbeidssituasjon og inntekt. Høy grad av faste ansettelser kan også bidra til mer produktive, omstillings- og konkurransedyktige virksomheter, blant annet som følge av at det investeres i de ansattes kompetanse.

SPØRSMÅL NR. 496

Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 28. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva mener statsråden om at to arbeidsledige politifolk har blitt sendt på arbeidstrening hos Nordland politidistrikt, og hvilke konsekvenser tenker hun at slike tilfeller vil kunne ha for rekrutteringen til politihøgskolen?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak hos Politiforum av 13.11.2023:

Departementet har utgitt en veileder om reglene for innleie av arbeidskraft. Veilederen er ment å gi en oversikt over reglene om innleie, og samtidig gi uttrykk for departementets forståelse av ulike sider av regelverket.

I veilederen fremgår det at:

«Arbeidsmiljølovens innleieregler gjelder bare når det er tale om innleie. Om en kontrakt gjelder innleie eller ikke, må vurderes konkret. Tilknytning av arbeidskraft og kjøp av tjenester kan organiseres på ulike måter, som også kan ligne på hverandre. Nedenfor følger noen eksempler på kontraktsformer som ikke er innleie: [...] Kjøp av tjenester fra en virksomhet som består av kun én person (enkeltpersonforetak eller selskap hvor eieren er eneste ansatt) vil heller ikke anses som innleie etter arbeidsmiljøloven. I forholdet mellom virksomheten som skal ha arbeidet utført, og personen som utfører arbeidet, er det her viktig å være oppmerksom på skillet mellom et arbeidsforhold og et oppdragsforhold. Se definisjonen av arbeidstaker i arbeidsmiljøloven § 1-8.»

Som det fremgår av veilederen, har departementet lagt til grunn at kjøp av tjenester fra enkeltpersonforetak eller aksjeselskap (uten andre ansatte enn eieren selv) ikke omfattes av innleiereglene. Dette er likevel ikke til hinder for at personer i slike foretak kan yte tjenester og inngå oppdragsavtaler med oppdragsgiver. Som nevnt i veilederen vil det i disse tilfellene være viktig å være bevisst på skillet mellom et arbeidsforhold og et oppdragsforhold. I denne forbindelse viser jeg til at arbeidsmiljølovens bestemmelse om hvem som er arbeidstaker presiseres fra 1. januar 2024. Formålet med presiseringen er blant annet å gi veiledning om hvilke momenter som inngår i vurderingen av om en person faller innenfor arbeidstakerbegrepet.

De to politifolkene fikk ikke politijobb. Da sendte NAV dem på arbeidstrening - til Nordland politidistrikt. (politiforum.no)

Det hitsettes fra Politiets Fellesforbunds lokallagsleders beskrivelse av de faktiske forhold i saken:

«Vi har to politiutdannede som jobber hos oss gjennom NAV. De får ikke lønn av politidistriktet, men får dagpenger gjennom NAV og er på arbeidstrening hos oss, forteller lokallagsleder Marina Sørgård i PF Nordland.»

En skulle tro at en statsråd som i debatter om tilstanden i norsk politi hevder at regjeringen foretar store (tidvis historiske) satsinger på politiet, og i disse debattene ofte fremhever opptrekket ved politihøgskolen som ble gjennomført etter regjeringsskiftet, ikke ville være bekjent av at politiet er i en slik budsjettssituasjon at det forekommer slike tilfeller som vi her ser et eksempel på. Eller ligger forklaringen kanskje her på at statsråden og politiet har så forskjellige virkelighetsoppfatninger om tilstanden i politiet, fordi statsråden anser politiutdannede som er utplassert gjennom NAV på arbeidstreningstiltak i landets politidistrikter som en del av regjeringens satsing og kanskje til og med har disse med i sin måte å beregne politidekningen pr. 1 000 innbyggere på. Spørsmålsstiller har registrert at statsråden ved gjentatte anledninger har fremholdt at det er forskjellige måter å beregne politidekningen pr. 1 000 innbyggere på, når hun har blitt konfrontert med trenden om fallende politidekning. Det bes på denne bakgrunn om en tilbakemelding på hva statsråden mener om denne saken, og hvilke konsekvenser hun tenker at slike tilfeller vil kunne ha for rekrutteringen til politihøgskolen.

SPØRSMÅL NR. 497

Innlevert 20. november 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 28. november 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

I desember 2022 satte regjeringen, ved daværende kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen, ned et juridisk ekspertutvalg som skal utrede hvordan FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne skal innlemmes i norsk lov. På regjeringens nettsider står det at utvalget skal avgi sin utredning innen utgangen av 2023.

Hvor langt har utvalget kommet i arbeidet, og ser de for seg å overholde fristen for levering innen utgangen av 2023 slik at utredningen kan legges ut på høring før nyttår?

BEGRUNNELSE:

Det regjeringsnedsatte juridiske ekspertutvalget skal utrede konsekvensene av å inkorporere CRPD i norsk lov og

Svar:

Regjeringens mål er at flest mulig politiutdannede skal få ordinært arbeid i politiet, for å sikre et godt og velfungerende lokalt politi i hele landet.

For at flest mulig skal tilbys jobb, har regjeringen prioritert politiet i budsjettene. Men som andre deler av samfunnet rammer blant annet prisveksten politiet særlig hardt. Dette har hatt betydning for ansettelsestakten i politiet.

Politiet opplever en uvanlig høy prisstigning, også ut over den generelle prisveksten. Krigen i Ukraina brakte med seg store, nye oppdrag for politiet og en endret sikkerhetspolitisk situasjon. Politiet lå derfor an til å ha et merforbruk inneværende år som kunne ha ført til en mer utfordrende situasjon for politidistriktene i 2024. Derfor har regjeringen i Prop. 19 S (2023–2024) foreslått 734 millioner kroner til politiet i nysalderingen for 2023-budsjettet. Dette gjør vi for å unngå en mer utfordrende situasjon i 2024 enn nødvendig.

For regjeringen er det viktig å sikre at Politihøgskolen har et godt og bredt rekrutteringsgrunnlag av studenter. Jeg er glad for at søkertallene til høyskolen høye, og at interessen for politiyrket er stort. Dette er i tråd med målsettingene for regjeringen.

gi en anbefaling om hvordan konvensjonen bør inkorporeres. Inkorporering i menneskerettsloven skal vurderes særskilt.

Vi er allerede i november og utvalget begynner å få svært dårlig tid hvis de skal forholde seg til fristen.

Svar:

Det juridiske ekspertutvalget som utreder inkorporering av FNs konvensjon om rettighetene for personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i norsk lov er nå i sluttfasen i et krevende arbeid med et omfattende mandat. Utvalget har bedt om utsatt frist til 15. januar 2024, som departementet har innvilget. Jeg er opptatt av å få fortgang i denne saken, slik at regjeringen kan følge opp punktet i Hurdalsplattformen om å inkorporere CRPD i norsk lov. Jeg vil følge opp utredningen så snart den foreligger.

SPØRSMÅL NR. 498**Innlevert 21. november 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 29. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Rundt 250 nordmenn har vært innesperret på Gazastripen under Israels brutale krig. Heldigvis er noen nå evakuert og på vei hjem til Norge.

Vil justisministeren legge til rette for at de som har vært offer for eller vitne til krigsforbrytelser rapporterer det inn til Kripos slik at det kan inngå i den internasjonale dokumentasjonen og legge grunnlag for erstatning og straffeutmåling?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med at flyktninger fra krigen i Ukraina ankom Norge etablerte Kripos en arbeidsgruppe som identifiserer personer som har vært vitne til eller selv vært offer for krigsforbrytelser i Ukraina. Dette ble begrunnet med at:

"Gjennom dette arbeidet vil Norge både bidra med informasjon til de ulike internasjonale etterforskningene som er satt i gang, men også på sikt kunne opprette egne straffesaker i Norge".

De samme hensyn gjør seg gjeldene for dem som nå kommer hjem til Norge fra Gazastripen. Det er viktig å få samle inn informasjon særlig når den internasjonale straffedomstolen ikke får tilgang til til Israel, Gaza og vestbredden.

Svar:

Jeg er glad for at mange norske borger nå har kommet trygt hjem. Norske myndigheter gjør det vi kan for å bistå norske borgere som ennå ikke har kommet seg ut av området.

Alle disse har vært vitne til en humanitær katastrofe, som følge av krigen i Palestina og Israel. Enkelte kan også ha vært ofre for ulike former for overgrep. Om disse overgrepene juridisk sett kan betegnes som krigsforbrytelser, vil bero på politiets etterforskning.

Det er helt klart ønskelig at informasjon om urett og overgrep formidles til politiet, og det kan også være nødvendig med proaktive grep for å innhente slik informasjon fra ofre og vitner. Dette har eksempelvis blitt gjort i tilknytning til krigen i Ukraina, hvor Kripos og Det nasjonale statsadvokatembetet for innsats mot organisert og annen alvorlig kriminalitet (NAST) har trappet opp sin innsats for å samle inn relevant informasjon og å vurdere om etterforskningen i enkelte saker må iverksettes.

Likeledes har politiet også tilrettelagt for at mennesker som kommer til Norge fra Gaza på en enkel og betryggende måte kan ta kontakt med politiet gjennom politiets tipsmottak. Informasjon om hvordan slik informasjon kan gis, enten man er offer eller vitne, er distribuert til aktuelle personer blant annet ved innreise. Det er også informasjonsutveksling mellom politiet og Utenriksdepartementet for å bidra til at flest mulig får informasjon om hvordan en kan komme i kontakt med politiet. Videre vil bearbeiding av mottatt informasjon bl.a. har som formål å avgjøre om det skal iverksettes etterforskning.

SPØRSMÅL NR. 499**Innlevert 21. november 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 28. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil regjeringen innføre strengere straffer for lovbrudd fra strømsalgsselskaper, mer enn bare framtidig tvangsmulkt, og vil regjeringen faktisk innføre en mulighet for å trekke

tilbake konsesjon fra strømsalgsselskaper som bryter reglene?

BEGRUNNELSE:

Mandag 20. november vedtok Forbrukertilsynet at 14 strømsalgsselskaper skal få tvangsmulkt på 100 000 kr/uken om de bryter loven igjen. Beløpet er mer enn halvert fra varsel om vedtak. Fire av selskapene bryter stadig loven, og vil få tvangsmulkt fra 4. desember om lovbruddene stadig ikke er rettet opp. Selskapene får ingen straff for lovbruddene som har skjedd.

Direktøren i Forbrukertilsynet sier i en pressemelding at enkelte av lovbruddene er svært alvorlige. I pressemeldingen kommer det også fram at tilsynet anser faren for nye lovbrudd som høy.

Det har i flere omganger blitt avdekket juks og lovbrudd fra strømsalgbransjen. I en rapport utgitt av Forbrukerrådet i april framkom det at fire av ti har følt seg lurt da de kjøpte strøm. Selskapene trenger omsetningskonsesjon for å drive strømsalg. Regjeringen har snakket om å innføre en mulighet for å trekke slike konsesjoner tilbake ved regelbrudd. Det er enda ikke foreslått eller på plass. I høringsnotatet regjeringen sendte ut 3. november kommer det fram at muligheten for å trekke tilbake omsetningskonsesjon bare er noe regjeringen vurderer.

Svar:

For å kunne selge strøm må strømsalgsselskapene ha omsetningskonsesjon fra Reguleringsmyndigheten for energi (RME). Konsesjonærene har plikter etter energiloven, tilhørende forskrifter og konsesjonsvilkår. I tillegg har konsesjonærene forpliktelser til å etterleve krav i en rekke andre regelverk som for eksempel forbrukervernregelverket.

Forbrukertilsynet og RME fører tilsyn med at reglene overholdes, og jeg har merket meg at tilsynene arbeider tett sammen i oppfølging av strømsalgsselskapenes etterlevelse av regelverket. Forbrukertilsynet kan, i tillegg til tvangsmulkt, ilegge overtredelsesgebyr ved vesentlige eller gjentatte brudd på forbrukervernregelverket. Et overtredelsesgebyr kan være på inntil fire prosent av den næringsdrivendes årsomsetning eller inntil 25 millioner kroner, avhengig av hva som er høyest.

Det er virkningsfullt å følge opp eksisterende regelverk tettere, og om nødvendig bruke overtredelsesgebyr eller tvangsmulkt. RME har for eksempel gjennomført tilsyn med 75 kraftleverandører. De fleste har rettet bruddene etter pålegg fra RME, men ni av kraftleverandørene mottok nylig et varsel om tvangsmulkt fordi de ikke har innrettet seg innenfor gitte frister. Ved gjentatte eller grove overtredelser kan RME også ilegge overtredelsesgebyr. Tidligere i år fant Forbrukertilsynet lovbrudd hos de 19 største kraftleverandørene, og 14 av disse selskapene må nå betale 100 000 kroner i tvangsmulkt i uken dersom de bryter loven på nytt.

Dagens omsetningskonsesjonsperiode gjelder frem til 31. desember 2024. I forkant av ny konsesjonsperiode må

alle omsetningskonsesjonærer søke RME om fornyelse. I en rapport på oppdrag fra Olje- og energidepartementet om behovet for nye sanksjonsmuligheter overfor kraftleverandørene, peker RME blant annet på at de kan stille vilkår til konsesjonæren i omsetningskonsesjonen. RME vurderer hvilke vilkår som skal stilles i neste konsesjonsperiode.

Det følger av energiloven § 10-1 første ledd at departementet eller RME kan trekke tilbake en omsetningskonsesjon dersom det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning for vedtaket, eller om konsesjonæren ikke lenger anses skikket til å utøve virksomheten etter grovt eller gjentatte brudd på energiloven eller tilhørende forskrifter. Olje- og energidepartementet og Barne- og familiedepartementet har sendt forslag til lov- og forskriftsendringer for et mer forbrukervennlig strømmarked på høring. Ett av tiltakene vi foreslår er at RME helt eller delvis skal kunne trekke tilbake en omsetningskonsesjon ved brudd på annet regelverk enn energiloven og tilhørende forskrifter. Formålet er å sikre et trygt strømmarked og en helhetlig regulering hvor brudd på annet regelverk, herunder forbrukervernregelverket, får konsekvenser for strømsalgsselskapene. Høringsfristen er 3. januar 2024.

SPØRSMÅL NR. 500**Innlevert 21. november 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 4. desember 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

18 prosent av matmottakerne i FAFO-kartleggingen mottar uføretrygd fra NAV.

Hvorfor er trygdenivåene så lave at mange nå må oppsøke matsentraler for å få dekket sine grunnleggende behov?

BEGRUNNELSE:

På oppdrag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet har FAFO gjennomført en landsomfattende undersøkelse av det norske matutdelingstilbudet. Det er flere hundre matutdelinger i hele Norge, flest i de store byene. Undersøkelsen viser at de fleste matutdelingene nå merker et økende behov for mathjelp.

Nærmere en femtedel av matmottakerne mottar uføretrygd fra NAV. I undersøkelsen tar mange av informantene fra NAV opp at mange nå har utfordringer med for lav inntekt i møte med økt kostnadsnivå.

I internasjonal sammenheng er omfanget av fattigdom lavt i Norge. Befolkningen har rett på ytelser i mange forskjellige situasjoner, likevel er ikke ytelsene sjenerøse nok til å hindre at en del stønadsmottakere har vedvarende lavinntekt. Dette gjelder særlig aleneboende uføretrygdede eller alderspensjonister med minsteytelse, og personer som mottar midlertidige stønader som sosialhjelp og kvalifiseringsstønad. Derfor trengs det en plan for å bøte på fattigdommen som nå vokser frem hos mange som mottar uføretrygd.

Svar:

Folketrygdens inntektssikringsordninger skal kompensere for tapt inntekt i ulike situasjoner.

Uføretrygd skal dekke deler av inntektstapet for personer som helt eller delvis ikke kan forsørge seg selv gjennom arbeid på grunn av varig sykdom, skade eller lyte. Uføretrygden tilsvarende 66 pst. av tidligere inntekt eller minste årlig ytelse, dersom dette gir et høyere beløp. Formålet med minste årlig ytelse er å sikre en viss uføretrygd for personer om enten har hatt lav inntekt eller ingen inntekt. Det gis høyere minstesats for personer som er blitt ufør før fylte 26 år på grunn av en klart dokumentert alvorlig og varig sykdom, og dermed har hatt lite muligheter til å tjene opp trygderettigheter. Uføretrygden – enten som 66 pst. av tidligere inntekt eller som minste årlig ytelse – blir justert for uføregrad og trygdetid, og reguleres årlig i tråd med grunnbeløpet (lønnveksten i samfunnet).

Noen kan ha lavere uføreytelse på grunn av kort botid. Folketrygden er en felles forsikringsordning som forutsetter medlemskap, og dersom mottaker har mindre enn 40 års redusert trygdetid reduseres trygdeytelsen tilsvarende. Jeg viser til tidligere arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen sitt svar 30. august 2023 på skriftlig spørsmål nr. 2984 fra representanten Øvstegård. Dette får konsekvenser for personer som har flyttet til Norge i voksen alder. Det kan gis supplerende stønad til uføre flyktninger med lave eller ingen ytelse fra folketrygden på grunn av kort botid (jf. lov om supplerende stønad ved kort botid).

Jeg understreker at det er mye som er relevant for personers privatøkonomi. Regjeringens viktigste jobb er trygg og ansvarlig økonomisk styring. Å få kontroll på prisveksten og sørge for fortsatt lav arbeidsledighet er det aller viktigste, og det som vil hjelpe flest. Vi sikrer også gode universelle velferdstjenester til alle. Videre gjennomfører vi en rekke tiltak som når ut til mange, og bidrar til å lette økonomien. Vi har prioritert barnefamilier gjennom økt barnetrygd og redusert foreldrebetaling i barnehage. Samtidig stiller vi opp for dem som trenger det mest, blant annet gjennom styrking av bostøtten. For dem som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid, trygdeordninger eller annet, fungerer økonomisk stønad (sosialhjelp) som samfunnets siste sikkerhetsnett. Sammen med Sosialistisk Venstreparti sørget regjeringen for en økning av de statlige veiledende satsene med 10 prosent fra 1. juli i år. Regjeringen vil øke satsene ytterligere i henhold til prisveksten i 2024.

Representanten viser i sitt spørsmål til rapporten Mathjelp på dagnad. En undersøkelse av det norske matutdelingstilbudet. Denne rapporten er utarbeidet av Fafo og ISF på bestilling fra Arbeids- og velferdsdirektoratet på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Bakgrunnen for oppdraget var at departementet ønsket å få en bedre oversikt over matutdelingstilbudet som finnes, og om hvilke grupper som benytter seg av tilbudet. Rapporten gir en nyttig oversikt over blant annet hvilke organisasjoner som deler ut mat, hvilke grupper de deler ut til, hvordan pågangen er endret, hvordan organisasjonene arbeider og hvordan de samarbeider med andre. Videre gir rapporten nyttig informasjon om bakgrunn og sammensetning blant dem som oppsøker tilbudet, herunder hvilket land de er født i, om de har barn, om de har tilknytning til arbeidslivet, om de mottar stønader mv.

Rapporten viser at årsakene til at det er økt etterspørsel etter matvarer er sammensatt, noe som dels kan be-

lyses ved å se på hvem det er som står i matkø og hvor ofte de går dit. Denne undersøkelsen viser at om lag 40 prosent er ukrainere og om lag 13 prosent er syrere, mens om lag 25 prosent er norskfødte. Av de som er norskfødte er det om lag 60 prosent menn, og 65 prosent av de norskfødte er enslige. Det er klart større innslag av barnefamilier blant de utenlandskfødte. Halvparten av matmottakerne har besøkt en norsk matstasjon for første gang i år, mens en firedel hentet mat første gang i fjor. Litt over 20 prosent har mottatt mat over lengre tid, det vil si at de hentet mat for første gang for mer enn to år siden. I denne gruppen er andelen norskfødte høyere. Nesten 60 prosent av de som er født i Norge oppsøkte en matstasjon første gang for mer enn to år siden.

Det er riktig som representanten påpeker at om lag 18 prosent i undersøkelsen oppgir å motta uføretrygd. Det er i tillegg om lag 10 prosent som mottar andre ytelser fra folketrygden. Blant norskfødte mottar over halvparten uføretrygd, mens 12 prosent er alderspensjonister. Noe av bakgrunnen for forskjellene mellom matmottakere med ulik landbakgrunn er som nevnt tidligere at de som ikke er norskfødte ikke har opptjent fulle rettigheter i folketrygden.

Blant norskfødte er det som nevnt flest som har mottatt mathjelp over tid. Undersøkelsen viser at det er mange med sammensatte problemer, herunder rus og psykiske lidelser, som oppsøker mattilbudene – og som også har gjort det over tid. Undersøkelsen gir imidlertid ikke grunnlag for å forklare i hvilken grad det er nivået på ytelsene som sådan eller andre forhold som er den viktigste årsaken til denne gruppen oppsøker matutdelingstilbudene. For mange av organisasjonene er matutdelingen

del av et større hjelpearbeid, for eksempel at mat-utdelingen er knyttet til aktiviteter som også inkluderer matservering og/eller andre former for sosialt arbeid. Personer med sammensatte problemer vil fortsatt kunne ønske bistand og oppfølging fra frivillige organisasjoner av mange grunner, og en del av disse vil derfor trolig fortsette å oppsøke mattilbudene selv om folketrygdtelsene eventuelt blir økt.

Rapporten gir ny og nyttig kunnskap. Dette er et område som det er all mulig grunn til å følge med på videre, da det åpenbart er noen utfordringer knyttet til at det er så mange som ser behov for å oppsøke matutdelingstilbudene. Jeg vil samtidig benytte anledningen til å rose den store innsatsen frivillige organisasjoner gjør. Innsatsen strekker seg hos mange av organisasjonene også langt utover det å dele ut mat. Jeg vil også benytte anledningen til å rose Matsentralen og andre som gjennom sin innsats for å blant annet redusere matsvinn samtidig har bidratt til at frivillige organisasjoner har kunnet øke sitt tilbud av matutdeling.

Selv om rapporten gir viktig ny kunnskap, mener jeg at vi likevel bør være varsomme med å bruke undersøkelsen til å trekke klare konklusjoner om at nivået på trygdeytelsene er den viktigste forklaringsfaktoren på den økningen i matutdeling vi har sett. En betydelig andel av de som benytter matutdelingstilbudet har i begrenset grad opptjent fulle rettigheter i folke-trygden, og for disse vil en økning av minstesatsene ikke ha betydning. En høy andel av de som mottar folketrygdytelser har dessuten mottatt hjelp fra frivillige organisasjoner over lang tid, også i forkant av den siste tids økte priser på matvarer mv.

SPØRSMÅL NR. 501

Innlevert 21. november 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 27. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I jernbanesektorens svar på prioriteringsoppdraget til NTP står videre utvikling av regiontogtilbudet på Østfoldbanen oppført.

Hva er kostnaden ved å gjennomføre prosjektet i hhv 1. og 2. periode, og er faktisk gjennomføring i 2. periode inkludert i noen av rammeforslagene?

Svar:

I Jernbanedirektoratet og Bane NORs oppdaterte svar på prioriteringsoppdraget den 3. oktober 2023, ble det foreslått utvikling av Østfoldbanen i ramme 2 (middels ramme) og ramme 3 (høy ramme). I ramme 2 foreslo jernbanevirksomhetene å prioritere 6,1 mrd. kr i andre seksårsperiode til denne utviklingen. Forslaget for ramme 2 vil ifølge Jernbanedirektoratet muliggjøre planlegging og byggestart for tiltak for realisering av en effektpakke for

To regiontog i timen Oslo-Fredrikstad i andre seksårsperiode (realisering av indre IC Østfoldbanen, inkludert dobbeltsporutbygging til Seut). Med ramme 2 vil ibruktageelse ikke kunne skje før etter 2036.

I ramme 3 foreslo jernbanevirksomhetene å prioritere 15,8 mrd. kr, med litt over 1 mrd.kr i første- og om lag 14,8 mrd.kr i andre seksårsperiode. Forslaget for ramme 3

vil muliggjøre planlegging og byggestart for realisering av To regiontog i timen Oslo-Fredrikstad tidligere enn i ramme 2.

Samferdselsdepartementet vurderer nå innspillene fra transportvirksomhetene i sitt arbeid med NTP 2025-2036 og vil der komme med sin tilrådning for videre utvikling av jernbanetilbudet også på Østfoldbanen.

SPØRSMÅL NR. 502

Innlevert 21. november 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 27. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I jernbanesektorens svar på prioriteringsoppdraget til NTP står videre utvikling av regiontogtilbudet på Østfoldbanen oppført.

Hvilke konkrete prosjekter ser man for seg, og kan disse være i veien for full utbygging av dobbeltspor i ytre InterCity?

Svar:

I tillegg til effektpakken for 2 tog i timen til Fredrikstad foreslår Jernbanedirektoratet og Bane NOR i prioriteringsoppdraget til NTP at det planlegges videre for innføring av to etasjers-tog i trafikk på Østfoldbanen, slik at det kan tilbys en økning i kapasitet om bord på dagens rutetilbud for regiontogtrafikken. Dersom nye tog bestilles, og det gjøres nødvendige tilpasninger i infrastrukturen så raskt som mulig, vil de første togene kunne settes i trafikk fra

2030. Parallelt med tilbudsutvikling og eventuell innføring av nye tog, foreslår Jernbanedirektoratet og Bane NOR også at det bør planlegges for videre utvikling av Østfoldbanen. Dette innebærer å finne andre og mer kostnadseffektive løsninger enn full utbygging av dobbeltspor til Halden, men med sikte på en forbedring i togtilbudet til og fra Halden, over grensen til Sverige og for godstog.

Jernbanedirektoratet og Trafikverket leverte nylig Mulighetsstudie Oslo–Gøteborg. I denne skisseres mulige løsninger for videre tilbudsforbedringer, som kan realiseres i trinn. Det fremgår av mulighetsstudien at løsninger i tidlige trinn ikke vil komme i veien for et dobbeltspor hele veien til Halden (og videre over grensen til Gøteborg), dersom dette skulle bli aktuelt igjen i fremtiden.

Samferdselsdepartementet vurderer nå innspillene fra transportvirksomhetene i sitt arbeid med NTP 2025-2036 og vil der komme med sin tilrådning for videre utvikling av jernbanetilbudet også på Østfoldbanen.

SPØRSMÅL NR. 503

Innlevert 21. november 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 24. november 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

På hvilken måte vil regjeringen følge opp ambisjonen i Hurdalsplattformen om å prøve ut en ordning hvor syke-

pengeperioden gjøres om til en tidskonto ved gradert sykemelding?

Svar:

Etter dagens regelverk har arbeidstakere rett til sykepenger i 260 dager, hvorav arbeidsgiverperioden er de første 16 dagene og trygdeperioden de neste 248 dagene. Dette tilsvarer ett år med sykepenger (folketrygden utbetaler sykepenger mandag til fredag). Disse reglene gjelder likt for alle, uavhengig av hvilken grad en person er sykmeldt.

Punktet i Hurdalsplattformen om å prøve ut en tidsskonto ved gradert sykemelding, innebærer en ordning

der det gis lengre rett til en forlenget sykepengeperiode dersom den sykmeldte jobber gradert.

Regjeringen vurderer nå hvordan vi skal følge opp punktet i Hurdalsplattformen. Ulike hensyn og behov må veies i vurderingen. En tidsskontoordning vil gi lengre rett til sykepenger til de som klarer å være noe i jobb. Samtidig vil den ikke gi lenger rett til sykepenger til de som er så syke at de ikke klarer å jobbe noe. En tidsskontoordning vil også øke utgiftene til sykepenger på statsbudsjettet betraktelig.

SPØRSMÅL NR. 504

Innlevert 21. november 2023 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 30. november 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å gi dispensasjon for nattarbeid, korte perioder og i særskilte tilfeller, for elever i VGS som er i yrkesfaglig fordypning?

BEGRUNNELSE:

Flere som jobber i skoleverket opplever det som utfordrende at yrkesfag ikke kan følge reelle skiftordninger, på grunn av begrensninger i arbeidsmiljøloven. Elevene er interessert i å få prøve ut om yrket er noe for dem, og bedriftene er interessert i å få prøve ut elevene. Avdelingsleder ved Voss VGS, Leif Johan Mandelid, melder om at mange av deres samarbeidsbedrifter har spennende arbeid som blir utført som nattarbeid, noe som gjelder særlig elever som går elektrofag og byggfag. I dag er det strenge regler for arbeidstid for elever under 18 år, og regelen om at de ikke kan arbeide mellom 24.00-06.00 er ufravikelig.

Å tillate nattarbeid for disse elevene vil gjøre at de kan få en mer reell utprøving av et mulig yrke for fremtiden.

Svar:

Jeg forstår spørsmålet slik at det ikke er snakk om lærlinger, men heller elever som skal utplasseres i korte perioder. Personer som i opplæringsøyemed utplasseres i virksomheter uten å være arbeidstakere, anses som arbeidstakere etter lovens regler om varsling og helse, miljø og sikkerhet når de utfører arbeid i virksomhet som går inn under loven.

Reglene for arbeidstid er regulert i arbeidsmiljøloven kapittel 10, og i kapittel 11 for barn og unge. Det følger av disse reglene at ungdom skal ha en arbeidsfri periode mellom kl. 23:00 og 06:00, og at arbeid mellom kl. 21:00 og 23:00 regnes som nattarbeid. Nattarbeid er kun tillatt dersom arbeidets art gjør det nødvendig eller det foreligger et særlig og tidsavgrenset behov for det.

For barn og unge er det forskriftsfestet når det er adgang til å gjøre unntak fra forbudet mot nattarbeid. Det kan gjøres i visse bransjer dersom arbeidet ikke er til skade for barnets sikkerhet, helse eller utvikling.

Departementet har kontaktet Kunnskapsdepartementet som fagdepartement for videregående skole. Kunnskapsdepartementet opplyser at elever som deltar i yrkesfaglig fordypning i hovedsak er under 18 år, og at det er forutsatt at opplæringen i hovedsak foregår på dagtid. Selv bedrifter som utfører arbeid på i løpet av natten, må antas å også ha arbeidsoppgaver på dagtid. Ettersom det antageligvis vil være flere til stede på dagtid som kan gi den nødvendige opplæringen til elevene, og som kan føre tilstrekkelig dialog med skolen, vil ikke nattarbeid for elever i denne situasjonen være ønskelig.

Bakgrunnen for begrensningene i mulighetene for nattarbeid er de helsemessige belastningene dette innebærer, samt den økte risikoen for arbeidsskader og ulykker. Det bør derfor utvises forsiktighet ved å ytterligere åpne opp for nattarbeid for barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 505**Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 29. november 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Har forsvarsministeren bestemt seg for kor mange stillingar knytt til vakthald, sikring og støttefunksjonar som skal vera på Andøya flystasjon etter sommaren, og viss svaret er nei, når vil forsvarsministeren bestemma seg?

GRUNNGJEVING:

Dei forsvarstilsette på Andøya flystasjon har framleis ikkje fått ei avklaring på kva funksjonar og stillingar som blir igjen frå sommaren av. Eg er gjort kjent med at personell no søker seg vekk, og at det er stor risiko for at det ikkje er tilsette igjen dersom avgjerda ikkje kjem før jul.

For at Forsvaret framleis skal kunna ha aktivitet på Andøya, inkludert mottak av allierte, og for å dekkja Andøya Space sine behov, trengst det militært vakthald og sikring med teknisk støttepersonell og støttefunksjonar. No når personell har begynt å søka anna arbeid, vil Forsvaret mista denne kompetansen, og det vil bli vanskeleg å bygga opp kompetansen på nytt.

Dersom forsvarsministeren meiner at det ikkje trengst militært vakthald og sikring er det i så fall på tide at det blir gjort kjent for dei tilsette.

Svar:

Regjeringa har stor merksemd på Andøya, omstillinga og ivaretakinga av personellet.

Gjennom Meld. St. 10 (2021-2022) la regjeringa til grunn ein høgare ambisjon for Andøya enn det som ligg i

gjeldande langtidsplan, spesielt når det gjeld evna til alliert mottak og øving av luftstyrkar. Gjennom behandlinga av revidert nasjonalbudsjett for 2023 konkretiserte regjeringa tiltak for å vidareføre spesialiserte militære støttefunksjonar, starte innkjøp av støttemateriell, etablere evne i Luftforsvaret for operativ vertslanstøtte og starte arbeidet med å kunne frigi areal for å leggje til rette for sivile næringsformål. Gjennom Prop. 1 S (2023–2024) har regjeringa følgd opp vedtaket i revidert nasjonalbudsjett. Forsvaret har fått oppdrag om å iverksette desse tiltaka.

Den vidare drifta av Andøya lufthamn vil bli tatt hand om av Avinor. Forsvaret har tidlegare fått i oppdrag å støtte Avinor med flyplassdrift i overgangsfasen.

Endringane gir også andre utfordringar med tanke på sikring av samfunnsviktige objekt og handsaming av Forsvarets ansvar. Det arbeidast med å utvikle eit sikringskonsept som vil handtere alle samfunnsviktige funksjonar og leggje grunnlaget for å vidareføre og utvikle aktivitet. Sentralt står vurderingar av utforming av sikringstiltak, vidareføring av militært område og behov for militært vakthald. Eg vil komme attende til dette når vurderingane er ferdige.

Det samla ambisjonsnivået for framtidig militært nærvær på Andøya vil vurderast som ein del av langtidsplanarbeidet. Dette gjeld også korleis ein styrkjer evna til alliert mottak, og korleis Norge kan styrkje nasjonale militære evner som til dømes dronar, satellittbaserte nestar og annet sivil-militært samarbeid.

Regjeringa vil leggje fram den neste langtidsplanen for Stortinget i 2024.

SPØRSMÅL NR. 506**Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 27. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at de rette instanser, som for eksempel PU, UDI og Barnevernet, nøye gjennomgår de med norsk tilknytning som nå hentes ut av Gaza til Norge, med hensikt å avdekke mulige brudd på skoleplikt, omsorgs-

svikt, brudd på utlendingsloven, brudd på statsborgerskapsloven og brudd vilkår for opphold i Norge?

BEGRUNNELSE:

Mange barn med norsk oppholdstillatelse eller statsborgerskap har den siste perioden oppholdt seg i Gaza, selv om reiserådene fra UD har frarådet det i flere år.

Fremskrittspartiet er bekymret over at foreldre har utsatt barn for fare ved å trosse UD sine reiseråd, og likevel reist og oppholdt seg på Gaza. Det er grunn til å undres hvorfor barn i skolepliktig alder befinner seg på Gazatripen utenom skoleferien, når de burde vært på skole i Norge. Det er også underlig at et stort antall personer med norsk statsborgerskap ser ut til å oppholde seg både midlertidig og permanent i et område de tidligere har flyktet fra og fått opphold i Norge.

Gjennom mediene har det også kommet frem at personer som aldri før har vært i Norge eller som ikke lenger har noe bolig i Norge har blitt hentet. Det er bra at mange av disse nå er i sikkerhet, men det er grunnlag for å spørre seg hvordan vi havnet i denne situasjonen og hva som kan gjøres for å hindre at folk som har fått beskyttelse i Norge stadig reise tilbake dit de har fått beskyttelse fra og utsettes både seg selv og barna sine for fare.

Utlendingsloven sier at:

«En utlending som er i riket eller på norsk grense, skal etter søknad anerkjennes som flyktning dersom utlendingen har en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av etnisitet, avstamning, hudfarge, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning, og er ute av stand til, eller på grunn av slik frykt er uvillig til, å påberope seg sitt hjemlands beskyttelse, jf. flyktningkonvensjonen 28. juli 1951 artikkel 1 A og protokoll 31. januar 1967, eller uten å falle inn under bokstav a likevel står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdi-

gende behandling eller straff ved tilbakevending til hjemlandet.»

Statsborgerskapsloven tydelig på at:

«et vedtak om statsborgerskap kan tilbakekalles dersom søkeren mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold av vesentlig betydning for vedtaket.»

Når man første har valgt å reise på ferie bør man det tenkes at forholdene er trygt og man ikke er i fare. Det bør derfor være grunnlag for å vurdere om de som har reist på ferie til Gaza har gitt myndighetene uriktige opplysninger.

Svar:

Utover de særlige instruksene Justis- og beredskapsdepartementet har gitt om innreisetillatelse, er det de alminnelige reglene om innreise og opphold som gjelder, også for utenlandske statsborgere som har takket ja til assistert utreise fra Gaza i regi av norske myndigheter. Jeg legger til grunn at UDI og politiet på vanlig måte vil følge opp ev. brudd på utlendingsloven eller på forutsetningene for gitte tillatelser dersom de blir kjent med slike tilfeller. Dette ligger fast, og jeg ser derfor ikke behov for ytterligere tiltak overfor etatene knyttet til dette.

Når det gjelder spørsmål om brudd på skoleplikt, omsorgssvikt og brudd på statsborgerskapsloven er dette spørsmål som må rettes til hhv. barne- og familieministeren, kunnskapsministeren og arbeids- og inkluderingsministeren.

SPØRSMÅL NR. 507

Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 1. desember 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Etter at de øremerkede tilskuddene ble fjernet har Helse- og omsorgsdepartementet flyttet frem søknadsfristen til 1. desember. Mange aktører får likevel ikke svar på søknaden før i mars/april, men forventes å drive tilbud gjennom hele året for å kunne få støtte. For små og ideelle aktører uten store organisasjoner i ryggen tærer dette på oppsparte midler, eller private midler hos eierne.

Hvordan mener statsråden frivillige og ideelle organisasjoner skal kunne drive tilbud hele året når finansieringen først blir kjent etter først kvartal?

Svar:

Regjeringen har som mål at alle tilskuddsordninger skal utbetales så raskt som mulig. Helsedirektoratet som forvalter de fleste tilskuddsordningene på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet har hatt fokus på dette i 2023, og dette fortsetter i 2024.

Søkbare tilskuddordninger krever en tydelig søknadsfrist, og det er formålstjenlig at den settes så tidlig som mulig. Det har også vært ønsket fra organisasjonene selv.

Samtidig kan det skje endringer i tilskuddsordningene med frist allerede 1.12, som følge av Stortingets be-

handling og vedtak om statsbudsjettet. Det må hensyntas i søknadsbehandlingen, samtidig som mye kan forberedes og jobbes med for å sørge for god fremdrift. Derfor er det fortsatt ønskelig å ha en så tidlig søknadsfrist som mulig. Samtidig gjør kapasiteten hos Helsedirektoratet at ikke alle tilskudd kan behandles samtidig – og noen tilskudd må derfor lyses ut med senere søknadsfrist. Utbetalingene og vedtakene om tildelinger gjøres så raskt som mulig. Det er i alles interesse.

I statsbudsjettet for 2023 ble det gjort omfattende endringer. Allikevel klarte Helsedirektoratet å fremskyn- de utbetalingene i forhold til tidligere år. Det vises til at

Helsedirektoratet mottok om lag 1250 søknader på de søkbare tilskuddsordningene rettet mot organisasjoner og frivillige på Helse- og omsorgsdepartementets buds- jettkapitler. Innen utgangen av mars hadde Helsedirek- toratet foretatt nesten 1200 vedtak, mot 183 på samme tid i 2022. Dette var et resultat av at Helsedirektoratet satte søknadsfristen mye tidligere enn foregående år.

Helse- og omsorgsdepartementet vil sammen med Helsedirektoratet fortsatt ha fokus på tidlig utlysning og rask søknadsbehandling for våre tilskuddsordninger i 2024.

SPØRSMÅL NR. 508

Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 30. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Synes statsråden Bane Nor Eiendom sine planer for å om- regulere jernbaneterminalen i Steinkjer er godt tiltak for å bidra til å omstille samfunnet til et mer bærekraftig sam- funn, hvor det er en målsetning å redusere varetransport på veg, til mer klimavennlig transport?

BEGRUNNELSE:

Bane Nor Eiendom har varslet Steinkjer kommune om en kommende søknad om å få omregulert tidligere Linjegot- sterterminalen i Steinkjer, fra dagens status som nærings- formål til boligformål, opp til 300 boenheter.

Terminalområdet har de siste ca. 15 årene vært utleid til diverse næringsvirksomhet. All jernbaneinfrastruktur er beholdt og fremstår dermed som intakte. Området fremstår i dag som godt egnet for dagens næringsformål.

En omregulering av nevnte område vil medføre at da- gens jernbaneinfrastruktur og terminal (bygg) vil bli san- ert, og dermed umuliggjøre en fremtidig bruk for varedis- tribusjon.

I Steinkjer kommune finnes det i dag svært lite klarg- jort nærings- og industriareal som kan tilbys eksisterende og nye bedrifter. Kommunen er i ferd med å utarbeide en ny kommunal arealplan. Steinkjer samfunnet har også de seneste årene omregulert næringsareal til boligformål, slik at tilgangen til areal for boligbygging er bra.

Hele samfunnet, inklusive næringslivet er opptatt av å konkretisere planer for å omstille seg til lavutslippssam- funnet. Det grønne skiftet er en nødvendighet for å nå

målene om reduksjon av utslippene av skadelige klima- gasser. I denne forbindelsen er det sentralt at f.eks. mer av godstransporten flyttes fra veg til bane og båt.

Sett i lys av de erkjente utfordringene fremstår det som lite offensivt og ønskelig å omregulere et termin- alområde til boligformål.

Svar:

Overordnet er det ingen tvil om at det er viktig å få mer varetransport over på jernbanen. Samtidig er det slik at ikke alle tidligere jernbaneområder trengs for å få til dette. Jernbanesektoren har mange mulige tiltak for å få mer gods over på jernbane, som for eksempel: Mer og bedre vedlikehold, mer effektive terminaler og samarbeid med lokal industri over hele landet om sidespor og nye kryss- ingspor som gjør at tog kan møtes og kjøre forbi hverand- re flere steder. Dette for å gi økt kapasitet og kunne frakte større volumer.

På Steinkjer er det lenge siden det har vært spor inn til det området Stortingsrepresentanten tar opp. Jernbanen og gods på bane har i dag og i fremtiden ikke behov for tomten som Bane NOR Eiendom nå vil utvikle til boliger. Å reetablere dette sidesporet vil dessuten være i konflikt med hensetting av nye tog som skal kjøre på Trønderba- nen. I tillegg er det som Stortingsrepresentanten nevner Steinkjer kommune som har reguleringsansvaret.

Det er også viktig å påpeke at det Bane NOR gjør bidrar til å nå klimamålene. Å bygge boliger, næring og

arbeidsplasser sentrumsnært, og i nærheten av kollektivtransport, gjør at folk i større grad kan la bilen stå.

Det er også et godt miljøtiltak å bygge på det som allerede er gruslagt og asfaltert. Dette sparer samfunnet for

store mengder CO₂ sammenlignet med å bygge på andre steder i kommunen der det i dag er jorder, skog, gress eller myr.

SPØRSMÅL NR. 509

Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 29. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden leggje fram beredskapsplanen for E-6 og E-18 på austlandet gjeldande totalt vinterberedskap, samt beredskap for bergingsbilar?

GRUNNGJEVING:

I spørjetimen den 22/11-23 svarte statsråden på mitt spørsmål om manglande beredskap på norske veier vinterstid, og viste til at det var beredskap.

Samtidig viste statsråden til at det IKKJE var beredskap for til dømes tilgjengelige bergingsbiler for å sørge for at veiene faktisk vart åpna raskt igjen ved uhell og behov for bilberging i større omfang.

Svar:

Som eg svarte representant Sve i spørjetimen, så legg Statens vegvesen standardane i handbok R610 Drift og vedlikehald til grunn for arbeid på riksvegane. Dette gjeld både før, under og etter hendingar. Dette gjeld også på E6 og E18.

Handbok R610 «Standard for drift og vedlikehold av riksveger» har definert ein eigen vinterberedskapsperiode:

«Periode av året hvor det skal være etablert vinterberedskap med vakt og eventuelle skiftordninger og alle ressurser (maskiner, materialer, utstyr og mannskap) skal være klargjort, forberedt og i beredskap for umiddelbar iverksettelse av tiltak i henhold til værvarsler og behov.»

I driftskontraktane er det så sett krav til kva tiltak som skal gjerast på vegane i vinterdriftsperiodane gjennom dei fastlagte vinterdriftsklassane. Val av vinterdriftsklasse for ein veg/strekning tek utgangspunkt i trafikkmengd. I tillegg er det teke omsyn til andre forhold ved vegen, som til dømes nasjonal/regional transportrute, trafikksaman-

setning, klima og værforhold. Krav til vinterdriftsklasse vil derfor variere på vegnettet. Slik er det også for E6 og E18.

Driftsentreprenørane skal lage ei eiga vinterdriftsplan. Entreprenøren må dokumentere at alle som arbeider med vinterdrifta har fått naudsynt innføring i vinterdriftsplanar. Desse planane ligg til grunn for arbeidet på riksvegane under ei hending.

Alle driftskontraktar har ein beredskapsplan som gir prosedyrar for beredskap og trafikkavvikling året rundt. Dei lokale trafikkberedskapsplanane skildrar korleis uventa hendingar på veg skal handterast, og det er etablert førehandsdefinerte omkøyringsruter med stengingslenkjer. Statens vegvesen skal gjennom entreprenørane i driftskontraktane sikre og skilte hendingsstaden og skilte eventuell omkøyringsrute. Vegtrafikksentralane (VTS) informerer trafikantane om forseinkingar og hindringar og om omkøyrings-moglegheiter i samband. Dei lokale trafikkberedskapsplanane inneheld også skiftordningar, vaktlister og beredskapslager med meir. Planane har også ei oversikt over reservepersonell og utstyr som kan bli kalla inn på kort varsel.

Under ei hending er det i all hovudsak politiet som bestiller bilberging. Statens vegvesen vurderer om det kan vere formålstenleg at vegtrafikksentralane får fullmakt til å påleggje berging av fastkøyrte køyretøy som er til hinder for framkomme og drift. Kapasiteten og responstida på tungbilbergarar varierer både geografisk og ut frå om det er fleire behov for berging samstundes. Under større hendingar, som den vi hadde sist på austlandet, kan også bergingsbilane ha vanskar med å kome fram til køyretøy som treng berging.

SPØRSMÅL NR. 510**Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 1. desember 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva mener statsråden om at noen kommuner trolig ikke oppdaterer inntektsgrunnlaget for egenandelsvedtak, og dermed ender opp med å etterberegne for flere år og sende store regninger til gjenlevende ektefelle/samboer?

BEGRUNNELSE:

I Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester gis kommunene adgang til å etterberegne egenandelen for langtidsopphold på institusjon, som regel sykehjem. Mange kommuner gjør dette, siden egenandelen skal basere seg på årets inntektsgrunnlag. Kommunene har en plikt til å oppdatere egenandelsvedtaket minst en gang i året, nettopp fordi det kan skje endringer i inntektsgrunnlaget.

Noen kommuner gjør trolig ikke dette, og må dermed etterberegne flere år bakover. Gjenlevende ektefelle eller samboer kan dermed få en stor regning i posten lenge etter at ektefelle/samboer døde og dermed ikke lenger oppholdt seg på sykehjem. Enkelte mottar regninger på godt over 100 000 kr.

Svar:

Helse- og omsorgstjenesteloven gir kommunene hjemmel til å kreve egenandel. Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester regulerer egenandeler for opphold i institusjon, bla hva det skal betales egenandel for og hvordan denne skal beregnes. Beregningen baseres på beboerens inntekt det enkelte skatteår. Det er først når skatteoppgjøret fra foregående år foreligger at kommunen får full oversikt over beboerens reelle inntekt, slik at riktig egenandel kan fastsettes. Det skal fattes skriftlig vedtak om betaling og normalt vil beboer bli varslet om mulig etteroppgjør i dette vedtaket. Saksbehandlingen knyttet til fastsettelse av egenandel skal følge forvaltningslovens regler.

Etter forskriftens § 3 kan det opprinnelige vedtaket omgjøres dersom beboerens økonomiske situasjon endrer seg vesentlig, eller tidligere vedtak viser seg å bygge på uriktige opplysninger. Viser skatteoppgjøret for foregående år at det ikke er beregnet riktig egenandel, skal det skje et etteroppgjør. Bestemmelsen kommer til anvendelse der beboeren har betalt for mye i egenandel, men gir også hjemmel til å omgjøre vedtak om egenandel til ugunst for beboeren. Dette er i tråd med det som følger

av forvaltningslovens regler om omgjøring, jf § 35 femte ledd.

Et ev krav om etterbetaling følger som utgangspunkt de alminnelige reglene om foreldelse av pengekrav i foreldelsesloven, dvs. en foreldelsesfrist på 3 år. For etteroppgjør knyttet til egenandel vil fristen løpe fra det tidspunktet skatteoppgjøret for foregående år for den enkelte beboer forelå.

Krav om etteroppgjør bør fremsettes så tidlig som mulig og kommunen kan miste sin rett til å kreve inn etteroppgjør, enten fordi kravet er foreldet eller fordi vilkårene for å omgjøre vedtaket til ugunst for beboer etter forvaltningsloven ikke lenger er til stede. Kommunen må alltid foreta en konkret vurdering av situasjonen ved fastsetting av ev. etterbetaling og skal i tillegg også vurdere hva som er rimelig ut fra beboerens inntekt og forholdene for øvrig, jf. egenbetalingsforskriftens § 5 fjerde ledd.

Kommunens rett og plikt til å foreta etteroppgjør opphører ikke ved beboers død, men vil da følge de alminnelige reglene om arveoppgjør. Ved offentlig skifte vil arvingene normalt ikke påta seg ansvar for avdødes forpliktelser og kommunens ev krav vil da falle bort. Ved privat skifte vil arvingene overta avdødes eiendeler og gjeld, og vil da også bli ansvarlige for et ev krav om etteroppgjør fra kommunen. Arvingene kan imidlertid avskjære et slikt krav ved å utstede et proklama. Kommunen vil da måtte fremme sitt krav innen en viss frist for at det ikke skal bortfalle.

Forskriften om egenandel som regulerer både beboers og kommunens rettigheter og plikter kan være vanskelig å forstå og krevende å administrere. Jeg vil derfor vurdere om reglene kan forenkles.

SPØRSMÅL NR. 511**Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 30. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselministeren legge fram kva som er forbrent i planleggingsmidlar i prosjektet Møreaksen, samt kostnadane generelt som Statens vegvesen har brukt på dette prosjektet i 2023 så langt?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har varsla lågare satsing på utbygging av større vegprosjekt og der det meste av satsing på veg og vegformål er nedskalert.

Også løyvingane frå regjeringa til planlegging er redusert, sjølv om dette tydelegvis ikkje er gjort gjeldande for alle prosjekt.

Samferdselministeren har svart på fleire av mine spørsmål om prioritering av planleggingsmidlar til dømes ang RV 15 Strynefjellet, at det ikkje blir satsa på planlegging på prosjekt som ikkje er sannsynlig blir bygd ut med det fyrste.

Derimot på prosjektet Møreaksen til mange titals milliard kr, som folket i Møre og Romsdal heller ikkje vil ha, foregår fortsatt pengebruk.

Pengebruk og planlegging på eit prosjekt som med regjeringa sin takt for prioritering av større vegprosjekt, vil kunne ta fleire tiår før noko slik kunne vere i posisjon.

Svar:

Statens vegvesen har brukt om lag 430 mill. løypande kroner til reguleringsplan etter plan- og bygningslova og optimalisering av E39 Ålesund–Molde (Møreaksen) til og med 2022. Av dette er om lag 95 mill. kroner nytta til optimalisering og grunnnervv etter at reguleringsplan er vedteken. Årsprognosen for 2023 er om lag 12 mill. kroner.

I tillegg har det blitt brukt midlar til konseptvalutredning, kommunedelplan, forskning- og utviklingsarbeid m.m.

E39 Ålesund–Molde er prioritert i nåverande Nasjonal transportplan 2022–2033. Regjeringa vil legge frem sitt forslag til Nasjonal transportplan 2025–2036 våren 2024.

Tilleggssvar:

Oppdatert svar 11. januar 2024:

Statens vegvesen har brukt om lag 430 mill. løypande kroner til planlegging etter plan- og bygningslova og optimalisering av E39 Ålesund–Molde (Møreaksen) til og med 2022. Av dette er om lag 95 mill. kroner nytta til optimalisering og grunnnervv etter at reguleringsplan er vedteken. Årsprognosen for 2023 er om lag 12 mill. kroner.

I tillegg har det blitt brukt midlar til konseptvalutredning og forskning- og utviklingsarbeid m.m.

E39 Ålesund–Molde er prioritert i nåverande Nasjonal transportplan 2022–2033. Regjeringa vil legge frem sitt forslag til Nasjonal transportplan 2025–2036 våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 512**Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 29. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden sikker på, eller vil undersøke om de som har blitt hentet fra Gaza til Norge, ikke har deltatt i terrorhandlinger eller vært tilsluttet terrororganisasjoner?

BEGRUNNELSE:

7. oktober utførte terrororganisasjonen Hamas terrorhandlinger i Israel. Terrorangrepet fra Hamas førte til at 1 200 mennesker ble drept, de fleste av disse var sivile. Samtidig ble flere tatt som gisler og fraktet over grensen til Gaza. Det er usikkert hvilken nasjonalitet disse terroristene

hadde, eneste som er sikkert er at de representerte Hamas og andre terrororganisasjoner, og at mange dro tilbake til Gaza etter angrepet. Flere land har de siste ukene tatt imot folk fra Gaza, blant annet Norge. Det kan derfor være usikkerhet rundt om noen av de som har blitt hentet ut har vært involvert i terrorhandlingene som foregikk i Israel.

Svar:

Om lag 220 norske borgere og personer med nær tilknytning til Norge har de siste ukene fått hjelp fra utenriksstjenesten til å reise ut fra Gaza. For å passere Rafah-grensen til Egypt kreves godkjenning fra både israelske og egyptiske myndigheter. Det betyr at alle som norske borgere som har reist over Rafah er oppført på listene Utenriksdepartementet har delt med relevante myndigheter, godkjent for utreise og innenfor personkrets definert av norske utlendingsmyndigheter.

Justis- og beredskapsdepartementet har som ledd i forberedelsene tilrettelagt for koordinering mellom de ulike sektorene i forbindelse med nasjonal håndtering av ankomster fra Gaza. Norske myndigheter har god oversikt over hvem som tilbys assistert evakuering. De evakuerte vil være både norske statsborgere, utenlandske borgere med oppholdstillatelse i Norge og utlendinger som har fått innreisetillatelse.

Politiet har etablerte rutiner for denne typen situasjoner, og gjennomfører identitets- og personkontroll og gjør nødvendige trusselvurderinger.

Trusselbildet i Norge vurderes p.t. ikke som vesentlig endret som følge av konflikten i Israel/Gaza. Politiet og PST har imidlertid høy oppmerksomhet mot at trusselbildet her hjemme kan bli påvirket av situasjonen i Midtøsten. PST følger situasjonen nøye, og vil utarbeide oppdaterte vurderinger ved vesentlige endringer i terrortrusselsituasjonen i Norge.

SPØRSMÅL NR. 513

Innlevert 23. november 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 30. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan er praktiseringen og rutinene for bruken av § 12 i forskrift om stønad til beboere i asylmottak, og har statsråden statistikker som viser hvor ofte denne paragrafen er tatt i bruk?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsråden sitt svar på Dokument nr. 15:425 (2023-2024). § 12 i forskrift om stønad til beboere i asylmottak kan i mange tilfeller oppleves som en sovende bestemmelse, og praktiseres i liten grad. Dette skyldes at det er for ressurskrevende.

Svar:

Forskrift om stønad til beboere i asylmottak trådte i kraft 1. juni 2022. UDI erfarer at målrettet beboeroppfølging, veiledning og andre forebyggende tiltak som oftest er tilstrekkelig for å styre beboernes adferd, og at trekk i stønaden primært bør benyttes når forebyggende tiltak ikke fører frem. I perioden siden forskriften trådte i kraft, har det ikke blitt foretatt trekk i stønad etter § 12.

SPØRSMÅL NR. 514**Innlevert 23. november 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 30. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I svar på mitt spørsmål nr. 15:157 (2023-2024) skriver samferdselsministeren at tungt vedlikehold på FLIRT-togene som er omfattet av kontraktene om Østlandet 1 og 2 fremdeles skal gjennomføres av Mantena frem til 2029.

Kan statsråden presisere hvilken avtale mellom Vy og Mantena som regulerer dette vedlikeholdet frem til 2029?

BEGRUNNELSE:

I svar på mitt spørsmål nr. 15:157 (2023-2024) skriver samferdselsministeren at tungt vedlikehold på FLIRT-togene som er omfattet av kontraktene om Østlandet 1 og 2 fremdeles skal gjennomføres av Mantena frem til 2029. Her bør Stortinget informeres om hvilket avtaleverk det konkret her vises til. Dette er også relevant for ivaretagelsen av beredskapen fremover.

I svar på mitt spørsmål 15:157 skriver samferdselsministeren at Jernbanedirektoratet skal utrede hvordan statens behov for sikker tilgang på jernbanetransport ivaretas.

I Dagsavisen den 5. november uttalte Jernbanedirektoratet at det mangler ressurser og kompetanse i Norge til å utføre alt vedlikehold av jernbanekjøretøy, og at direktoratet anser togselskapenes vedlikeholdsløsninger som tilstrekkelige for å dekke statens behov.

Det statlig eide selskapet Mantena har imidlertid både kompetansen og ressursene til å utføre alle typer vedlikehold på jernbanekjøretøyer, inkludert operativt og mobilt løpende vedlikehold, samt tyngre vedlikehold på boggier, hjul og øvrige komponenter, som i dag utføres på Grorud verksted i Oslo. Derfor bør Jernbanedirektoratets uttalelser om manglende nasjonal kapasitet for vedlikehold av jernbanekjøretøy presiseres.

Jeg ser frem til den planlagte utredningen av hvordan statens behov for sikker tilgang på jernbanetransport skal ivaretas, og tar for gitt at en slik utredning blir gjennomført på en uavhengig og tillitvekkende måte.

Svar:

Avtalen stortingsrepresentant Stordalen viser til, er en avtale som ble inngått mellom NSB AS (nå Vygruppen AS) og Mantena AS 5.12.2017 om boggivedlikehold på FLIRT-togene. Avtalen varer i utgangspunktet fra 1.1.2018 til 31.12.2025, men Vygruppen AS har en ensidig rett til å forlenge avtalen med ett år av gangen i inntil fire år, frem til 31.12.2029. Vy har overfor Samferdselsdepartementet bekreftet at selskapet fortsatt har til intensjon å forlenge avtalen med Mantena om boggivedlikehold på Flirt-togene fram til 2029.

SPØRSMÅL NR. 515**Innlevert 23. november 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 27. november 2023 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over alle utgifter knyttet til innføring av den såkalte tillitsreformen, herunder kostnader knyttet til seminarer, intern utvikling, eventuell konsulentbistand mv.?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede lurer på hvor mye tillitsreformen hittil har kostet norske skattebetalere hittil.

Svar:

Jeg vil takke representanten Lønseth for spørsmål om tillitsreformen.

Tillitsreformen er et viktig tiltak for å fornye og omstille offentlig sektor. Målgruppen for arbeidet er hele offentlig sektor, både stat og kommune. I motsetning til reformarbeid som vi kjenner det fra de siste årene er ikke tillitsreformen en reform som styres ovenfra og ned. Det er en reform som utvikles i den enkelte virksomhet i samarbeid mellom lokale parter og brukere. Lokale tiltak finansieres også lokalt. Det er derfor ikke reform som følges av sentralt avsatte midler fra KDD.

Jeg svarer her på hvor mye KDD har brukt på tillitsreformen i 2022 og 2023.

I 2022 er det regnskapsført kr. 169 432, og hittil i 2023 er det brukt kr. 158 182,- til arbeidet med tillitsreformen.

I all hovedsak er utgiftene knyttet til KDDs rolle som koordinator og pådriver for tillitsreformen. Departementet har lagt til rette for erfaringsdeling, innspillsmøte og kompetansetiltak. Aktivitetene har hatt som formål å vise frem hvordan medarbeiderdrevet innovasjon fremmer bedre tjenester, og hvordan partssamarbeidet kan styrkes og utvikles. Arrangementene og innspillene er samlet på nettsiden [Tillitsreformen - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no). Det er også lagt ut ressurser og verktøy på DFØ sine sider, [Å jobbe med tillitsreformen i praksis | Statens arbeidsgiverportal \(dfo.no\)](#).

Det er ikke brukt eksterne konsulenter i arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 516

Innlevert 23. november 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 5. desember 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Det var en tydelig forutsetning for den såkalte lakseskatten, at de aktuelle havbrukskommunene skulle få en økt inntekt sammenlignet med tidligere inntekter fra Havbruksfondet ved innføringen av grunnrenteskatt på havbruk.

Kan finansministeren vise, i tabellform, hva kommunene har fått i inntekter fra Havbruksfondet 2021-23, og departementets anslag på hva havbrukskommunene kan budsjettere med i 2024-budsjettet ut over det som allerede er lagt inn i rammetilskuddet for 2024?

BEGRUNNELSE:

Det har vært vanskelig for kommunene å se effekten av grunnrenteskatten i sine budsjetter for 2024. Dette bør avklares slik at havbrukskommunene kan legge inn korrekte tall i sine budsjetter før vedtak ute i kommunestyrene.

I spørretimen onsdag 15/11 svarte finansministeren til FrPs representant Stig Atle Abrahamsen at kommunene fikk om lag 3 milliarder som var knyttet til redusert barnehagesatser, dette har kommunen i all hovedsak god oversikt over. Det kommunene sliter med å finne spor av i statsbudsjett er de 2 milliardene finansministeren opplyste at ligger i overføringene til kommunene, og kan fritt disponeres.

Svar:

Overføringer til kommuner og fylkeskommuner gjennom Havbruksfondet består av inntekter fra avgift på produksjon av fisk og salg av ny tillatelseskapasitet. Produksjonssavgiften vil utgjøre et stabilt element i Havbruksfondet, gitt at satsen ligger fast. Da avgiften ble innført i 2021, var satsen 40 øre per kilo og provenyet om lag 500 mill. kroner. I forbindelse med enighet om grunnrenteskatt på havbruk er avgiften fra 1. juli 2023 økt til 90 øre per kilo. I budsjettet for 2024 er avgiften foreslått prisjustert til 93,5 øre per kilo fra 2024. Særlig fordi kapasitetsjusteringene (salg av ny tillatelseskapasitet) normalt skjer annethvert år, vil inntektene til kommuner- og fylkeskommuner gjennom Havbruksfondet variere mellom år. Inntektene vil også avhenge av bl.a. hvor mye kapasitet som selges og hvilke priser som oppnås. Tabell 1 viser utbetalingene gjennom Havbruksfondet i perioden 2021-2024.

Tabell 1 Utbetalinger gjennom Havbruksfondet1 2021-2024. Nominelle kroner

	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Samlet bevilgning til Havbruksfondet, herav:	1 000 000 000	3 093 094 000	1 409 600 000	
Produksjonsavgift ³		579 344 207	577 000 000	1 197 000 000
Ekstra overføring til Havbruksfondet ifm. forslag om grunnrenteskatt		800 000 000		
Salg av ny tillatelseskapasitet	1 000 000 000	1 713 749 054	832 600 000	Ikke anslått

¹ Havbruksfondet fordeles til vertskommuner og -fylkeskommuner. Til og med 2023 er andelen 87,5 pst. til kommuner og 12,5 pst. til fylkeskommuner. Fylkeskommunenes andel av Havbruksfondet økes til 20 pst. fra 2024.

² Regjeringens forslag til bevilgning til Havbruksfondet.

³ Avgiften ble innført i 2021. Inntektene fra avgiften overføres til Havbruksfondet året etter.

Kilde: Fiskeridirektoratet/NFD.

I statsbudsjettet for 2024 foreslår regjeringen å bevilge 1 197 mill. kroner til Havbruksfondet i 2024. Dette knytter seg til anslåtte inntekter fra produksjonsavgiften (helårsvirkning), gitt anmodningsvedtaket ifm. enigheten om grunnrenteskatt som sier at «Stortinget ber regjeringen sikre at Havbruksfondet tilføres midler som om produksjonsavgiften ble økt fra 56 øre til 90 øre fra 1. januar 2023.» Utbetalingen til kommuner og fylkeskommuner skjer på høsten 2024.

I tråd med Prop. 78 LS (2022–2023) er andelen av inntektene fra salg av ny tillatelseskapasitet som går til Havbruksfondet, økt fra 40 til 55 pst. Dette får virkning for utbetalingen høsten 2023. Nærings- og fiskeridepar-

tementet arbeider med en kapasitetsjustering i oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i 2024. Dersom miljøsituasjonen tilsier vekst i ett eller flere produksjonsområder, vil det bli tilbudt ny produksjonskapasitet mot vederlag. Det er ikke utarbeidet anslag på hvor store inntektene fra en eventuell tildeling blir; dette avhenger av hvor mye kapasitet som vil tilbys, hvor mye av dette som etterspørres og hvilke priser som oppnås. I tildelingsrundene 2018, 2020 og 2022 ble de samlede inntektene henholdsvis om lag 4 mrd. kroner, om lag 7 mrd. kroner og om lag 5,8 mrd. kroner (inkluderer restauksjonen i 2023, som blir utbetalt i år).

SPØRSMÅL NR. 517

Innlevert 23. november 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Øren Heen

Besvart 1. desember 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Regjeringa har iverksett eit stort arbeid for å gjere ei heilt naudsynt forbetring av villrein sine kår i Noreg.

Kan statsråden gjere greie for kva kunnskap som ligg til grunn for behovet for ny politikk, og kva prosessar ein ser føre seg framover både retta mot lokalbefolkning, brukarinteresser og Stortinget?

GRUNNGJEVING:

Etter at Statsforvaltaren i Oslo og Viken har lagt fram tilråding om tiltaksplanar for villrein, med forslag til tiltak som kan verke inngrepande, ser me no ein del kritikk og usikkerheit om innhaldet, omfanget og prosessen kring

dette. Eg registrerer at regjeringa også har varsla ei stortingsmelding om tilhøva til Villrein i Noreg, noko som vonleg vil gje villreinpolitikken ei solid forankring, og som vil leggje grunnlaget for kunnskapsbasert interesseavveging og politikktutforming.

Svar:

Kunnskapsgrunnlaget for villrein bygger på en lang rekke vitenskapelige arbeider, men der også erfaringsbasert kunnskap er viktig.

I 1991 ble det startet opp et nasjonalt bestandsovervåkningsprogram for hjortevilt, der et eget delprogram for villrein omfatter seks av de større villreinområdene. Gjennom dette programmet blir det årlig

gjennomført kalvetellinger om sommeren, struktur-tellinger om høsten og innsamling av kjever og slaktevekter fra felte dyr. Fordi resultatene fra slike undersøkelser er et sentralt kunnskapsgrunnlag for forvaltningen, sammen med minimumstillinger om vinteren, har også flere av de andre villreinområdene valgt å etablere slike tiltak i egen regi.

Kartlegging av leveområdene til villrein til bruk i arealforvaltning er gjennomført i samarbeid med lokale ressursgrupper, og som har systematisert både kvantitativ og kvalitativ kunnskap om arealbruken til villrein over tid. Kunnskapen om arealbruken er ofte basert på FoU-prosjekter med GPS-sendere på et utvalg av dyr, men når det gjelder bukkene sin arealbruk og arealbruken til villrein i andre områder uten GPS-data, er dette i hovedsak basert på lokalkunnskap.

Helseovervåkingsprogrammet for vilt gir oversikt over og kunnskap om helsetilstanden i norske viltbestander. Programmet ble etablert i 1998 og driftes av Veterinærinstituttet. Kunnskap om forekomst av sykdommer og parasitter i norske villreinbestander er en del av dette. I tillegg ble det etter påvisning av klassisk skrantesyke hos villrein i Nordfjella våren 2016, etablert et overvåkings- og kontrollprogram for skrantesyke. Formålet med overvåkingsprogrammet er å dokumentere omfanget av skrantesyke hos hjortedyr.

Det er de siste årene også utarbeidet en rekke digitale verktøy som kan brukes i villreinforvaltningen, blant annet statistiske modeller for å estimere funksjonen til ulike villreinområder, effekter av menneskelig påvirkning og funksjonelle trekkveier og andre økologiske korridorer. Utviklingen av slike verktøy er viktig for å få bedre kontroll på samlet belastning i villreinområdene.

Norsk rødliste for arter (2021) er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fagekspertene. I 2021 ble villrein for første gang klassifisert som nær truet på rødlista. Den direkte årsaken til klassifiseringen er en reduksjon i antallet norske villrein som følge av tiltak mot skrantesyke. Rødlistevurderingen viser samtidig en rekke faktorer som påvirker villrein negativt, og som er viktig for det helhetlige kunnskapsgrunnlaget.

Kvalitetsnorm for villrein gir også et viktig grunnlag for å kunne vurdere den samlede belastningen i villreinområdene. Kvalitetsnormen gir god kunnskap om effekten av ulike tiltak i leveområdene til villrein, og dette gir grunnlag for bedre og mer treffsikker forvaltning. Gjennom utarbeidelse av påvirkningsanalyser og eventuelle tiltaksplaner, vil vi få bedre oversikt over den samlede belastningen som villrein er eller vil bli utsatt for. I 2022 gjennomførte en ekspertgruppe en første klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnormen. Klassifiseringen viser at seks av de ti nasjonale villreinområder har dårlig kvalitet, mens fire har middels kvalitet. Ingen nasjonale villreinområder har god kvalitet. Klassi-

fisering av de 14 øvrige villreinområdene vil bli publisert om kort tid.

På generelt grunnlag viser dette at vi har svært mye kunnskap om villrein og villreinens leveområder i Norge, basert på informasjon fra en lang rekke med utredninger, FoU-arbeid og overvåking. Med unntak av de store rovdyrene, er det ingen andre viltarter i Norge som er eller har vært mer overvåket, og ingen andre som vi har samlet inn mer kunnskap om enn villrein. Denne kunnskapen viser at den samlede belastningen på villrein i dag er for stor, og at det er et stort antall ulike påvirkninger som bidrar til dette. Dette gir oss svært gode forutsetninger for å vurdere behovet for ny politikk for å forbedre tilstanden til villrein.

Som representanten Heen er inne på, arbeides det nå med en stortingsmelding om villrein og tiltaksplaner for flere av villreinområdene. Stortingsmeldingen skal gjelde for alle de 24 villreinområdene i Norge, og målet er at meldingen skal presentere politikk for å forbedre tilstanden for villrein som skal gjelde på både kort og lang sikt. Siktemålet er at stortingsmeldingen blant annet skal gi overordnede signaler og føringer som tiltaksplanene må forholde seg til.

Jeg mener det er avgjørende at stortingsmeldingen bygger på erfaringer, kunnskap og involvering av lokale og regionale aktører. Det er hovedgrunnen til at vi, som ledd i arbeidet med meldingen, har gjennomført seks innspillmøter med berørte kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere, villreinnemnder og villreinutvalg, organisasjoner og forskings- og kompetansemiljø, fordelt på tre separate innspillsrunder. I tillegg har vi gjennomført en rekke bilaterale møter med ulike relevante aktører. Forslagene som ligger inne i utkast til tiltaksplaner som nå utarbeides av statsforvalterne, og som jeg redegjør nærmere for under, er også en viktig del av denne kunnskapsinnhenting. Vi har med andre ord lagt opp til en svært høy grad av regional og lokal involvering i dette meldingsarbeidet.

Planen er at meldingen kan legges frem slik at Stortinget kan behandle den i 2024.

Når det gjelder tiltaksplanene, har vi bedt Miljødirektoratet om å lage faglige utkast. Miljødirektoratet har i sin tur bedt statsforvalterne og andre om å bidra med innspill. Klima- og miljødepartementet vil få oversendt disse faggrunnlagene for tiltaksplaner fra Miljødirektoratet 15. desember 2023. Dette vil være faggrunnlaget som vi, i samarbeid med alle berørte departementer, vil arbeide videre med. Tiltaksplanene utarbeides hver for seg, og tilpasses utfordringsbildet for det konkrete villreinområdet, basert på best tilgjengelig kunnskap og lokal involvering. Fordi en første klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnormen allerede er gjennomført, starter vi med disse.

Tiltaksplanene vil være regjeringens planer. De vil innebære en konkretisering og operasjonalisering av stort-

ingsmeldingen om villrein, i første omgang i de nasjonale villreinområdene. Gjennom planene vil vi kunne se tiltak i de ulike villreinområdene i sammenheng, noe som blant annet vil forenkle prioriteringen og legge til rette for at tiltak i villreinområder som grenser nært opp til hverandre kan utfylle hverandre. Før regjeringen tar en beslutning, skal alle som blir berørte av villrein få god tid til å spille inn på planene. Det vil blant annet bli gjennomført en alminnelig høring der vi vil be om innspill til planene. I

tillegg vil jeg legge til rette for en dialog med berørte kommuner og fylkeskommuner i forkant av høring. Vi ønsker også å diskutere aktuelle problemstillinger med berørte interesser underveis i arbeidet, med mål om å bli enige om gode tiltak. Det er bare sammen vi kan finne de gode og langsiktige løsningene.

Etter planen vil tiltaksplaner for de første nasjonale villreinområdene tidligst kunne ferdigstilles i 2025.

SPØRSMÅL NR. 518

Innlevert 23. november 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 1. desember 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

21.11.23 vedtok EU-Parlamentet sine krav til COP28. Blant annet krever de en slutt på alle direkte og indirekte subsidier av fossil energi senest innen 2025, og stans i alle nye investeringer i fossile brenslere.

Hvilke av kravene vil regjeringen støtte i klimaforhandlingene og om noen, hvilke vil regjeringen ikke støtte, og i tilfelle hvorfor ikke?

BEGRUNNELSE:

21. november vedtok EU parlamentet følgende krav til COP28:

- En slutt på alle direkte og indirekte subsidier av fossilt brensel, på nasjonalt, EU-nivå og globalt nivå, «så snart som mulig og senest innen 2025».
- Et globalt mål om å tredoble fornybar energi og doble energieffektiviteten innen 2030.
- En konkret avkarbonisering så snart som mulig.
- Stopp alle nye investeringer i utvinning av fossile brenslere.
- Alle land bør styrke sine klimaforpliktelser og bidra med sin rettfærdige andel for å øke internasjonal klimafinansiering.
- Biologisk mangfold skal beskyttes, bevares og restaureres.
- En betydelig reduksjon i klimapåvirkning og utslipp fra metan og sektorer som internasjonal skipsfart og luftfart, landbruk og forsvar.

Svar:

Norges hovedlinje på COP28 er å arbeide for at partene fremforhandler beslutninger som bidrar til å holde 1,5-gradersmålet innen rekkevidde og nå de andre kollektive målene under Parisavtalen. På årets COP er det den globale gjennomgangen under Parisavtalen som vil bli hovedsak, og her arbeider Norge for blant annet å få kollektive signaler som vil stimulere økt innsats.

Dette arbeider også EU for. Norge samarbeider tett med EU i klimaforhandlingene og Norge finner vanligvis sammen med EU i å arbeide for ambisiøse utfall av klimaforhandlingene, selv om Norge og EU taler med egne og uavhengige stemmer i klimaforhandlingene.

Vi må gi det internasjonale arbeidet med utslippsreduksjoner et skikkelig løft gjennom blant annet å understreke behovet for økt ambisjon i landenes nasjonalt fastsatte bidrag (NDCer), og dette er særlig viktig opp mot forberedelsen av neste runde med nasjonalt fastsatte mål, som skal meldes inn i 2025. I tillegg vil Norge arbeide for kollektive budskap om tredobling av kapasitet for fornybar energi og dobling av raten for energieffektivisering innen 2030, og utfasing av bruk av fossile brenslere uten CCS. Verden må over på et globalt energisystem uten klimagassutslipp.

Norge vil også arbeide for kollektive budskap om betydningen av skog for opptak og utslipp av klimagasser, stans i global avskoging innen 2030 og reduserte utslipp av metan og andre klimagasser i tillegg til CO₂.

Økt innsats for klimafinansiering og annen støtte til utviklingsland blir også viktige tema på COP28. Utviklingsland forventer at industriland viser fremgang i å doble klimafinansiering til klimatilpasning fra 2019 til

2025 og oppfyller det samlede målet om å mobilisere 100 mrd. årlig i klimafinansiering. Norge står ved sine løfter om å doble Norges samlede klimafinansiering fra sju til 14 milliarder kroner innen 2026. Tall for 2022 viser vi lyktes med å nå dette nivået dette året. Fra norsk side mener vi det er viktig å styrke tilpasningsfinansieringen og at det leveres på det kollektivet målet om å doble klimafinansiering for klimatilpasning fra Glasgow.

Å styrke finansieringsordninger for tap og skade, inkludert et nytt fond, er også viktig for utfallet på COP28. Partene ble på COP27 enige om å etablere finansieringsordninger for tap og skade, inkludert opprettelse av et fond. En komite der Norge også har deltatt har lagt frem

anbefalinger om hvordan denne beslutningen kan operasjonaliseres. Norge ønsker disse anbefalingene velkommen og går inn for at disse vedtas slik de er.

Økende temperaturer og effekter av klimaendringene understreker behovet for økt innsats og samarbeid om klimatilpasning. Dette blir et viktig overordnet budskap også fra COP28 og den globale gjennomgangen. Blant annet arbeides det med et rammeverk for det globale målet for tilpasning. Norge jobber for at rammeverket for det globale målet er praktisk og konkret og bidrar til at den samlede innsatsen for å redusere sårbarhet styrkes, at tilpasningskapasiteten øker og at dette resulterer i økt robusthet mot klimaendringer.

SPØRSMÅL NR. 519

Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 1. desember 2023 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kva betydning meiner statsråden EUs vanndirektiv og Minamata-konvensjonen har for handteringa av sjølve kvikksølvet ifm. U-864?

GRUNNGJEVING:

Ekspertutvalet som fekk i oppdrag å vurdere og tilrå vidare tiltak for ubåtvraket U-864 og kvikksølvforureininga, la tysdag 20. september 2022 fram rapporten sin. Regjeringa skriv i svaret sitt 20.10.2023 på det skriftlege spørsmål mitt at:

«Det vil bli lagt fram forslag til vidare handtering av ubåtvraket og kvikksølvforureininga for Stortinget så snart som mogeleg etter at regjeringa har treft si avgjerd, seinast i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2024».

Minamata-konvensjonen er ein global avtale som har til hensikt å verna helse og miljø mot kvikksølvforureining. Konvensjonen tredde i kraft i 2017, og 147 land har slutta seg til avtalen. Noreg regulerte tidleg bruk og utslepp av kvikksølv og var ein sterk pådrivar for etablering av avtalen. Regjeringa har også innsett at vassforskrifta ikkje harmoniserer med vassdirektivet. Ein høyring er gjennomført av KLD. Vassdirektivet er krystallklar på «Protect, Preserve and Improve». Det er såleis forbode å forringe vassførekomstane.

Svar:

Sjøbotnen ved vraket av U-864 utanfor Fedje kommune er forureina av kvikksølv etter torpederinga av ubåten i 1945. Det er antatt at U-864 kan ha vore lasta med opp til 67 tonn metallisk kvikksølv. Øydelagde kvikksølvbeholdningar er sannsynleg årsak til forureininga som er målt rundt vrakdelane. Kvikksølvet frå U-864 kan vere ein risiko for miljøet dersom det blir omdanna til metylkvikksølv. Metylkvikksølv blir i liten grad brote ned, og blir oppkonsentrert i næringskjeder.

Då U-864 blei lokalisert i 2003, blei det iverksett eit program for miljøovervaking. Denne overvakinga blir utført av Havforskningsinstituttet på vegne av Kystverket. Data frå miljø-overvakinga sidan 2003 viser at fisk og skaldyr er lite påverka av forureiningskjelda. Ytterlegare undersøkingar har òg vist at vilkår for omdanning til metylkvikksølv i liten grad er til stades ved vraket.

Minamata-konvensjonen har til formål å verna helse og miljøet mot utslepp av kvikksølv og kvikksølvforbindelsar frå menneskeleg aktivitet. Konvensjonen set òg fokus på handtering av forureina område, og at tiltak for å redusere risikoane i slike område skal utførast på ein miljøforsvarleg måte.

Kvikksølv er oppført på lista over prioriterte stoff under EUs vassdirektiv, som er teke inn i den norske vassforskrifta. Det er eit mål at alt kystvatn, ferskvatn og grunnvatn skal ha god kjemisk tilstand. Vassforskrifta blei tilpassa EUs vassdirektiv i 2018, med oppdateringar

i forskrift om endring i forskrift om rammer for vassforvaltninga. Dette har mellom anna ført til at det i samband med vassforvaltningsplanane blir stilt strengare krav til kva som er god kjemisk tilstand. Klima- og miljødepartementet har denne hausten hatt på høyring eit forslag om ei ytterlegare tilpassing av vassforskrifta til EUs vassdirektiv, mellom anna når det gjeld løyve til nye inngrep og aktivitetar i ei vassførekomst. Denne tilpassinga vil ikkje få verknad for miljøtiltak med mål om å hindre forureining, slik som handteringa av U-864 og kvikksølvforureininga ved vraket.

Det har vore gjennomført fleire utgreiingar om handtering av kvikksølv og kvikksølv-forureininga frå U-864, mellom anna av Kystverket, og no seinast av eit ekspertutval. I anbefalingane frå desse utgreiingane om framtidige miljøtiltak for å redusere risikoane for menneske og miljø, er miljørisiko blitt tillagt avgjerande vekt, i tråd med Minamata-konvensjonen og EUs vassdirektiv.

Ekspertutvalet som vurderte vidare handtering av vraket og forureininga gjennomførte ei juridisk vurdering av enkelte rettslege problemstillingar. Her kom det mellom anna fram at ei eventuell tildekking av vrak og sediment ikkje kan kategoriserast som etablering av eit nytt sjødeponi, og vassforskrifta er uansett ikkje slik å forstå at ho er til hinder for tildekking som metode ved sanering av forureina sjøbotn. Utvalet fann at dei forsterka føringane som dei nye forskriftene medfører, ikkje har betydning for val av miljøtiltak for U-864.

Det er utarbeida miljømål og krav som skal sikre forsvarleg handtering av kvikksølv og forureina sediment, uavhengig av kva framtidig miljøtiltak som blir vedteke. Ved val av miljøtiltak for vraket og forureina sediment rundt vraket, vil krav i både Minamata-konvensjonen og vassdirektivet bli lagt til grunn.

SPØRSMÅL NR. 520

Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 4. desember 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor stor andel av flyktninger med midlertidig kollektiv beskyttelse har deltatt i eller deltar i introduksjonsprogrammet, og hvor stor andel av de som har deltatt i introduksjonsprogrammet er i arbeid (Det bes også om en oversikt over hvor stor andel de som ikke har deltatt i introduksjonsprogram er/ikke er i arbeid)?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at personer med midlertidig kollektiv beskyttelse kommer raskt ut i arbeid.

Svar:

Svaret er basert på tall fra SSB og Nasjonalt introduksjonsregister (NIR). Kommunene skal registrere opplysninger om deltakere i introduksjonsprogrammet i NIR innen to måneder etter at de foreligger. Det betyr at det er noe etterslep i tallene fra NIR.

Per 1.11.23 var det registrert 20 980 personer mellom 18 og 55 år med kollektiv beskyttelse og rett til introduksjonsprogram i NIR. Av disse var 15 097 personer registrert med deltakelse i program. Dette tilsvarer 72 prosent.

Kommunene skal tilby introduksjonsprogram til bosatte fordrevne innen 3 måneder etter at de har blitt bosatt. Når IMDi kun ser på de som har vært bosatt i minst 3 måneder, deltar 86 prosent i introduksjonsprogram.

Per 1.11.23 er det registrert avslutningsårsak fra introduksjonsprogrammet på 4 308 fordrevne med rett til introduksjonsprogram. Av disse er over 8 av 10 i arbeid (50 %), utdanning (4 %) eller videre kvalifiseringstiltak i regi av NAV og/ eller kommunen (30 %).

Tall fra SSB viser at 18,1 prosent av bosatte ukrainere i alderen mellom 20 og 66 år og som ankom etter invasjonen i februar, var i arbeid i oktober. Det foreligger ikke tall på hvor mange av de som ikke har deltatt i introduksjonsprogram som er i arbeid/ ikke er i arbeid.

SPØRSMÅL NR. 521**Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 30. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Regjeringen godkjente petroleumsfeltet Irpa 28. juni i år. Fra statsbudsjettet ser vi at det nye kostnadsanslaget i PUD/ PAD var 15,6 milliarder kroner. Grensen for når saken må behandles av Stortinget er 15 mrd. I godkjennelsesbrevet brukes kostnadsestimatet fra søknaden, sendt november 2022. Der var det på 14,8 mrd. Samtidig opplyses det i statsbudsjettet for 2024 at kostnadsestimatet i PUD/ PAD var på 15,6 mrd.

Visste statsråden da Irpa ble godkjent at kostnadene i 2023 kroner var over 15 mrd., hvis ikke, hvordan var det mulig?

Svar:

Det fremgår av «Veiledning til plan for utbygging og drift av en petroleumsforekomst (PUD) og plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum (PAD)» at «Alle beløp oppgis i kroneverdien for året PUD leveres myndighetene.» (kap. 5.19).

Rettighetshaverne i Irpafeltet tok investeringsbeslutning og leverte plan for utbygging og drift (PUD) av feltet til departementet for godkjenning 22. november 2022. Den totale anslåtte investeringen på 14,8 mrd. kroner er i utbyggingsplanen derfor oppgitt i 2022-kroner.

Olje- og energidepartementet godkjente utbyggingsplanen for Irpafeltet 28. juni 2023. Departementet mottok ikke informasjon om endrede investeringer i prosjektet mens utbyggingsplanen var til behandling. At den totale investeringen knyttet til Irpafeltet av rettighetshav-

erne i utbyggingsplanen er anslått til 14,8 mrd. 2022-kroner fremgår også av departementets godkjenningsbrev.

Departementet rapporterer årlig i Prop. 1 S (2023-2024) Olje- og energidepartementet om utviklingen i petroleumsprosjekter under utbygging på norsk kontinentalsokkel. For å kunne sammenligne prosjekter som er besluttet på ulike tidspunkt regnes alle tall i denne oversikten om til faste kroner med basis i året proposisjonen skrives; det vil si 2023-kroner i årets proposisjon. Omregningen til nytt basisår skjer basert på en generell inflasjonsfaktor.

Som det fremgår av Prop. 1 S (2023-2024) har departementet ikke innhentet oppdaterte kostnadsanslag for utbyggingsprosjektet da det nylig ble godkjent. I statsbudsjettet for 2024 er det således ikke presentert et nytt kostnadsanslag for utbyggingen av Irpa, men investeringsanslaget fra PUD er omregnet fra 2022 til 2023-kroner ved bruk av en generell inflasjonsfaktor.

Etablert regelverk og langvarig praksis tilsier altså at investeringsanslag i utbyggingsplanen av rettighetshaverne skal oppgis i kroneverdien for året PUD ble levert. Kroneverdien for året utbyggingsplaner leveres til departementet ligger også til grunn for departementets behandling av sakene, inkl. ved vurderinger opp mot de fullmakter Stortinget har gitt departementet til å godkjenne utbyggingsplaner uten foreleggelse for Stortinget.

Praksisen knyttet til hvilken kroneverdi som legges til grunn er også gjennomført i de utbyggingsaker som regjeringen la fram for Stortinget tidligere i år gjennom Prop. 97 S (2022-2023) Utbygging og drift av Yggdrasil-området og Fenris, samt videreutvikling av Valhall, med status for olje- og gassvirksomheten mv.

SPØRSMÅL NR. 522**Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 1. desember 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Er Hurtigbåtprogrammet tenkt brukt også til drift av nultslepps hurtigbåtar, eller er det kun tenkt inn mot utvik-

ling, bygging eller ombygging av båtar, og om ein tenker Hurtigbåtprogrammet inn mot utvikling, og ikkje drift, kva andre tilskott kan fylkeskommunane rekne med til

drift av nullutslepps hurtigbåtar, for å sikre at fylkeskommunane vel nullutsleppsteknologi til hurtigbåtkontraktar for innkjøp som skal gjerast i 2024, og som skal vare 10 år fram i tid?

GRUNNGJEVING:

Vi viser til spørsmål 15:348 (2023-2024), besvart av klima og miljøministeren 15.11.23

Viser vidare til Høringsnotat det vises til, der det foreslås eit forskriftskrav for nullutslipp hurtigbåt skal gjelde frå 2025.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ed-d669ae846e4dac837bed93a9fcde8d/horingsnotat-om-krav-til-nullutslipp-av-klimagasser-fra-ferjer-og-hurtigbater2287016.pdf>

I sitt svar viser statsråden til at fylkeskommunane kan søke støtte til prosjekt som støtter utslippsreducerande tiltak for hurtigbåtar gjennom Hurtigbåtprogrammet.

Slik vi les kriteria gjeld dette utvikling av prosjekt, og IKKJE til drift, som er det fylkeskommunane etterspør.

Vestland fylkeskommune med fleire har motteke støtte til utvikling av hurtigbåtar gjennom hurtigbåtprogrammet. Slik vi forstår kriteria er dette knytt opp mot følgende:

«Søknadene om støtte gjennom hurtigbåtprogrammet i Klimasats kan inkludere alt fra utredning av muligheter til faktisk bygging eller ombygging av båtar.»

Det fylkeskommunane to treng er ei føreseieleg tilskotsordning som sikrar at ein går til anskaffelse av nullutslepps hurtigbåtar også i tida før forskrifta vert innført.

SPØRSMÅL NR. 523

Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 1. desember 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Et flertall i Sandefjords planutvalg har sagt seg positiv til utredning av "Lillebyparken", en foreslått fornøylespark som vil ødelegge flere hundre dekar med dyrkbar mark og annen natur. Regjeringen sier at de skal ha en streng jordvernspolitikk og har allerede satt ned foten for IKEA-kjøpesenteret på Vestby av hensyn til selvforsyning og matproduksjon.

Mener regjeringen det er klokt å bygge ned viktig matjord for å lage en fornøylespark, og vil regjeringen foreta seg noe i denne saken for å verne matjord?

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar av 15. november 2023 på spørsmål 15:348 (2023-2024) fra representanten Eskeland knyttet til å sikre at Vestland gjennomfører en anbudsprosess som sikrer at det blir satset på utslippsfrie hurtigbåtar. Som det fremgår der, haster det med å få ned utslippene, og regjeringen ser svært positiv på at Vestland fylkeskommune satser stort på å anskaffe klimavennlige hurtigbåtar.

Hurtigbåtsprogrammet er en tilskuddsordning for fylkeskommuner som ønsker å redusere klimagassutslipp fra hurtigbåtar. Ordningen ble foreslått videreført i statsbudsjettet for 2024. Fylkeskommunene kan søke om midler til utvikling og realisering av null- og lavutslippsløsninger for hurtigbåtar. Dette innebærer også støtte til driftskostnader, dersom dette er nødvendig for å realisere prosjektet.

Støtten kan dekke inntil 75 prosent av kostnadene ved prosjektene. For å få støtte må tiltaket:

- Framskynde utviklingen av hurtigbåtar som driftes uten klimagassutslipp,
- Bidra til betydelig reduserte utslipp sammenlignet med dagens hurtigbåtar, og
- Være rettet mot hurtigbåtar som skal benytte elektrisk strøm, hydrogen, ammoniak eller biogass.

Videre har regjeringen i høringen av forslag til nullutslippskrav til ferger og hurtigbåtar varslet at kompensasjon til fylkeskommunene som følge av kravet vil vurderes i de årlige budsjettprosessene.

Svar:

Dette er ei sak som er i ei tidleg fase i kommunen, og som kommunen må få moglegheit til å handsame på ein grunndig måte. Sandefjord kommune har her ei viktig rolle i arbeidet med å ta vare på den dyrka og dyrkbare jorda, fordi det er dei som er den lokale planstyresmakta, og i hovudsak avgjer arealbruken i kommunen. Eg kan ikkje gå inn i denne saka no, men det er viktig for meg å følge med på kva kommunane gjer i slike saker, mellom anna for å sjå på kva for tiltak me må gjere for å nå målet i den nye nasjonale jordvernstrategien. Statsforvaltaren har ei viktig

oppgåve med å vareta jordvernet i denne typen saker. Eg reknar med at Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark gjer ei god vurdering og i denne saka.

Den nye jordvernstrategien blei vedteken av Stortinget 15. juni i år, med eit nytt og skjerpa mål, som seier at omdisponeringa av dyrka mark skal vere maksimalt 2 000 dekar pr år (ned frå 3 000 dekar), og at målet skal bli nådd innan 2030. Eg meiner at dette både er eit ambisiøst og realistisk mål som vi må nå.

Om me skal nå jordvernålet, må kommunane føre ein strengare jordvernpolitikk, og unngå utbygging på dyrka og dyrkbar mark som ikkje er heilt nødvendig ut frå sterke samfunnsomsyn. Eg vil derfor oppmode kommunepolitikarane i Sandefjord kommune og andre kommunar om å sjå grundig på denne type saker, slik at ein bygger ned minst mogleg dyrka og dyrkbar jord.

SPØRSMÅL NR. 524

Innlevert 22. november 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 5. desember 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden det er greit å legge ned dette viktige tilbudet, eller vil statsråden gripe inn, og sørge for at det tilbudet man har på Nordagutu skal fortsette og snarere vurdere om tilbudet bør utvides?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset Telemark har i mange år hatt en seksjon for rehabilitering på Nordagutu som driver spesialisert rehabilitering for et bredt spekter av pasientgrupper. Tilbudet gis i form av rehabiliteringspoliklinikk, pusterom og overvektspoliklinikk. Tilbudet på Nordagutu har gitt tilbud til personer hvor det lokale tilbudet ikke har ført frem, eller er tilstrekkelig. Nå foreslår Sykehuset Telemark at dette tilbudet skal legges helt ned, til tross for at mange pasienter peker på at dette er et svært viktig tilbud som har hjulpet mange pasienter. Som har hatt behov for høyintensiv trening og livsstilsendringer på grunn av blant annet sykkelig overvekt, i tillegg til det har de «Pusterom» som er et tilbud som tilbyr fysisk aktivitet til personer som har hatt eller har kreftsykdom. For innbyggerne i Telemark oppleves det nå som at sykehustjenestene rives bort bit for bit, konsekvensene er at tjenestene til innbyggerne blir dårligere i årene fremover. I tillegg opplever vertskommunen at dialogen og informasjonen har vært mangelfull, og fraværende før beslutningen er tatt. Jeg stiller spørsmål ved om regjeringen (Ap og Sp) mener dette er en god fremgangsmåte fra Helseforetaket sin side.

Svar:

Habilitering, rehabilitering, læring og mestring er viktige områder som regjeringen ønsker å videreutvikle, og som vil bli omtalt i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet om rehabiliteringstjenester ved Nordagutu har departementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF informerer om at Sykehuset Telemark HF og Sykehuset i Vestfold HF har gjennomført et prosjekt hvor fagområdet fysisk medisin og spesialisert rehabilitering er gjennomgått, med mål om å samordne og samorganisere det som er mulig.

Med bakgrunn i kartleggingen av de aktuelle tilbudene og gjennomgang av relevante nasjonale føringer og krav, avvikler Sykehuset Telemark HF tilbudet om døgnbasert rehabilitering på Nordagutu. Omleggingen blir gjort for å redusere uønsket variasjon og legge om helsetjenester som ikke kan understøttes faglig.

Pusterommet (Aktiv mot kreft) og tilbudet til pasienter med sykkelig overvekt avvikles ikke. Pusterommet flyttes til sykehusets lokalisasjon på Notodden, slik at det fremover vil være et tilbud både i Skien og på Notodden. Tilbudet til pasienter med sykkelig overvekt flyttes til Skien og samorganiseres med det endokrinologiske fagmiljøet slik at fagligheten styrkes. Det gir økte muligheter for et spesialisert utredningstilbud som ikke har eksistert ved Sykehuset Telemark HF de siste årene.

Videre informerer Helse Sør-Øst RHF om at den aktuelle pasientgruppen i Telemark, i fremtiden vil bli ivare tatt med dagbehandling eller poliklinisk behandling. Beslutningen om å endre tilbudet fra døgnbehandling til dagbehandling og poliklinikk er i tråd med føringer i regi-

onal fagplan for fysikalsk medisin og rehabilitering (2023) i Helse Sør-Øst, samt medisinskfaglige anbefalinger. Rehabiliterings-tilbudet i Telemark skal videreutvikles gjennom et samarbeid med Sykehuset i Vestfold HF, som er i samme sykehusområde som Sykehuset Telemark HF.

Jeg mener at denne omleggingen ligger innenfor de regionale helseforetakenes sørge for-ansvar for beslutninger om innholdet i spesialisthelsetjenestetilbudet i sine regioner.

SPØRSMÅL NR. 525

Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 1. desember 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Dommerforeningen mener tilliten til rettsstaten svekkes om ikke Høyesterettsdommen i Fosen saken ikke respekteres. Det er svært alvorlig når landets dommere må presisere at landets myndigheter er forpliktet til å følge en høyesteretts dom. De minner om at Høyesteretts dom er endelig og at den må respekteres også i en midlertidig fase, fram til nye vedtak er truffet.

Hva har regjeringen gjort for å respektere dommen i en midlertidig fase slik Dommerforeningen sier må gjøres?

Svar:

Regjeringen jobber med å finne løsninger som sikrer rettighetene til reindriftssamene på Fosen. Oppfølgingen av dommen ble igangsatt kort tid etter Høyesteretts dom. Olje- og energidepartementet varslet i desember 2021 overfor vindkraftselskapene og reindriftssamene på Fosen

at departementet ville igangsette en forvaltningsrettslig omgjøringsprosess av vedtakene. I nevnte brev anmodet departementet også vindkraftselskapene om å redegjøre for midlertidige tiltak som kunne settes i verk på kort sikt. Vindkraftselskapene oversendte slik redegjørelse kort tid etterpå. Departementet er også kjent med at vindkraftselskapene i ettertid har oversendt ytterligere tilbud om midlertidige tiltak til reindriften. Behovet for midlertidige tiltak har også vært et tema i konsultasjonene mellom reindriften og departementet.

Som ellers i forvaltningsretten må utgangspunktet være at et ugyldig begunstigende vedtak, som en tillatelse, blir stående til det blir opphevet av forvaltningen. Jeg er samtidig enig i at vi må finne en løsning så raskt som mulig. Det aller viktigste er likevel at vi sammen med de berørte reindriftsutøverne på Fosen finner gode og varige løsninger. Jeg håper fortsatt at meklingssporet vil føre frem. Jeg viser for øvrig til statsministerens svar til Dommerforeningen, sendt i brev den 29. november 2023.

SPØRSMÅL NR. 526

Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 4. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil regjeringen åpne for at personer i Norge kan søke om familiegjenforening fra Norge på vegne av et familiemedlem som oppholder seg i Palestina?

BEGRUNNELSE:

Utlendingsforskriften § 10-2 har regler om fremgangsmåten ved søknad om oppholdstillatelse, og sier at når søkeren oppholder seg utenfor riket skal søknad fremmes

gjennom norsk utenriksstasjon i det landet søkeren er borger av. Det kan gjøres unntak dersom «sterke rimelighetsgrunner» tilsier det.

På grunn av situasjonen i Gaza er det umulig for søkere å levere inn dokumenter. Jussbuss har en klient som søkte om familiegjenforening med ektefellen sin før situasjonen eskalerte, og det eneste som gjensto var å levere inn dokumenter. Ektefellen i Norge har kopier av alle papirer her, og det eneste som hindrer søknaden fra å bli registrert er at dokumentene leveres i Gaza.

Per i dag er det ikke åpnet for at et familiemedlem i Norge kan fremme søknad om familieinnvandring i Norge på vegne av et familiemedlem som oppholder seg i Palestina. Dette er imidlertid gjort for familiemedlem som oppholder seg i Afghanistan, hvor det er innført en midlertidig ordning som følge av sikkerhetssituasjonen. Det samme bør gjelde for søkere fra Palestina.

SPØRSMÅL NR. 527

Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 1. desember 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvorfor grep ikke statsråden inn og stanset Oljedirektoratets tillatelse til raskere oppstart av petroleumfeltet Breidablikk når han visste at staten er saksøkt av miljøorganisasjonene for denne utbyggingen, og frykter ikke statsråden konsekvensene dersom godkjenningen av Breidablikk kjennes ugyldig i retten?

Svar:

Når Olje- og energidepartementet godkjenner en plan for utbygging og drift innsendt av en rettighetshavergruppe, innebærer dette at rettighetshaverne kan gjennomføre utbyggingen. Oppstartstidspunktet avhenger av når prosjektet rent faktisk er ferdigstilt av rettighetshaverne, samt at alle regulatoriske krav skal være innfridd slik at nødvendige tillatelser fra respektive myndigheter foreligger. Det er således ikke riktig at Oljedirektoratet har gitt tillatelse til «raskere oppstart», men har gitt tillatelse til oppstart når utbyggingen var gjennomført. Produksjonen fra Breidablikkfeltet startet 20. oktober 2023.

Oljedirektoratet ga 29. september 2023 samtykke til oppstart av innretninger på Breidablikkfeltet. Vedtaket er gitt etter petroleumsforskriften (pf) § 30a annet ledd,

Svar:

Prosedurene for fremsettelse av en søknad om familieinnvandring følger av utlendingsforskriften. Utgangspunktet er at søknader skal fremsettes av søkeren selv ved norsk utenriksstasjon i det landet søkeren er borger av, ev. et land der søkeren har lovlig opphold.

Forskriften åpner imidlertid for at Utlendingsdirektoratet i enkelttilfeller eller for grupper av søkere kan samtykke til at referansen i Norge framsetter en søknad på vegne av utlendingen dersom sterke rimelighetsgrunner tilsier det. Jeg har tillit til at Utlendingsdirektoratet på vanlig måte vurderer hvorvidt det er grunnlag for å gjøre unntak fra de vanlige søknadsprosedyrene for personer fra Gaza og Vestbredden.

bokstav a. Oljedirektoratet er delegert vedtaksmyndighet etter bestemmelsen i pf. § 30a, og skal i sitt samtykke til oppstart av innretninger vurdere ressursmessige hensyn. Vedtaket om samtykke til oppstart inneholder de momenter og vurderinger et samtykke er ment å ivareta.

Oljedirektoratets vedtak ble påklaget 30. september 2023 fra Föreningen Greenpeace Norden og Natur og Ungdom v/advokatfirma Simonsen Vogt Wiig. Klagen gjaldt gyldigheten av samtykkevedtak til oppstart av innretninger, samt en anmodning om utsatt iverksettelse, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 42.

Departementet avgjorde klagen 20. november 2023. Departementet fant etter en samlet vurdering at klagen ikke tas til følge. Vedtaket ble ansett som gyldig og anmodningen om utsatt iverksettelse av vedtaket ble ikke imøtekommet.

Som det fremgår av avgjørelsen kan ikke det faktum at departementets vedtak om godkjenning av plan for utbygging og drift for Breidablikkfeltet er brakt inn for Oslo tingrett, med påstand om at vedtaket er ugyldig, medføre at det ikke skal kunne gis samtykke til oppstart etter pf §30 a. Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å foregripe utfallet av en fremtidig rettskraftig avgjørelse ved å gripe inn i Oljedirektoratets vedtaksmyndighet og overprøve deres ressursfaglige vurdering.

Oljedirektoratets samtykke til oppstart av innretningene på Breidablikk er ikke omfattet av søksmålet og det er heller ikke i så måte grunn til å gripe inn og stanse Oljedirektoratets vedtak.

Mitt syn er at vedtaket om å godkjenne plan for utbygging og drift for Breidablikkfeltet er gyldig. Jeg vil avvende dommen i saken før jeg uttaler meg om eventuelle konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 528

Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson
Besvart 4. desember 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Når kan oljepionerene forvente å få den økonomiske kompensasjonen de har blitt lovet?

BEGRUNNELSE:

Forslag fra kommisjonen som ble satt ned for å jobbe fram en kompensasjonsordning for «oljepionerene» – NOU 2022: 19, ble sendt på høring med høringsfrist 2. juni i år.

Høringsvar fra LO i Trondheim og omegn illustrer hvorfor det haster å få ordninga på plass:

«Kompensasjonsordningen må realiseres så snart som overhodet mulig for at oppreisningen skal kunne komme de berørte til gode mens de fremdeles er i live. Det haster da mange av oljepionerene allerede har avgått ved døden, mange i ung alder».

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening har helt siden 2004 jobbet for en kompensasjonsordning for oljepio-

nerene som har en yrkesskade som følge av arbeidsmiljøet på arbeidsplassene sine i perioden 1966-1995. De understreker også i sitt høringsvar at ordningen må komme på plass så fort som mulig, mens de berørte fremdeles er i live.

Svar:

NOU 2022: 19 med forslag fra kommisjonen som ble nedsett for å arbeide fram en kompensasjonsordning for «oljepionerene» har vært på en bred høring og departementet arbeider nå med oppfølging av saken.

Spørsmålet om en egen kompensasjonsordning for oljepionerene finansiert av staten har prinsipielle sider knyttet til særbehandling av enkeltgrupper innenfor en sektor, og saken krever derfor en grundig behandling i departementet. Jeg vil komme tilbake til Stortinget så snart saken er ferdig behandlet fra departementets side.

SPØRSMÅL NR. 529

Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland
Besvart 4. desember 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for museenes muligheter til å søke om mangfoldmidler over spillemidlene knyttet til flerårige satsninger, som muliggjør langsiktig planlegging både knyttet til økonomi og innhold?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen Solberg foreslo i statsbudsjettet for 2019 å bevilge 20 millioner kroner til tiltak og prosjekt på kulturfeltet som skal stimulere til mangfold, integrering og motvirke fattigdom. Satsingen var en del av regjeringen Solbergs integreringsløft, og hadde som mål å medvirke

til at flere får ta del i gode kulturopplevelser. Satsingen ble fordelt på en rekke institusjoner og aktører som hadde søkt om støtte til å gjennomføre integreringstiltak.

Daværende kulturminister Trine Skei Grande uttalte i den forbindelse at Norge skal være et land der det ikke er bakgrunnen din som avgjør om du får det til. Kulturlivet og sivilsamfunnet er viktige arenaer for hverdagsintegring. Med satsingen ønsket regjeringen Solberg å nå grupper i samfunnet som er underrepresenterte både som aktører i kulturlivet og som brukere av kulturtilbud.

Et eksempel er Oslo museum, som i denne forbindelse fikk en styrking av sitt driftstilskudd på 1 mill. kroner. Midlene har vært omtalt som en varig styrking og ikke som prosjektmidler. I regjeringen Støres forslag til statsbudsjett for 2023 ble midlene derimot omtalt som prosjekttilskudd, som skulle overføres til spillemiddeloverskuddet, uten mulighet til å søke om midlene på nytt for 2024. Denne endringen gjelder også Museene Arven (Stiklestad Nasjonale Kultursenter), Nord-Troms museum og Henie Onstad Kunstsenter.

Midlene har muliggjort målrettet arbeid med nye grupper, reelle medvirkningsprosesser og kompetanseutvikling. Dette er tiltak som ikke hadde latt seg gjennomføre med kortsiktige midler. Mange prosjekter er igangsatt, flere av dem med økonomiske forpliktelser som strekker seg utover 2023.

Svar:

I perioden 2020–2022 ble det på statsbudsjettet innarbeidet diverse tilskudd til om lag 20 kulturinstitusjoner som

har søkt om midler til prosjekter som skal bidra til større mangfold og mer inkludering i kulturlivet. Disse tilskuddene ble tildelt i hovedsak til musikk- og scenekunstinstitusjoner, samt fire museer i det nasjonale museumsnettverket. Tilskuddene var vedtatt overført til spillemidler til kulturformål i 2023, jf. Prop. 1 S (2022-2023) for Kultur- og likestillingsdepartementet og Innst. 14 S (2022-2023), og omtalt i tilskuddsbrevet til institusjonene for 2023.

Tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet gis både over statsbudsjettet og fra spillemidler som enkeltstående tilskudd eller via ordninger. Departementet ser tilskuddsforvaltningen i sammenheng. Behov for økte midler til ulike tiltak, herunder også mangfoldstiltak, skal komme frem i institusjonenes ordinære budsjettsøknader til departementet. Institusjonene må selv vurdere og presisere i sin søknad om tiltaket knyttet til mangfoldsmidler gjelder tidsavgrensede prosjekter eller en langvarig satsing.

Departementet har registrert bekymring fra enkelte institusjoner, bl.a. museer, om hva som vil skje med tildeling av tilskudd til mangfoldstiltak i 2024 og fremover. Institusjonene har hatt anledning til å søke om midler knyttet til mangfold i sine ordinære søknader til departementet for 2024-budsjettet, og flere institusjoner har gjort det. Det vil bli utbetalt tilskudd til mangfoldstiltak for 2024 på bakgrunn av de innsendte søknadene for 2024. Søknader om tiltak knyttet til mangfold i 2025 vil på vanlig måte inngå i departementets ordinære arbeid med statsbudsjettet for 2025.

SPØRSMÅL NR. 530

Innlevert 25. november 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 4. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke politifaglige vurderinger ligger til grunn for at arbeidet med å få på plass skuddeteksjon i Oslo ikke ble videreført?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak av 31.10.23 hos politiforum.no

<https://www.politiforum.no/politiet-vil-ikke-betale-for-skuddvarsling/250186>

Det hitsettes fra nettsakens innledning:

«Nesten ett år før terrorangrepet 25. juni i fjor, planla Oslo-politiet å teste ut et system for automatisk deteksjon og varsling av skudd. Systemet ville ha kostet i underkant av en mill. kroner og forteller nøyaktig hvor skytteren er, hva slags våpen og kaliber som brukes og hvilken retning skuddene har. Slik kan politiet langt raskere stanse en pågående, livstruende hendelse – og redde liv. Men selv om alle ønsket teknologien, ble det etterhvert helt stille om prosjektet.»

Det vises videre til følgende nettsak av 24.11.23 hos politiforum.no

<https://www.politiforum.no/krever-svar-fra-stats-raden-om-skuddeteksjon/252417>

Det hitsettes fra deler av nettsakens omtale om systemet for skuddeteksjon:

«Skuddeteksjonssystemet Triangula kan i løpet av et sekund og to nøyaktig lokalisere skytteren, og samtidig fastslå hva slags våpen vedkommende skyter med, hva slags ammunisjon og i hvilken retning.»

«Det norskutviklede skuddeteksjonssystemet Triangula er under utrulling i den amerikanske storbyen San Diego og vil i tillegg bli brukt under OL i Paris til neste år. Forsvaret har også tatt i bruk systemet på Akershus festning, der Statsministerens kontor og Forsvarsdepartementet er lokalisert.»

Det ønskes opplyst hvilke politifaglige vurderinger som ligger til grunn for at arbeidet med innføring av skuddeteksjonssystem i Oslo ikke ble videreført.

Svar:

Politiet må selv vurdere hvilke systemer og løsninger de anser som hensiktsmessige for å imøtekomme politiets behov. Dette systemet kan tenkes å ha bruksområder både innenfor det politioperative og i etterforskning i politiet, men det er likevel politiet som selv må vurdere effekten av en eventuell anskaffelse av et slikt systemet. Det er også de som må uttale seg om den politifaglige vurderingen som ligger bak en beslutning om en slik anskaffelse eller ikke.

Jeg viser for øvrig til Politidirektoratets (POD) uttalelse i Politiforum, som representanten selv viser til, der POD kommuniserer at de per tid ikke har et «(...) pågående eller planlagt arbeid med å vurdere anskaffelse av et slikt system». POD har opplyst departementet om at det ikke er planlagt med videre uttesting av systemet det her siktes til, men at de generelt er positive til å teste ut ny teknologi som kan bidra til å understøtte politiets oppdrag på ulike måter og at de følger med og holder seg oppdatert på utviklingen innen denne teknologien.

SPØRSMÅL NR. 531

Innlevert 26. november 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 4. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mye hadde bilistene spart / mer frigjort til vei om man erstatta bompenger med skattefinansiert veibygging?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen setter i 2023 ny bompengerekord. Bompenger er en dyr måte å finansiere veibygging på da hver femte krone går til finanskostnader, administrasjon og innkreving. Skatteinnkreving er mer effektivt der mer av pengene går til formålet. Ved å finansiere veibygging over statens budsjetter kunne bilistene fått enten mer vei for pengene eller man kunne spart bilistene / skattebetalerne for sløsing det er med dyr innkreving, administrasjon av parallelle system osv.

Svar:

Bompenger er en viktig finansieringskilde ved veiutbygging. Når det bygges veier med delvis bompengefinansiering, tar bompengeselskapene opp lån og stiller midlene til

disposisjon for utbygging av veiprosjektene. I 2022 stilte bompengeselskapene 12,3 milliarder kroner til disposisjon, og for 2023 er prognosen at bompengeselskapene vil stille 20,5 milliarder kroner til disposisjon. Uten slike bidrag fra bompengeselskapene ville veiutbygging vært avhengig av de årlige rammene i statsbudsjettet. Bompengefinansiering bidrar dermed til at flere prosjekter blir realisert. All bompengefinansiering på offentlig vei er initiert og vedtatt av lokale myndigheter, dette er ikke noe som staten pålegger.

Det vil alltid være kostnader forbundet med både skatte- og bompengeinnkreving. Drifts- og finansieringskostnadene til bompengeselskapene utgjorde i 2022 hhv. 1 036 millioner kroner og 1 013 millioner kroner. Samlet utgjorde dette om lag 16 pst. av de totale bompenginntektene i 2022. Dette er en reduksjon sammenlignet med 2021, noe som skyldes større reduksjoner i lønns- og administrasjonskostnader og innkrevingskostnader.

Bompengeinnkreving innebærer låneoptak og rentekostnader. Det betyr ikke nødvendigvis at bruk av bompenger er mindre kostnadseffektivt enn prioritering

over statsbudsjettet. Det er også kostnader forbundet med skatteinnkreving.

Bompenger er viktig for samferdselssektoren i Norge – både som en kilde til finansiering av prosjekter, og som

et trafikkregulerende virkemiddel i byområdene. Bompengene sikrer også at de som har nytte av et prosjekt, skal være med på å betale.

SPØRSMÅL NR. 532

Innlevert 26. november 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 4. desember 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er det riktig forstått at helseministeren ikkje har sørga for at samfunns- og næringsanalyser og konsekvensvurdering av samla samfunnsberedskap i Nord-Noreg inngår i beslutningsgrunnlaget for ein ny sjukehusstruktur i Nord-Noreg der det no blir tilrådd sentralisering av institusjonar og tenestetilbod, kan statsråden garantere at regjeringa vil sørge for at slike analyser og vurderingar blir gjort i den vidare prosessen og at eit slikt samla beslutningsgrunnlag blir lagt fram for Stortinget for vurdering og avgjerd?

GRUNNGJEVING:

Helseministeren har gitt Helse Nord i oppdrag å vurdere behovet for endringar i funksjons- og oppgavedelinga i spesialisthelsetenesta i Nord-Noreg. Nylig la fem arbeidsgrupper fram sine rapportar med tilråding om omfattande endringar i sjukehusstruktur, med mellom anna nedlegging av fleire akuttsjukehus og sentralisering av psykiatritilbodet.

Ifølge Kommunikasjonsdirektøren i Helse Nord har helseforetaket «.. ikkje blitt bedt om å gjøre en samfunns- og næringsanalyse» (VG, 17. november). Statssekretæren i Helse- og omsorgsdepartementet bekreftar i same sak at det utgreiingsarbeidet som no pågår er avgrensa til ei helsefagleg sektorutgreiing, og at

«..andre momenter, for eksempel konsekvenser for reiseliv, får komme fram i høringen».

Nord-Noreg er ein landsdel med heilt spesielle utfordringar knytt til geografi og busetnad – som også blir stadig meir påverka av ein spent geopolitisk situasjon knytt til nordområda og naboskapet med Russland. Etter Venstre sitt syn, kan ingen store beslutningar knytt til grunnleggande samfunns-infrastruktur i Nord-Norge sjåast uavhengig av dette – heller ikkje på helseområdet.

Det framstår som svært merkeleg for Venstre at regjeringa «outsourcar» til utanforståande høyringsinstansar i

ein kort høyringsperiode det store og krevjande arbeidet med å vurdere dei samfunns- og næringsmessige følgjene og konsekvensar for totalberedskapen i Nord-Norge ved ei omfattande sentralisering av sjukehusstilbodet.

Det er etter underteikna sitt syn ingen veg utanom at regjeringa sjølv tar ansvar for at slike vurderingar og konsekvensutgreiingar blir gjort, og at dei samla vurderingane blir forelagt for Stortinget for endeleg avgjerd.

Svar:

Helse Nord RHF fikk i november i fjor oppdrag om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at helseregionen kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt. Bakgrunn for oppdraget er at Helse Nord opplever store personellutfordringer med svært mange ubesatte stillinger som i dag bemannes med mye overtid, dyr innleie og midlertidige ansettelsler. Noen stillinger står også ledige. Personellutfordringene går ut over pasientene og gir en høy arbeidsbelastning for mange ansatte. Sykehusene i Nord-Norge har lange ventetider innen en rekke områder, og innen enkelte fagområder skårer Helse Nord lavt på nasjonale kvalitetsindikatorer. Vi trenger en helsetjeneste som kan ivareta et økende antall eldre og et økende antall kronisk syke, og vi trenger å ivareta det akuttmedisinske tilbudet for å gi innbyggerne i nord trygghet og god helsehjelp når sykdom og skade oppstår. Det er derfor viktig at Helse Nord RHF finner løsninger som sikrer at helseregionen i fremtiden også skal ha like gode helsetjenester som resten av landet

Når det gjelder beredskap, har Helse Nord RHF bl.a. et pågående samarbeid om operative beredskapsplaner koordinert med Forsvaret i hele krisespekteret. Den 24. november i år la jeg fram Norges første stortingsmelding om helseberedskap, som baserer seg på anbefalinger fra Koronakommisjonen, Koronautvalget, Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen. I meldingen gir regjeringen politisk og strategisk retning for norsk helse-

beredskap. Regjeringen vil med meldingen sikre en motstandsdyktig helseberedskap som har som formål å ivareta og verne liv og helse. Beredskap er en del av Helse Nord RHF sitt sørge-for ansvar, og det gjelder uavhengig av oppdraget Helse Nord RHF fikk i fjor. Jeg vil også legge til at den bredere helhetlige vurderingen av samfunnsmessige konsekvenser ligger til regjeringen.

Helse Nord RHF har et stort samfunnsansvar. Det langsiktige omstillingsoppdraget følges nå opp i det regionale helseforetaket. De har lagt opp til en involverende prosess, der kommuner, brukere, tillitsvalgte og andre samarbeidsaktører er invitert inn. De fem arbeidsgruppene som ble nedsatt har nå levert sine anbefalinger. Anbefalingene fra alle arbeidsgruppene skal settes sammen til en helhetlig plan som skal risiko- og sårbarhetsanalyseres. Deretter skal styret i Helse Nord RHF behandle saken før den sendes på en åpen og bred høring. Høringer er en vik-

tig del av vår demokratiske prosess. Her kan alle delta med meninger og forslag.

Regjeringen har en bred og helhetlig tilnærming til utfordringene i nord. Vi har lagt fram en distriktsmelding og en helseberedskapsmelding for Stortinget, og på nyåret vil vi legge fram Nasjonal helse- og samhandlingsplan – som bl.a. baserer seg på vurderinger og anbefalinger fra Sykehusutvalget og Helsepersonellkommisjonen. Regjeringen vil også legge fram en stortingsmelding om de akuttmedisinske tjenestene. Et sentralt tema i denne siste meldingen vil være hvordan vi sørger for beredskap og et faglig godt og bærekraftig akuttmedisinsk tilbud i hele landet, bl.a. gjennom nye samarbeids- og arbeidsformer, bruk av teknologi, personell og kompetanse. Det er regjeringen ved helse- og omsorgsministeren som i henhold til helseforetaksloven har ansvaret for styringen av spesialisthelsetjenesten. Dette er den arbeidsdelingen Stortinget har vedtatt gjennom lov.

SPØRSMÅL NR. 533

Innlevert 26. november 2023 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 1. desember 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kva er status for søknaden om godkjenning av programfaget, klima- og miljøfag, og kva vil statsråden gjere for å sikre ei snarleg avklaring på søknaden?

GRUNNGJEVING:

Firda vidaregåande skule har i fleire år gjennomført forsøk med programfaget, klima- og miljøfag. Vestland fylkeskommune har søkt om å få godkjent faget som eit offisielt programfag. Denne godkjenninga har lege til behandling i Utdanningsdirektoratet i fleire år.

I eit svarbrev frå Udir skuleåret 2022-23, står det mellom anna:

«Det er ennå ikke avgjort om programfagene Klima- og miljøfag 1 og 2 vil inngå som en ordinær del av tilbudsstrukturen. Vi har derfor forståelse for at fylkeskommunen har behov for å videreføre forsøket inntil dette er avgjort, og vi vurderer at det er uheldig om skolen må avslutte tilbudet med Klima- og miljøfag før vurderingen av om dette er fag som skal bli permanent tilbud, er tatt. Det kan også få uheldige konsekvenser for kompetanse som skolen har knyttet til seg.»

Det er uheldig for skulen og fylkeskommunen at ein ikkje har fått ei avklaring.

Svar:

Stortinget vedtok i Innst. 585 S (2020-2021) Fullføringsreformen. Som ein del av oppfølginga av Fullføringsreforma har Utdanningsdirektoratet fått i oppdrag å gjera ein gjennomgang av fag- og timefordelinga i vidaregåande opplæring. Utdanningsdirektoratet vil i første omgang ta til med å byggje opp eit kunnskapsgrunnlag om dagens fag- og timefordeling og tilbudsstruktur, før dei vurderer og foreslår endringar. Eg meiner at det er viktig med eit godt kunnskapsgrunnlag før det vert gjort større endringar. Eg er også opptatt av at me må sjå heilskapleg på eventuelle endringar i fag- og timefordelinga. Derfor er det naturleg at søknaden om å gjera klima- og miljøfag 1 og 2 til ein ordinær del av tilbudsstrukturen inngår i gjennomgangen av fag- og timefordelinga.

Representanten Grotle viser til at Utdanningsdirektoratet har forlenget Firda vidaregåande skule sitt forsøk med klima- og miljøfag 1 og 2. Eg er glad for at skulen kan halde fram forsøket til det er avgjort om desse faga kan bli ein ordinær del av tilbudsstrukturen i vidaregåande opplæring.

Eg vil halda meg orientert om Utdanningsdirektoratet sitt arbeid med gjennomgangen av fag- og timefordelinga, og eg ser fram til å få deira vurderingar og tilrådingar.

SPØRSMÅL NR. 534

Innlevert 26. november 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 30. november 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva er Norges forpliktelser i forhold til regelverket i LULUCF og perioden frem til 2025 og perioden 2025 til 2030?

BEGRUNNELSE:

EUs mål om utslippskutt under Parisavtalen skal oppfylles gjennom et klimarammeverk som bestående av flere pilarer, blant annet LULUCF som er regelverket for bokføring av opptak og utslipp i sektoren skog og andre arealer.

Det har kommet et forsterket bidrag fra skog- og arealbrukssektoren til EUs overordnede klimaambisjon for 2030.

Svar:

Norges forpliktelser etter EUs LULUCF-regelverk er beskrevet i Klimastatus og -plan punkt 2.2.2.

Klimaavtalen med EU innebærer at Norge tar del i EUs klimaregelverk fra 2021 til 2030. Klimaavtalen knytter oss til det tidligere regelverket om 40 pst. utslippsreduksjon innen 2030. Som følge av at EU har forsterket klimamålet sitt, har de også revidert klimaregelverket som skal sikre at EU greier å nå målet. Regjeringen ønsker å videreføre klimasamarbeidet med EU og arbeider ut fra at vi også skal oppfylle vårt forsterkede mål under Parisavtalen i samarbeid med EU. Norge er i dialog med EU om, og eventuelt på hvilke vilkår, de ulike delene av det forsterkede klimaregelverket skal gjøres gjeldende for Norge. Stortinget må samtykke til innlemming av det forsterkede EU-regelverket i EØS-avtalen.

For perioden 2021–2025 er det ikke gjort vesentlige endringer i LULUCF-regelverket i forhold til det regelverket Norge fra før er bundet av. For denne perioden gjelder fortsatt den såkalte netto-null-forpliktelsen, som innebærer at samlede utslipp fra skog- og arealbruk ikke skal overstige samlede opptak.

For perioden 2026-2030 er det derimot gjort store endringer. Fra 2026 gjelder ikke lenger netto-null-forpliktelsen for EUs medlemsland. EU har i stedet for netto-null-målet vedtatt et mål om å øke nettoopptaket i skog- og arealbrukssektoren i EU til 310 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2030. Det er 42,3 mill. tonn høyere enn gjennomsnittsoptaket i perioden 2016–2018, som blir ny referanseperiode.

EU har fordelt målet om økt nettoopptak ved å sette mål for hvert medlemsland som i sum forventer å gi 310 mill. tonn nettoopptak i EU. De nasjonale målene for 2030 er basert på at hvert land skal holde ved lag gjennomsnittsoptaket sitt i 2016–2018 og i tillegg ta en del av differansen mellom EU-målet på 310 mill. tonn og gjennomsnittsoptaket i EU i 2016–2018. Denne delen blir beregnet ut fra størrelsen på forvaltet areal i landet sett i forhold til samlet forvaltet areal i EU. Forvaltet areal er areal som er påvirket av menneskelig aktivitet.

Norge ligger an til å få et stort gap til netto-null-forpliktelsen for perioden 2021-2025, se nærmere omtale i Klimastatus og -plan punkt 4.3.2. For perioden 2026-2030 kan Norge derimot få et overskudd, dersom det blir enighet om at Norges forpliktelse for perioden 2026-2030 skal beregnes på samme måte som EU-landene, med mål for 2030 og budsjett for 2026-2029 i tråd med den forsterkede LULUCF-forordningen. Det er imidlertid stor usikkerhet om beregningene.

SPØRSMÅL NR. 535

Innlevert 27. november 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 4. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mye hver enkelt lufthavn i Norge årlig går med over- eller underskudd, både totalt og per passasjer?

Svar:

Informasjonen som stortingsrepresentant Morten Stordalen etterspør fremkommer i tabellen nedenfor. Informasjonen er innhentet fra Avinor. Jeg gjør oppmerksom på at tallene i tabellen er basert på driftsregnskapene til den enkelte lufthavn, der konsern- og felleskostnader ikke er inkludert. Dette gjør at tallene i tabellen ikke direkte kan avstemmes mot offisiell rapportering.

Lufthavn 2022	Driftsresultat (mill. kr)	Passasjerer	Driftsresultat pr passasjer (kr)
Alta lufthavn	-44,7	316294	-141
Andøya lufthavn, Andenes	-34,3	40372	-850
Bardufoss lufthavn	-33,9	180561	-188
Bergen lufthavn, Flesland	333,3	5929252	56
Berlevåg lufthavn	-27,3	5622	-4856
Bodø lufthavn	40,1	1565291	26
Brønnøysund lufthavn, Brønnøy	-31,6	98056	-322
Båtsfjord lufthavn	-28,6	12375	-2311
Florø lufthavn	-11,8	150556	-78
Førde lufthavn, Bringeland	-23,3	63779	-365
Hammerfest lufthavn	-44,2	114541	-386
Harstad/Narvik lufthavn, Evenes	-28,5	761541	-37
Hasvik lufthavn	-29,1	11127	-2615
Honningsvåg lufthavn, Valan	-28,5	11980	-2379
Kirkenes lufthavn, Høybuktnoen	-46,9	244748	-192
Kristiansand lufthavn, Kjevik	-14,5	739343	-20
Kristiansund lufthavn, Kvernberget	-39,0	280064	-139
Lakselv lufthavn, Banak	-43,5	59429	-732
Leknes lufthavn	-26,6	104747	-254
Mehamn lufthavn	-33,6	14299	-2350
Mo i Rana lufthavn, Røssvoll	-28,4	89674	-317
Molde lufthavn, Årø	-38,9	351404	-111
Mosjøen lufthavn, Kjærstad	-29,1	53389	-545
Namsos lufthavn	-26,0	16677	-1559
Oslo lufthavn, Gardermoen	2106,9	22466816	94
Røros lufthavn	-25,6	13604	-1882
Rørвик lufthavn, Ryum	-25,4	34420	-738
Røst lufthavn	-25,4	6316	-4022
Sandane lufthavn, Anda	-19,0	31304	-607
Sandnessjøen lufthavn, Stokka	-29,4	56441	-521
Sogndal lufthavn, Haukåsen	-24,7	55217	-447

Stavanger lufthavn, Sola	374,1	3577383	105
Stokmarknes lufthavn, Skagen	-25,5	85081	-300
Svalbard lufthavn, Longyear	-137,3	175815	-781
Svolvær lufthavn, Helle	-27,2	79299	-343
Sørkjosen lufthavn	-24,4	10355	-2356
Tromsø lufthavn, Langnes	16,6	2065417	8
Trondheim lufthavn, Værnes	245,0	3780257	65
Vadsø lufthavn	-31,0	64466	-481
Vardø lufthavn, Svartnes	-26,3	9046	-2907
Værøy Helikopterhavn	-9,4	7984	-1177
Ørsta/Volda lufthavn, Hovden	-24,6	102352	-240
Ålesund lufthavn, Vigra	14,8	915897	16

SPØRSMÅL NR. 536

Innlevert 27. november 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 4. desember 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Regjeringen foreslår i Prop 1 S (2023-2024) å kutte tilskuddet til «mobilisering mot ensomhet».

Hva er bakgrunnen for kuttet, og forstår statsråden konsekvensene dette vil få for frivillige organisasjoner som driver viktige tiltak i kampen mot ensomhet?

Vi har også økt bevilgningene til psykisk helse og rus til 360 millioner kroner, hvor 150 millioner kroner går til å styrke kommunene som arbeider med både forebygging og oppfølging. Målet er økt livskvalitet og bedre psykisk helse for flere.

Det er derfor viktig å understreke at midlene ikke blir borte.

Svar:

Når tilskudd legges om har jeg stor forståelse for at det er vanskelig. Samtidig så har vi mange gode ordninger det fortsatt kan søkes på, og vi vil særlig oppfordre kommuner og frivilligheten til å samarbeide. Det er viktig for oss med tiltak for å motvirke ensomhet og passivitet, og her er det en ordning på om lag 14 millioner kroner som det kan søkes på. I demensplan 2025 ligger det også midler på om lag 44 millioner kroner. Dette er viktig for at vi skal bli et mer demensvennlig samfunn og for at vi skal ha en god og trygg demensomsorg.

Ensomhet hos eldre er en folkehelseutfordring, og sosiale felleskap er viktig for å møte andre mennesker. Derfor har regjeringen blant annet lagt fram en ny folkehelsemelding, hvor forebygging av ensomhet er et viktig tema. Ensomhet hos eldre er også en viktig del av Bo trygt hjemme-reformen, og vi arbeider for at kommunene i større grad skal kunne legge til rette for samarbeid med frivillige.

SPØRSMÅL NR. 537**Innlevert 27. november 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 4. desember 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Kan statsråden stadfeste at betalingsformidlingsforbudet i pengespellova § 5 berre gjeld for digitale pengeoverføringar til og frå utanlandske pengespelselskap som opptrer i strid med norsk lov?

GRUNNGJEVING:

Det har den siste tida vore reist fleire spørsmål knytt til det norske betalingsformidlingsforbudet, blant anna som følgje av at norske pokerspelarar ikkje får overført lovleg opparbeidde pengepremiar til sine norske bankkontoar. Det skjer sjølv om selskapet som pengane kjem frå ikkje opptrer i strid med norsk lov. Det er av den grunn behov for at statsråden avklarar overfor norske bankar og deira kundar kva typar pengeoverføringar som skal hindrast i medhald av betalingsformidlingsforbudet.

Overordna er det tre typar pengeoverføringar som kan gjennomførast til og frå utanlandske spelselskap:

- Fysiske pengeoverføringar til og frå utanlandske spelselskap.
- Digitale pengeoverføringar til og frå utanlandske spelselskap som ikkje rettar sitt tilbod mot den norske marknaden.
- Digitale pengeoverføringar til og frå utanlandske spelselskap som rettar sitt tilbod mot den norske marknaden.

Det er berre i det sistnemnde tilfellet at det utanlandske spelselskapet tilbyr sine tenester i strid med norsk lov. I det første og det andre tilfellet gjer verken den norske kunden eller det utanlandske selskapet noko som er i strid med den norske pengespellova. Nordmenn kan lovleg nytte seg av tenestene til utanlandske spelselskap, og utanlandske spelselskap kan lovleg akseptere norske kundar så lenge tilbodet deira ikkje er retta mot den norske marknaden.

Så lenge tilbodet er lovleg og nordmenn lovleg kan nytte seg av tilbodet, må pengeoverføringa mellom kunden og selskapet også vere lovleg. Likevel er det fleire kundar som opplever at norske bankar stansar pengeoverføringar til og frå utanlandske spelselskap som ikkje opptrer i strid med norsk lov. Då blir spørsmålet om regjeringa meiner det er greit at norske bankar hindrar fullt ut lovlege pengeoverføringar.

Svar:

Pengespellova § 5 om betalingsformidlingsforbudet slår fast at «Det er forbudt å formidle betalingstransaksjoner ved innskudd til og utbetaling fra pengespill som ikke har nødvendig tillatelse etter denne loven».

Regelen inneber at pengespel som ikkje har naudsynt løyve til å tilby pengespel i Norge, er omfatta av forbudet. Det kan være pengespel både frå norske pengespelselskap fysisk i Norge og på nett, og frå utanlandske pengespelselskap på nett.

Norske bankar skal stanse betaling til og frå pengespel på nett som ikkje har løyve. I Norge er det berre Norsk Tipping og Norsk Rikstoto som har løyve til å tilby kasino- og sportsspel på nett, ingen andre har naudsynt løyve til slike pengespel.

Bakgrunnen for kva pengespel betalingsformidlingsforbudet omfattar, er forklart i førearbeida til betalingsformidlingsforbudet når det vart innført i Norge i 2010, i Ot.prp. nr. 80 (2007-2008) Om lov om endringer i pengespill- og lotterilovgivingen (betalingsformidling m.m.) s. 19:

«Forbud mot betalingstjenester til pengespill uten norsk tillatelse vil rette seg mot alle betalingsformidlere som tilbyr sine tjenester i Norge. På lotterifeltet er det lagt til grunn at adgangen til å håndheve norsk regelverk overfor fjernspilltilbud er begrenset til de aktører/hjemmesider for pengespill som anses å ha innrettet sitt tilbud mot Norge (bruk av norsk språk, begivenheter det spilles på, særskilt tilrettelegging for norske spillere på annen måte, m.v.). Dette forutsetter en skjønnsmessig vurdering av det enkelte nettstedet. En lignende grensedragnings har blitt vurdert for forbudet mot betalingsformidling. Det vil imidlertid være svært vanskelig for betalingsformidlerne å vurdere lovligheten av hver enkelt transaksjon på skjønnsmessige vilkår. Departementet viser imidlertid til at et generelt forbud mot betalingsformidling ikke vil være for vidtrekkende, da behovet for å begrense tilgjengeligheten kan være like stor ved spill som ikke har en særskilt innretning mot det norske markedet, men som like fullt aksepteres og mottar innskudd fra norske spillere.» (...) «Ut fra en helhetlig vurdering finner departementet at det ikke er grunnlag for å differensiere mellom ulike pengespill som er innrettet mot Norge eller ikke, men at forbudet får anvendelse på pengespill som har fått virkning i Norge ved at norske innbyggere har anmodet betalingsformidlere om å bistå ved gjennomføringen av spillet ved å yte betalingsformidling.»

Regelen i pengespellova av 2022 § 5 om betalingsformidlingsforbudet vidarefører det tidlegare gjeldande betalingsformidlingsforbudet som vart innført i 2010 i tidlegare gjeldande pengespellov, lotterilov og totalisatorlov. Kultur- og likestillingsdepartementet har ikkje lagt opp til ei endring av tolkinga av betalingsformidlingsforbudet i gjeldande pengespellov, ifølgje førearbeida til

pengespellova ved Prop.220 L (2020-2021) Lov om pengespill (pengespilloven) s. 186.

SPØRSMÅL NR. 538

Innlevert 27. november 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 4. desember 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Var det helt umulig å plassere etat for eksportkontroll og sanksjoner andre steder enn i Osloregionen av regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen overraska med å plassere ny etat for eksportkontroll og sanksjoner i Osloregionen til tross for at regjeringen sine egne retningslinjer slår fast: nye og omlokaliserte statlege verksemder i hovudsak blir lokaliserte utanfor Oslo, sentrale kommunar i Oslo-området. «Vi tror det vil styrke rekruttering av spesialistkompetanse og utvikling av fagmiljøet» er departementet sitert på som at spesialistkompetanse og utvikling av fagmiljø er helt umulig å få til andre steder enn i hovedstaden.

Svar:

I denne saken talte tunge sikkerhetsmessige og sikkerhetspolitiske årsaker for samlokalisering av den nye etaten for eksportkontroll og sanksjoner med Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

Den nye etaten har derfor høyere krav til fysisk sikkerhet enn vanlige kontorlokaler. Nasjonal sikkerhetsmyndighet disponerer ledige lokaler med begrensninger for fremleie, som en ny etat kan flytte inn i uten økte kostnader for staten. Ombygging eller nybygg er ikke nødvendig siden bygningsmassen allerede er tilpasset etatens særskilte sikkerhetskrav.

Arbeidet med eksportkontroll og sanksjoner er mer omfattende, mer komplekst og mer krevende enn noen gang tidligere. Det skyldes den teknologiske utviklingen, den krevende sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og utviklingen i trusselbildet, men også en norsk forsvarsindustri i vekst. Det er derfor regjeringen etablerer denne etaten.

Det er også derfor regjeringen har besluttet at etaten skal lokaliseres i Bærum kommune i samme bygning som NSM. Etaten skal ivareta lovpålagte oppgaver samt våre

folkerettslige forpliktelser, og imøtekomme behovene til forsvarsindustrien, øvrige deler av næringslivet, akademika og andre som må forholde seg til eksportkontroll- og sanksjonslovgivningen. Derfor må kapasiteten og kontinuiteten opprettholdes og utvikles under og etter etableringen. Etatens arbeid er i lys av sin karakter underlagt strenge sikkerhetskrav. Den nye etaten vil få ansvaret for å behandle saker av høy sikkerhetspolitisk viktighet for Norge, og må samhandle med andre sikkerhets-, etterretnings- og kontrollvirksomheter med spesialistkompetanse som allerede befinner seg i Oslo-området.

Tre lokasjoner ble utredet i samsvar med lokaliseringsretningslinjene. I tillegg til Fornebu, omfattet dette Bergen og Sandefjord. Lokalisering i samme bygg som NSM ivaretar imidlertid gjennomgående de faglige og sikkerhetsrelaterte forutsetningene bedre enn andre lokaliseringsalternativ.

Dessuten gir samlokalisering ingen økning i statens samlede leieutgifter, og lavere investeringskostnader fordi bygningsmassen er tilpasset etatens særskilte sikkerhetskrav. Det bør dessuten la seg gjøre å høste stordriftsfordeler på driftssiden for de to etatene.

SPØRSMÅL NR. 539**Innlevert 27. november 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 8. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke konkrete problemstillinger og regler for personvern forhindrer bruk av kartverktøyet SARTopo som støtteverktøy ved leteaksjoner, og kan statsråden garantere at et nytt aksjonsstøtteverktøy for leteaksjoner er på plass i løpet av 2024?

BEGRUNNELSE:

Det vises til omtalen av leteaksjonen etter en syv år gammel gutt i Agder tidligere i høst i Dagbladets nettsak av 25.11.23. Det fremgår av nettsaken at det digitale kartverktøyet SARTopo ikke ble tatt i bruk under leteaksjonen, og at personvern hensyn er begrunnelsen politiet oppgir for at verktøyet ikke kan brukes ved leteaksjoner. Det fremgår videre at politiet opplyser om at verktøyet ikke er godkjent for bruk av Politidirektoratet på grunn av GDPR (personvern). Videre fremkommer det også at politiet mener dagens verktøy for aksjonsstøtte ikke er optimale, og at det forhåpentligvis vil komme på plass et nytt aksjonsstøtteverktøy i 2024.

Spørsmålsstiller vil på denne bakgrunn etterspørre hvilke konkrete problemstillinger og regler for personvern som forhindrer bruken av kartverktøyet SARTopo ved leteaksjoner. Det bes videre om en garanti fra statsråden om at nytt aksjonsstøtteverktøy for leteaksjoner vil være på plass i løpet av 2024, så politiet ikke må operere med suboptimale støtteverktøy i en tidskritisk prosess som det en leteaksjon etter savnede mennesker er.

Svar:

SARTopo er et kartverktøy som innhenter posisjonsdata. Løsningen leveres fra, og driftes i USA, og data lagres der. SARTopo samler inn og lagrer personopplysninger for brukerne av løsningen, herunder navn og e-postadresse, IP-adresse, enhets-ID og informasjon om geolokasjon.

I 2018 ble den nye personopplysningsloven (også kjent som GDPR) gjort gjeldende i Norge. Det forelå da en beslutning fra EU-kommisjonen som muliggjorde oversending av persondata til USA, kalt Privacy Shield. Den 16. juli 2020 avsa EU domstolen den såkalte Schrems II dommen som konkluderte med at Privacy Shield var ugyldig.

For å kunne lovlig overføre personopplysninger ut av EØS, hvor det ikke foreligger et annet grunnlag, må det derfor foreligge et overføringsgrunnlag i tråd med kapittel V i personvernforordningen, jf. personopplysningsloven.

Vi har fått opplyst fra Politidirektoratet at de 4. november 2021 ba om en verdi- og risikovurdering av kartverktøyet SARTopo fra Politiets IT-tjeneste (PIT). Konklusjonen ble at kartverktøyet SARTopo ikke tilfredstilte kravene til GDPR-regelverket og informasjonssikkerhet. Grunnlaget for dette var blant annet at standard personvernbestemmelser ikke sikrer tilstrekkelig beskyttelsesnivå for data overført fra politiet til leverandør av SARTopo i USA. Videre at det ikke finnes godkjente sertifiseringsmekanismer som kan brukes for overføring av personopplysninger til tredjeland.

Det ble derfor konkludert med at det ikke foreligger et gyldig grunnlag for overføring av personopplysninger som innhentet av politiet i Norge til USA i tråd med kapittel V i personvernforordningen, jf. personopplysningsloven. I tillegg at det ikke er tilstrekkelig dokumentasjon av hvilke sikkerhetsmekanismer som finnes i løsningen, herunder sikker pålogging og tilgangsstyring. Dette medførte at politidirektøren la ned et nasjonalt bruksforbud for politiets bruk av kartverktøyet SARTopo i forbindelse med søk og redning den 10. juni 2022.

Sommeren 2023 kom det enkelte endringer som gjør det lettere å overføre informasjon f.eks. til USA, men det fordrer at systemeier er autorisert og forefinnes på en søkbar liste. Leverandør av SARTopo, Caltopo, er ikke på den offisielle listen over de autoriserte systemeierne.

Politiet opplyser at de per i dag har et system for aksjonsstøtte som fungerer. Hovedredningssentralen leder et prosjekt for å utvikle et aksjonsstøtteverktøy som understøtter samhandling mellom alle ressursene som gjør innsats i felt, og som kommuniserer med lokal redningssentral og Hovedredningssentralen. Verktøyet skal ha løsninger for å håndtere tilgangsstyring og sikker lagring på norske servere. Verktøyet utvikles etter initiativ fra frivillige rednings- og beredskapsorganisasjoner og i tett samarbeid med politiet.

Hovedredningssentralen rapporterer at verktøyet er i slutfasen av utvikling og planlegger for at verktøyet settes i prøvedrift i utvalgte politidistrikt våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 540**Innlevert 27. november 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 8. desember 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Regjeringsmedlemmer sier de opplever positivitet og optimisme når de møter næringslivet. Slik er ikke realiteten på Sørlandet, og regjeringen inviteres herved til regionen for å få hele bildet presentert. Bedrifter og industri legges ned, mens andre viktige hjørnesteinsbedrifter teller på knappene om de kan fortsette. Alcoa, Glencore og mange flere selskaper ønsker regjeringen velkommen for møter.

Vil næringsministeren ta industrien på alvor og prioritere å komme til Sørlandet for å møte selskapene som har utfordringer, før jul?

BEGRUNNELSE:

I pressekonferanser, spørretimer og annet, fremstilles situasjonen i næringslivet i Norge som på skinner, tilnærma uten utfordringer. Siden regjeringens virkelighetsforståelse etter møter med næringslivet er diametralt annerledes enn det jeg sitter med, og det jeg får servert, så inviterer jeg til felles møter med næringslivet i sør.

Der er det stor uro over dagens situasjon og fremtidsutsikter og en følelse av å ikke bli lyttet til.

Rec Solar annonserte for kort tid siden nedstengning av sin norske virksomhet. I etterkant har flere store industriaktører med lang og stolt historie på Sørlandet ropt varsko og fortalt om mulig nedstengning, utflagging, nedskalering, investeringsfrys og mer. Nedleggelse av slike bedrifter er ødeleggende for små og mellomstore byer som de vi finner på Sørlandet. Spesielt med tanke på levekårutfordringene Sørlandet sliter med, og hvor vanskelig det er å erstatte så mange arbeidsplasser i distriktene.

I mange møter med næringslivet i regionen tegnes et dystert bilde av fremtiden med dagens strømpriser, CO₂-kompensasjon og andre forhold.

Jeg planlegger å reise rundt til næringslivet i regionen som sliter for å få hele bildet presentert, og høre hva jeg kan bidra med, i løpet av desember. Jeg håper virkelig næringsministeren vil prioritere å være med på et slikt reiseløp for å ivareta selskaper med tusenvis av viktige arbeidsplasser på Sørlandet, i byer og i distriktene. Jeg legger opp en reiserute og plan, tilpasset næringsministerens timeplan.

Svar:

For meg som næringsminister er det svært viktig å besøke næringslivet over hele landet, og derfor har jeg prioritert høyt å reise mye rundt for nettopp å møte ulike nærings-

saktører. Jeg har ved flere anledninger besøkt Sørlandet og næringsaktørene i regionen.

Representanten tar blant annet opp situasjonen til Rec Solar, og jeg møtte nylig representanter for selskapet. Blant annet med bakgrunn i dette møtet sendte jeg brev til EU-kommissær Thierry Breton, Tysklands visekansler Robert Habeck og Frankrikes industriminister Roland Lescure. I brevene sendte jeg et tydelig signal om behovet for europeisk samarbeid for solindustrien. Solindustrien er også tatt inn som ett innsatsområde i regjeringens industrisatsning Grønt industriløft.

Jeg deler bekymringen som mange i næringslivet har for de krevende tidene. Derfor er regjeringens viktigste oppgave å lage trygge rammer for fellesskapet og næringslivet. I budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV har vi blant annet ytterligere styrket kapitalvirkemidlene til grønne industrietableringer. Dette vil være sentralt i oppskaleringfasen for nye virksomheter og ny industri.

Jeg deler imidlertid ikke spørsmålsstillers premiss om at det meste i næringslivet går galt. Ferske makroøkonomiske tall viser at regjeringens aktive linje i næringspolitikken gir resultater. Norge har høy sysselsetting og nesten ingen arbeidsledighet. I første halvår ble det etablert i gjennomsnitt 6 000 nye bedrifter i Norge hver måned. Konkurstallene er fremdeles lavere enn før pandemien. Det er rekordnivå på investeringer og eksporten fra norsk fastlandsnæringsliv. I tillegg har vi holdt inflasjonen under kontroll. Det er godt nytt for norske bedrifter.

Vedvarende høye strømpriser har utvilsomt vært krevende for mange bedrifter. Regjeringens energipolitikk bygger på at tilgang på ren kraft skal være et konkurransefortrinn for norsk næringsliv. Regjeringen har lagt frem en rekke tiltak, blant annet en midlertidig energitilskuddsordning som også ga støtte til energieffektiviseringstiltak og en lånegarantiordning for strømintensive foretak. I tillegg har vi fått på plass et regelverk som gjør det mulig for kraftprodusentene å selge rimeligere fastpriskontrakter til næringslivet. Midlertidige støtteordninger gir ikke næringslivet nødvendig forutsigbarhet.

Regjeringen har høye ambisjoner for norsk industri. Regjeringens næringspolitikk har som hovedoppgave å legge til rette for størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, noe som innebærer at næringsvirksomheten må være sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig, og ikke gå ut over jordens tåleevne.

CO₂-kompensasjonsordningen skal innrettes på en måte som er bærekraftig. I budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV, økes kvoteprisgulvet fra 200 kroner til

375 kroner, noe som innebærer at CO₂-kompensasjonen som utbetales til bedriftene blir om lag 6,4 mrd. kroner. Uten økning i kvoteprisgulvet ville utbetalingene blitt om lag 8,8 mrd. kroner. Den samlede bevilgningen til ordningen økes imidlertid med 1,7 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2023. I budsjettforliket er det også enighet om å styrke ordningen med ytterligere 500 millioner kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024, forutsatt enighet med partene om inn-

retningen på ordningen. Det vil si at bedriftene får mer i CO₂-kompensasjon i statsbudsjettet for 2024 enn de noen gang har fått tidligere. Regjeringen vil fortsette dialogen med industrien om hvordan ordningen i økende grad kan være en langsiktig ordning som kan bidra med utslippskutt og energieffektivisering.

Og jeg kan forsikre om at jeg kommer til å prioritere like høyt å reise rundt i landet og møte næringslivet, som jeg har gjort fram til nå.

SPØRSMÅL NR. 541

Innlevert 27. november 2023 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 4. desember 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Helseministeren har gitt Helse Nord RHF i oppdrag å vurdere funksjons- og oppgavedelingen i regionen. Arbeidet er i gang, med korte frister for oppdraget.

Mener helseministeren at anbefalingene fra ei av arbeidsgruppene hos Helse Nord, om nedbygging av rus og psykiatri i regionen, svarer til regjeringens og ministerens intensjon slik det fremkommer av Hurdalsplattformen?

BEGRUNNELSE:

Helse Nord står i store omstillinger - To år etter at Planlagt rusbehandling og avrusingsplasser kom i drift i Alta i 2021, har en av arbeidsgruppene til Helse Nord foreslått en dramatisk reduksjon av behandlingstilbudet for rus og psykiatri i Nord-Norge – også i Finnmark.

Ett av forslagene er at psykiatrisk døgnavdeling, DPS i Tana, legges ned og 10 døgnplasser flyttes fra Tana til Alta. I forslaget fra arbeidsgruppa heter det at de vil «etablere et større distrikts-psykiatrisk senter» i Alta (14+8 plasser). Det betyr at døgnbehandling Tverrfaglig spesialisert behandling av rusavhengighet, TSB, avvikles i Alta.

Alta er Finnmarks største by med snart 22 000 innbyggere, mens Karasjok har i underkant av 2 700 innbyggere. Karasjok ligger 180 kilometer fra Alta. Ruslegen Ann Mari Dagenborg ved Klinikk Alta sier det slik: Å bygge ned TSB i Finnmarks største by og flytte fagfeltet til Karasjok vil gi en reell reduksjon av tilbudet til de pasientene med de alvorligste ruslidelsene. Resultatet blir at flere ruspasienter må bruke legevakt, og innlegges på psykiatriske døgnplasser hvor de får suboptimal behandling for sin sykdom.

Etter Pasientfokus sin oppfatning er forslagene om nedleggelse og flytting av rus og psykiatri i Finnmark stikk

i strid med det regjeringen sa i Hurdalsplattformen og det som helseministeren har sagt om rus og psykiatri det siste året. Skal vi legge til grunn det som både Stortinget og regjeringen har sagt – så må både Tana, Alta og resten av rus- og psykiatritilbudet i Finnmark – utvikles, og ikke avvikles.

Det heter i oppdraget til Helse Nord at hovedårsaken til at man må ta denne omorganiseringen er mangelen på fagfolk. Det er mangel på fagfolk innen rus i helse i Norge. Fagfolkene på dette området er imidlertid allerede rekruttert til Klinikk Alta. Om disse legene vil flytte internt i Finnmark er uvisst, men erfaringsmessig er det stor risiko for at disse/flere flytter sørover i landet. På den måten taper Finnmark kompetanse innen rusbehandling. Da resulterer dette oppdraget med et tap-tap-prosjekt.

Svar:

Helse Nord RHF følger nå opp oppdraget om å se på oppgave- og funksjonsfordelingen mellom sykehusene i regionen for å finne løsninger som sikrer at Nord-Norge også i fremtiden skal ha like gode helsetjenester som ellers i landet. Oppdraget ble varslet i statsbudsjettet for 2023 som regjeringen la fram i oktober 2022. Helseregionen har i dag store rekrutteringsutfordringer og det brukes store ressurser på innleie. Samtidig går andelen av befolkningen som bor i Helse Nord ned. Situasjonen er ikke bærekraftig, og utfordringene har gjort det nødvendig med omstillingsarbeid av mer langsiktig karakter. Det er viktig med sykehus og enheter som er robuste nok til å utdanne, rekruttere og beholde de fagfolkene som trengs. Dette langsiktige omstillingsoppdraget følges nå opp av Helse Nord RHF. Her er kommuner, bruk-

ere, tillitsvalgte og andre samarbeidsaktører invitert inn. De fem arbeids-gruppene som ble nedsatt, har nå levert sine anbefalinger. En av arbeidsgruppene har vurdert funksjons- og oppgavedeling innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rus-behandling. Helse Nord RHF vil nå vurdere anbefalingene fra alle arbeidsgruppene og sette dette sammen til en helhetlig plan som skal risiko- og sårbarhetsanalyseres. Deretter skal styret i Helse Nord RHF behandle saken før den sendes på en åpen og bred høring hvor alle kan delta med meninger og forslag. Jeg vil ikke kommentere enkeltforslag eller ulike alternativer fra arbeidsgruppene underveis, men vil forholde meg til de endelige anbefalinger fra Helse Nord RHF som ventes til politisk behandling i slutten av april. Det vil være mange

ulike meninger og forslag om hvilke løsninger som vil gi de beste helsetjenestene. Derfor håper jeg at så mange som mulig deltar i debatten og sender høringsinnspill på nyåret, slik at det endelige forslaget som sendes til politisk beslutning er så godt opplyst som mulig.

Avslutningsvis vil jeg forsikre representanten om at når forslagene kommer til politisk behandling, vil det bli gjort grundige vurderinger. I vurderingene vil regjeringen være opptatt av at foreslåtte endringer og tiltak skal bidra til å styrke fagligheten og kvaliteten i pasient-tilbudet, samt sikre et bærekraftig, likeverdig og robust tjenestetilbud med høy kvalitet i vår felles helsetjeneste også i fremtiden. Dette gjelder for alle fagområder, herunder psykisk helse og rus.

SPØRSMÅL NR. 542

Innlevert 28. november 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 4. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Sjåførmangel og rekrutteringsbehov er i dag persontransportnæringens største utfordring. Det er kjent at mange ukrainske flyktninger både har førerkort på buss og kunne tenke seg en jobb som bussjåfør i Norge.

Vil justis- og beredskapsministeren følge opp tilpasningene fra samferdselsmyndighetene og muliggjøre rekruttering av ukrainske flyktninger til persontransportnæringen ved raskt å innføre et unntak fra botidskravet ved kjøreseddelvurdering?

BEGRUNNELSE:

Bortimot 70.000 flyktninger har kommet til Norge siden krigen i Ukraina startet i februar 2022, og det er viktig at de raskt kommer inn i en meningsfylt og samfunnsnyttig jobb. Ukrainske flyktninger har fått dispensasjon fra mange norske regler. Blant annet har ukrainske førerkort innen alle kjøretøy-kategorier blitt akseptert. Mange har også utdanning og erfaring som bussjåfører i Ukraina og som sjåfører på ukrainske turistbuser på oppdrag i andre europeiske land. Kravet om fire års botid i Norge for å få utstedt kjøreseddel hindrer imidlertid ukrainske bussjåfører fra å gjenoppta yrket i Norge.

NHO Transport har bedt myndighetene fjerne barrierer for å kunne sysselsette ukrainske bussjåfører. I sitt svar på et spørsmål i Stortinget (dok. nr. 15:2962 (2022-2023)) den 30.08.2023 skriver samferdselsminister Nygård at han

og justis- og beredskapsministeren er i dialog om tilpasninger for ukrainske flyktninger som ønsker å jobbe som bussjåfør i Norge. Den 13.11.23 sendte Statens vegvesen på høring forslag til forskrift om midlertidige tilpasninger for å kunne godkjenne yrkessjåførkompetansebevis utstedt av Ukraina. Dette forslaget gir ukrainske flyktninger med førerkort og yrkessjåførkompetansebevis mulighet til å jobbe som yrkessjåfør innen godstransport, men ikke innen persontransport siden det kreves fire års botid for å kunne få kjøreseddel for persontransport.

Buss utgjør den viktigste delen av norsk kollektivtransport og har en samfunnskritisk funksjon. Næringen trenger 1 000 nye sjåfører per år, og daglig må bussavganger innstilles på grunn av mangel på sjåfører. Bare i Bergen har man registrert 50 ukrainske flyktninger med bussjåførutdanning og -erfaring fra Ukraina, men kravet om fire års botid for å få utstedt kjøreseddel hindrer dem fra å gjenoppta yrket i Norge. Utstedelse av kjøreseddel krever førerkort, helseattest og tilfredsstillende vandel. Når det gjelder vandel, krever justismyndighetene at borgere utenfor EU og EØS må ha bodd fire år i Norge for at man skal kunne gjøre en vurdering av skikkethet. Samtidig har NHO Transport tidligere fått bekreftet at ukrainske myndigheter kan utstede vandelsattest fra hjemlandet, men politiregisterloven utelukker vurdering av kjøreseddelkandidatenes vandel basert på politiattester fra land utenfor EØS-området.

Svar:

Jeg besvarer spørsmålet i samråd med arbeids- og inkluderingsministeren og justis- og beredskapsministeren.

Jeg er klar over at bransjen mangler sjåførere og at det har ankommet ukrainske flyktninger som har yrkessjåførkompetanse til Norge. Regjeringen ønsker å avhjelpe situasjonen, både av samfunnshensyn, av hensyn til persontransportvirksomhetene og til den enkelte ukrainske

flyktning. Regjeringen tar sikte på å legge frem forslag til tiltak i løpet av kort tid.

Jeg ønsker å understreke formålet med botids- og vandelskravene. Det er viktig at vandelskontrollen kan gjennomføres på forsvarlig grunnlag for å beskytte passasjerer mot trafikkfarlig adferd og uønskede hendelser. Det er viktig at også ukrainske sjåførere er underlagt slik vandelskontroll med tanke på å ivareta trafikk- og personsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 543

Innlevert 28. november 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 4. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kvifor blir vegprosjekt i regi av Statens vegvesen og Nye Veier kalkulert og budsjettert med meirverdiavgift i oppgitte kalkyler, medan jernbaneprojekt ikkje har meirverdiavgift inkludert i sine kalkyler - som er kostnadsgrunnlaget i NTP og årlige budsjetter?

GRUNNGJEVING:

Det vises til spørsmål dokument 15:1202 (2022-2023) besvart 06.02.23 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård. I svaret kjem det fram at:

«Som statsføretak er ikkje Bane NOR omfatta av nettoføringsordninga for meirverdiavgift, men er meirverdiavgiftspliktig.»

Grunnlaget er å finne i Deres ref. (regjeringen.no) (rundskriv R-116 Nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen).

Dette skaper eit misforhold i samanlikninga mellom vegprosjekt og jernbaneprojekt i disfavør av vegprosjekta i den alminnelege debatt.

Svar:

Skilnaden mellom prosjekta kjem m.a. av tilhøvet til meirverdiavgiftslova.

Verksemder som er ein del av staten som rettssubjekt er i hovudsak utanfor meirverdiavgiftslova og har ikkje frådragsrett for meirverdiavgift. Etter at det såkalla vegfritaket i meirverdiavgiftslova blei avvikla frå 1. januar 2013, fell Statens vegvesen utanfor meirverdiavgiftslova.

Etaten er heller ikkje omfatta av ordninga for nettoføringsordninga for meirverdiavgift som inneber at meirverdiavgift blir ført på eit felles kapittel i statsbudsjettet. For riksvegprosjekt som Statens vegvesen har ansvar for, må etaten derfor betale meirverdiavgift. For å få fram heile kostnaden ved eit prosjekt må òg meirverdiavgifta takast med i kalkylen for prosjektkostnaden både i dei årlege statsbudsjetta og i Nasjonal transportplan.

Nye Veier AS yter tenester til staten ved å ta på seg ansvaret for konkrete vegutbyggingsprosjekt. Løyvinga på statsbudsjettet er vederlag til selskapet for bygging av prosjekt i samsvar med avtalar mellom selskapet og staten. Dette vederlaget blir etter meirverdiavgiftslova sett på som vederlag for desse tenestene. Selskapet er registrert i meirverdiavgiftsregisteret og har frådragsrett.

Frå 1. januar 2005 blei det innført full meirverdiavgift på infrastruktur på jernbane. Det blei da definert at det daverande Jernbaneverket dreiv næringsverksemd og blei meirverdiavgiftspliktig. Dette blei ikkje endra da Bane NOR SF blei oppretta. Som statsføretak er Bane NOR SF er meirverdiavgiftspliktig og har frådragsrett. Jernbanedirektoratets kjøp av infrastrukturtenester frå Bane NOR SDF er ikkje meirverdiavgiftspliktig omsetning.

I statsbudsjettet er alle løyvingar gitt i tråd med kontantprinsippet i Stortinget sitt løyvingsreglement. Dette inneber at det for dei ulike transportformene skal det løyvast i tråd med dei kontante utgifter som skal betalast. Rammene i NTP byggjer òg på dei løyvingane som skal følgjast opp i dei årlege statsbudsjetta.

SPØRSMÅL NR. 544**Innlevert 28. november 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 5. desember 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil statsråden se på om det kan gjøres endringer i NAV sitt regelverk slik at personer som har svært høye matkostnader på grunn av behandlingen sin kan få dekket disse utgiftene?

BEGRUNNELSE:

På NRK Vestfold og Telemark sine nettsider kunne vi lese om Monica som har en sjelden tarmsykdom som gjør at hun må spise store mengder mat for å unngå å gå ned i vekt. Hun bruker over 30 000 kroner i måneden på mat, nesten ti ganger så mye som staten anslår at en kvinne i hennes alder trenger. For kvinnen som er blitt ufør er dette umulig å håndtere økonomisk. Det betyr at hun må søke om å få dekket disse utgiftene via sosialstøtte fra NAV. For mat ansees jo ikke som medisiner. Det er mulig å få støtte til en rekke ulike næringsdrikker, men overlege Snorri Olafsson avviser derimot at næringsdrikker kan være en løsning for Monica og andre pasienter med kort-tarm-syndrom. Alternativet med medisiner vil koste ca. 2,7 millioner kroner i året. Et alternativ kan være intravenøs næring til ca. 750 000 kroner i året. Men ifølge legen hennes så kan det føre til komplikasjoner, som blodpropp og infeksjoner. Noe som gjør at kostnadene kan bli langt høyere. Det beste for Monica, og ikke minst det billigste for samfunnet er at i spesielle tilfeller så bør man få dekket utgiftene til mat som en del av helsebehandlingen.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har opplyst meg om at det gis stønad til næringsmidler til spesielle medisinske formål i etter folketrygdloven § 5-14 og blåreseptforskriften § 6.

Produkt- og prislisten til blåreseptforskriften § 6 omfatter en rekke kategorier av næringsmidler. Blant annet dekkes utgifter til næringsdrikker med ulikt næringsinnhold tilpasset et bredt spekter av brukere, sondenæring, produkter med innhold av bestemte

næringsstoffer som for eksempel proteinpulver, fettemulsjon, karbohydratpulver og rene aminosyrer. Søknad om stønad fremmes av lege på vegne av pasienten. Det opplyses fra Helse- og omsorgsdepartementet at det imidlertid ikke gis stønad til kjøp av vanlig mat etter bestemmelsen.

Mitt departement har ansvar for reglene i folketrygdloven kapittel 6 (Grunnstønad og hjelpestønad). Etter

folketrygdloven § 6-3 kan det gis grunnstønad til fordyret kosthold ved diett der den nødvendige spesialdietten er vitenskapelig dokumentert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis for den aktuelle diagnosen. Det er kun nødvendige ekstrautgifter som utløser rett til grunnstønad. Dersom utgiftene kan dekkes etter folketrygdloven § 5-14 og blåreseptforskriften § 6, kan det ikke gis grunnstønad.

Grunnstønad gis etter seks fastsatte satser. Den laveste satsen er 724 kroner, og den høyeste satsen er 3 606 kroner per måned. I begrunnelsen for spørsmålet beskriver representanten en pasient som har utgifter på 30 000 kroner til mat. Grunnstønad vil altså

bare kunne dekke en liten andel av slike utgifter. Grunnstønad ved fordyret kosthold er ment å dekke ekstrautgifter knyttet til at personer med matallergier eller lignende må velge dyre alternativer til vanlige matvarer, og satsene er tilpasset dette, samt øvrige formål i ordningen.

I 2017 utførte Proba Samfunnsanalyse en evaluering av grunnstønadsordningen på oppdrag fra daværende Arbeids- og sosialdepartement. Hovedkonklusjonen i evalueringen var at ordningen er innrettet og forvaltes slik at mottakerne i hovedsak får dekket sine merutgifter, og at målene for ordningen i hovedsak nås. Som del av oppfølging av rapporten ble det gjennomført flere mindre endringer. Personer med cøliaki fikk en lavere sats, samtidig som det ble foretatt en oppmykning i praksis knyttet til dekning av ekstrautgifter til slitasje på klær for personer med ADHD, hyperaktivitet, psoriasis eller atopisk eksem.

Departementet har ingen planer for å ha en ny gjennomgang av regelverket for grunnstønad på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 545**Innlevert 28. november 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 4. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er statens kostnad for å utdanne én politistudent gjennom en treårig bachelorutdanning ved Politihøgskolen?

Svar:

Politihøgskolen (PHS) sine hovedoppgaver er utdanning, forskning og formidling. I tillegg til politiutdanningen, med en opptaksramme på 500 studieplasser hvert år, har PHS også et variert tilbud av masterprogrammer, etter- og videreutdanning og annen kursvirksomhet. I 2023 er PHS'

samlede driftsbudsjett på om lag 675 mill. kroner, jf. Prop. 118 S (2022-2023).

De direkte kostnadene per student ved politiutdanningen ved PHS er anslått til 28 600 kroner for en førsteårsstudent, 37 800 kroner for en andreårsstudent og 14 000 kroner for en tredjeårsstudent. De samlede kostnadene per studieplass vil likevel være høyere enn anslagene på de direkte kostnadene over, siden man også må medregne de indirekte kostnadene som påløper for hver studieplass. De faktiske kostnadene per studieplass vil variere noe mellom de tre studiestedene som i dag tilbyr politiutdanningen.

SPØRSMÅL NR. 546**Innlevert 28. november 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 4. desember 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Regjeringen har innført et midlertidig unntak i ordningen for tilskudd ved klimabetinget produksjonssvikt, hvor korn som blir avvist ved mottak eller ikke gis oppgjør på grunn av dårlig kvalitet, kan gi grunnlag for tilskudd.

Vil statsråden foreslå et tilsvarende midlertidig unntak for poteter og grønnsaker som er høstet, men som ikke har bruks- eller salgsverdi som følge av klimabetingede årsaker?

BEGRUNNELSE:

Flere potet- og grønnsaksbønder har betydelig produksjonssvikt i årets vekstsesong, som følge av flom og/eller store nedbørmengder. Landbruksdirektoratets lagerregistrering per 1. november 2023, viser at det er 26 % mindre konsum- og industripotet på lager, enn på samme tidspunkt i 2022. Mange av bøndene med potet- eller grønnsaksproduksjon som har lidd store økonomiske tap vil ikke kunne motta tilskudd ved produksjonssvikt på grunn av tilskuddsordningens egenrisikoandel på 30 % og inndelingen i overordnede vekstgrupper. Ved tidligere tilfeller av ekstremvær med sterk påvirkning på potet- og

grønnsaksproduksjon, er det innført midlertidige ordninger som blant annet redusert egenrisikoandel og direkte erstatning for innsatsvarer som settepotet, gjødsel m.m.

Svar:

Mange produsentar har i år opplevd store tap som ein følge av fyrst tørke og deretter flaum. Eg har stor forståing for at sesongen har vore krevjande for dei som er råka. Tilskot ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon er ei viktig ordning i slike høve.

Ordninga er eit tema i dei årlege jordbruksforhandlingane, og var òg eit tema i årets oppgjer. Der vart partane einige om å ta i bruk nye satsar frå og med neste sesong, men at ordninga framleis skal vere enkel og effektiv både for produsent og forvaltning. Ordninga skal heller ikkje vere ei erstatningsordning som dekkjer alle tap, og eigenrisikoen på 30 % ligg fast. Eigenandelen speglar normal variasjon i avlingar frå år til år.

På grunn av dei særskilte forholda i årets sesong har regjeringa satt i verk fleire tiltak for å avhjelpe situasjonen. Blant anna vil regjeringa framskynde dei nye satsane og taka til å gjelde frå og med årets sesong. I tillegg er for-

skotsandelen auka og sakshandsaminga forenkla ved oppmåling av grovførlager.

Formålet med ordninga er å redusere økonomisk tap som oppstår ved produksjonssvikt forårsaka av klimatiske forhold det ikkje er mogleg å sikre seg mot. Produksjonssviktordninga dekkjer ikkje kvalitetstap i dei aktuelle vekstgruppene. I år er det innført eit midlertidig unntak for korn som blir avvist ved møllene eller resulterer i eit nulloppgjær. Den store mengda soppinfisert korn førte til ei frykt for konsekvensane vidare i verdikjeda om for mykje av det kornet vart blanda med korn av tilfredsstillande kvalitet. Ein kontroll av kvaliteten på kornet kan gjerast rett etter tresking når kornet leverast til mottaket.

For lagringsgrønsaker og poteter er problemstillinga noko annleis, sidan nokre skadar først viser seg etter ei stund på lager. Det kan gjere det vanskeleg å vurdere kva som skuldast dårlege vekstvilkår og kva som skuldast andre forhold, som til dømes ugunstig lagring. Det er derfor ikkje aktuelt å utvide ordninga no.

Eg meiner det er viktig å vidareføre det overordna prinsippet om at ordninga på ein enkel og effektiv måte, og med raske utbetalingar, skal redusere økonomiske tap ved produksjonssvikt. Både i 2018 og år har vi sett nytten av dette for norske bønder.

SPØRSMÅL NR. 547

Innlevert 28. november 2023 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 6. desember 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneim

Spørsmål:

I 2022 ga Norge 71,5 millioner kroner i bistand til det afrikanske landet Rwanda, ifølge tall fra Norad, samtidig betaler Rwanda opp mot 135 millioner kroner hvert år til fotballklubben Arsenal, i en sponsoravtale som strekker seg over flere år.

Mener statsråden det er redelig ovenfor norske skattebetalere å gi millioner norske skattekrone i bistand til et land, som sløser sine ressurser på sponing av fotball?

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjonen har gjennom flere rapporter over flere år kritisert regjeringer for å ikke ha kontroll over bistandspengene. Man evner ikke å dokumentere hvor pengene faktisk havner, eller om bistandsprosjektene har noen form for måloppnåelse. Pengene som doneres til Rwanda bryter med forutsetningene for bistanden og påstandene fremsatt i ulike debatter og gjentatt i de årlige bistandsbudsjettene der det fremheves at norske skattebetaleres penger går til å bekjempe fattigdom og bedre levevilkårene i fattige land. Rwanda er et av verdens mest fattige land og et land som mottar betydelige beløp av fra Norge. Enten er regjeringens påstand om hva bistandspengene til Rwanda (og øvrige mottakere av bistand) fører til, eller mener statsråden at sponing av fotball bidrar til redusere fattigdom.

Svar:

Dessverre er det fortsatt store behov for både norsk og internasjonal bistand. Før pandemien og krigen i Ukraina, anslo FN at det manglet om lag 2 500 milliarder USD årlig for å nå bærekraftsmålene. Nå beregner OECD at dette gapet kan ha økt til 4300 milliarder USD årlig. Bistand verken kan eller skal dekke dette alene, men spiller en viktig rolle. Den norske bistanden, som i 2022 var på 49,6 milliarder kroner er en investering i en mer stabil verdensorden og vår egen sikkerhet.

Jeg opplever også at det er bred politisk enighet om norsk utviklingssamarbeid. Dette gjenspeiler den høye støtten til bistand i befolkningen. Dette er en støtte som innebærer stort ansvar. Norske skattepenger skal brukes på en mest mulig effektiv måte for å nå utviklingspolitiske og bistandsfaglige mål.

Rammebetingelsene endrer seg raskt for både utenriks- og utviklingspolitikken. Det er dramatiske endringer i det geopolitiske landskapet og den internasjonale dynamikken. Utviklingsland er ikke en ensartet gruppe. De finansierer stadig mer av sine egne utgifter og har større tilgang på kapital utenfra. Men mange ser til Norge og ønsker vi skal dele erfaringer fra vår samfunnsutvikling.

Rwanda har vist gode resultater i gjenreisningen av landet etter folkemordet i 1994. Den økonomiske, sosiale og sikkerhetsmessige situasjonen er betydelige forbedret. Menneskerettighetssituasjonen fortsetter imidlertid å være utfordrende. Norge har ved flere anledninger tatt

opp vår bekymring for utviklingen i landet når det gjelder politiske og sivile rettigheter, inkludert ytringsfrihet.

Norsk bistand går derfor ikke til rwandiske myndigheter, men blant annet til å styrke sivilt samfunn og deres menneskerettighetsarbeid. Gjennom Norsk Folkehjelp og deres lokale partnere bidrar vi til at innbyggere får tilgang til sine rettigheter og kan delta i og påvirke utformingen og gjennomføringen av nasjonal og lokal politikktutforming, planlegging og styring. Dette programmet finansierer vi sammen med Sverige, Danmark og Sveits.

Norge har også samarbeidet med rwandiske interesseorganisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne, om å legge til rette for at barn med nedsatt funksjonsevne kan få gå på skole på lik linje med andre barn. Prosjektet har også bidratt til at nasjonal lovgivning bedre ivaretar rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne, og til å styrke kunnskapen hos denne gruppen om rettighetene de har i henhold til FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne.

CARE Norge får også finansiering til et prosjekt de gjennomfører sammen med sin søsterorganisasjon i Rwanda og tre lokale partnere. Prosjektet støtter sårbare kvinner og jenter som vil tilegne seg nye ferdigheter og delta aktivt i økonomisk utvikling. Støtten til spare- og lånegruppene er hovedinngangen i deres programarbeid, men gruppene blir også benyttet som en plattform for annet arbeid, som for eksempel fremme av seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, kamp mot kjønnsbasert vold og for normendring, i tillegg til kapasitetsbygging av lokale kvinneledede sivilsamfunnsorganisasjoner. I

2022-syklusen sparte medlemmene av disse spare- og lånegruppene til sammen USD 25 millioner, mens USD 22 millioner ble tatt ut og betalt tilbake i lån.

Den største andelen av bistanden til Rwanda i 2022 gikk til et prosjekt i regi av Scatec (tidligere SN Power) og utarbeidelsen av en mulighetsstudie i tilknytning til bygging av et vannkraftverk på Ruzizi-elven, på grensen mellom Rwanda, Burundi og DR Kongo. Prosjektet har en kapasitet på 206 MW, og vil være svært viktig for folk i regionen, som mangler tilgang på energi. I tillegg vil prosjektet fremme samarbeid mellom tre land som har et anstrengt forhold.

Norsk bistand er, som representanten viser til, underlagt grundige gjennomganger fra Riksrevisjonen. Det er viktig å huske på at Riksrevisjonen går inn i enkeltprogrammer eller prosjekter. Noen av funnene går igjen i flere rapporter. Da er det et systemisk problem. Men oftest handler det om innretningen og oppfølgingen av det enkelte program og prosjekt. Da er det ikke slik at Riksrevisjonen har «kritisert regjeringer for ikke å ha kontroll over bistandspengene».

Også prosjektene i Rwanda er en del av det solide norske bistandssystemet, med omfattende regelverk og gode forvaltningsrutiner for å følge pengene. Informasjon om dette blir blant annet publisert på Norads nettside om bistandsresultater og formidlet til Stortinget gjennom budsjettproposisjonene. Disse pengene går altså ikke til rwandiske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 548

Innlevert 28. november 2023 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 4. desember 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hva er utenriksministerens vurdering av risikoen ved Yango virksomhet i Norge, og er det en reell fare for at norske Yango-kunders persondata deles med russiske etterretnings- og sikkerhetstjenester, slik Datatilsynet antyder at Yango gjør?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nr. 15:412 av 15.11.2022 og statsrådens besvarelse av spørsmålet den 7.12.2022. Viser også til Datatilsynets brev til Yango Norway av 31.08.2023.

Det har den siste tiden vært omtale i flere medier om den russiskproduserte applikasjonen Yango, som er en applikasjon for formidling av taxitjenester. Den siste tids mediedekning har dreid seg om at alle russiske taxiselskaper i Russland, etter en ny russisk lovgivning som ble vedtatt den 01.09.23 er forpliktet til å dele lagrede personopplysninger med det føderale russiske politiet (FSB). Datatilsynet har i en pressemelding opplyst at de har informasjon om at norske personopplysninger overføres fra Yango til Russland. Videre uttaler Datatilsynet til NRK at de råder statsråder til å slette applikasjonen Yango. I Finland bekreftet Yango at data de samler, selv om den er behandlet i

Nederland, sendes videre til Russland. Finlands Office of the Data Protection Ombudsman har dermed varslet Yango om mulig stopp i all dataoverføring til Russland.

Taxi-bransjen samler en enorm mengde data som ofte omfatter personlige detaljer, jobb eller bostedsadresse, kontaktliste, søkshistorikk osv. Enkelte apper samler også data etter at en tur er gjennomført. Russiske etterretnings- og sikkerhetstjenester kan dermed innhente norske passasjerers persondata, inkludert adresse, arbeidsplasser, konti og bevegelser, gjennom Yangos virksomhet i Norge. Dette utgjør en betydelig personlig risiko for enkeltpersoner i Norge av særlig interesse for russiske myndigheter, for eksempel personell tilknyttet Forsvaret, ansatte i bedrifter av særlig interesse for Russland, norske folkevalgte, eller russiske statsborgere i eksil.

Svar:

Yango er en russiskeid taxiapp som kan brukes i Norge og Finland. Tjenesteleverandøren til Yango-applikasjonen i EØS-området er Ridetech International B.V. (tidligere Yandex Taxi B.V.), som er etablert i Nederland. Det er derfor det nederlandske datatilsynet som er ledende tilsynsmyndighet for Yangos behandling av personopplysninger.

Selskaper etablert i EU/EØS må behandle personopplysninger i tråd med personvernforordningen, som blant

annet regulerer overføringer av personopplysninger til land utenfor EU/EØS, herunder Russland. Det er Datatilsynet som fører tilsyn med og håndhever personvernforordningen i Norge. Datatilsynet er et uavhengig forvaltningsorgan som ikke kan instrueres om behandlingen av enkeltsaker eller om den faglige virksomheten for øvrig. Departementet kan derfor ikke gå inn i vurderinger av om konkrete virksomheter overholder personvernregelverket.

Departementet har innhentet informasjon fra Datatilsynet om deres vurdering av Yangos overføring av personopplysninger til Russland. Datatilsynet varslet 7. august 2023 hastevedtak med forbud mot overføring av norske personopplysninger fra Yango til Russland. Dette skjedde som følge av den nye russiske taxiloven som skulle tre i kraft 1. september 2023. Videre undersøkelser tydet imidlertid på at norske brukeres data ikke var omfattet av den aktuelle loven. Datatilsynet fattet derfor ikke hastevedtak i saken.

Ny informasjon tyder likevel på at norske Yango-brukeres personopplysninger blir sendt til og lagret i Russland. Datatilsynet undersøker derfor dataoverføringene til Russland i lys av russisk lovgivning videre, i samarbeid med datatilsynene i Nederland og Finland.

SPØRSMÅL NR. 549

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 6. desember 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Haugalandsmuseet er konsolidert i tråd med føringer fra staten.

Hvor mye mer ville Haugalandsmuseet fått i statlig støtte dersom den var på nivå med sammenlignbare regionmuseer?

BEGRUNNELSE:

I følge Kap. 328, post 70 Det nasjonale museumsnettverket er det foreslått 7,835 millioner kroner i statlig støtte til Haugalandsmuseet. Om man ser på tilhørende tabell er det store avvik mellom utbetalinger til de forskjellige regionmuseene. Haugalandsmuseet AS er regionmuseum og museumsinstitusjon for Nord-Rogaland, og eier og driver syv museer i regionen. Haugalandsmuseet satser bredt på

bevaring og formidling av kunst- og kulturhistorie. Institusjonen eies av kommunene Utsira, Haugesund, Tysvær, Bokn og Vindafjord. Haugalandsmuseet er arbeidsgiver for alle ansatte i de syv museene, og er en vitenskapelig institusjon med høy kompetanse på kunst- og kulturarbeid. Hovedfokus i museet er havet, som til alle tider har vært den viktigste leveveien for regionen. Havet er livsnerven.

Jeg ber statsråden gjøre rede for mye statlig andel utgjør sammenlignet med andre regionmuseer i prosent og hvor mye en økning opp til landssnittet vil utgjøre for Haugalandsmuseet.

Svar:

Staten ved Kultur- og likestillingsdepartementet tildeler betydelige driftstilskudd til større og mindre museer i

hele landet. Gjennom ordinære årlige budsjettsøknader søker de fleste museer om midler ut over gjeldende budsjetttramme. I 2024 utgjør dette i sum om lag 400 mill. kroner for museene på departementets budsjett. De fleste museene har gode argumenter for budsjettøkninger. Som på alle andre samfunnsområder må det imidlertid foretas prioriteringer innenfor tilgjengelige rammer.

I Rogaland har vi i 2024 prioritert å styrke drift av den nye formidlingsarena ved Dalane Folkemuseum, inter-regionalt marinarkeologisk samarbeid mellom Museum Stavanger, Museum Vest og Norsk Folkemuseum, samt prosjektmidler til prosjektering av Kulturhøyden i Stavanger for samlokalisering av Museum Stavanger og Rogaland teater.

I 2024 har vi foreslått et driftstilskudd på 7,8 mill. kroner til Haugalandmuseet. Tilskuddet er justert for pris- og lønnsvekst.

I 2022-budsjettet ble tilskuddet til Haugalandmuseet styrket med 1 mill. kroner for bl.a. å bidra til faglig styrking av museet og legge til rette for samarbeid med Sunnhordland museum. I perioden 2020-2021 ble Haugalandmuseet på lik linje med andre kunstmuseer også tilført til sammen 5 mill. kroner i stimuleringsmidler knyttet til innkjøp av samtidskunst.

Det er en rekke faktorer som ligger til grunn for de offentlige tilskuddene til museer i Norge. Museumshistorikken er svært forskjellig i ulike byer og regioner. Før museumsreformen på 2000-tallet har museer landet rundt hatt ulike modeller for statlig finansiering. Enkelte museer var en del av staten, noen var definert som nasjonale institusjoner med 100 % statlig finansiering, mens en rekke museer fikk statlig tilskudd over tilskuddsordningen for halvoffentlige museer etter bestemte prosenter. Norske museer hadde dermed ulikt økonomisk utgangspunkt da museumsreformen ble satt i gang. Staten har de siste

20 årene bevilget betydelige midler til museer rundt omkring i landet og på denne måten løftet den statlige andelen i ulike regioner.

I Rogaland yter staten ved Kultur- og likestillingsdepartementet tilskudd til fem regionale museer. Statlig andel i de samlede offentlige tilskuddene basert på revidert regnskap for 2022 er som følger: Haugalandmuseet 33 %, Dalane Folkemuseum 35 %, Museum Stavanger 37 %, Jærmuseet 47 % og Ryfylkemuseet 51 %. Det vil imidlertid også kunne være relevant å sammenlikne hvor stort publikum de respektive museene når ut til. Ved å dividere foreslått statlig driftstilskudd for 2024 med siste rapporterte årsbesøk (2022) framgår det at Dalane Folkemuseum mottar kr 98 per besøkende, Jærmuseet kr 109, Museum Stavanger kr 136, Haugalandsmuseet kr 281 og Ryfylkemuseet kr 501.

Med fratrekk av museene der staten ved Kultur- og likestillingsdepartementet bidrar med 100 % i de samlede offentlige tilskuddene, bl.a. Nasjonalmuseet, Norsk Folkemuseum, Preus museum m.m., ligger statens gjennomsnittlige andel for museer på ca. 53 % basert på revidert regnskap for 2022.

Enkelte museer i andre regioner ligger også en del lavere på statlig tilskuddsandel enn landsgjennomsnittet. Dette gjelder eksempelvis Museum Vest (36 %) og KODE (37 %) i Vestland. Statlig tilskuddsandel for flere andre museer har et spenn mellom 40-50 %, dvs. under landsgjennomsnittet.

Jeg er kjent med at Haugalandmuseet har søkt Kultur- og likestillingsdepartementet om til sammen 2,5 mill. kroner i økt driftstilskudd knyttet til tre satsinger i 2025. Det fins gode faglige grunner til å styrke flere museer i landet, også Haugalandmuseet. Dette er imidlertid et budsjettspørsmål som må håndteres på vanlig måte i forbindelse med departementets ordinære budsjettarbeid.

SPØRSMÅL NR. 550

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 4. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva mener statsråden om EuroCOPs oppfordring til EU om å adressere det økende problemet med vold mot politiet, og hva vil statsråden foreta seg for å adressere problemet om vold mot politiet i Norge?

BEGRUNNELSE:

The European Confederation of Police (EuroCOP) er en paraplyorganisasjon for politifagforeninger i EU. Organisasjonen har i pressemelding av 20. november d.å. oppfordret EU til å adressere det økende problemet med vold mot politiet. Første avsnitt i pressemeldingen lyder:

«In Europe we are experiencing an increasing epidemic of violence against the police. This includes verbal abuse, hate crimes and most commonly physical violence against police officers and police staff as well as more often hybrid threats. Unfortunately, so far this trend has not received appropriate attention from EU decision makers. This is why, at its Autumn Committee Meeting in Torremolinos (Spain), EuroCOP launched its Position Paper on the matter, in which it is calling for a common EU response, including collection of data.»

Spørsmålsstiller ønsker å vite hva statsråden mener om at EuroCOP nå ser seg nødt til å komme med en slik oppfordring til EU-landene. Videre bes det om en tilbakemelding på hva statsråden vil foreta seg for å adressere dette problemet i Norge.

Svar:

Vold og trusler mot politiet er uakseptabelt. Dessverre er dette et økende samfunnsproblem både i Norge og ellers i Europa. Statistikken fra politiets straffesaksregister viser en økning i anmeldte lovbrudd som gjelder vold og trusler mot politiet her i landet de siste 10 årene – fra 1156 anmeldte lovbrudd i 2012 til 1665 i 2022. På lik linje med The European Confederation of Police (EuroCOP) ser jeg alvorlig på situasjonen. Vold og trusler mot offentlige an-

satte er ikke bare et angrep på enkeltindivider, men også et angrep på demokratiet. Ansatte i politiet går på jobb for å gjøre samfunnet vårt tryggere, og i dette arbeidet skal de ikke utsettes for vold og trusler.

Regjeringen har siden vi tiltrådte prioritert politiet i budsjettene. Sist nå i nysalderingen for 2023-budsjettet der det er foreslått 734 millioner kroner til politiet, jf. Prop. 19 S (2023–2024). Disse midlene vil bidra til å styrke tryggheten over hele landet.

I februar i år satte regjeringen ned et utvalg som skal se nærmere på behovet og mulighetene for å skjerme identiteten til de ansatte i politiet og kriminalomsorgen. Utvalget skal etter planen levere sin rapport i februar 2024, og jeg ser frem til utvalgets konklusjoner og forslag.

Jeg er også kjent med at politiet jobber aktivt med temaet vold og trusler. I 2021 besluttet Politidirektoratet å starte et større arbeid knyttet til denne problematikken. Vold og trusler ble tatt inn i etatens HMS-handlingsplan, og arbeidet på feltet skjer i samarbeid med fagorganisasjonene og vernetjenesten. Arbeidet pågår og vil fortsette i 2024. Som del av arbeidet er det også etablert et samarbeid med andre nordiske land der kunnskap, god praksis og utfordringer kan deles.

SPØRSMÅL NR. 551

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 5. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram ein grundig gjennomgang og dokumentasjon av praksis i dag, gjeldande lovverket og handlingsrommet for dei ulike aktørane, og kva regjeringa har tenkt å gjere med denne utfordringa?

GRUNNGJEVING:

Det har denne vinteren vore stort fokus på utanlandske vogntog som står bom fast på norske vintervegar, og vert ikkje berga eller fjerna.

Ein ting er at det har mangla bergingsbilar og beredskap ikring dette, eit heilt anna problem er at utanlandske vogntog står rundt omkring i landet på fjellovergangar osv., køyrt fast, utfor vegen men blir ikkje fjerna. Desse vogntoga utgjør trafikklfare og problem for andre vogntog og trafikken generelt, samt skapar fleire farlege situasjonar. I tillegg medfører dette utfordringar for brøytemann-

skapet. Ellers er det sjølvsagt også eit sosialt problem for sjåføren, som sikkert slett ikkje har det lett.

Eit problem er tydelegvis at ingen vil ta ansvaret for å betale for slik bilberging, politiet tar ikkje ansvar, vegigar på riksvveg dvs. staten tar ikkje ansvar, likeså fylka på fylkesveg. Ansvaret ligg til sjåfør og transportselskap, men dette hjelper lite når desse manglar midlar osv. for å betale for seg for bilberging kan det sjå ut til.

Svar:

Det er viktig at folk tar omsyn til ver- og føre når dei skal ut på vegane vinterstid. For å sikre framkommelege og trygge vegar, må både trafikantane og styresmaktene bidra.

Trafikantane har ansvar for å sikre framkomme og tryggleik ved eigen køyreåttferd og bruk av riktig utstyr. På vinterføre har bilistane ansvar for at køyretøyet er skodd med vinterdekk. Tunge køyretøy skal ha med kjettingar

og bruke desse når det er naudsynt. Bilføraren skal og tilpasse fart og køyreåtfærd etter ver- og føretilhøve.

Det er sær viktig at dei tunge køyretøya på vegane våre, både norske og utanlandske, er godt rusta for vinterføre. Kontroll av vinterutrustning er difor prioritert av både vegvesenet og politiet gjennom vinteren. Eg viser til nærare omtale av tunge køyretøy på vinterføre i mitt svar 15. november 2023 på spørsmål 371 frå representanten Sve.

Reglane gjeld uavhengig av kor køyretøyet er registrert. Samstundes er det relativt mange tunge køyretøy som er utanlandsk og nokre av disse vil av ulike årsaker vere utsett for fastkøyning, spesielt når vi har krevjande vinterforhold langs vegane. Årsakene er ofte samansett, men både køyretøyet konstruksjon, førars erfaring med køyning på vinterveggar og manglande bruk av kjetting, er ofte sentrale element.

Statens vegvesen har gjennom mange år iverksett fleire tiltak for å betre utfordringane med både norske og utanlandske køyretøy som køyrer seg fast. Mellom anna så er krav i regelverk for vinterutrustning på køyretøya blitt skjerpa, kjettinglommer blir bygde langs vegane og det blir gjennomført informasjonskampanjar som «Trygg

trailer» som er et samarbeidsprosjekt med norske bedrifter som kjøper transporttenester.

Vidare er det utarbeida informasjonsmaterieil både på papir og på nett («Trucker's guide») som blir utdelt til utanlandske sjåførar og som inneheld tips om køyning på vinterveggar og informasjon om regelverk for vinterutrustning. Denne informasjonen finst på ulike språk.

Når køyretøy likevel køyrer seg fast utan at det har skjedd ei ulykke, så er hovudregelen at fører sjølv sørger for å bestille berging, ofte i samarbeid med eige forsikringsselskap. Under ekstreme værforhold eller når førar ikkje viser vilje eller evne til å bestille berging, må styresmaktene sørge for at køyretøyet blir fjerna. Både politiet og statens vegvesen kan fjerne køyretøy under slike forhold.

Statens vegvesen opplyser at dei arbeider for å styrke kapasiteten og gjennomføringsevne til å fjerne køyretøy ved å flytte fullmakta til å fjerne havarerte køyretøy internt i etaten.

Eg viser og til, som eg sa i mitt svar i spørjetimen 22. november på spørsmål 5 frå representanten Sve, at eg har bedt Statens vegvesen om å evaluere hendingane tidlegare i vinter. Statens vegvesen har gjennomført ein intern gjennomgang og konkludert med fleire oppfølgingspunkt.

SPØRSMÅL NR. 552

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 29. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden tydelig avklare at det ikke blir aktuelt med en ekspropriasjon av Finnmarkseiendommens grunn for å bygge vindkraft?

BEGRUNNELSE:

Finnmarkseiendommen har sagt nei til å forhandle om en grunneieravtale med selskapet Grenselandet DA om Davvi Vindkraftverk i Finnmark. I den anledning ønskes det en tydelig avklaring fra regjeringen allerede nå om at det ikke er aktuelt for regjeringen å gjennomføre, eller tillate at kommunen gjennomfører, en ekspropriasjon for å la det bygges vindkraft mot Finnmarkseiendommens vilje.

Svar:

Olje- og energidepartementet har ingen slike saker til behandling per dags dato. Det er Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som er førsteinstans i behandlingen av søknader om vindkraftproduksjon, herunder eventuelle søknader om samtykke til ekspropriasjon.

Jeg kan ikke konkludere på forhånd om utfallet av søknader som ikke foreligger hos departementet. Hver enkelt sak skal sikres en forsvarlig saksbehandling, og eventuelle problemstillinger vil først bli tatt stilling til i den konkrete saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 553**Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 7. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram status på slike eksisterande innfartsparkeringsanlegg her i landet, og synleggjere dette fram med kart, gjeldande fasilitetar på dei enkelte innfartsparkeringsområda, samt kapasitet, og kan samferdselsministeren også leggje fram om der er slike anlegg under bygging/planlegging?

GRUNNGJEVING:

Innfartsparkering er eit tilbud som medfører at fleire kan unngå å måtte ta med seg bilen heilt inn i dei største byane.

Vanlige folk har behov for bilen i sitt daglige liv, og må sjølvsagt kunne køyre barn i barnehage og på skule samt andre gjeremål i starten av ein hektisk kvardag.

Eit godt utbygd tilbud for innfartsparkering i kombinasjon med eit like godt utbygd kollektivtilbud derifrå til bysentrum, er sjølvsagt viktig. Eit slikt innfartsparkeringsområde må ha nødvendige fasilitetar slik som overbygg, varmerom, toalett osv., slik at det reelt er mulig å kunne vente på kollektivtilbud på ein skikkeleg måte.

Svar:

Jeg viser til at den overordnede målsettingen i transportpolitikken er å bidra til at veksten i persontransport i byområdene tas med kollektivtransport, sykkel og gange. For at kollektivtransport skal være konkurransedyktig og attraktiv, er det viktig å ta hensyn til hele reisekjeden, inkludert reisen til og fra stasjonen og holdeplassen. Inn-

fartsparkering legger i så måte til rette for at reisende kan kjøre bil til en stasjon eller holdeplass, for deretter å benytte kollektivtransport frem mot det endelige målet for reisen. Det gjelder både for arbeids- og fritidsreisende.

Siste oversikt over antall innfartsparkeringsplasser er fra 2021, og viser et samlet antall plasser på om lag 29 000, fordelt på ca. 20 000 ved jernbanestasjoner og ca. 9 000 langs veien. For en mer detaljert oversikt se vedlegg 1 som viser fordelingen av innfartsparkeringsplasser på byvekstområder, og for jernbanens del, også med oversikt over lademuligheter, handikaplasser og sykkelparkering. På veisiden er det i hovedsak snakk om enkle anlegg med oppstillingsplasser for personbil.

Parkeringsplassene i tilknytning til jernbanen er fordelt på 273 (av 335) jernbanestasjoner, mange med fasiliteter som venterom, toaletter, leskur og enkelte steder servering. I tillegg har enkelte kommuner tilrettelagt for innfartsparkering ved stasjoner. Målet er å tilby tilstrekkelig innfartsparkering for å øke mobiliteten og gi flere muligheten til å reise med tog, samt å bygge oppunder knutepunktutviklingen.

For alle reisende samt interesserte som ønsker en oppdatert oversikt over parkeringsmuligheter på togstasjonene, anbefaler jeg å besøke nettsiden [Parkering | Bane NOR](#) på Bane NORs hjemmesider. Her er en oversikt over pendlerparkering, dagparkering, sykkelhotell samt oversikt over tilbud og fasiliteter som muligheten for gratis parkering, venterom, WC, foruten priser, parkeringsregler og lenke til en egen parkeringsapp for Bane NORs parkeringsplasser.

SPØRSMÅL NR. 554**Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 6. desember 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Regjeringa har nyleg bestemt at den nye etaten for eksportkontroll skal lokaliseras til Oslo-regionen (Fornebu, 35 minuttspasertur frå Oslo sentrum).

Kan kommunal- og distriktsministeren gjere greie for kvifor Bergen vart valt vekk som lokaliseringalternativ, og korleis denne avgjerda heng saman med regjeringa

sine retningslinjer om at nye statlege arbeidsplassar som hovudregel skal plasserast utanfor hovudstadsområdet?

Svar:

Regjeringa meiner at statlege arbeidsplassar bør vere spreidde geografisk og kome heile landet til gode. I tråd med retningslinjene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon, er det det einskilte fagdepartement sitt ansvar at retningslinjene blir følgde i lokaliseringssaker. Fagdepartementa er og ansvarlege

for å gjere det endelege vedtaket om lokalisering. Forslag om å etablere eller flytte statlege verksemder til Oslo, sentrale kommunar i Oslo-området eller andre av dei største byane skal alltid leggjast fram for regjeringa, med fagdepartementet si anbefaling og tilråding. I denne saka er det Utanriksdepartementet som har vurdert lokaliseringa av den nye etaten for arbeidet med eksportkontroll og sanksjonar. Kommunal- og distriktsdepartementet si rolle i slike saker er å rettleie fagdepartementa i tråd med retningslinjene.

SPØRSMÅL NR. 555

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 4. desember 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil regjeringa følge opp Stortingets vedtak og regjeringens egne løfter om forbedringer i pasientreiseordningen?

BEGRUNNELSE:

Stortinget fattet i april 2018 og i februar 2021 vedtak der Stortinget ba regjeringa fremme en sak for Stortinget om forbedringer i regelverket for pasientreiser og i helseforetakenes organisering av pasientreisetilbudet. Pasientfokus har i januar, juni og august i år etterspurt forbedringer i praksis og regelverk for pasientreiser. Statsråden uttrykker blant annet i Dokument nr. 15:1048 (2022–2023) og i Dokument nr. 15:2519 (2022–2023) at hun er enig i at det er behov for forbedringer i pasientreiseordningen. Ifølge Hurdalsplattformen vil regjeringa forenkle og forbedre pasientreiseordningen. Statsråden har informert om at departementet arbeider med et høringsnotat med forslag til endringer i pasientreiseforskriften.

Ifølge debattinnlegget "Pasientreisehelvetet i Finnmark" nylig publisert i Finnmarksposten, beskrives igjen det som omtales som Pasientreisereisens nådeløse håndtering av regelverket og behovet for forbedringer i pasientreisereguleringen. Det beskrives at Pasientreiser nekter å forholde seg til værmeldinger og ikke kan flytte på reiser som allerede er bestilt. Det kreves at alvorlig syke og eldre skal reise på rimeligst måte på tross av svært store belastninger. Det beskrives henvisninger til regelverket om at dette ikke tillater reiser med fly, fordi det finnes buss, og denne skal brukes selv om det betyr et til to døgn på reise. Det

beskrives et behov for særlige ordninger for pasientreiser i Finnmark, tilpasset geografiske og klimatiske forhold i Finnmark.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar i denne saken datert 27. januar 2023 og 21. juni 2023. Departementet har arbeidet med et høringsnotat med forslag til endringer i pasientreiseforskriften og jeg tar sikte på å sende dette på offentlig høring om kort tid. Når forslagene har vært på offentlig høring og departementet har tatt endelig stilling til forslagene, vil regjeringa komme tilbake til Stortinget med en nærmere omtale av forskriftsendringene.

SPØRSMÅL NR. 556**Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 8. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I jernbanesektorens svar på prioriteringsoppdraget til NTP kommer det fram at to regionekspresstog i timen i grunnrute på ytre InterCity Vestfoldbanen ikke er inkludert.

Hva menes med at «Løsningen som er vurdert for frekvensøkning på Vestfoldbanen sør for Tønsberg i effektpakken To tog i timen Oslo-Skien, er basert på en ruteplan som kan være lite robust», og hva er kostanden ved å inkludere to tog i timen i henholdsvis første og andre periode?

Svar:

For å få til effektpakken To regionekspresstog i timen i grunnrute mellom Oslo og Skien har det vært forutsatt at det blant annet må bygges 11 kilometer dobbeltspor mellom Stokke og Sandefjord. Tiltaket er kostbart, og siste kostnadsprognose for effektpakken med dette tiltaket er 12,3 mrd. 2023-kr. Dette lå til grunn for de samfunnsøkonomiske analysene som ble utarbeidet til Jernbanedirektoratet og Bane NORs forslag til prioriteringer den 31. mars 2023. Beregningene viste en negativ netto nytte per budsjettkrone (NNB) på -0,96. Effektpakken var ikke en del av forslaget fra Jernbanedirektoratet og Bane NOR til prioritert portefølje i mars, grunnet lav lønnsomhet og høye kostnader.

Etter dette har direktoratet og Bane NOR arbeidet videre med å optimalisere effektpakken ved å se om det er mulig å finne billigere måter å oppnå to ekspresstogav-

ganger på. Ved å bygge tre kryssingsspor i stedet for fullt dobbeltspor, vil det bli mulig med to regionekspresstog i timen mellom Oslo og Skien, men med en lengre reisetid enn med det opprinnelige infrastrukturtiltaket. En løsning med kryssingsspor er imidlertid mer sårbar enn en løsning med dobbeltspor siden det er færre steder togene da kan møtes. Jernbanedirektoratet og Bane NOR anbefaler derfor at det gjøres flere og grundigere vurderinger av robusthet før en slik nedskalert løsning forfølges videre.

Hvis det optimaliserte infrastrukturkonseptet, dvs. den billigere løsningen, legges til grunn så må trafikkavviklingen legges opp slik at togene krysser hverandre nettopp ved kryssingssporene. Ved feil og avvik vil ringvirkninger (at forsinkelsene forplanter seg i øvrig togtrafikk) og følgeforsinkelser (at forsinkelsene påvirker trafikken i lengre tid) potensielt være større med en slik nedskalert løsning. I tillegg er en plan som er avhengig av at tog krysser på noen få steder i systemet, mindre fleksibel enn der det er fullt dobbeltspor. Det betyr at fremtidige endringer og forbedringer i øvrig togtrafikk på og i tilknytning til Vestfoldbanen kan bli begrenset av en slik løsning. Dette er hva som menes med at ruteplanen «kan være lite robust», som Stortingsrepresentanten spør om.

Kostnadsprognosen for effektpakken der tre kryssingsspor erstatter full dobbeltsporutbygging er om lag 5 mrd. 2024-kr. Også med denne løsningen er effektpakken beregnet å ha en negativ netto nytte per budsjettkrone (NNB) på -0,37. Det er ikke laget en periodisering som beskriver hvordan disse kostnadene ville fordelt seg årlig (i første og/eller andre periode).

SPØRSMÅL NR. 557**Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 5. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I jernbanesektorens svar på prioriteringsoppdraget til NTP kommer det fram at dobbeltspor mellom Hokksund og Drammen ikke er prioritert.

Hva er kostnaden ved å inkludere dette i henholdsvis første og andre periode?

Svar:

Det er riktig at fagetatene i svar på prioriteringsoppdraget til NTP ikke har foreslått å prioritere dobbeltspor mellom Hokksund og Drammen. Dette er begrunnet med svak samfunnsøkonomisk lønnsomhet basert på kostnadsestimatene fra arbeidet med kommunedelplanen. Dobbeltspor mellom Hokksund og Drammen er en forutsetning for å kunne øke frekvensen fra ett til to tog i timen Oslo-Hokksund. I grunnlagsarbeidet til NTP 2025-2036

har ikke Jernbanedirektoratet og Bane NOR laget egne, oppdaterte kostnadsestimater for dette. De nyeste kostnadsestimatene er fra arbeidet med kommunedelplanen, som ble ferdigstilt i 2020. I kommunedelplanarbeidet er flere alternative traseer vurdert. Kostnadsestimatene spenner fra 6 til 8,4 mrd.kr avhengig av hvilken løsning som legges til grunn. Det er ikke laget noen periodisering av disse kostnadene som kan svare ut hvordan det kunne blitt fordelt mellom første og andre periode.

SPØRSMÅL NR. 558

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 8. desember 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Rapporten som Statens vegvesen har mottatt fra Norconsult om hva som må til for å sikre nullvekstmålet i Oslo-området, omtaler blant annet veiprising.

Hva er status for arbeidet med veiprising i regjering og når kan vi forvente at dette arbeidet ferdigstilles?

BEGRUNNELSE:

På mandag ble rapporten, som er laget av Norconsult på oppdrag fra Statens vegvesen, som innspill til Oslopakke 3-forhandlingene, omtalt i flere medier. Denne sier at det må innføres nye tiltak for at ikke veksten i biltrafikken skal øke med 17 prosent fram mot 2040. En økning i biltrafikken er i strid med nullvekstmålet for biltrafikk i storbyområdene, som er vedtatt av Stortinget. Trafikkveksten skal ifølge nullvekstmålet tas av kollektiv, sykkel og gange.

Rapporten skisserer flere tiltak for bilrestriksjoner, blant annet veiprising. I tillegg til positive tiltak som bedre kollektivtransport og økt satsning på mikromobilitet.

Svar:

Solberg-regjeringen ga Skatteetaten og Statens vegvesen i oppdrag å utrede et nytt system for fastsetting og innkreving av veibruksavgift og bompenger, se omtale Prop. 1 LS (2021-2022) Skatter, avgifter og toll 2022, punkt 9.5.7. Utredningen gjennomføres på oppdrag fra Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet. Konseptvalgutredningen ble ferdigstilt i september 2023, etter å ha vært på offentlig høring.

I konseptvalgutredningen er det presentert ulike konsepter for et fremtidig system for veibruksavgift og bompenger. De tre hovedkonseptene som utredningen skisserer, er i) å ilegge elbiler en enkel veibruksavgift på bakgrunn av kjørte kilometer, ii) å ilegge alle kjøretøy en veibruksavgift med differensiert sats avhengig av om man kjører i byen (høyere sats) eller på landet (lavere sats), iii) en posisjonsbasert veibruksavgift som varierer på bakgrunn av tid og sted for kjøringen. Konsept tre gir også mulighet for en omlegging av bompengesystemet fra innkreving ved passering av bestemte bompengesnitt til innkreving knyttet til faktisk utkjørt distanse. Et fjerde konsept som utredningen foreslår, er en kombinasjon av de to første konseptene. Denne løsningen innebærer en trinnvis innfasing av en ny avgift, hvor man i første trinn ilegger nullutslippskjøretøy en flat kilometerbasert avgift. Andre trinn innebærer å innføre en veibruksavgift som skiller mellom kjøring i byen og på landet for tunge kjøretøy. Konsept fire innebærer også muligheten for å på sikt innføre posisjonsbasert veibruksavgift, som i konsept tre.

En eventuelt ny veibruksavgift ligger flere år frem i tid og vil uansett ikke kunne innføres i denne stortingsperioden. Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet vurderer videre oppfølging av utredningen.

SPØRSMÅL NR. 559**Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 11. desember 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det i forsikringsordningen for skoleelever bør legges til grunn til samme strenge aktsomhetsnorm som for voksne, og at det bør vurderes innføring av yrkesskadeforsikring for skoleelever (slik at barn som blir uføre etter skader i skoleundervisning er sikret inntektstapserstatning)?

BEGRUNNELSE:

Kommuner og fylkeskommuner, som skoleeier, har et lovpålagt ansvar for å tegne ulykkesforsikring for elevene. Problemet er at det er flere tilfeller hvor skoleelever har blitt nektet erstatning fra ulykkesforsikringen som kommunene er pålagt å tegne, etter å ha blitt alvorlig og varig skadet i pålagt skoleaktivitet.

I dagens forsikringsordning for skoleelever ser det ut til at man legger en streng tolkning av ulykkesbegrepet til grunn, der skolebarn tilegnes samme strenge aktsomhetsnorm som voksne. Dette har Personskadeforbundet påpekt at ikke er rimelig. Foreldre skal være sikre på at barna er trygge når barna er skolen på skolen, også når de deltar på skoleaktiviteter.

Jeg viser til skriftlig spørsmål nr. 15:93 (2023-2024), hvor statsråden mente at forskriften er tilstrekkelig presis på at også skoleturer skal omfattes av forsikringen, og viste til forskriftens § 8-4 første ledd bokstav d om at forsikringen skal gi eleven dekning for ulykkeskade som har hendt

«under transport, skoleturar, idrettsdagar, leirskolar og liknande som skolen er ansvarleg for».

Hun viste også til at Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å utforme forskrift til ny opplæringslov, herunder forskriftsregler om ulykkesforsikring, og sende dette på høring.

Spørsmålsstiller viste i bakgrunnen til det spørsmålet til en konkret sak hvor en skoleelev først ikke fikk erstatning etter en skiskade eleven fikk på en skoletur. Personskadeforbundet har orientert meg om at KLP og Fremtind besluttet å utbetale erstatning etter at det på senere tid har blitt gjort justeringer i forsikringsvilkårene, men at de syntes å opprettholde samme strenge tolkning av ulykkesbegrepet som tidligere har vært omdiskutert, slik at ser ut å mene at skolebarn skal tilegnes samme strenge aktsomhetsnorm som voksne. Dette mener Personskadeforbundet ikke er rimelig. De mener også at innføring av yrkesskadeforsikring for skoleelever på nytt bør vurderes, slik

at barn som blir uføre etter skader i skoleundervisning er sikret inntektstapserstatning.

Svar:

Kravet om ulykkesforsikring sikrer at den enkelte som er i opplæring, ikke selv bærer risikoen for ulykker som oppstår under aktiviteter som skjer i skoleregi. Ny opplæringslov viderefører kommunens og fylkeskommunens plikt til å tegne ulykkesforsikring for elevene, jf. § 28-8. I tillegg utvides plikten til å omfatte personer som deltar i forberedende og videregående opplæring for voksne.

Hva som vil utgjøre en ulykke som faller inn under ulykkesforsikringen, er nærmere regulert i forskriften til opplæringsloven. Som redegjort for i svaret til skriftlig spørsmål nr. 93 (2023-2024), følger det av forskriftens § 8-4 første ledd bokstav d at forsikringen skal gi eleven dekning for ulykkeskade som har hendt «under transport, skoleturar, idrettsdagar, leirskolar og liknande som skolen er ansvarleg for». Utdanningsdirektoratets rundskriv Udir-7-2008 fastslår at med «ulykkeskade» menes skade på legemet forårsaket av en plutselig eller uventet ytre begivenhet som inntreffer i forsikringstiden. De ulike kravene som stilles til forsikringen er nærmere redegjort for i rundskrivet.

Stortingsrepresentant Gulati spør om det i forsikringsordningen for skoleelever bør legges til grunn til samme strenge aktsomhetsnorm som for voksne. Det finnes flere eksempler i erstatnings- og forsikringslovgivningen på at barnets alder skal tas i betraktning ved vurderinger av barnets aktsomhet, jf. f.eks. forsikringsavtaleloven § 13-9 tredje ledd, som omhandler reduksjon i forsikringsutbetaling som følge av skadelidtes medvirkning til skaden. Ulykkesforsikringen som skoleeier er pålagt å tegne, vil være underlagt forsikringsavtaleloven.

Skadelidte som ikke får erstatning etter forsikringsordningen, vil kunne bringe saken inn for Finansklagenemnda eller de alminnelige domstolene, som kan ta standpunkt til tvister i konkrete saker.

Stortingsrepresentant Gulati spør også om jeg er enig i at det bør vurderes innføring av yrkesskadeforsikring for skoleelever, slik at barn som blir uføre etter skader i skoleundervisning er sikret inntektstapserstatning.

Den obligatoriske ulykkesforsikringsordningen i opplæringsloven ble innført for å supplere eksisterende ordninger i folketrygdloven, jf. § 13-10 om yrkesskadedekning for elever. Yrkesskadeforsikringsloven gjelder arbeidstakere og vil i utgangspunktet ikke omfatte elever,

med unntak for enkelte tilfeller der de er utplassert i arbeidslivet e.l.

Dagens regler om hvilken dekning ulykkesforsikringen skal gi, er foreslått videreført i forskriften til ny opplæringslov (§ 18-2). Forslaget til forskrift er for tiden på høring med høringsfrist 18. februar 2024, se Utdannings-

direktoratets hjemmesider. Kunnskapsdepartementet vil sammen med Utdanningsdirektoratet gjennomgå og vurdere alle høringsinnspill til forslaget til forskrift, også eventuelle forslag knyttet til endringer av ulykkesforsikringsbestemmelsene.

SPØRSMÅL NR. 560

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 4. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Det er nå hele 7 år siden prøveprosjektet med lyd og bilde ble startet, men på alle disse årene har det ikke skjedd mye. Det virker ikke som om regjeringen bryr seg om å følge opp kravet i loven om "lyd og bilde".

Basert på dette ønsker jeg å stille spørsmål om hvor mange rettsdager, advokatsalær, tolkeutgifter og andre unødvendige ekstrautgifter påtalemyndighetene ville vært spart for, dersom regjeringen hadde sørget for å følge hovedregelen i loven om «Lyd og bilde», fremfor slik som nå hvor unntaket praktiseres som hovedregel?

BEGRUNNELSE:

For snart 20 år siden, helt tilbake til 2005 ble det på Stortinget vedtatt at det skulle innføres lyd og bilde i domstolene og i Fylkesnemndene.

Siden 2016 har det vært prøveprosjekt med såkalt «lyd og bilde» i rettsakene. Lyd og bilde vil bidra til økt rettsikkerhet og reduserte kostander. Det er ingen tvil om at aktørene i domstolene som Dommere, sakkyndige, advokater bruker mye tid på forberedelser både ved hovedsaker og ankesaker. Om de hadde hatt tilgang til opptakene fra for eksempel Tingretten, så ville det vært betydelig ressursbesparende ved anke til Lagmannsretten. Det er heller ingen tvil om at rettsikkerheten styrkes ved lyd og bilde. Det kan ta lang tid, opptil flere år, før ankesaker kommer til behandling. Det er naturlig at hukommelsen svekkes og at man rett og slett kan glemme viktige detaljer og forhold ved saken

Det er et alvorlig rettsikkerhetsproblem at domstolene ikke tar opptak av forhandlingene slik de skal gjøre etter loven. FrP bidro bla til å få det inn i straffeprosessloven § 23 i 2018. Etter at FrP gikk ut av regjering har det vært liten vilje fra både Solberg og Støre regjeringene til å

bevilge det som skal til for å sikre lyd og bilde i alle norske rettsaler.

Dermed er det nesten fritt fram å endre på forklaring. Muligheten til å føre bevis for endring i forklaringer, er nesten ikke til stede. Og når loven bestemmer at saken skal behandles helt på nytt, ender man opp med uheldige resultater. Norge bruker helt unødvendig enorme ressurser i ankeinstansen sammenlignet med f.eks. Sverige eller Danmark.

Svar:

Hovedregelen i straffesaker og sivile saker er at det skal foretas opptak av parts- og vitneforklaringer under hoved- og ankeforhandlinger, jf. straffeprosessloven § 23 første ledd og tvisteloven § 13-7 første ledd. Det er imidlertid gjort unntak fra opptaksplikten blant annet når retten ikke har nødvendig utstyr tilgjengelig for opptak, jf. straffeprosessloven § 23 annet ledd bokstav a og tvisteloven § 13-7 annet ledd bokstav b. Det er lagt til grunn at det ikke er tilstrekkelig at retten teknisk sett kan foreta opptak gjennom opptaksfunksjonen for eksempel i en PC eller gjennom en videomøteløsning, så lenge det ikke finnes tilgjengelige løsninger for etterbruk, arkivering og lagring av slike opptak. I de fleste rettssaler er det ikke tilgjengelig opptaksutstyr, og dette skyldes blant annet behov for ytterligere utredning.

Proveprosjektet Opptak i retten ble etablert i april 2018 som en videreføring av et tidligere arbeid med å kartlegge og prøve ut løsninger for opptak i retten. Proveprosjektet ble utført i nåværende Nord-Troms og Senja tingrett og nåværende Sør-Rogaland tingrett. Som en del av prøveprosjektet ble opptak fra tingrettene benyttet i ankeforhandlinger i lagmannsrettene Hålogaland og Gulathing. Hovedformålet med prosjektet var å skaffe til veie et kvalifisert beslutningsgrunnlag for praktisk innføring

av opptak i retten i alle domstoler, og å høste erfaring med gjenbruk av opptakene. Erfaringsrapporten fra prøveprosjektet ble endelig oversendt til Justis- og beredskapsdepartementet 3. juli 2023. Erfaringsrapporten konkluderer med at før opptak kan innføres som alminnelig ordning, er det behov for videre arbeid både med utvikling av teknisk løsning og av regelverket. De tekniske løsningene i utprøvingen vurderes ikke å være hensiktsmessige å gå videre med. Derfor må en ny teknisk løsning utvikles og prøves ut. Rapporten viser også at det fortsatt gjenstår regelverksspørsmål knyttet til lagring, innsyn og deling av opptak.

Domstolene har derfor satt i gang et nytt prøveprosjekt, i form av et samarbeid mellom Domstoladministrasjonen, Oslo tingrett, Borgarting lagmannsrett, Nord-Troms og Senja tingrett og Hålogaland lagmannsrett.

Målene for prosjektet er:

- Å prøve ut en antatt fremtidsrettet teknisk løsning for opptak av lyd og bilde fra rettsmøter samt strømming, lagring/arkivering, deling og gjenbruk av opptakene. Løsningen må være egnet til å bli innført i alle domstol-

er og være brukervennlig for dommere, ansatte i domstolene og aktørene.

- Å vurdere behovet for og eventuelt fremme forslag til regelverksendringer som er nødvendig for å gjennomføre det som fremgår av kulepunktet over. Departementet har på denne bakgrunn ikke forutsetninger for å vurdere hva konsekvensene ville ha vært dersom det hadde blitt tatt opptak i flere saker.

Regjeringen har foreslått å bevilge 15 mill. kroner for å legge til rette for lyd- og bildeopptak i domstolene i statsbudsjettet for 2024, jf. Prop. 1 S (2023–2024). I løpet av 2025 skal alle domstoler ha minimum ett rettssted i hver rettskrets med utstyr som gjør det mulig å ta opptak. Tiltaket vil bidra til å øke rettssikkerheten ved at det blir enklere å etterprøve forklaringer gitt i tingretten. Regjeringen har i tillegg foreslått 25 mill. kroner til å erstatte utdatert teknisk utstyr i domstolene i ny saldering av statsbudsjettet for 2023, jf. Prop. 19 S (2023–2024).

Jeg ser frem til å motta resultatene fra det pågående prøveprosjektet.

SPØRSMÅL NR. 561

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 6. desember 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kva kriterium vart brukt i vurderinga av lokalisering for den nye etaten for eksportkontroll, og korleis vart dei ulike kandidatane vurdert etter desse kriteria?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har nyleg bestemt at den nye etaten for eksportkontroll skal lokaliserast til Oslo-regionen (Fornebu), og ikkje i Sandefjord eller Bergen som vart vurdert som alternativ. Det ville vore nyttig om det vart gjort greie for kommunal- og distriktsdepartementet si rolle i denne prosessen, kva kriterium om vart brukt i vurderinga og korleis dei ulike lokaliseringane som var på bordet vart vurdert.

Svar:

Regjeringa meiner at statlege arbeidsplassar bør vere spreidde geografisk og kome heile landet til gode. Det er, i tråd med [retningslinjene for lokalisering av statlege ar-](#)

[beidsplassar og statleg tenesteproduksjon](#), det einskilde fagdepartement som har ansvar for at retningslinjene blir følgde i lokaliseringssaker. Dersom fagdepartementet foreslår å etablere eller flytte statlege verksemder til Oslo, sentrale kommunar i Oslo-området eller andre av dei største byane, som i denne saka, skal fagdepartementet si vurdering og tilråding leggast fram for regjeringa. Det er Utanriksdepartementet som har vurdert lokaliseringa av den nye etaten for arbeidet med eksportkontroll og sanksjonar. Kommunal- og distriktsdepartementet si rolle i slike saker er å rettleie fagdepartementa i tråd med [retningslinjene](#).

Kvar einskild sak skal vurderast for seg, og det skal vurderast tre ulike lokaliseringalternativ, der omsynet til lokaliseringspolitiske og sektorpolitiske mål blir sett i samanheng. Kravet i retningslinjene er også at eitt alternativ i sentralitet 3–6 skal bli vurdert.

I tillegg legg retningslinjene mellom anna vekt på at følgjande omsyn skal vurderast:

- vilkår for lokalisering (som krav til nærleik til tenesta, kompetansekrav til dei som skal utføre arbeidsop-

- pgåvene og krav til infrastruktur, nærleik til andre typar fagmiljø, offentlege styresmakter m.m.)
- vurdering av lokaliseringspolitiske omsyn
- kostnadseffektivitet og effektiv oppgåveløysing

- konsekvensane for arbeidsmarknadar og eventuelle avbøtande tiltak.
- Dei ulike omsyna skal vegast mot kvarandre.

SPØRSMÅL NR. 562

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Sandra Bruflot

Besvart 8. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Dagens E16 mellom Skaret og Hønefoss er Norges farligste vei, ifølge Statens vegvesen. De siste ti årene er elleve personer drept og 35 hardt skadd på strekningen. I påvente av at det bevilges penger til Ringeriksporteføljen; ny E16 Skaret – Hønefoss og Bergensbanens forkortelse mellom Sandvika og Hønefoss som en del av Nasjonal transportplan i 2024, må det gjøres strakstiltak for å bedre sikkerheten på dagens vei.

Hvilke trafikksikkerhetstiltak vil statsråden innføre nå for å gjøre dagens E16 mellom Skaret og Hønefoss tryggere?

Svar:

Jeg vil vise til at regjeringen vil legge frem Nasjonal transportplan 2025-2036 til våren. Her vil vi blant annet komme nærmere tilbake til videre arbeid med Fellesprosjektet ny E16 Skaret – Hønefoss og Ringeriksbanen.

Det er utbyggingsselskapet Nye Veier som har fått i oppdrag å bygge ut strekningen. Statens vegvesen har an-

svaret for drift og vedlikeholdet på E16 frem til ny vei er åpnet for trafikk. I påvente av at strekningen skal bygges ut har Statens vegvesen de siste 10-15 årene gjort en del mindre tiltak for å redusere ulykkesrisikoen på strekningen.

Blant annet er det etablert midtdeler i betong på delstrekninger, det er skiftet ut eller satt opp nytt rekkverk på utsatte steder og det er gjort større og mindre utbedringer av enkelte kryss. For å få ned antall ulykker er også fartsgrensen satt ned over Steinsletta i Hole kommune. Disse tiltakene har hatt effekt på trafikksikkerheten, selv om det fortsatt er en ulykkesbelastet strekning.

Statens vegvesen vurderer at det er behov for midtdeler og firefeltsvei for å oppnå ytterligere vesentlig reduksjon av ulykkesrisikoen. Det er begrenset hvor stor effekt det er mulig å oppnå ved å gjennomføre mindre trafikksikkerhetstiltak. Det foreligger derfor ingen konkrete planer om nye trafikksikkerhetstiltak i dette området nå, men Statens vegvesen vil fortsette å arbeide for å opprettholde standard og funksjon på strekningen inntil ny E16 er på plass.

SPØRSMÅL NR. 563

Innlevert 29. november 2023 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur

Besvart 7. desember 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Hvilken konkret informasjon vil innbyggerne i de områdene som tidligere utgjorde Søgne og Songdalen kommu-

ner motta for å sørge for at de er informert om konsekvensene av de ulike resultatene av innbyggerhøringen, og hvordan og i hvilket format vil den informasjonen bli gitt?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til «Høring – forslag til forskrifter om folkeavstemninger i de områdene som tidligere utgjorde Søgne og Songdalen kommuner.»

I høringsnotatet vises det til følgende:

«Europarådets kommisjon for demokrati gjennom lovgivning (Veneziakommisjonen) har utarbeidet «Code of good practice on referendums».

Dette er et sett med retningslinjer for hvordan folkeavstemninger bør gjennomføres for å ivareta grunnleggende demokratiske normer på linje med ordinære valg.

Retningslinjene fra Veneziakommisjonen legger blant annet vekt på at spørsmålet som er oppe til folkeavstemning skal være tydelig og ikke bidra til å villede eller være ledende formulert. Det legges også vekt på at velgerne må informeres om konsekvensen av ulike resultater av folkeavstemningen. Det er videre en anbefaling i retningslinjene at velgerne skal kunne svare ja, nei eller blankt på spørsmålet som stilles i en folkeavstemning.

Kommisjonen understreker at myndighetene må gi objektiv informasjon til velgerne. Velgerne skal ha rime-

lige muligheter til å danne seg sine egne oppfatninger basert på nøytral informasjon om saken det skal stemmes over.

Svar:

Regjeringa tok initiativ til å greie ut ei deling av Kristiansand kommune i juni 2022. Saka har fått stor merksemd, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Eg reknar med at det også vil bli stor merksemd om saka i tida fram til folkerøystinga. Statsforvaltaren i Agder har utarbeidd eit kunnskapsgrunnlag om konsekvensar av eventuell deling av Kristiansand kommune til to eller tre kommunar. Dette kunnskapsgrunnlaget er tilgjengeleg på www.kunnskapsgrunnlag.no, og har vore kjent sidan januar 2023. Eg legg derfor til grunn at dei røysteføre har gode moglegheiter til å sette seg inn i konsekvensane av ei deling. Valdirektoratet har fått i oppdrag å stå for den praktiske gjennomføringa av folkeavrøystingane. Direktoratet vil sørge for at dei røysteføre får informasjon om når, kor og korleis dei kan stemme i folkeavrøystinga. Denne informasjonen vil bli gitt på nyåret, per brev.

SPØRSMÅL NR. 564

Innlevert 30. november 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 7. desember 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvilke kvaliteter er det statsministeren mener barnevernet er avhengig av private aktører for å tilby de mest utsatte barna, og hva er statsministerens syn på disse kvalitetene hos ideelle og kommersielle tilbydere?

BEGRUNNELSE:

I den muntlige spørretimen 29. november, sa statsministeren følgende:

"Vi vil ha behov for private aktører fremover. Jeg tror at hvis vi skal legge vekt på kvalitet til de mest utsatte barna, er vi avhengige av private tilbud."

I artikkelen på NRK hvor dette gjengis, vises det til barnevernstjenesten i Vestfold, som har så lav kapasitet at barn med akutte behov har sovet på de ansattes pauserom. Dette er åpenbart ikke et tegn på kvalitet.

De mest utsatte barna med de mest komplekse behovene, er også de mest innbringende for kommersielle barnevernsaktører. Samtidig er det disse som lider mest under manglende kobling mellom helsevesen og barnevern, stadige flyttinger, og den oppstykingen enkeltkjøp i barnevernssektoren fører med seg. Barne- og familieministeren har vært tydelig på at hun mener kommersielle aktører i barnevernet forsterker disse problemene, og at staten må ta mer ansvar for tilbudene selv. Det er et spørsmål om nettopp kvalitet. Samtidig er den endringen regjeringen sier at den ønsker, sterkt underfinansiert. Da blir resultatet det dere beskriver fra Vestfold, og man blir sårbar for kritikk fra høyre. Da er det særlig uheldig at statsministeren -

1. Peker på de private som en forutsetning for kvalitet
2. Her ikke skiller tydelig mellom ideelle og kommersielle, som faktisk er et parameter for kvalitet i det private barnevernet.

Jeg vil derfor be statsministeren oppklare.

Svar:

Regjeringa vil styrke dei offentlege barneverninstitusjonane slik at dei i større grad enn i dag kan ta i vare barna med dei største og mest samansette behova. I dag er vi i stor grad avhengige av private kommersielle tilbydarar for å gi barna med størst behov eit tilbod på barneverninstitusjon. At vi har så liten beredskap for barn og familiar i akutt krise, er ein situasjon vi vil bort i frå. Ingen andre sektorar har innretta seg slik.

I tillegg til at det statlege tilbodet skal styrkjast, er det eit mål for regjeringa å auke bruken av ideelle leverandørar innan barnevernet. Omstillingsarbeidet skal skje

gradvis, og omsynet til barna og kvaliteten i tilbodet må alltid komme først.

Ei vellykka omstilling krev ei tydeleg prioritering av tilbodet i statlege og ideelle barnevernsinstitusjonar, noko regjeringas forslag til statsbudsjett for det statlege barnevernet for 2024 legg til rette for. Omstillinga der vi aukar den offentlege og ideelle beredskapen i institusjonsbarnevernet er vi allereie i gang med, men den vil ta noko tid. Dei kommersielle leverandørane vil ut frå dette difor fortsatt ha ein plass i det statlege barnevernet i tida framover, slik at barna med behov skal ivaretaast på ein trygg måte.

SPØRSMÅL NR. 565

Innlevert 30. november 2023 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 7. desember 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Fungerer kontrollen med fiskeressursene i Barentshavet slik vi har forutsatt at den skal gjøre, og har vi de nødvendige ressurser materielt sett for å kunne kontrollere disse viktige havområder?

BEGRUNNELSE:

Forvaltningen av fiskeressursene i Barentshavet foretas av Norge og Russland i fellesskap, og det norsk-russiske forvaltningsregimet er bygd opp rundt elementene forskning, regulering og kontroll. Forskningen gir et grunnlag for å utarbeide reguleringsbestemmelser som skal sikre at bestandene utnyttes på en fornuftig måte, mens kontrollen med fisket skal bidra til at reguleringene etterlevs. Etersom flere av de viktigste fiskestammene i Barentshavet vandrer mellom de ulike sonene, vil en effektiv kontroll avhenge av at begge lands kontrollordninger fungerer etter hensikten.

Svar:

Gjennom fiskerisamarbeidet har Norge og Russland innført en rekke omforente kontrolltiltak med særlig fokus på kvotekontroll og ulovlig fiske. Herunder utveksler Norge og Russland månedlig informasjon om landinger, kvoteopplysninger, og fiske i hverandres økonomiske soner i Barentshavet og Norskehavet. Videre samarbeider norske og russiske fiskerimyndigheter om å kartlegge uttaket av

fiskeressurser i Barentshavet, samt å avdekke mulige overtredelser av fiskerilovgivningen.

Fiskeridirektoratet utfører årlig en strategisk risikovurdering av fiskeriene i Barentshavet i samarbeid med Kystvakten, og foretar fortløpende operative vurderinger på fartøynivå, både av norske, russiske og tredjelandts fartøy. Videre utføres det inspeksjoner av havneanløp i samsvar med nasjonale retningslinjer og den Nordøstatlantiske fiskerikommisjonens (NEAFC) regelverket om havnestatskontroll.

Per 1. november er det gjennomført 183 landinger fra russiske fiskefartøy i norske havner i 2023. Alle disse er omfattet av havnestatskontrollregimet. I denne perioden er 23 av disse landingene inspisert med hjemmel i fiskerilovgivningen. Dette er et høyere antall enn det Norge er forpliktet til gjennom internasjonale avtaler.

Når det gjelder kontrollen til havs, er Kystvakten det viktigste instrumentet vi har for å føre fiskerikontroll. Kystvakten overvåker fiske i havområder underlagt norsk fiskerijurisdiksjon, tilsvarende et samlet areal på seks ganger fastlands-Norge.

Kystvaktens evne til å gjennomføre planlagt aktivitet i 2023 har imidlertid blitt påvirket av forsinkelser i ferdigstillingen av de tre nye havgående kystvaktfartøyene i «Jan Mayen»-klassen. Utfasingen av «Nordkapp»-klassen ble gjennomført etter planen, hvilket har medført at Kystvakten i store deler av 2023 har operert med to til tre fartøy færre enn det som var planlagt. I tillegg kan nevnes at mangel på operative helikoptre har gjort at kapasitet og

evne til å gjennomføre uventede kontroller har blitt redusert.

Til tross for de ovennevnte begrensningene er det totale antall kontroller til havs ikke merkbart endret i forhold til tidligere år. Det er heller ikke noe fra erfaringene etter

de kontrollene som er gjennomført, som har avdekket at kontrollvirksomheten ikke fungerer etter hensikten, men den økte oppdragsmengden til Kystvakten totalt sett sammen med fiskeriinspeksjonene kan på sikt utfordre Kystvaktens evne til kontinuerlig tilstedeværelse.

SPØRSMÅL NR. 566

Innlevert 30. november 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 7. desember 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Baserer regjeringen sin petroleumpolitikk på at etterspørselen etter olje og gass vil være høyere enn den kan være for at verden skal nå sine klimamål?

BEGRUNNELSE:

På Equinors høstkonferanse forrige uke uttalte olje- og energiminister Terje Aasland følgende:

"While the use of coal is expected to fall quickly, the use of oil and gas is expected to remain relatively stable between 2030 and 2050 in the stated policies scenario. – Meaning: The world's energy security will depend on fossil fuels for many years to come."

IEA sitt "Stated Policies Scenario" er et scenario hvor det ikke blir vedtatt forsterket klimapolitikk. Bruken av fossil energi vil i dette scenarioet føre til 2,4 graders global oppvarming, langt unna Parisavtalens målsetting om å begrense global oppvarming til 1,5 grader.

Svar:

Regjeringen petroleumpolitikk er ikke i motstrid med at verden skal nå sine klimamål. For å nå klimamålene må verdens energiforbruk gå gradvis vekk fra fossil energi uten karbonfangst og -lagring (CCS), og over til mer fornybar energi. Etterspørselen etter olje og gass vil da falle, og det betyr at utfasingen vil skje gradvis. I overgangen skal vi støtte opp under et grønt skifte hvor det bygges på kompetansen fra olje- og gassindustrien innen nye næringsområder.

Verden vil trenge store mengder olje og gass i tiden fremover, også med en utvikling der klimamålene nås. De siste par årene har Europa og verden blitt minnet på viktigheten av energisikkerhet, det vil si tilgang til rimelig og stabil energi, for å lykkes med energiomleggingen verden

må gjennom. Den store utfordringen verden står overfor for å nå klimamålene er å utvikle lavutslippsløsninger raskt nok. På klimatoppmøtet (COP 28) har Norges hovedbudskap vært å få globale signaler om å tredoble kapasiteten for fornybar energi, doble raten av energieffektivisering innen 2030 og fase ut bruken av fossile brensler uten CCS. Vårt ansvar som land med tilgjengelige ressurser, bred kompetanse, eksisterende infrastruktur og moderne teknologi er å støtte den globale omstillingen, satse på utvikling av nye lavutslippsløsninger og redusere nasjonale utslipp, herunder produsere olje og gass med så lave utslipp som mulig.

Hovedmålet i regjeringens petroleumpolitikk er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. På denne måten vil vi bidra til å finansiere velferdssamfunnet, skape arbeidsplasser på fastlandet og bidra til å dekke Europas og verdens behov for olje og gass. Dette betyr ikke at vi forventer å produsere like mye i framtiden som i dag. Vi forventer et gradvis fall i samlet produksjonen fra norske felt utover på 2030-tallet og mot 2050. Samtidig skal utslippene i sektoren ned. Hovedvirkemidlene for å få til dette er kvoteplikt og CO₂-avgift. Selskapene står i dag overfor svært høye utslippskostnader. Disse er vesentlig høyere enn i annen kvotepliktig industri både i Norge og i andre land som deltar i EUs kvotesystem.

Regjeringens petroleumpolitikk er altså basert på å legge til rette for lønnsom produksjon – ikke knyttet til en gitt bane for verdens etterspørsel etter olje og gass.

SPØRSMÅL NR. 567**Innlevert 30. november 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 5. desember 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneim****Spørsmål:**

Av nysalderingen (prop. 28 S) fremgår det at bevilgningen på kap. 179 post 21, flyktningtiltak i Norge reduseres med 434,3 millioner. Disse flyktningutgiftene kan godkjennes som internasjonal bistand (ODA), og regjeringen har regnet dette inn i bistandsprosenten. Det fremgår ikke at midlene er omprioritert til andre poster på bistandsbudsjettet.

Hvor stor andel av BNI bruker regjeringen på internasjonal bistand etter nysalderingen, nå som en rekke poster har fått redusert bevilgningen?

Svar:

Regjeringens forslag til endringer i Prop. 28 S (2023-2024) gir et bistandsbudsjett for 2023 på 58,4 mrd. kroner. Dette utgjør 1,0 prosent av BNI-anslaget som er lagt til grunn for 2023-budsjettet. I Prop. 28 S (2023-2024) foreslås det bl.a. å øke den humanitære bistanden til Gaza med 260,5 mill. kroner og støtten til de palestinske selvstyremyndighetene foreslås økt med 100 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 568**Innlevert 30. november 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 6. desember 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er Nav pliktig til å undersøke alle tips om trygdemisbruk?

BEGRUNNELSE:

På NRK radio 28. november uttalte Arbeids- og velferdsdirektør Hans Christian Holte at de er pliktige til å undersøke alle saker der de har fått tips om trygdesvindel. For meg fremstår dette unødvendig og ressurskrevende, for eksempel i saker der Nav får gjentatte tips. Derfor lurer jeg på hvor i lov eller regelverk denne plikten stammer fra. Jeg har spurt Nav om dette, men de henviste meg til statsråden.

Svar:

NAV-loven § 4 gir Arbeids- og velferdsetaten ansvaret for gjennomføringen av arbeidsmarkeds-, trygde- og pensjonspolitikken. Dette lovpålagte ansvaret innebærer å forvalte regelverket slik at rett ytelse tildeles.

Det følger av samme bestemmelse at et av Arbeids- og velferdsetatens lovpålagte ansvarsområder er å følge opp og kontrollere tjenester, ytelser og utbetalinger. Kontroll av tildelt ytelse er derfor viktig for å forvalte ytelses-

regelverket. På denne måten sørger etaten for at de som er berettiget til ytelser, mottar riktig utbetaling, mens ytelsen blir stanset og kan kreves tilbake i tilfeller hvor de lovbestemte vilkårene for å motta ytelser ikke er oppfylt.

Arbeids- og velferdsetaten mottar årlig mange tips om mulige tilfeller av trygdesvindel. I mange tilfeller betyr det at etaten må slå opp i sine fagsystemer for å undersøke om en person mottar en ytelse fra Arbeids- og velferdsetaten. Etaten går da ikke gjennom hele saken, men bare de opplysningene som er nødvendige for å avklare dette. Tips som gjelder personer som ikke mottar en ytelse, anses som grunnløse og slettes. Hvis personen mottar en ytelse, vurderer Arbeids- og velferdsetaten om innholdet i tipset tilsier at det kan foreligge forhold som kan bety at etaten må gjøre en ny vurdering av saken.

Etaten har orientert meg om at de gjør en vurdering av hva som er nødvendig og forholdsmessig på det enkelte stadiet av saken, både før det gjøres eventuelle oppslag i fagsystemene og før det eventuelt hentes inn andre opplysninger.

SPØRSMÅL NR. 569**Innlevert 30. november 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 8. desember 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil næringsministeren gi beskjed til det norske statlege selskapet Nammo med dotterselskap om å avslutte leveransar av rakettkastarar til Israel?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har erklært at Israel har brote humanitærretten i krigføringa mot Gaza. Samtidig har det kome fram at det norske statlege selskapet Nammo sitt dotterselskap i Arizona leverte rakettkastarar til Israel i oktober. Næringsministeren slo i spørjetimen 29. november fast at han forventar at norske selskap følgjer FN's rettleiande prinsipp for ansvarleg næringsliv (UNGP). Ifølge UNGP har staten eit særleg ansvar for sikre at selskap dei eig ikkje bidreg til å bryte internasjonal humanitærrett. Ansvaret gjeld for heile verksemda, både moderselskap og dotterselskap. Det er risiko for at Nammo med sine leveransar av rakettkastarar i oktober har bidrege til Israels brot på humanitærretten.

Svar:

Eg har ved fleire høve uttrykt at eg reagerer sterkt på behandlinga av sivile palestinarar i Gaza. Krigen har ført til ufattelege lidinga på begge sider. Helt sia Hamas sitt terrorangrep mot Israel 7. oktober og den følgjande konflikten mellom Israel og militante grupper i Gaza har regjeringa prioritert store ressursar til arbeidet med den alvorlege krisa.

Regjeringa har fordømt terrorhandlingane utført av Hamas, og gjenteke Israel si rett til sjølvforsvar. Me har også fordømt blokaden av Gaza, og er tydelege på at det er uakseptabelt at kamphandlingane sett sjukehus i Gaza ut av spel. Humanitærretten sine reglar og krav om å verne sivilbefolkninga må følgjast. Det betyr at det må takast særlege omsyn for å hindra at sivile og forsvarslause blir ramma. Me fordømmer alle brot på humanitærretten, også dei me ser som følgje av israelsk krigføring. Me har sagt klart ifrå at krigen ikkje er forholdsmessig. Angrep på sjukehus og helsepersonell, sivil infrastruktur, og det å hindra tilgang til livsnødvendighetar gjennom ein full blokade er ikkje i tråd med krigen si folkerett. Det hastar med igjen å få opphald i krigen for å avgrensa dei menneskelege lidinga og for å hjelpa dei som er ramma, særleg barna.

Regjeringa gir i Meld. St. 6 (2022–2023), eigarskapsmeldinga, uttrykk for at staten er oppteken av at selskap

der han har eigendeler og som opererer i, handlar med eller har forretningssamband knyt til konfliktområde, utviser respekt for internasjonal humanitærrett og unngår å bidra til, eller støtte opp under, brot på desse reglane. I lys av den pågåande konflikten mellom Israel og Hamas er det naturleg at staten som eigar har dialog med relevante selskap i eigarporteføljen om mellom anna aktsemdsvurderingar knytte til respekt for humanitærretten. Som ein ansvarleg eigar forventar eg jf. eigarskapsmeldinga at alle selskap der staten er eigar ikkje berre følgjer gjeldande lover og reglar, men også utøver forsvarlege aktsemdsvurderingar. Det er naturleg at selskapa i ein krevjande tid er ekstra varsame.

Eksport av våpen og anna militært materiell er gjensstand for kvart enkelt land det nasjonale regelverket sitt. Forsvarsbedrifter i Noreg er pålagde å følgja lov om kontroll med eksport av strategiske varar, teneste og teknologi osv. (eksportkontrollova). Eg viser til Utanriksdepartementet, som ansvarleg myndigheit for eksportkontroll. Det er ikkje våpen produsert i Noreg som eksporterar til Israel. Nammo sin verksemd i USA er regulert av amerikansk eksportkontroll. Eg minne om at det her er snakk om eit dotterselskap som opererer på amerikansk grunn, og som leverer til amerikanske kundar innanfor det regelverket som gjeld i det landa dei opererer i.

Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) eiger halvparten av aksjane i Nammo AS. Departementet har dialog med Nammo, også sett i lys av situasjonen på Gaza, og me har forsikra oss om at dei gjer varsemdsvurderingar for å vurdere eigen verksemd, særleg i lys av menneskerettighetar i ein alvorleg konfliktsituasjon. Det er ikkje staten som skal gjere slike varsemdsvurderingar, utan selskapet sjølv.

Det statlege eigarskapet i selskap forvaltast innanfor rammene av mellom anna selskapslovgivinga og eigarskapsmeldinga. Rolledeling mellom eigarar og selskapet etter selskapslovgivinga, og som beskriva i eigarskapsmeldinga, inneberer at det er styret og leiinga som har ansvaret for drifta av selskapet. Staten som eigar skal ikkje gripa inn i selskapa si operative drift, heller ikkje dotterselskap og som opererer i andre land. Eg vil i denne samanheng også minna om kva eit nærast samla Storting har slutta seg til som grunngiving for eigarskapen til staten i Nammo. Grunngiving for eigarskapen er å halda oppa eit høgteknologisk industriselskap med hovudkontorfunksjonar i Noreg og dessutan å ha kontroll med ein strategisk forsvarsindustriell tilbydar med ein vesentleg del av verksemda i Noreg.

Til slutt vil eg gjenta mi store uro for behandlinga av sivile palestinarar i Gaza, om den uforholdsmessige bruken av militærmakt, og at det hastar med igjen å få op-

phald i kampane for å avgrensa dei menneskelege lidinga og for å hjelpa dei som er ramma.

SPØRSMÅL NR. 570

Innlevert 30. november 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 18. desember 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener ministeren at LO-lederen tar feil om de rike, at hun øker konfliktnivået og polariseringen og at hun bør ordlegge seg annerledes?

BEGRUNNELSE:

I en VG-sak 15. november sa næringsministeren at han har sett seg lei på hvordan deler av norsk venstreside snakker om næringsdrivende, at venstresiden øker konfliktnivået og polariseringen og at: «Vi kommer til å si imot når partier til venstre for oss snakker nedsettende om jobbskapere».

Da Peggy Hessen Følsvik tiltrådte som LO-leder i juni 2022 advarte hun i VG mot at landets rikeste betaler for lite i skatt, og at hun vil gjøre noe med det:

«Penger er makt, og makt skal fordeles. Den viktigste årsaken til at ulikhetene øker er at de rike blir rikere. Et mer omfordelende skattesystem er derfor avgjørende for å få ned forskjellene i Norge», sa LO-leder til VG. Og: «De rikeste står i gjeld til vanlige folk. Det er payback-time. Nå skal vi ta de rike».

I september 2022 sa LO-lederen til NRK at «Kjell Inge Røkke fyller frakkeføret med penger og rømmer landet» og utdypet: «Kjell Inge Røkke har utmerket seg som en viktig industribygger, som har vært opptatt av arbeidsplasser og fellesskap. Desto mer skuffende er det da at Røkke på sine gamle dager ser det som sin viktigste oppgave å fylle frakkeføret med mest mulig penger å rømme landet. Sveitseren Røkke har valgt å rive ned industribyggeren Røkke».

Svar:

Jeg heier på næringsdrivende som bidrar med investeringer og verdiskaping i Norge. Det er viktig for vår samlede verdiskaping at det er noen som tør å ta den risikoen det er å starte opp, investere i og drive bedrifter. Om en bedrift lykkes avhenger både av den enkelte bedriftseier,

av medarbeiderne og av de rammevilkårene vi i fellesskap har bygget opp i Norge.

Jeg mener at det er en åpenbar gjensidig avhengighet mellom privat og offentlig sektor. Konkurransen om arbeidskraft og kapital i det private bidrar i utgangspunktet til en effektiv ressursallokering. Bedrifter som er lite produktive, går over ende, og mer produktive og nytenkende bedrifter vokser. Denne dynamikken skaper vekst i økonomien og økt felles velstand. Risikoen private tar når de investerer, skjer fordi de kan påregne en avkastning dersom de lykkes. Hvis investorer forventer at avkastningen er høyere andre steder, investerer de der i stedet.

Om Norge er et attraktivt land å investere i, avhenger ikke bare av nivået på skatter og avgifter og den aktive næringspolitikken, det avhenger av de samlede rammevilkårene. Offentlig sektor bidrar med en lang rekke tjenester, som både gjør bedriftene mer produktive og sikrer at sosiale forskjeller ikke blir for store. Det offentlige utdanningssystemet skaper en produktiv og kompetent arbeidsstyrke, utjevner sosiale forskjeller og mulighetene til å lykkes i arbeidslivet. Grunnforskningen på universitetene skaper ny kunnskap som bedriftene kan videreutvikle til kommersialiserbare produkter og tjenester. Infrastruktur sikrer at produktene, innsatsfaktorene og menneskene kommer frem. Det offentlige helsesystemet gir grunnlag for lik behandling uavhengig av størrelsen på lommeboken. Det er arbeidstakere i offentlig sektor som etterser at lover og regler følges, slik at den vekstfremmende konkurransen i markedene faktisk fungerer.

Det er i høy grad denne blandingsøkonomien som gjør at vi har det samfunn vi har i dag, og det er det vi legger til grunn når vi innretter næringspolitikken. Jeg mener alle bør tenke over hvordan man ordlegger seg i debatten og har øynene på ballen.

SPØRSMÅL NR. 571**Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 8. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden det i lys av den nylig avsagte Høyesterettsdom HR-2023-2193-A, er nødvendig å foreta en vurdering av grensedragningen mellom straffeloven § 291 og straffeloven § 297 ved lovarbeidet som følger opp Straffelovrådets utredning om seksuallovbrudd i NOU 2022: 21?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Straffelovrådets forslag til revisjon av straffelovens kapittel 26 om seksuallovbrudd – NOU 2022: 21 – som ble overlevert regjeringen v/ Justis- og beredskapsdepartementet den 19.12.22. Forslagene ble sendt på høring den 13.01.23 med høringsfrist den 13.04.23. Det vises videre til Høyesterettsdom HR-2023-2193-A som ble avsagt den 21.11.23. I den nevnte Høyesterettsdommen blir det foretatt en rettsavklaring av grensedragningen mellom straffelovens § 291 (voldtekt) og straffeloven § 297 (seksuell handling uten samtykke). Dommen er avsagt under dissens 3-2.

Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn en tilbakemelding på om statsråden i lys av Høyesteretts avklaring av gjeldende rett, mener det er nødvendig å vurdere grensedragningen mellom straffeloven § 291 og § 297 ved det lovarbeidet som skal gjennomføres for å følge

opp Straffelovrådets utredning i NOU 2022: 21. Det er slik spørsmålsstiller ser det naturlig å se på denne grensedragningen ved oppfølgingen av Straffelovrådets utredning. Særlig sett hen til at et av forslagene i Straffelovrådets utredning er å fjerne minstestrafen for seksuallovbrudd, jf. mitt skriftlige spørsmål nr. 387.

Svar:

Straffelovrådet har som kjent foretatt en helhetlig gjennomgang av straffeloven kapittel 26 om seksuallovbrudd i NOU 2022: 21. I utredningen har Straffelovrådet, i tråd med mandatet, også vurdert den nærmere grenseoppgangen mellom de ulike straffebudene om seksuelle krenkelseser. Utredningen har vært på høring, og er nå til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet. Relevant rettspraksis fra nyere tid vil naturligvis inngå i departementets arbeid med å vurdere hvordan utredningen skal følges opp. Det er imidlertid ikke hensiktsmessig å forskuttere det nærmere innholdet i disse vurderingene nå, før regjeringen har fremmet en proposisjon for Stortinget. Som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 387 til skriftlig besvarelse fra samme representant, vil regjeringen fremme en proposisjon så snart som mulig, etter at høringsinnspillene er grundig gjennomgått og vurdert.

SPØRSMÅL NR. 572**Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 11. desember 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Hvilke konkrete tiltak gjør regjeringen for å motvirke det som fremkommer av NRK sin undersøkelse 30. november om at jøder oppgir at de opplever ubehagelige opplevelser og kvier seg for å bære synlige jødiske symboler?

BEGRUNNELSE:

I en undersøkelse NRK har gjort som ble omtalt 30. november kommer det frem sjokkerende tall om omfanget av antisemittisme i Norge. 7 AV 10 norske jøder svarer at de har opplevd ubehagelige opplevelser knytta til sin jødiske identitet. Nesten 9 av 10 av de som har pleid å bære synlige symboler på den jødiske bakgrunnen sin, svarer at de har blitt mer forsiktig med dette nå. NRK-saken understreker dessverre det som allerede er et kjent

problem. I The European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) sin sjette rapport om Norge publisert 23. februar 2021, kommer det frem at 11 pst. av jødene blant respondentene svarte at de direkte hadde blitt utsatt for trakassering. 64 pst. av jødene svarte at de unngikk å vise sin religiøse tilknytning offentlig i frykt for å møte negative sosiale sanksjoner. I lys av økt fokus på dette samfunnsproblemet hadde det vært nyttig å få svar fra statsråden hvilke konkrete tiltak som gjøres for å bekjempe antisemittisme og for å sikre at alle jøder skal føle seg trygge i Norge.

<https://www.nrk.no/spesial/sporreundersokelse-blant-norske-joder-etter-7-oktober-1.16644625>

Svar:

Regjeringa tar den aukande antisemittismen på største alvor. Jødane er ein liten minoritet i Noreg. Dei er ekstra utsette når antisemittisme og hat breier om seg i samfunnet vårt og skal ikkje stå aleine. Eg har kontakt med representantar for dei jødiske miljøa i Oslo og Trondheim i denne vanskelege tida. Denne hausten har eg òg vore til stades på markeringa av krystallnatta ved synagogen i Oslo 9. november, og på Kontaktforum for nasjonale minoritetar, der representantar for den jødiske minoriteten deltok.

Regjeringa vil starte arbeidet med ein ny handlingsplan mot antisemittisme. Det vart kunngjort i pressemelding 4. november. Den skal leggjast fram i løpet av 2024 og vil bli utforma i kontakt med den jødiske minoriteten i Noreg og andre relevante aktørar.

Regjeringa følgjer òg aktivt opp Handlingsplan mot antisemittisme 2021-2023 – en videreføring, i kontakt med den jødiske minoriteten. Planen inneheld 12 tiltak innan mange ulike sektorar og dei aller fleste er løpande tiltak, som held fram. Det vil seie at sjølv om planperioden går ut ved årsskiftet, stoppar ikkje tiltaka mot antisemittisme opp. Handlingsplanen har vore evaluert i 2023. I evalueringa kjem det fram at tiltaka mot antisemittisme har effekt, at den jødiske minoriteten er nøgd med kontakten med styresmaktene i oppfølginga av planen og at det framleis er naudsynt å ha ein innsats mot antisemittisme.

For 2024 ligg det an til at tilskota til Det Mosaiske Trossamfund i Oslo og Det jødiske samfunnet i Trondheim blir auka med til saman om lag 4 millionar kroner, jf. Prop 1 S (2023 – 2024) for Kommunal- og distriktsdepartementet og budsjettavtalen som er inngått mellom SV og regjeringspartia (framlagt 3. desember 2023). Målet for tilskota er «å bidra til å motverke antisemittisme, støtte opp om synleg jødisk kultur, identitet og samfunnsliv i Noreg og synleggjere jødisk kultur og identitet overfor skuleungdom».

Avslutningsvis vil eg nytte høvet til å streke under at regjeringa tar all rasisme, hets, hatefulle ytringar og diskriminering på alvor. 21. november la regjeringa fram ein handlingsplan mot rasisme og diskriminering, med mål å førebyggje og nedkjempe rasisme og etnisk diskriminering i det norske samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 573

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 6. desember 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Europarådets torturovervåkningskomité (CPT) har tidligere rapportert at restriksjoner på den kurdiske lederen Abdullah Öcalan og andre innsatte i Tyrkias İmrali-fengsel er ikke akseptable. Den siste rapporten fra CPT har de nektet å publisere.

Vil utenriksministeren kreve at rapporten blir lagt ut for offentligheten?

BEGRUNNELSE:

Europarådets torturovervåkningskomité (CPT) arbeider med forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved å besøke forvaringssteder. Etter besøkene publiserer de rapporten fra besøkene.

Etter CPT sitt siste besøk til İmrali fengselet har de nektet å legge ut sin rapport fra besøket med begrunnelse om at de ikke vil skade deres diplomatiske relasjoner til Tyrkia. CPT har tidligere rapportert at de er bekymret for levevilkårene til Abdullah Öcalan, men de har i denne omgang landet på at Tyrkias innvendinger mot at rappor-

ten publiseres veier tyngst og de har derfor valgt å la være å publisere rapporten.

Omverden har ikke hørt noe fra Abdullah Öcalan på to og et halvt år. Öcalan har sittet fengslet på fengselsøya Imrali i det tyrkiske Marmarahavet siden 1999.

Öcalan har opplevd 24 år med forverret isolasjon, kombinert med systematisk nektelse av familiebesøk og juridiske besøk. Dette har eskalert til en tilstand av fullstendig ikke-kommunikasjon.

Menneskerettighetsaktivister, advokater og politikere fra det pro-kurdiske partiet HEDEP (tidligere HDP) har bedt om at rapporten legges ut. Etter flere måneder med press fra aktivister har CPT fortsatt ikke publisert rapporten.

At CPT lar være å publisere rapporten har ført til at omverden ikke vet i hvilken grad menneskerettighetene til Öcalan respekteres. For å ivareta menneskerettighetene til fengslede samt for å bevare troverdigheten til CPT er det viktig at rapporten publiseres.

Svar:

I utgangspunktet er rapporter fra Europarådets torturovervåkingskomité (CPT) ikke offentlig tilgjengelig. Når disse rapportene offentliggjøres skjer det i overensstemmelse med det landet rapporten gjelder.

Den europeiske konvensjon om forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straffsier i artikkel 11 nr. 1 at rapportene er konfidensielle. Etter artikkel 11 nr. 2 kan rapportene bare offentliggjøres om den aktuelle medlemsstaten ber om det. Europarådets sekretariat har jevnlig bedt Tyrkia om tillatelse til å publisere CPTs rapporter fra besøk til Tyrkia, men hittil har Tyrkia ikke akseptert å offentliggjøre rapportene etter besøkene i 2016, 2018, 2021 og 2022.

For Norges del har vi akseptert automatisk offentliggjøring av CPT-rapporter som gjelder vårt land. Denne praksisen følger også Albania, Bulgaria, Danmark, Finland, Litauen, Luxembourg, Moldova, Monaco, Nord-Makedonia, Slovenia, Sverige, Tsjekkia, Ukraina og Østerrike.

Offentliggjøring av rapporten som gjelder forhold i Tyrkia er med andre ord et spørsmål mellom tyrkiske myndigheter og Europarådets sekretariat.

SPØRSMÅL NR. 574

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 7. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statens vegvesen skal lage en nasjonal strategi for å innføre automatisert transport i Norge.

Hva er den planlagte fremdriften for dette arbeidet, og når kan vi regne med at strategien vil være klar?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument 8:273 S (2021-2022), Innst. 55 S (2022-2023), hvor undertegnede var blant flere Høyre-representanter som fremmet forslag for å få fart på testingen av autonome kjøretøy. Stortinget vedtok følgende:

Vedtak 71

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan regelverket for testing av autonome kjøretøy bedre kan bidra til teknologi- og industriutvikling i Norge.

Vedtak 72

Stortinget ber regjeringen sikre at det i samarbeid med industrien foreslås varierte strekninger som kan forhåndsgodkjennes for autonom kjøring.

Vedtak 73

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan kompleksiteten i testingen av autonome kjøretøy kan økes, og tilpasse godkjenningprosedyren for testene.

Vedtak 74

Stortinget ber regjeringen vurdere hvilke regelverk-sendringer som må til for å åpne for muligheten til å kjøre autonome kjøretøy i normal trafikk og i normal hastighet, på utvalgte deler av det ordinære vegnettet.

I statsbudsjettet fremkommer følgende:

"Samferdselsdepartementet ga i tildelingsbrevet for statsbudsjettet for 2023 Statens vegvesen i oppdrag å utarbeide en plan for oppfølging av anmodningsvedtak 71, 72, 73 og 74 av 29. november 2022. Statens vegvesen foreslår i planen bl.a. å utarbeide en nasjonal strategi for å innføre automatisert transport i Norge, sørge for utstrakt involvering av berørte aktører, herunder i en formalisert samarbeidsarena, og å videreutvikle

rammeverket og veiledningen for utprøving av nye teknologier og forretningsmodeller. I planen settes også anmodningsvedtakene i sammenheng med allerede pågående prosjekter med høy kompleksitet, og som bidrar til et bredt samarbeid med industri, FoUI, samt det pågående internasjonale og nasjonale regelverksarbeidet på området. Samferdselsdepartementet vil følge opp dette arbeidet i styringsdialogen med Statens vegvesen og komme tilbake til saken på en egnet måte."

Det er gledelig at vedtakene vil følges opp. Nå gjenstår det å vise handlekraft og få strategien og de konkrete tiltakene på plass.

Svar:

Arbeidet med en nasjonal strategi for automatisert transport er oppfølging av anmodningsvedtakene fra Stortinget om temaet (vedtak 71 til 74 2022-2023), og fra utredninger i forbindelse med Nasjonal transportplan (NTP).

Gjennom grunnlagsarbeid for ny NTP er det synliggjort behov for en nasjonal strategi innrettet for oppnåelse av regjeringens mål for transportsystemet, og som er utviklet i tett dialog med bransjeaktører. Fullt utviklet forventes automatiserte kjøretøy å ha et stort potensial for å øke verdien veitransporten gir til samfunnet, gjennom å gi mer mobilitet til flere, øke trafiksikkerheten, og øke bærekraften sammen med innføring av nullutslippsteknologi.

Statens vegvesen arbeider nå med utkast til en slik strategi, med bred medvirkning fra hele sektoren.

Det er arrangert to større konferanser; en dialogkonferanse i mai og en innspillskonferanse i november. Høsten 2023 har også fire arbeidsgrupper bestående av fagpersoner fra både offentlig og privat sektor kommet med innspill til strategien. Parallelt med dette har det vært arrangert flere rundebordsdialoger med ledende representanter fra offentlige aktører og industrien.

I arbeidet ses det nærmere på hvordan Norge skal forholde seg til den teknologiske utviklingen på området, og hva som må til for å utnytte teknologien til å oppnå gevinster i en norsk kontekst. Hvilket ambisjonsnivå Norge skal sikte mot vil påvirke muligheten til å hente ut gevinster innen sikkerhet, bærekraft, fremkommelighet og verdiskaping.

Strategien vil være av overordnet karakter og skal bidra til å belyse Norges posisjon, legge til rette for valg av ambisjonsnivå, og bidra til felles innsats på tvers av sektorer.

Statens vegvesen opplyser at utkast til strategi vil oversendes til Samferdselsdepartementet innen utgangen av januar 2024. Departementet vil deretter følge opp arbeidet, herunder med nødvendig samordning med andre berørte departementer, og deretter orientere Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 575

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 11. desember 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kinas president Xi Jinping har styrket båndene til Putins regime siden krigen mot Ukraina startet. Kina har hjulpet Russland med å omgå sanksjonene, økt handelen med 40 prosent siden 2022, og økt eksporten til Russland av materiell som brukes til militære formål dramatisk.

Hvordan bidrar Norge, i samarbeid med allierte, til å motvirke Kinas støtte til Russland krig mot Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Mens handelen mellom Europa og Russland har falt kraftig siden Russland angrep Ukraina i februar 2022, har Russlands handel med Kina økt kraftig i samme periode. De første fem månedene i 2023 økte handelen mellom

Russland og Kina med 41 prosent sammenlignet med samme periode i 2022.

USAs utenriksdepartement mener det er svært tydelig at Kina har valgt Russlands side i krigen. Selv om Kina har «forsøkt å opprettholde en overflate av nøytralitet (...) har landet gitt Russland diplomatisk støtte, politisk støtte, økonomisk støtte, retorisk støtte, inkludert spredning av Russlands farlige propaganda, farlige løgner, og desinformasjon på den internasjonale arena,» ifølge USA. Britisk etterretning sier det samme.

I juli slo en amerikansk etterretningsrapport fast at Kina

«tar i bruk en rekke økonomiske mekanismer for å hjelpe Russland med å omgå Vestens sanksjoner og eksportkontroll.»

Det har også vært en dramatisk økning i eksporten fra Kina til Russland av produkter med militære bruksområder, som brukes i krigen mot Ukraina: Droner, helikoptre, deler til kampfly, optisk utstyr, navigasjonsutstyr, beskyttelsesutstyr og kritiske metaller.

Svar:

Russland er en viktig strategisk partner for Kina. Landene inngikk et strategisk partnerskap kort tid før Russlands fullskalainvasjon av Ukraina. Forholdet mellom Kina og Russland har blitt tettere etter Russlands angrep på Ukraina. Besøksutveksling fortsetter, inkludert på høyt nivå, handelen øker, asymmetrien i forholdet forsterkes og Russland blir stadig mer avhengig av Kina.

Norge har stått sammen med våre allierte og partnere i våre budskap til Kina om følgene av å støtte Russlands krigføring i Ukraina. Siden Russland innledet sin ulovlige angrepskrig har norske myndigheter fremmet våre synspunkter til kinesiske myndigheter i alle relevante samta-

ler. Dette gjelder på stats- og utenriksministernivå og på embetsnivå. Fra norsk side har vi understreket at eventuell kinesisk militær støtte til Russland vil få betydelige negative følger for landets forhold til Europa. Det samme budskapet er formidlet tydelig av våre allierte og partnere. Vi har også arbeidet aktivt i internasjonale organisasjoner for å understreke at enhver støtte til Russlands krigføring er å anse som uakseptabel. Vi benytter dialogen med Kina til å oppfordre til fortsatt deltakelse i Ukrainas fredsformel og engasjere seg i Ukrainas vilkår for langvarig fred.

Under besøket til Norge fra Kinas forrige utenriksminister i mai 2023, var hovedbudskap fra både statsminister Støre og tidligere utenriksminister Huitfeldt knyttet til Russlands krig mot Ukraina. Norge oppfordret Kina til å bruke sin innflytelse overfor Moskva til å få Russland til å avslutte kamphandlingene. Norge fremmet også klare budskap om konsekvenser for forholdet mellom Norge og Kina, dersom Kina bidrar med våpenstøtte til Russlands krigføring.

SPØRSMÅL NR. 576

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 8. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan jobber regjeringen med temaet autonome kjøretøy i europeiske og internasjonale fora, og hvordan forholder Norge seg til EUs nye rammeverk?

BEGRUNNELSE:

Mye har skjedd, både teknologisk og politisk, siden Norge i mars 2016 signerte Amsterdamerklæringen («Cooperation in the field of connected and automated driving») som forplikter partene til å jobbe mot et europeisk rammeverk for automatiserte kjøretøy og legge til rette for utprøving av selvkjørende kjøretøy. I 2022 ferdigstilte EU et rettslig rammeverk for helautonome kjøretøy, som bør kunne gi grunnlag for å skyte fart på utviklingen også her hjemme.

Svar:

Norge ligger godt an med tanke på innfasing og utnyttelse av mer automatiserte kjøretøy blant annet gjennom lov om utprøving av selvkjørende kjøretøy.

I bakgrunnen til spørsmålet refereres det til EUs rettslige rammeverk for helautonome kjøretøy fra 2022. Jeg antar at det siktes til forordning (EU) 2022/1426. Denne beskriver tekniske krav til automatiserte systemer for typegodkjenning av biler. Dette er en av mange forordninger som beskriver nye tekniske sikkerhetskrav i EUs sikkerhetsforordning (EU) 2019/2144, også omtalt som GSR II (General safety regulation II).

Norge har tradisjonelt tatt en aktiv rolle i EØS-prosessen. Det gjør at vi kan påvirke underveis, og er godt forberedt når nytt regelverk skal tas inn i norsk rett. Alle slike forordninger innlemmes i norsk rett gjennom en standardisert EØS-prosess og blir en del av gjeldende norsk rett gjennom bilforskriften. Slik det ser ut nå vil forordningen være ferdig gjennomført i forskriften i løpet av første kvartal 2024.

Det er nye både teknologiske og juridiske aspekter ved det nye regelverket for automatiserte kjøretøy.

Teknologien slik den er i dag krever at kjøretøyet i automatisk modus bare kan operere innenfor spesielle begrensinger (Operational design domain - ODD) som det er opp til produsenten å definere. Med andre ord, kjøretøyet

klarer ikke å operere på en nærmere bestemt strekning før produsenten har testet at det kan håndtere infrastruktur, trafikkregler og ha «normal» kjøreadferd på det som skal defineres som ODD.

EU-kommisjonen arrangerer løpende workshops, der landene presenterer og diskuterer hvordan dette kan gjøres i praksis. Norge deltar ved Statens vegvesen aktivt også i disse møtene og presenterte sine erfaringer og synspunkter på et møte i juni, herunder nasjonal utprøving gjennom fem år etter lov om utprøving av selvkjørende kjøretøy.

De nye juridiske aspektene relatert til å ta i bruk slike kjøretøy reguleres ikke gjennom denne tekniske forordningen om automatiserte systemer. Bruk av kjøretøy er i dag basert på at kjøretøyet kontrolleres av en fører. Førers ansvar og plikter er regulert i en rekke lover og forskrifter. Bruk av slike automatiserte systemer i Norge kan tillates gjennom vedtak etter lov om utprøving av selvkjørende kjøretøy. På bakgrunn av de erfaringene man gjør seg, kan det være aktuelt å vurdere ytterligere regelverkssendringer.

Statens vegvesens erfaringer fra pågående utprøvingsevne er at det fortsatt er et gap mellom hvordan te-

knologien blir presentert i media og det som er realiteten. Allerede i 2019 var det mulig å typegodkjenne automatiserte kjøretøy gjennom en ordning i typegodkjenningsregelverket. Fram til nå har ingen produsenter benyttet seg av denne ordningen. Så langt Statens vegvesen kjenner til, har ingen EU-land foreløpig mottatt noen søknad fra produsenter om typegodkjenning for automatiserte kjøretøy relatert til forordning 2022/1426.

En trend Statens vegvesen har lagt merke til, er at kjøretøyprodusentene i stedet ønsker utvidede rammer for førerstøttesystemer slik at kjøretøyet kan oppleves som selv-kjørende, men med ansvarlig sjåfør. Dette er et utviklingstrekk jeg ser på med bekymring særlig da slike førerstøttesystemer fort kan misoppfattes som helautomatiserte systemer. Dessuten er det først når bilprodusentene tar steget opp fra førerstøtte til automatisering, der føreren ikke lengre har ansvaret, vi kan forvente større effekt for trafikksikkerheten.

Statens vegvesen vil følge aktiviteten nøye framover og jobbe aktivt for å tilpasse regelverket til den teknologiske utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 577

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 8. desember 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hva vil klima- og miljøministeren gjøre for å sikre en rask og kraftig reduksjon i det meget høye antallet fugl som årlig tas av katter i Norge?

BEGRUNNELSE:

Småfugl er en høyt skattet og økologisk viktig del av norsk natur, som folk har stor glede av i hverdag og fritid. Det er utvilsomt et sterkt ønske i befolkningen om å beholde småfuglene våre. Det er bred faglig enighet om at norsk natur er under et press som svekker den og som krever mottiltak. Regjeringen har blant mye annet bekreftet dette gjennom å signere Naturavalen under Biomangfoldkonvensjonen. Det er trolig også bred enighet om at for å motvirke tap av natur trengs konkrete tiltak, og at de mest lavhengende fruktene bør prioriteres. Småfugl er en artsgruppe som har en nedadgående trend. Flere arter er kommet på rødlista. Mange faktorer som belaster

småfugl-artene er krevende å motvirke på kort sikt, som arealdisponering, klimaendring og mulige effekter av syntetiske stoffer i miljøet. En faktor som framstår som mindre krevende å redusere er predasjon på småfugl av katter. Rapporten "Hold av katt: Risiko for biologisk mangfold og dyrevelferd fra Vitenskapskomiteen for Mat og Miljø, anslår at katt årlig dreper og skader 4 - 14 millioner småfugl i Norge, og at 75 % av fuglene tas av "eide" katter. Rapporten sier videre bl.a. at "Bruk av utendørs innhegning eller lufting utendørs i bånd, vil trolig ha stor effekt for at tamkatt skal skade og drepe (færre) byttedyr ... Slike tiltak vil i liten grad redusere velferden for kattene". Vitenskapskomiteen for mat og miljø er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet og er rådgiver til bl.a. Miljødirektoratet i spørsmål av stor betydning for miljø. Folk vil ha en forventning om at statsråden følger opp rapporten og tar grep for å redusere katters unødvendige predasjon på en stadig mer presset bestand av norske småfugl.

Svar:

Eg er utan tvil samd med representanten i at småfuglar er ein høgt skatta del av norsk natur. Nedgangen i talet hos fleire artar vekker bekymring. Blant fleire årsaker til dette, er kattane likevel berre ein. Øydelegging av habitat og nedgang i bestandar av insekt som fuglane et, er truleg minst like viktige forklaringar i tillegg til dei som representanten nemner. Samstundes er eg viss på at kattar som går fritt ute, òg tek livet av ein god del småfugl.

Eg er derimot ikkje like sikker på at alle dei føreslegne tiltaka for å hindre kattar i å ta desse fuglane, vil redusere velferda for kattane berre i liten grad. Å halde ein katt inne, som er van med å gå der den sjølv vil, trur eg ikkje er god velferd for katten. Kattar er sjølvstendige dyr som ikkje så lett finn seg i å endre vanar, og den som har prøvd å tvinge ein katt til noko den ikkje sjølv vil gå med på, veit at den har skarpe reiskapar til å seie ifrå med. Og sjølv om mange kan verte van med å gå i band, har eg lita tru på at eit påbod om å halde alle kattar i band kvar gong dei skal ut, vil vere korkje mogleg eller gjennomførleg.

Det er ikkje uvanleg å ha katt for å halde unna mus og rotter og andre smågnagarar som kan gjere skade. Dette gjeld både på gardar og i gamle hus, men òg i bystrok. Og denne oppgåva kan ikkje gjerast av ein katt som er bunden. Når ein tenker på velferda for mus og rotter og farane med giftstoff som kan kome på avveggar i kampen mot skadegjerarar, meiner eg at katten er betre enn mange andre metodar både for småkrypa og for miljøet. Men som dei gode jegerane dei er, tek nokre kattar altså småfuglar òg.

Mange synast det er koseleg å føre småfuglar med meisebollar, kornnek, frø, smular, nøtter og anna. Særleg

om vinteren. På den måten kan ein hjelpe småfuglane når det er vanskeleg for dei å finne føde i naturen. Men eg vil oppmode folk om å sette fram denne maten på ein plass eller på ein måte så ikkje kattar enkelt kan fange fuglane medan dei et. Dette gjeld alle folk som liker å sette ut mat til fuglane, også dei som ikkje sjølv har katt.

For å gi fuglane ein betre sjanse til å leve, har eg også sansen for forslaget om å oppmode eigarar til å tenke på til kva tid av døgnet dei slepp ut kattane sine. Eg synest òg det er ein god idé med halsband med lys eller lyd som kan åtvare fuglar om at det er ein katt i nærleiken. Slike halsband må sjølvstendige kunne losne lett viss dei heng seg fast i greiner eller andre ting, så katten kjem seg laus.

Og så må vi ikkje gløyme at dei heimlause kattane òg tek småfuglar. Sjølv om den andelen dei tar er mindre enn den som huskattane tar, skulle det ikkje vore heimlause kattar som treng å jakte for føda. Eg vil derfor nytte høvet til å minne om tiltak som minkar faren for at kattar kjem bort frå eigaren eller av andre grunnar blir heimlause. To av dei viktigaste grepa er å syte for at katten blir kastrert og ID-merka med elektronisk chip.

Skal det vere realisme i tilnærminga til å redusere tapa av småfugl i norsk natur, vil eg ikkje føreslå forbod eller påbod som eg ikkje trur det er aksept for eller mogleg å gjennomføre i det verkelege livet. Eg har mykje større tru på å appellere til eigarar om å hugse på småfuglane viss dei vil sleppe katten sin ut. Eg vil derfor oppmode eigarar til å tenke på kva dei sjølv kan gjere for at ikkje Mons og Pus skal komme attende med fjør i munnen og ein skadd eller død fugl på samvetet. Det trur eg vil ha større effekt enn innføring av føreskrifter og påbod som ikkje blir etterlevde.

SPØRSMÅL NR. 578

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 8. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I spørretimen 22. november svarte statsråden følgende på et spørsmål fra undertegnede; "Jeg har også fått en rapport nylig fra NOAS som gjelder tilbakekall, hvor det er anbefalt endringer i utlendingsloven paragraf § 63, som Justis- og beredskapsdepartementet vil bruke noe tid på å vurdere nærmere".

Når kan vi forvente at departementet har gjort seg ferdig med sine vurderinger av rapporten og hvordan vil statsråden følge opp NOAS sine anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

Som statsråden er kjent med og som hun selv bekreftet har justis- og beredskapsdepartementet mottatt en rapport fra NOAS om tilbakekall av oppholdstillatelse og

statsborgerskap. I rapporten kommer NOAS med en rekke anbefalinger, blant annet;

- Sørge for at forvaltningen foretar en forholdsmessighetsvurdering i saker om tilbakekall av oppholdstillatelse på samme måte som for statsborgerskap eller eventuelt sørge for at forvaltningen foretar en reell, skjønnsmessig kan-vurdering i sakene.
- Sørge for at ny tillatelse etter utlendingsloven paragraf 38 ikke erstatter en reell forholdsmessighetsvurdering eller kan-vurdering i tilbakekallssaker. NOAS mener dette best kan ivaretas ved at det tas inn i loven eller at det innføres en ny forskriftsbestemmelse til bestemmelsen om tilbakekall. Det bes helt konkret om svar

på når vi kan forvente at departementet har gjort sine vurderinger og hvordan rapporten skal følges opp fra politisk ledelse sin side.

Svar:

Som jeg sa i Stortinget 22. november, vil jeg bruke noe tid på å vurdere de anbefalingene som er fremsatt i rapporten. Det dreier seg om mange forslag til endringer i regelverket, og jeg kan ikke nå antyde når departementet har ferdigvurdert dette. For øvrig kan jeg ikke si noe om hvordan jeg vil følge opp anbefalingene før jeg har vurdert dem.

SPØRSMÅL NR. 579

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 6. desember 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan definerer regjeringen betegnelsen «nordmann», og hva mener regjeringen at det «å være nordmann» innebærer?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med evakueringen av personer fra Gaza til Norge, har statsministeren, utenriksministeren og andre representanter fra norske myndigheter benyttet ulike begreper for å definere hvem disse personene er. Begreper blir benyttet om hverandre, og vi er blitt fortalt at de evakuerte er «nordmenn», «norske borgere», «personer med tilknytning til Norge», «personer med oppholdstillatelse», «norskpalestinere», osv. Enten er dette bevisst eller så skyldes det begrepsforvirring. I en verden hvor mennesker i økende grad beveger seg kryss av nasjonale grenser, er det viktig at nasjonalstaten opprettholder sin definisjonsmakt. Begrepet «nordmann» er utvilsomt den viktigste betegnelsen på nasjonalt fellesskap og det er derfor viktig at norske myndigheter har et bevisst forhold til hvordan begrepet benyttes.

Svar:

I forbindelse med krigen mellom Israel og Hamas har norske myndigheter gitt tilbud om assistert utreise fra Gaza til norske statsborgere og utlendinger med oppholdstillatelse i Norge. Det er i tillegg gitt tilbud om assistert utre-

ise til en avgrenset personkrets uten oppholdstillatelse i Norge. Denne gruppen omfatter foreldre til mindreårig norsk barn som skal reise sammen med barnet, og mindreårig barn av norsk borger som skal reise sammen med søsken som er norsk borger. Personer i denne kategorien kan få innreisetillatelse til Norge i medhold av en særlig instruks fra Justisdepartementet, GI-18/2023. Per 5. desember er det gitt innreisetillatelse til 17 personer etter denne instruksen. Dette er gjort for å bidra til at norske barn kan få reist ut av Gaza.

SPØRSMÅL NR. 580**Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen****Besvart 8. desember 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Deler statsråden undertegnede bekymring, og vil de vurdere om Nav ansatte skal slippe å oppgi sitt fulle navn i kontakt med brukere på telefon?

BEGRUNNELSE:

NAV-veiledere på kontaktsenteret må oppgi fullt navn når de får telefon fra brukere. Vi opplever en stadig økning på Navs tjenester, spesielt nå når vi har kommet inn i en dyrtid. Mange som kontakter Nav har ikke mat til seg og sine. Dette fører til sinne og frustrasjon, og de ansatte på Nav kontaktsenter blir da skyteskiver for dette. Det resulterer ofte i trusler mot de ansatte, og det gjør at mange er bekymret for sin og sine nærmestes sikkerhet.

Svar:

Arbeids- og velferdsforvaltningen forvalter tiltak og virkemidler på vegne av myndighetene i møte med mennesker som ofte er i en sårbar livssituasjon. Det er derfor viktig at de som kontakter Arbeids- og velferdsforvaltningen blir møtt med respekt, verdighet og åpenhet. Alle skal føle seg sett og trygge i sitt møte med forvaltningen.

Når folk tar kontakt med NAV Kontaktsenter på telefon, må de identifisere seg med navn og fødselsnummer for at kontaktsenteret skal kunne hjelpe dem. Likeverdighet og trygghet tilsier at veilederne presenterer seg med fullt navn slik at brukerne vet hvem de snakker med, og at de snakker med en ansatt i Nav, ikke et anonymt system.

I 2021 ble det foretatt en gjennomgang av ansattes sikkerhet i arbeids- og velferdsforvaltningen. I rapporten fra dette arbeidet, er det foreslått flere nye tiltak for å styrke arbeidet mot vold og trusler mot NAV-ansatte. En annen konklusjon fra denne rapporten er at forvaltningen ikke kan bygge barrierer som uttrykker mistillit mellom forvaltningen og brukeren. Det er samtidig viktig å anerkjenne at trusler og trakassering er en belastning for veilederne. Nav jobber derfor aktivt med et trygt og godt arbeidsmiljø.

Det er alvorlig når en NAV-ansatt opplever trusler og truende hendelser på jobb, og Nav har nulltoleranse for dette. Når ansatte først blir utsatt for uønskede hendelser på jobb, har NAV ulike rutiner og tiltak for å registrere avvik og for å følge opp ansatte som blir utsatt. I henhold til NAV sin interne rutine, skal ansatte som opplever å bli truet på jobb følges opp av sin leder etter hendelsen. Det er viktig at Nav sikrer en god etterlevelse av disse rutinene. Navs ansatte skal føle seg trygge på jobb.

SPØRSMÅL NR. 581**Innlevert 24. november 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 13. desember 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden be Skatteetaten avvente skattlegging av privatboligeiere og gårdsbruk som selger deler av egenproduserte strøm, i påvente av den pågående helhetlige vurdering av barrierer og incentiver som skal sikre realisering av 8 TWh solkraft innen 2030?

BEGRUNNELSE:

På Skatteetatens Årskonferanse 2023 kom frem at etaten nå etablerer en praksis der salg av overskuddsstrøm (bl.a. fra privatboligeiere og gårdsbruk), fra første og for alle levende kWh, er skattepliktig kapitalinntekt.

Fra Skatteetatens kursmaterieill:

«Skatteetaten legger til grunn at salg av overskuddsstrøm er skattepliktig uansett om man selger direkte til et kraftsel-

skap, eller benytter såkalt «bank». I sistnevnte tilfelle legger vi til grunn at det finner sted er salg med senere gjenkjøp.»

Slike mye brukte solkontoer hos kraftleverandører skal altså skattemessig avregnes etter løpende eksport over måler.

Best forutsetninger for lønnsomme solkraftanlegg i bygg er på store takflater (Multiconsult, 2023). På eneboliger, våningshus og andre mindre bygg, bl.a. i landbruket, installeres også solceller, selv om det nå ikke er lønnsomt med de kraftprisene bl.a. Statnett forventer fremover. Mange velger likevel å bruke flere store private midler på investering i solceller. Det er også velkjent at Norge trenger mye kraft for å løse klimaoppgaver og bygge ny verdiskaping i årene fremover. Lokal solkraft på bygg er oftest konfliktfritt og kan realiseres raskt.

Enova gir støtte til investering i solceller i Enovatilskuddet. For en typisk sluttbruker vil mer enn 2/3 av tilskuddet gå til å betale kapitalskatt over anleggets levetid.

Stortinget har bedt regjeringen sette et mål for ny solenergi på 8 TWh innen 2030 og utarbeide en handlingsplan.

Det er nå om lag 25 000 mindre prosumenter, som husholdninger og gårdbrukere, som har installert solcelleanlegg. I årene mot 2030 skal eiere av bygg mobiliseres til å investere mange titalls milliarder i solceller, for å nå regjeringens solkraftmål og ikke minst for å gi ny krafttilgang.

Sakskomplekset skatt og avgifter for egenprodusert og solgt strøm bør vurderes samlet i arbeidet med handlingsplanen for å realisere 8 TWh solkraft innen 2030.

Svar:

Budsjettenigheten om Revidert nasjonalbudsjett 2023 innebar blant annet et anmodningsvedtak (vedtak nr. 923 av 16. juni 2023) der regjeringen er blitt bedt om å

utarbeide en konkret handlingsplan som gjør det mulig å realisere et mål for ny solenergi på 8 TWh innen 2030. I oppfølgingen av vedtaket har Olje- og energidepartementet bedt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å vurdere mulighetene for å nå målet, hvilke virkemidler som kan bidra til å oppfylle et slikt mål, og hva som er sannsynlig utbygging av energi med dagens politikk, jf. Prop. 1 S (2023–2024) for Olje- og energidepartementet. Som ledd i budsjettenigheten mellom regjeringspartiene og SV om Statsbudsjettet for 2024 ble det for øvrig også bevilget 700 mill. kroner til ENØK-tiltak og utbygging av solenergi.

Boligeiere og gårdbrukere som installerer solceller, kan selge strømmen de ikke bruker selv. Skattelovens utgangspunkt er at enhver fordel vunnet ved arbeid, kapital eller virksomhet vil være skattepliktig inntekt.

Skatteetaten har også uttalt at salg av egenprodusert strøm, fra for eksempel solcelleanlegg, kan anses som skattepliktig inntekt etter gjeldende regler, og at dette i så fall skal skatlegges som enten kapital- eller virksomhetsinntekt. Det kan samtidig gis fradrag etter nærmere vilkår for kostnader som er knyttet til slike skattepliktige inntekter.

For private boligeiere er det mest aktuelt at salgssinntektene anses som kapitalinntekt, fordi det er en inntekt knyttet til boligen som kapitalgjenstand. For gårdbrukere kan det også være spørsmål om virksomhetsinntekter.

I gjeldende skatteregler er det ikke gitt særskilte unntak fra skatteplikt for inntekter

opnådd i forbindelse med salg av egenprodusert strøm. Skatteetaten må da behandle slike inntekter i tråd med de generelle skattereglene. Jeg vil se nærmere på skattereglene for salg av overskuddsstrøm for private boligeiere og se om det er behov for eventuelle særlige regler på området.

SPØRSMÅL NR. 582

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 8. desember 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan jeg be om å få en oversikt over antall mottakere av norske ytelser som f.eks. uføretrygd, pensjon etc. som ikke har bopel i Norge og ber om at oversikten er fordelt på hvilke land eller område personene bor i (Hvis det er

mulig ber jeg også om å få det fordelt på alder og statsborgerskap)?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet er utfyllende for hva jeg etterspør.

Svar:

Departementet har innhentet statistikk over utbetalinger fra NAV til personer i utlandet fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Statistikken inneholder antall personer og utbetalt beløp i løpet av et år (2022), og er fordelt på ytelse, alder og land. Statistikken viser utbetalinger fra NAV for ytelsene kontantstøtte, barnetrygd, foreldrepenger, dagpenger, enslige forsørgere, sykepenger, arbeidsavklaringspenger, uførhet, grunn- og hjelpestønad, alderspensjon og ytelser til gjenlevende, samt enkelte øvrige ytelser. Utbetalinger til utland omfatter personer som har oppholdsadresse i utland og personer som er utvandret.

Statistikken er for øvrig tilgjengelig på nav.no ([Utbetalinger til personer i utlandet - nav.no](#)).

Vedlegg:

Tabell 1: Utbetalt fra Nav per stønadsområde. Millioner kroner og andel til utland

Tabell 2: Antall personer og gjennomsnittlig beløp

Tabell 3: Andel til utenlandske statsborgere

Tabell 4: Kjønn og alder

Tabell 5: Verdensdel

Tabell 6: Land

Tabell 7: Utbetalinger og antall mottakere i løpet av året

Tabell 1: Utbetalinger til utlandet 2022

Rapport oppdatert:
15.03.2023

Utbetalt fra NAV per stønadsområde. Millioner kroner og andel til utland

		Utbetalt til personer. Mill kr	Utbetalt utland. Mill kr	Andel utbetalt ut- land
I alt		535 461	9 399	1,76%
0844	Kontantstøtte	1 170	48	4,1%
0845	Barnetrygd	18 154	153	0,8%
2530	Foreldrepenger	24 057	156	0,6%
2541	Dagpenger	10 671	255	2,4%
2650	Sykepenger	53 445	718	1,3%
2651	Arbeidsavklaringspenger	36 464	360	1,0%
2655	Uføretrygd og yrkesskade	110 005	1 824	1,7%
2661	Grunn- og hjelpestønad	3 307	9	0,3%
2670	Alderspensjon	272 359	5 569	2,0%
2680	Ytelser til gjenlevende	2 061	276	13,4%
9999	Øvrig	3 769	31	0,8%

Tabell 2: Utbetalinger til utlandet 2022

oppdatert:
15.03.2023

Antall personer og gjennomsnittlig beløp

		Utbetalt utland. Mill kr	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt		9 399	95 576	98 000
0844	Kontantstøtte	48	1 011	47 000
0845	Barnetrygd	153	9 948	15 000
2530	Foreldrepenger	156	1 297	120 000
2541	Dagpenger	255	4 504	57 000
2650	Sykepenger	718	14 679	49 000

2651	Arbeidsavklaringspenger	360	1 619	223 000
2655	Uføretrygd og yrkesskade	1 824	9 187	199 000
2661	Grunn- og hjelpestønad	9	775	12 000
2670	Alderspensjon	5 569	57 557	97 000
2680	Ytelser til gjenlevende	276	3 311	83 000
9999	Øvrig	31	347	88 000

Tabell 3: Utbetalinger til utlandet 2022

Andel til utenlandske statsborgereoppdatert:
15.03.2023Andel mot-
takere uten-
landsk stats-
borgere

		Utenlandsk stats- borger utland. Mill kr	Andel beløp uten- landsk statsborgere	Antall mottakere utenlandsk stats- borger	Andel mot- takere uten- landsk stats- borgere
I alt		4 568	49%	66 218	69%
0844	Kontantstøtte	46	96%	959	95%
0845	Barnetrygd	124	81%	8 268	83%
2530	Foreldrepenger	122	78%	1 025	79%
2541	Dagpenger	244	96%	4 196	93%
2650	Sykepenger	654	91%	13 289	91%
2651	Arbeidsavklaringspenger	300	83%	1 306	81%
2655	Uføretrygd og yrkesskade	412	23%	3 506	38%
2661	Grunn- og hjelpestønad	2	21%	151	19%
2670	Alderspensjon	2 409	43%	37 465	65%
2680	Ytelser til gjenlevende	234	85%	2 717	82%
9999	Øvrig	22	71%	215	62%

Tabell 4: Utbetalinger til utlandet 2022

Kjønn og alder

Kjønn	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp uten- landsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	9 399	49%	95 576	98 000
Kvinne	3 423	46%	36 590	94 000
Mann	5 976	50%	58 990	101 000
Ukjent	*	*	*	*

Alder	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp uten- landsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	9 399	49%	95 576	98 000
00-09 år	9	57%	427	20 000
10-19 år	26	58%	1 209	21 000

20-29 år	130	72%	2 619	50 000
30-39 år	626	78%	9 577	65 000
40-49 år	833	65%	10 600	79 000
50-59 år	1 131	48%	9 070	125 000
60-69 år	2 221	45%	20 763	107 000
70-79 år	3 061	41%	31 649	97 000
80 år og over	1 364	46%	15 854	86 000

Tabell 5: Utbetalinger til utlandet 2022

Verdensdel

Verdensdel	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp uten- landsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	9 399	49%	95 576	98 000
Afrika	108	34%	751	144 000
Asia	741	23%	3 808	195 000
Europa	7 629	53%	82 464	93 000
Nord-Amerika	524	43%	6 667	79 000
Oceania	74	49%	828	90 000
Sør-Amerika	108	33%	647	167 000
Ukjent	215	1%	2 442	88 000

Tabell 6: Utbetalinger til utlandet 2022

Land

Land - størst beløp	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp uten- landsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
Sverige	2 930	48%	30 680	95 000
Polen	1 005	94%	13 684	73 000
Danmark	834	53%	8 992	93 000
Spania	762	15%	3 760	203 000
Storbritannia	456	54%	4 451	102 000
Thailand	437	20%	1 834	238 000
U S A	397	43%	5 219	76 000
Tyskland	260	53%	3 249	80 000
Ukjent	215	1%	2 442	88 000
Finland	207	83%	3 503	59 000
Tyrkia	161	22%	833	193 000
Frankrike	142	35%	1 184	120 000
Filippinene	130	24%	652	199 000

Litauen	119	93%	3 057	39 000
Portugal	101	41%	865	116 000
Canada	95	51%	1 274	75 000
Nederland	90	58%	1 261	71 000
Australia	64	51%	749	85 000
Island	58	88%	884	65 000
Italia	52	43%	501	104 000
Chile	51	37%	320	160 000
Sveits	44	39%	611	72 000
Marokko	43	40%	241	180 000
Brasil	37	31%	197	189 000
Romania	37	78%	788	47 000
Pakistan	35	47%	231	151 000
Hellas	35	12%	238	146 000
Belgia	31	38%	332	94 000
Slovakia	27	95%	441	62 000
Østerrike	27	44%	336	80 000
Estland	26	68%	416	63 000
Ungarn	26	39%	290	90 000
Bosnia-Hercegovina	26	39%	326	79 000
Latvia	22	87%	485	44 000
Bulgaria	21	48%	318	68 000
Kypros	20	17%	96	212 000
Færøyene	20	92%	244	81 000
Kroatia	19	48%	193	99 000
Den Tsjekkiske Rep.	18	37%	160	110 000
Serbia	16	35%	140	116 000

Tabell 7: Utbetalinger til utlandet 2022

Utbetalinger og antall mottakere i løpet av året Alderspensjon

Rapport oppdatert: 15.03.2023

Kjønn og alder	Andel beløp		Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
	Utbetalt utland. Mill kr	utenlandsk stats- borgere		
I alt	5 569	43%	57 557	97 000
Kvinne	2 154	47%	25 261	85 000
Mann	3 415	41%	32 296	106 000
Ukjent	*	*	*	*
10-19 år	*	*	*	*
30-39 år	*	*	*	*
60-69 år	1 183	47%	14 776	80 000

70-79 år	3 050	41%	31 621	96 000
80 år og over	1 335	45%	15 734	85 000

Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Sverige	1 907	46%	21 481	89 000
Danmark	577	56%	6 796	85 000
Spania	483	16%	2 429	199 000
U S A	353	45%	4 808	73 000
Storbritannia	327	57%	3 359	97 000
Thailand	234	6%	943	248 000
Tyskland	184	52%	2 556	72 000
Finland	151	83%	2 711	56 000
Polen	122	68%	1 968	62 000
Frankrike	113	37%	953	119 000

Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp uten- landsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	5 569	43%	57 557	97 000
Alderdøm grunnpensjon	1 957	45%	57 103	34 000
Inntektspensjon	122	51%	8 013	15 000
Sært tillegg, pensjonstillegg mv.	601	50%	34 419	17 000
Tilleggspensjon	2 890	41%	45 956	63 000

Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Norge	3 160	0%	20 373	155 000
Sverige	772	100%	12 536	62 000
Danmark	322	100%	4 388	73 000
Ukjent	235	100%	4 947	47 000
Storbritannia	211	100%	2 257	93 000
Finland	145	100%	2 769	52 000
U S A	110	100%	1 729	63 000
Tyskland	94	100%	1 463	64 000
Polen	82	100%	1 769	47 000
Nederland	48	100%	747	64 000

Arbeidsavklaringspenger

Kjønn og alder	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	360	83%	1 619	223 000
Kvinne	71	63%	376	190 000
Mann	289	88%	1 243	232 000
20-29 år	12	45%	99	120 000
30-39 år	59	78%	308	190 000
40-49 år	93	87%	440	212 000
50-59 år	107	82%	459	232 000
60-69 år	90	88%	393	229 000
Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	141	100%	636	222 000
Sverige	134	77%	546	245 000
Danmark	18	56%	91	199 000
Storbritannia	9	63%	34	278 000
Litauen	7	100%	32	220 000
Spania	7	23%	30	222 000
Tyskland	6	86%	35	181 000
Ukjent	5	6%	44	106 000
Finland	5	83%	18	260 000
Island	3	85%	19	171 000
Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp uten- landsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	360	83%	1 619	223 000
Arbeidsavklaringspenger	360	83%	1 619	223 000
Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	142	100%	638	222 000
Sverige	101	100%	392	256 000
Norge	61	0%	313	194 000
Danmark	12	100%	47	246 000
Litauen	7	100%	33	218 000
Storbritannia	6	100%	18	348 000
Tyskland	5	100%	26	209 000
Finland	4	100%	17	239 000
Island	3	100%	19	170 000
Slovakia	3	100%	9	309 000

Barnetrygd

Kjønn og alder	Andel beløp		Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
	Utbetalt utland. Mill kr	utenlandsk stats- borgere		
I alt	153	81%	9 948	15 000
Kvinne	37	46%	2 662	14 000
Mann	117	92%	7 288	16 000
Ukjent	*	*	*	*
00-09 år	*	*	*	*
10-19 år	*	*	*	*
20-29 år	7	81%	638	11 000
30-39 år	71	85%	4 700	15 000
40-49 år	60	81%	3 994	15 000
50-59 år	13	68%	955	14 000
60-69 år	2	45%	111	17 000
70-79 år	1	3%	21	27 000
80 år og over	*	*	*	*

Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	61	99%	3 863	16 000
Litauen	17	100%	1 523	11 000
Sverige	16	57%	976	17 000
Romania	9	99%	506	18 000
Spania	6	30%	300	20 000
Storbritannia	6	68%	300	19 000
Latvia	4	98%	227	19 000
Ukjent	3	3%	305	10 000
Slovakia	3	99%	148	19 000
U S A	3	16%	179	15 000

Stønadsområde detaljert	Andel beløp		Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
	Utbetalt utland. Mill kr	utenlandsk stats- borgere		
I alt	153	81%	9 948	15 000
Barnetrygd	153	81%	9 948	15 000

Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	61	100%	3 852	16 000
Norge	29	0%	1 686	17 000
Litauen	17	100%	1 522	11 000
Romania	9	100%	506	19 000

Sverige	9	100%	554	16 000
Latvia	4	100%	222	18 000
Storbritannia	4	100%	175	22 000
Slovakia	3	100%	145	20 000
Portugal	2	100%	159	13 000
Estland	2	100%	114	15 000

Dagpenger

Kjønn og alder	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk stats- borgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	255	96%	4 504	57 000
Kvinne	13	77%	516	25 000
Mann	242	97%	3 988	61 000
Ukjent	*	*	*	*
10-19 år	*	*	*	*
20-29 år	19	90%	491	38 000
30-39 år	77	96%	1 409	55 000
40-49 år	82	97%	1 421	58 000
50-59 år	57	96%	944	60 000
60-69 år	20	95%	321	63 000
70-79 år	*	*	*	*

Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	168	100%	2 494	67 000
Sverige	36	86%	763	48 000
Litauen	13	100%	262	48 000
Romania	6	100%	114	49 000
Danmark	5	83%	156	33 000
Slovakia	4	100%	64	59 000
Storbritannia	3	92%	65	45 000
Ukjent	3	0%	68	39 000
Latvia	2	99%	64	38 000
Estland	2	100%	37	46 000

Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk stats- borgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	255	96%	4 504	57 000
Dagpenger	52	88%	1 241	42 000
Dagpenger - permittering	201	98%	2 882	70 000

Lønnsgarantimidler - dag-penger	0	94%	28	14 000
Lønnskompensasjon	1	77%	505	1 000
Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	168	100%	2 496	67 000
Sverige	30	100%	618	49 000
Litauen	13	100%	264	49 000
Norge	10	0%	309	34 000
Romania	6	100%	120	48 000
Danmark	4	100%	114	37 000
Slovakia	4	100%	64	61 000
Storbritannia	3	100%	58	54 000
Latvia	2	100%	62	39 000
Estland	2	100%	34	46 000

Foreldrepenger

Kjønn og alder	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp		Gj snitt års-utbetaling. Kr
		utenlandsk stats- borgere	Antall mottakere	
I alt	156	78%	1 297	120 000
Kvinne	75	68%	524	143 000
Mann	81	88%	773	105 000
Ukjent	*	*	*	*
20-29 år	24	77%	231	103 000
30-39 år	111	79%	919	121 000
40-49 år	20	73%	176	116 000
50-59 år	1	87%	10	88 000
60-69 år	*	*	*	*

Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Sverige	60	78%	429	140 000
Polen	34	100%	308	110 000
Litauen	14	100%	128	113 000
Danmark	9	65%	80	109 000
Ukjent	6	3%	67	89 000
Tyskland	6	60%	38	145 000
Storbritannia	3	75%	23	144 000
U S A	3	12%	26	120 000
Finland	3	91%	24	114 000
Spania	2	78%	19	123 000

Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	156	78%	1 297	120 000
Foreldrepenger	156	78%	1 297	120 000

Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Sverige	45	100%	315	143 000
Polen	34	100%	311	110 000
Norge	34	0%	273	124 000
Litauen	15	100%	130	113 000
Danmark	6	100%	59	98 000
Finland	3	100%	26	107 000
Tyskland	3	100%	16	164 000
Storbritannia	2	100%	14	177 000
Spania	2	100%	15	124 000
Frankrike	1	100%	9	136 000

Grunn- og hjelpestønad

Kjønn og alder	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	9	21%	775	12 000
Kvinne	4	17%	410	10 000
Mann	5	26%	365	13 000
Ukjent	*	*	*	*
00-09 år	1	45%	60	17 000
10-19 år	2	27%	109	20 000
20-29 år	1	8%	104	8 000
30-39 år	1	20%	70	7 000
40-49 år	1	16%	82	9 000
50-59 år	1	18%	103	10 000
60-69 år	1	14%	108	10 000
70-79 år	1	19%	124	10 000
80 år og over	1	12%	61	9 000
Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Sverige	2	21%	211	11 000
Spania	1	3%	109	11 000
Danmark	1	15%	111	11 000
Storbritannia	1	26%	45	15 000

Ukjent	1	0%	94	6 000
Polen	1	84%	24	22 000
U S A	0	12%	30	10 000
Tyskland	0	10%	23	12 000
Finland	0	40%	22	11 000
Frankrike	0	13%	17	10 000

Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	9	21%	775	12 000
Grunnstønad	5	15%	620	8 000
Hjelpestønad	4	30%	215	18 000

Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Norge	7	0%	624	11 000
Polen	0	100%	20	23 000
Sverige	0	100%	32	12 000
Danmark	0	100%	19	12 000
Storbritannia	0	100%	9	18 000
Finland	0	100%	9	13 000
Nederland	0	100%	9	10 000
Litauen	*	*	*	*
Tyskland	0	100%	7	7 000
Frankrike	0	100%	5	9 000

Kontantstøtte

Kjønn og alder	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	48	96%	1 011	47 000
Kvinne	3	67%	92	31 000
Mann	45	98%	919	49 000
20-29 år	5	96%	119	44 000
30-39 år	33	97%	690	47 000
40-49 år	9	93%	200	46 000
50-59 år	1	93%	13	47 000
60-69 år	*	*	*	*

Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	29	100%	580	51 000
Litauen	6	100%	143	45 000
Sverige	4	79%	103	41 000
Romania	3	100%	59	46 000
Estland	1	94%	20	48 000
Slovakia	1	100%	19	36 000
Finland	1	81%	13	44 000
Storbritannia	1	75%	13	39 000
Portugal	0	82%	5	57 000
Tyskland	0	97%	6	43 000

Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt årsutbetaling. Kr
I alt	48	96%	1 011	47 000
Kontantstøtte	48	96%	1 011	47 000

Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	29	100%	581	51 000
Litauen	7	100%	144	45 000
Sverige	3	100%	79	42 000
Romania	3	100%	60	47 000
Norge	2	0%	52	35 000
Estland	1	100%	17	50 000
Slovakia	1	100%	19	36 000
Finland	1	100%	12	43 000
Storbritannia	0	100%	7	45 000
Portugal	0	100%	5	62 000

Sykepenger

Kjønn og alder	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt årsutbetaling. Kr
I alt	718	91%	14 679	49 000
Kvinne	86	71%	2 148	40 000
Mann	632	94%	12 531	50 000
Ukjent	*	*	*	*
10-19 år	0	90%	21	12 000
20-29 år	42	90%	1 270	33 000
30-39 år	164	95%	3 959	41 000
40-49 år	214	93%	4 702	46 000

50-59 år	193	87%	3 358	57 000
60-69 år	104	88%	1 529	68 000
70-79 år	0	25%	13	17 000

Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	354	100%	6 496	55 000
Sverige	198	79%	3 758	53 000
Litauen	35	100%	1 362	26 000
Danmark	29	84%	600	48 000
Storbritannia	25	92%	376	66 000
Slovakia	8	100%	166	48 000
Finland	7	84%	148	50 000
Færøyene	7	100%	97	69 000
Latvia	6	100%	147	43 000
Spania	6	58%	144	42 000

Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt årsutbetaling. Kr
I alt	718	91%	14 679	49 000
Feriepenger av sykepenger m.v.	42	90%	10 870	4 000
Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv.	7	84%	160	44 000
Sykepenger for arbeidstagere mv	661	91%	7 213	92 000
Sykepenger for selvstendige	8	77%	70	117 000

Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Polen	354	100%	6 505	54 000
Sverige	153	100%	2 934	52 000
Norge	64	0%	1 390	46 000
Litauen	35	100%	1 370	26 000
Danmark	32	100%	561	57 000
Storbritannia	25	100%	361	69 000
Slovakia	8	100%	163	47 000
Finland	7	100%	158	45 000
Latvia	6	100%	146	42 000
Portugal	5	100%	92	56 000

Uføretrygd og yrkesskade

Kjønn og alder	Andel beløp		Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
	Utbetalt utland. Mill kr	utenlandsk statsborgere		
I alt	1 824	23%	9 187	199 000
Kvinne	703	20%	3 745	188 000
Mann	1 122	24%	5 444	206 000
Ukjent	*	*	*	*
10-19 år	*	*	*	*
20-29 år	18	10%	96	184 000
30-39 år	94	21%	505	187 000
40-49 år	301	20%	1 422	212 000
50-59 år	669	20%	3 427	195 000
60-69 år	732	25%	4 184	175 000
70-79 år	3	74%	80	41 000
80 år og over	7	98%	64	110 000
Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Sverige	543	29%	3 398	160 000
Spania	238	6%	909	262 000
Danmark	186	37%	1 128	165 000
Thailand	129	3%	468	277 000
Ukjent	90	0%	700	128 000
Tyrkia	80	6%	324	247 000
Storbritannia	66	14%	270	246 000
Tyskland	49	45%	281	175 000
Polen	48	72%	321	149 000
Filippinene	40	3%	148	268 000
Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	1 824	23%	9 187	199 000
Menerstatning ved yrkesskade	1	85%	7	172 000
Uføretrygd	1 814	22%	9 125	199 000
Yrkesskadetrygd, gammel lovgivning	9	97%	60	152 000

Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Norge	1 413	0%	5 691	248 000
Sverige	145	100%	1 438	101 000
Danmark	77	100%	570	135 000
Polen	34	100%	261	132 000
Finland	33	100%	429	77 000
Tyskland	22	100%	167	130 000
Storbritannia	13	100%	74	182 000
Island	11	100%	86	128 000
Spania	8	100%	52	160 000
Frankrike	6	100%	29	206 000

Ytelser til gjenlevende

Kjønn og alder	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere		Antall mottakere	Gj snitt års-utbetaling. Kr
I alt	276	85%	3 311	83 000	
Kvinne	254	87%	2 557	99 000	
Mann	22	64%	754	30 000	
Ukjent	*	*	*	*	
00-09 år	8	58%	367	21 000	
10-19 år	23	60%	1 076	22 000	
20-29 år	2	97%	16	104 000	
30-39 år	15	93%	120	127 000	
40-49 år	51	94%	411	123 000	
50-59 år	89	88%	731	121 000	
60-69 år	86	82%	791	109 000	
70-79 år	*	*	*	*	

Oppholdsland*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Thailand	70	92%	433	161 000
Polen	46	96%	736	63 000
Sverige	25	74%	684	37 000
Filippinene	22	88%	167	132 000
Spania	12	70%	102	122 000
Storbritannia	9	67%	92	103 000
Danmark	7	54%	88	74 000
Tyskland	6	88%	111	54 000
Tyrkia	6	70%	52	115 000
Marokko	6	90%	48	115 000

Stønadsområde detaljert	Utbetalt utland. Mill kr	Andel beløp utenlandsk statsborgere	Antall mottakere	Gj snitt års-utbetal- ing. Kr
I alt	276	85%	3 311	83 000
Barnepensjon	31	60%	1 374	22 000
Gjenlevende ektefelle	231	88%	1 850	125 000
Gjenlevende yrkesskade	14	89%	97	144 000
Tilleggsstønad	*	*	*	*
Statsborgerskap*	Mill kr	Andel	Antall	Kr
Thailand	64	100%	361	176 000
Polen	44	100%	723	61 000
Norge	42	0%	595	71 000
Filippinene	19	100%	126	151 000
Sverige	16	100%	531	30 000
Storbritannia	7	100%	54	126 000
Ukjent	6	100%	50	111 000
Tyskland	5	100%	85	64 000
Litauen	5	100%	99	52 000
Marokko	5	100%	39	125 000

SPØRSMÅL NR. 583

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 8. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I ein felles komitemerknad for budsjett 2023 vart det peika på at arbeidet med å auke vektklasse for vegar som kan tole ei auka vektbelastning bør intensiveres.

Vi ber om ei oversikt fordelt på fylker for gjennomføre oppgraderingar som er gjort?

GRUNNGJEVING:

Henta frå budsjettinnstilling:<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2022-2023/inns-202223-013s.pdf>

Komiteen viser til at det sammen med fylkeskommunene og skog- og trenæringen er besluttet et program for bruer på fylkesveier, og vil påpeke at det er viktig at

programmet følges opp med forutsigbare bevilgninger. Komiteen viser til at utbedring av fylkesveier for tømmertransport er spesielt viktig for skognæringen, slikt at de kan kjøre lastebiler med totalvekt på minimum 60 tonn på fylkesveiene uten å møte dårlige bruer som blir til flaskehals. Videre viser komiteen til at arbeidet for å øke vektclassen for veier som kan tåle en økt vektbelastning, bør intensiveres. Her bør det også være mulig å differensiere mellom årstider slik at en tar vare på veilegemet best mulig. Dette er en justering som ville ha bidratt til mer effektiv drift og mindre miljøpåvirkning, uten at det koster samfunnet noe.

Svar:

Riksvegane er med få unntak godkjent for 60 tonn. For fylkesvegar er det med statlege tilskottsmiddel gitt tilsegn i 2023 til åtte bruer i bruprogrammet, som er forventa ferdig i 2024 og 2025. Av dei åtte bruene er to i Vestfold og

Telemark, ein i Agder, ein i Rogaland, ein i Vestland, ein i Trøndelag og to i Nordland.

Så langt i bruprogrammet er syv bru prosjekt ferdig. Dei vart oppskrivne til BK 10/60 før 2023.

SPØRSMÅL NR. 584

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 11. desember 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Synes barne- og familieministeren det er ansvarlig å ta med små barn til et område der Norge gjennom UD sine offisielle reiseråd "fraråder alle reiser til" og vil statsråden forsikre seg om at barnevernet foretar undersøkelser med henblikk på barnets beste når øvrige offentlige instanser får informasjon om at noen familier ikke har fulgt reiserådene og utsatt barna for risiko for liv og helse?

BEGRUNNELSE:

Den senere tid har vi blitt gjort kjent med at flere foreldre har tatt med barn og også babyer inn til land og områder som Norge har hatt klare reiseråd som har frarådet enhver reise til. Dette kan utsette barna for stor fare og jeg ønsker derfor statsrådets refleksjoner rundt dette og også høre hva hun har tenkt til å foreta seg for å sikre barnas beste.

Svar:

Utanriksdepartementets reiseråd er eit tydeleg signal om korleis norske styresmakter vurderer tryggingssituasjonen. I land eller område der Utanriksdepartementet har utskrive reiseråd kan det vere vanskeleg å gje konsulær bistand til norske borgarar. Det er samtidig berre eit råd, ikkje eit forbod eller ein restriksjon.

Det følger av barnelova (bl) § 30 at barnet har krav på omsut og omtanke frå dei som har foreldreansvaret. Dei som har foreldreansvaret, er ansvarlege for å gje barnet forsvarleg oppseding og forsyting. Foreldreansvaret skal utøvast ut frå barnet sine interesser og behov, og barnet må ikkje bli utsett for vald eller på anna vis bli handsama slik at den fysiske eller psykiske helsa blir utsett for skade eller fare.

Det følger av bl. § 41 første ledd at den som har sams foreldreansvar kan ta med eller sende barnet på stuttare

utanlandsferder. Det er ikkje krav om at den andre forelderen samtykkjer til ei slik ferd. Dersom barnet er i stand til å danne seg egne synspunkt, skal foreldra derimot høyre kva barnet har å seie før dei tek avgjerd om personlege forhold for barnet. Dei skal leggje vekt på det barnet meiner alt etter kor gammalt og modent barnet er.

Retten kan i orskurd setje forbod mot utanlandsferd for barnet, dersom det er uvisst om barnet vil kome attende, jf. bl. § 41 første ledd. Også politiet kan leggje ned førebels utreiseforbod fram til saka kan handsamast av retten, jf. tredje ledd.

Den av foreldra som ikkje har foreldreansvaret, kan ikkje reise ut av landet med barnet utan samtykkje frå den som har foreldreansvaret, jf. fjerde ledd. Retten kan likevel etter krav frå den som vil reise, gje samtykkje til utanlandsferd med barnet når det er openbert at barnet vil kome attende. Det følgjer av bl. § 41 femte ledd at barn som er fylt 12 år, må samtykkje i ei avgjerd om å dra på utanlandsferd utan ein forelder med foreldreansvar.

Barnevernstenesta skal sikre at barn som lever under forhold som kan skade helsa og utviklinga deira, får nødvendig hjelp, omsorg og vern til rett tid, jf. barnevernslova (bvl.) § 1-1. For at barnevernstenesta skal kunne gje barn rett hjelp til rett tid, er den avhengig av informasjon frå andre, det kan vere barnet sjølv, andre privatpersonar eller offentlege styresmakter. Barnevernstenesta skal vurdere om ei bekymringsmelding skal følgjast opp med ei undersøking og om meldinga krev omgåande oppfølging, jf. bvl. § 2-1.

Det er laga tverrsektorielle retningslinjer om barn som er etterlate i utlandet. I retningslinjene er det mellom anna framheva at offentlege instansar som skule, barnehage, helseteneste, politi og barnevernstenesta må samarbeide aktivt for å hindre utreise også viss det er mistanke om at foreldre eller andre omsorgspersonar ikkje vil vere i stand til eller vil la vere å vareta omsorga for barnet. Viss

det er mistanke om at ei utanlandsreise gjer at livet, helsa eller fridommen til barnet er trua, er det framheva i retningslinjene at det er viktig å sende bekymringsmelding til barnevernstenesta og/eller politi.

Eg legg til grunn at dersom barnevernstenesta mottok ei melding frå ei anna offentleg instans med bekymring for at eit barn kan bli utsett for risiko for liv og helse ved å reise utanlands, vil barnevernstenesta opprette ei undersøkingssak. Det er framheva i retningslinjene at situasjonen bør kartleggjast raskt. Barnevernstenesta bør gjera ei heilskapleg vurdering av om det er risiko knytt til reisa til barnet, og om det er grunnlag for tiltak etter barnevernslova. Barnevernstenesta kan tilby foreldre hjelpetiltak i form av råd og rettleiing dersom barnet på grunn av sin omsorgssituasjon har behov for særleg hjelp, jf. bvl. § 3-1 og kan også vurdere om vilkåra for eit akutttiltak er til

stades, jf. bvl. § 4-2 eller om det eventuelt er grunnlag for å fremje sak om omsorgsovertaking, jf. bvl. § 5-1.

Når barnet allereie er i utlandet, skal barnevernstenesta framleis gå gjennom bekymringsmeldingar og opne undersøkingssak dersom vilkåra for dette er oppfylt etter bvl. § 2-2, såframt barnet framleis har vanleg bustad i Noreg jf. bvl. § 1-2 tredje ledd. Eit samarbeid med foreldra kan vere avgjerande for å få barnet heim, og barnevernstenesta kan difor tilby foreldre som er i Noreg hjelpetiltak i form av råd, rettleiing eller annan bistand. Barnevernstenesta har kompetanse til å fremje sak for barneverns- og helsenemnda om omsorgsovertaking, sjølv om barnet oppheld seg i eit anna land, så lenge barnet framleis har vanleg bustad i Noreg. Barnevernstenesta kan derimot ikkje fatte akuttvedtak for barn som oppheld seg i utlandet, jf. bvl § 1-2 tredje ledd.

SPØRSMÅL NR. 585

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 12. desember 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Riksrevisjonen sin evaluering av Enova er avgrenset til teknologi- og markedsutvikling av lav- og nullutslippsløsninger.

Vil statsråden ta initiativ til en evaluering av alle Enova sine virksomhetsområder, og også en evaluering av om det er riktig at de bruker det meste av sine ressurser på «senfase teknologiutvikling og tidligfase markedsintroduksjon» før ny Enova-avtale skal undertegnes innen utgangen av 2024?

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjonen la 9. november 2023 frem dokument 3:5 (2023–2024) Enovas bidrag til teknologi- og markedsutvikling av lav- og nullutslippsløsninger. Rapporten inneholder mye interessant informasjon om Enova sin satsing innenfor dette segmentet. Dette er også muligens det området hvor Enova har lykket best.

En del av Enovas virksomhet som ikke er en del av Riksrevisjonen sin evaluering er den som går ut på at Enova skal utløse innovasjonskapital. Det er gjennom denne delen av virksomheten til det blant annet er gitt tilsagn eller utbetalt 142 millioner kroner til Freyer. Mange har stilt spørsmål ved om dette er riktig prioritering av Enova og staten sine midler.

Miljødirektoratet skriver i rapporten «Klimatiltak i Norge mot 2030» at utrullingsvirkemidler kan gi betydelige utslippsreduksjoner fram mot 2030 og samtidig muliggjøre storskala implementering etter 2030. Utrullingsvirkemidler vil typisk være støtte til moden og velprøvd teknologi gjennom Enova.

Det debatten om Enova blant oss politikere og andre aktører i hovedsak handler om er skal fortsette å kun fokusere på «senfase teknologiutvikling og tidligfase markedsintroduksjon», eller om Enova i større grad skal ha fokus på løsninger vi vet at virker og som gir enten kutt i klimagassutslipp eller energibruk.

Når det gjelder energieffektivisering og lokal energiproduksjon har alle partiene i energi- og miljøkomiteen på Stortinget stemt for at Enova skal ha støtteordninger som retter seg mot velprøvd og moden teknologi.

Jeg ber også statsråden redegjøre for om det er planer om flere evalueringer av Enova sin virksomhet i forkant av at det skal inngås en ny fireårs-avtale innen utgangen av 2024.

Svar:

I arbeidet med ny styringsavtale med Enova vil regjeringen vurdere den samlede innretningen, inkludert om dagens målstruktur for Enova er hensiktsmessig også i kommen-

de avtaleperiode. En evaluering av Enovas teknologistøtteordninger for perioden 2017-2023 settes snarlig i gang, med leveranse våren 2024, slik at denne vil foreligge i god tid før ny styringsavtale for neste fireårsperiode skal fer-

digstilles. Ellers ligger en rekke eksterne evalueringer tilgjengelig på Enova sine nettsider, blant annet evaluering av Enovas satsing på ladeinfrastruktur for elbiler og Enovas satsing på elvarebiler.

SPØRSMÅL NR. 586

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 11. desember 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for mye som er utbetalt i strømstøtte fra regjeringen tiltrådte og frem til 30. september 2023, og hvor mye som i samme periode er gitt i støtte til husholdninger og andre aktører for å gjennomføre energitiltak?

Svar:

Strømstøttsordningen for husholdninger ble introdusert i desember 2021. Siden den gang har ordningen blitt forlenget og forbedret en rekke ganger. I tiden fra desember 2021 til og med september 2023, har det blitt utbetalt om lag 41,2 mrd. kroner i strømstønad til husholdninger.

Husbanken har i 2023 gitt 263,7 mill. kroner i tilskudd til energitiltak i kommunale utleieboliger, om-

sorgsboliger og sykehjem. Energitilskuddsordningen for bedrifter, som regjeringen opprettet i november 2022, omfatter 2,31 mrd. kroner i tilskudd til gjennomføring av energitiltak. Enova har i perioden fra 14. oktober 2021 til 30. september 2023 gitt totalt 2,78 mrd. kroner i støtte til energitiltak til husholdninger og næringsliv, fordelt på 734 mill. kroner til husholdninger og 2,05 mrd. kroner til næringslivet. Beløpet inkluderer ikke støtte til elektrifisering av transportmidler og anleggsmaskiner, støtte til infrastruktur for lading eller landstrøm i havneområder og støtte til mulighetsstudier og forprosjekter. I tillegg har Enova i perioden støttet hydrogen- og biogassproduksjon med til sammen 869,7 mill. kroner, fordelt på 200,8 mill. kroner til biogassproduksjon og 668,9 mill. kroner til hydrogenproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 587

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 11. desember 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vurderer regjeringen konsekvensene den nye FDI-loven i Sverige, spesielt med tanke på konkurranseulempen for norske investeringer i Sverige sammenlignet med europeiske konkurrenter?

BEGRUNNELSE:

EU implementerte en FDI-screeningsforordning den 11. oktober 2020, for å sikre uniform tilnærming til nasjonale screeningmekanismer i forbindelse med utenlandske direkte investeringer. Den 13. september 2023 stemte den svenske regjeringen for en ny FDI-lov (lag (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar) for å gjennomgå utenlandske direkte investeringer, og 1. desember

2023 trådte loven i kraft. Loven inneholder en obligatorisk undersøkelsesprosedyre for overføring av sikkerhets-sensitive aktiviteter. Loven gjelder for fysiske eller juridiske personer bosatt eller med tilhørighet utenfor den Europeiske union.

Svar:

Storingsrepresentanten stiller et relevant og interessant spørsmål. Det stemmer at Sveriges nye lov om gransking av utenlandske direkteinvesteringer medfører en forskjellsbehandling mellom norske investorer og investorer fra EU-land, ettersom Norge og de andre EØS/EFTA-landene er tredjeland etter regelverket. Dette til tross for at Norge er fullt ut integrert i det indre marked gjennom EØS-avtalen.

Den svenske loven er en oppfølging av EU-forordningen om kontroll av utenlandske direkteinvesteringer (2019/452). EU-forordningen er en del av EUs handelspolitikk og er vurdert av EU som ikke EØS-relevant.

Etter min forståelse etablerer den svenske loven en meldepliktordning for investeringer i svenske foretak som bedriver beskyttelsesverdig virksomhet. For å hindre omgåelse av regelverket gjelder meldeplikten for alle, også svenske investorer og investorer tilhørende i EU. Investeringer fra tredjeland kan etter en nærmere gransking pålegges vilkår eller forbys av hensyn til Sveriges sikkerhetsinteresser.

Loven har virket i kun kort tid, og det er usikkert hvilke konsekvenser den vil ha for næringslivssamarbeidet i de berørte sektorene eller om det vil medføre en konkurranseulempe for norske investorer i Sverige. Sannsynligvis vil norske investeringer raskt godkjennes i det svenske systemet, da disse i liten grad vil kunne sies å true Sveriges sikkerhet.

Bortimot alle EU-land har etablert investeringskontrollregelverk de siste årene. Den økte oppmerksomhet-

en om sikkerhet i samfunnsviktige sektorer og teknologiområder i Sverige og hos andre nære handelspartnere kan muligens vise seg å utgjøre en konkurransefordel for norske bedrifter, som generelt innehar høy tillit internasjonalt.

Det kan samtidig ikke utelukkes at det svenske regelverket, og tilsvarende regelverk i andre EU-land, kan medføre forsinkelser i investeringsprosesser og økt usikkerhet for næringslivet, særlig i en overgangsperiode. Det er også relevant i denne sammenhengen at andre EU-land, for eksempel Danmark og Tyskland, har valgt å likebehandle EØS/EFTA-landene med EU-land i deres respektive investeringskontrollregelverk. Det er grunn til å tro at de ulike innretningene av de nasjonale investeringskontrollregelverkene kan øke usikkerheten for norske bedrifter som ønsker å investere i det indre marked i tiden fremover.

Regjeringen har de siste årene forsterket det handels- og næringspolitiske samarbeidet med Sverige, blant annet gjennom en felleserklæring om styrket industrisamarbeid. Det er etablert flere fora for å fange opp og håndtere grensehindringer mellom Sverige og Norge. Mitt departement har foreløpig ikke fått noen henvendelser fra næringslivet om utfordringer knyttet til den svenske investeringsloven. Jeg vil ta opp eventuelle utfordringer i den nære bilaterale dialogen med Sverige.

Regjeringen satte i 2022 ned et utvalg som skulle vurdere behovet for regelverk eller en ordning for å kontrollere utenlandske investeringer i foretak som ikke er underlagt sikkerhetsloven. Utvalget overleverte NOU 2023: 28 Investeringskontroll – en åpen økonomi i usikre tider 4. desember. I utredningen tar utvalget blant annet opp problemstillingen om at de ulike investeringskontrollregelverkene innad i EU kan påvirke investeringsflyten i det indre marked. Regjeringen vil se nærmere på denne problemstillingen i forbindelse med oppfølgingen av NOU-en.

SPØRSMÅL NR. 588

Innlevert 1. desember 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 8. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

NIS2-direktivet må gjennomføres i EU innen 24. oktober 2024, mens det fortsatt er usikkert om når og hvordan direktivet eventuelt blir en del av norsk rett.

Vil regjeringen foreta seg noe for å sikre raskere tilpassing av norsk lov for å tilfredsstille kravene i NIS2-direktivet?

BEGRUNNELSE:

NIS-direktivet av 6. juli 2016 ble tatt inn i EØS-avtalen 3. februar 2023. NIS2-direktivet ble vedtatt i EU 14. desember 2022, og medlemstatene skal ha gjennomført direktivet i nasjonal rett innen 24. oktober 2024. Gjeldende NIS-direktiv oppheves samtidig. Stortinget behandler nå proposisjonen en ny lov om digital sikkerhet som gjennomfører gjeldende NIS-direktivet.

NIS2-direktivet blir trolig EØS-relevant, men det kan ta lang tid før direktivet blir gjeldende i Norge. Mange norske virksomheter som operer i Europa må likevel allerede nå forberede seg på krav om å etterleve NIS2-direktivet. Denne situasjonen bidrar til stor usikkerhet for norsk næringsliv. Samtidig som det er en stor risiko for at Norge vil falle langt etter resten av Europa innen sikkerhet i informasjons- og kommunikasjonsteknologier.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at det stilles krav til ivaretagelse av digital sikkerhet for virksomheter som er leverandører av samfunnsviktige tjenester. Derfor har regjeringen lagt frem et forslag til en ny lov om digital sikkerhet, som også gjennomfører NIS-direktivet i norsk rett. Loven forutsetter at de virksomhetene loven gjelder for iverksetter hensiktsmessige og proporsjonale tiltak for å ivareta et forsvarlig sikkerhetsnivå. Gjennom denne loven legger

regjeringen også til rette for videre påbygging av krav etter hvert som det digitale samfunnet utvikler seg og nye internasjonale regelverk trår i kraft. Ved å gjennomføre NIS-direktivet får norske myndigheter anledning til å delta i felleseuropeisk samarbeid som vil gi viktig innsikt og erfaringsutveksling i det videre arbeidet med NIS2-direktivet.

NIS2-direktivet er foreløpig vurdert til å være EØS-relevant. Departementet jobber for en smidig og effektiv gjennomføring av direktivet. Dette er imidlertid et omfattende arbeid, da det må sees i sammenheng med andre initiativ innen felleseuropeisk regulering av sikkerhetsområdet. Direktiv om kritiske enheters motstandsdyktighet, det såkalte CER-direktivet, er særlig relevant i denne sammenhengen. Departementet har gitt DSB og NSM et oppdrag om å utarbeide forslag til hvordan NIS2-direktivet og CER-direktivet kan gjennomføres i norsk rett med frist våren 2024. Departementet har også gjennomført en innledende kartlegging av direktivenes konsekvenser i de ulike sektorene der departementene har gitt verdifulle innspill.

Uavhengig av EØS-prosessen tar jeg sikte på å gjøre nødvendige tilpasninger i nasjonalt regelverk for å være i overenstemmelse med øvrige europeiske land.

Jeg prioriterer arbeidet med digital sikkerhet høyt, og vil jobbe for at norske virksomheter har de samme vilkårene som tilsvarende europeiske virksomheter.

SPØRSMÅL NR. 589

Innlevert 3. desember 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 11. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke tiltak som allerede er iverksatt og hvilke midler som har gått til å utbedre forholdene på Bredtveit, hva som kunne vært gjort for å forhindre midlertidig stengning, og hva statsråden vil gjøre fremover for å unngå at Bredtveit fengsel blir stengt permanent?

BEGRUNNELSE:

29. november anbefalte Statsbygg at Bredtveit fengsel for kvinner stenges midlertidig, på bakgrunn av en ny risikoanalyse for branntilløp. KDI iverksetter nå strakstiltak for å ta ned risikoen for de innsatte. KDI melder om at fengse-

let vil bli stengt så snart de innsatte er ivaretatt ved egnede fengsler. Den midlertidige stengningen ble besluttet 28. november i et møte mellom Justis- og beredskapsdepartementet, KDI, kriminalomsorgen region Øst og Statsbygg.

Statsbygg er eier av bygningsmassen. Det har lenge vært kjent at tilstanden på bygningene er under enhver kritikk. Basert på en brannteknisk gjennomgang konkluderer Statsbygg nå med at bygningsmassen er i svært dårlig stand. Oppfatningen til Statsbygg er at bare det å være i bygget representerer en risiko for liv og helse. Derfor anbefaler de at dagens bruk av byggene opphører så snart som mulig.

Det er ikke bare brannsikkerheten som har vært under lupen ved Bredtveit. I juni kom en knusende rapport

fra Sivilombudet, som dokumenterte uholdbare soningsforhold for de innsatte ved fengselet. Det er et høyt antall innsatte som skader seg selv, og som begår selvdropsforsøk. Det er omfattende bruk av glattcelle og belteseng. Det er klare mangler i forebygging av selvdrap, og det er manglende kapasitet, kompetanse og ivaretagelse av ansatte. Tall fra KDI viser at det siden 2018 har vært 87 selvdropsforsøk og nesten 200 selvskadingsepisoder i Bredtveit kvinnefengsel.

Sivilombud Hanne Harlem uttalte i forbindelse med fremleggelsen av rapporten at det er mye som tyder på at fengselet har hatt flere innsatte med alvorlige psykiske helseutfordringer enn tidligere. Samtidig har mangler i systematikk, rutiner og bemanning bidratt til å forverre en allerede krevende situasjon.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet, som en del av arbeidet med nytt Oslo fengsel, vurderte et nytt fengsel på Bredtvet. Dette ville også muliggjort et nytt fengsel for kvinner. Regjeringen gikk ikke videre med saken da Oslo kommune ikke ønsket en slik løsning. Venstre på Stortinget var også kritiske til å bygge et nytt fengsel på Bredtvet. Jeg viser blant annet til Venstres forslag i Innst. 241 S (2021–2022) jf. Dokument 8:88 S (2021–2022) Representantforslag om å bevare Bredtvetkogen og spørretimespørsmål fra representanten Elvestuen (V) besvart av undertegnede 9. februar 2022.

Statsbygg forvalter det aller meste av bygningsmassen i kriminalomsorgen. Jeg har derfor innhentet informasjon fra Kommunal- og distriktsdepartementet om tiltak og utbedringer som er gjort ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt. I perioden 2009–2023 er det gjennomført tiltak

og utbedringer ved fengslet til i overkant av 34 millioner kroner. Dette har vært tiltak som har bidratt til å opprettholde drift av fengselet, eksempelvis brannsikringstiltak på celler og oppussing og ombygging av deler av bygningssmassen.

Det siste året har det vært en kraftig økning i antall utagerende alvorlig psykisk syke kvinnelige innsatte. Denne utviklingen, kombinert med utfordrende soningsforhold ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt, medførte at det i 2023 ble iverksatt strakstiltak for å bedre situasjonen for kvinnelige innsatte.

Ett viktig tiltak var omgjøring av Telemark fengsel, Skien avdeling til kvinnefengsel for å bedre soningsforholdene for kvinner generelt, og bidra til å avvikle samsoning med menn. Gjennom omgjøringen ble det færre innsatte på Bredtveit, og bemanningen ble styrket gjennom omrokking av personell fra andre fengsler. I revidert budsjett for 2023 ble det bevilget midler til tiltak ved både Skien og Bredtveit fengsel, og i statsbudsjettet for 2024 har regjeringen foreslått midler til å etablere en nasjonal forsterket fellesskapsavdeling for kvinner ved Skien fengsel. Avdelingen skal bidra til bedre oppfølging av kvinnelige innsatte med alvorlige psykiske helseutfordringer, og bidra til å redusere langvarig isolasjon for kvinnelige innsatte.

De kvinnelige innsatte ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt er en sårbar gruppe, med høy grad av selvskading og selvmordsforsøk. Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbygg skal derfor sammen vurdere hvor raskt en midlertidig stengning kan gjennomføres, innenfor det som er sikkerhetsmessig forsvarlig. Regjeringen vil komme tilbake til mer langsiktige løsninger for Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt når den akutte situasjonen er løst.

SPØRSMÅL NR. 590

Innlevert 3. desember 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 6. desember 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Har statsråden som intensjon å unnlate å diskutere avlspromblematikk og valg av rase innenfor alle produksjoner i landbruket, eller er det kun bruken av dagens hurtigvoksende kyllingrase som ikke vil berøres i den kommende dyrevelferdsmeldingen?

BEGRUNNELSE:

På et spørsmål om avl og valg av rase i produksjon av slaktekylling fra representanten Westgaard-Halle i Stortingets muntlige spørretime den 22. november 2023, ga landbruks- og matministeren følgende svar:

"Eg meiner Nortura må gjera sine vurderingar av kva kyllingrasar dei ønskjer å produsera, og så vil eg som landbruk-

sminister i dyrevelferdsmeldinga trekkja opp nokon grenser for produksjonen. Eg trur ikkje det er rett å gå inn på konkrete rasar, eg trur me må setja opp nokon standardar for kva som skal vera god dyrevelferd, og så vil det vera bønder, slakteri og andre aktørar som definerer kva rasar som oppfyller dei krava, og ikkje minst kva vilkår produksjon og oppdrett vert drivne under."

Regjeringa har skapt store forventningar til den kommande dyrevelferdsmeldinga. Derfor er det urovekande å høre at statsråden med ansvar for produksjonsdyrene i landbruket nå avviser at denne meldinga vil adressere avlsproblematikk og bruk av hurtigvoksende rase i kyllingproduksjon.

Både Rådet for dyreetikk og Mattilsynet har i sine innspill til regjeringens arbeid med meldinga problematisert bruken av den hurtigvoksende kyllingrasen Ross 308 i Norge. EFSA sine siste fagrapport om kyllingproduksjon, utgitt i 2023, lister opp valg av sakterevoksende raser som en av hovedanbefalingene. Fagorganet konkluderer også med at helse- og velferdsstatusen hos slaktekylling i hovudsak avhenger av avl. Faglig sett vil det derfor vere uholdbart dersom den kommande dyrevelferdsmeldinga unngår å adressere dette problemet.

Vi vet at det også er store velferdsutfordringar knytt til avl og valg av raser i andre produksjonar. Avlsmålene for produksjonsdyr har i lang tid vært økonomisk motivert, og motivasjonen har lenge vært å avle frem raser som gir økt tilvekst, bedre førutnytting, høyere ytelse, større kullstørrelse og bedre slaktekvalitet.

Når avlsarbeidet konsentreres rundt å forbedre dyrenes produksjonsegenskaper, kan dette ha uheldige konsekvenser for dyrevelferden. Eksempel på dette er den systematiske avlen for stadig større kull i den norske svinenæringa. Store kull har en rekke negative konsekvenser for velferden til både purka og spedgrisene. Også kalkunrasen som i dag benyttes er avlet frem for rask vekst, som medfører store velferdsutfordringar.

Svar:

Eg meiner det er relevant både å vurdere konsekvensar for dyrevelferd knytt til ulike rasar eller hybridar og konsekvensar knytt til ulike produksjonsegenskapar i arbeidet med dyrevelferdsmeldinga. Så ser eg fram til å leggja fram ei god melding som balanserer ulike omsyn mot kvarandre og kjem med framtidsretta gode løysingar.

SPØRSMÅL NR. 591

Innlevert 3. desember 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 11. desember 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Er statsråden samd i at den lave oppslutninga ved fylkestingsval gjenspeglar dette nivået sin legitimitet i befolkninga?

GRUNNGJEVING:

Det har vært noen eksempler på fylkestingsval utan kommuneval dei siste 20 åra med svært lav valdeltaking. Sist med 33,7 % i Moss i omvalet i år. Og 31,5 % i Nittedal i 2003 sidan kommunevalet var gjort unna som forsøk tidlegare. Oppslutninga i fylkestingvala er høgare når dei blir halden samtidig som kommuneval. Dette kan bety at legitimiteten til mellomnivået er lavt. FrP meiner Norge kan klare seg med to nivå - kommuner og stat.

Svar:

Fylkeskommunen har ei sentral rolle både som samfunnsutviklar og tenesteytar. For å styrke fylkeskommunen som ein legitim regional aktør, er det viktig at fylkeskommunen tar omsyn til befolkninga sine interesser. Regjeringa har lagt til rette for dette ved å sikre at fylka Østfold, Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark, Troms og Finnmark blir eigne fylke frå 1. januar 2024.

Deltakinga ved fylkestingsvalet i 2023 var 57,3 prosent, noko som er om lag 5 prosentpoeng lågare enn ved kommunestyrevalet. Deltakinga ved fylkestingsvalet har vore relativt stabil dei siste tjue åra, med ei deltaking på mellom 55,6 og 60,5 prosent. Skilnaden mellom deltakinga ved fylkestingsvalet og ved kommunestyrevalet har òg vore stabil på mellom 3-5 prosentpoeng dei siste tjue åra.

Når det gjeld eksempla representanten viser til, meiner eg det er naturleg med høgare valdeltaking når heile

landet legg til rette for valgjennomføring på same tid, og med stor merksemd rundt valet i alle mediekanalar.

Det blei gjennomført eit omval i Moss kommune fordi det ordinære valet blei kjend ugyldig av Kommunal- og distriktsdepartementet. Valet blei gjennomført på ein god og ryddig måte av kommunen, som klarte å leggje til rette

for eit nytt val på svært kort tid. Departementet sørga for ei tilpassing av reglane i vallova og valforskrifta som sikra at alle veljarar frå Moss som ønskte det, kunne få stemt, anten dei bur utanlands, i ein annan kommune enn Moss eller oppheldt seg på ein institusjon. Desse faktorane gir etter mi meining omvalet høg legitimitet.

SPØRSMÅL NR. 592

Innlevert 3. desember 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 8. desember 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Klimatoppmøtet foregår i Dubai i disse dager. Dit skal verdens ledere møtes for å vedta klimapolitikk og tiltak for det grønne skiftet. I Norge, vårt kalde, langstrakte, kuperte og mørke land, hvor vinter og fjell gjør operasjoner ekstra energikrevende, vurderer regjeringen forbud mot salg av anleggsmaskiner med forbrenningsmotor fra 2035.

Kan statsråden avklare om nullutslipp kommer til å settes foran sikkerhet, framkommelighet og åpne ferdselsårer i hele vinter Norge, og hva regjeringen baserer realismen i forbud fra 2035 på?

BEGRUNNELSE:

Klimatoppmøtet i Dubai kulminerer i disse dager med massive mengder privatfly som lander med topp-politikere og næringslivsledere fra hele verden, hvor alle slipper ut massive mengder CO₂ for å komme seg til Dubai for å redde verden fra CO₂ og klimakrisen.

Det er lov å håpe at man i år går fra symbolpolitikk, eller politikk med åpenbare negative konsekvenser, til politikk som reelt kutter klimautslipp. Med antagelse at det er reelle, globale kutt som er viktigst, og ikke bare fremstilling av handlingskraft på bekostning av utførelsen av oppgaver.

I Norge har regjeringen nemlig skrevet i grønn bok at:

"Regjeringa planlegg også for målretta satsingar gjennom - å greie ut eit forbod mot sal av nye anleggsmaskiner med forbrenningsmotor frå 2035. Og at regjeringen vurderer salgsforbod mot nye fossile anleggsmaskiner frå 2035. Videre at regjeringa vil følgje opp verkemiddel for å auke hastigheita på innfasing av nullutsleppsmaskiner med å greie ut eit forbod mot sal av nye anleggsmaskiner med forbrenningsmotor frå 2035."

Dette i et langstrakt, kupert og kaldt land, hvor det norske veisystemet krever noen av verdens tyngste og kraftigste anleggsmaskiner både i bygge- og driftsfasen.

Administrerende direktør i Maskinentreprenørenes Forbund, Julie Brodtkorb sier til Nettavisen at:

"Forslagene i Grønn Bok ser ut til å være designet av mennesker veldig, veldig langt unna den norske virkeligheten. Brodtkorb mener det er fullstendig urealistisk å forby dieseldrevne anleggsmaskiner. For det første fordi det norske veisystemet krever noen av verdens tyngste og kraftigste anleggsmaskiner både i bygge- og driftsfasen.

For det andre fordi det verken vil finnes maskiner eller ladestasjoner som kan holde Saltfjellet eller Dovrefjellet åpent under tøffe klimatiske forhold."

Videre sier Brodtkorb:

"Det er trist at det grønne skiftet har sklidd inn i en fantasiverden. Det er nesten så man ikke tror hva man leser, når man side for side går gjennom regjeringens Grønn Bok 2024. Her varsles det forbud og reguleringer som vil gjøre vinterveiene i Norge om til gjensnødde skavler og stoppe livsviktige ferdselsårer i hele landet".

Svar:

Spørsmålet om sikker framkommelighet og åpne ferdselsårer i Norge er et viktig spørsmål som skal bli godt belyst når regjeringen utreder et forbud mot salg av nye anleggsmaskiner med forbrenningsmotor fra 2035. Sentralt i en konsekvensutredning er å vurdere eventuelle unntak og / eller hensyn som må ivaretas nettopp for å fange opp og håndtere uønskede konsekvenser som blant annet utfordringer knyttet til brøyting av vinterveier. Forslaget om et forbud vil også bli sendt på offentlig høring slik at berørte aktører har muligheten til å komme med innspill før et forbud eventuelt trer i kraft.

Jeg vil likevel understreke at det er helt nødvendig å redusere utslippene fra bygge- og anleggsvirksomhet betydelig dersom Norge skal klare å kutte ikke-kvotepliktige utslipp med 50 pst. innen 2030. Norge har også et lovfestet klimamål om å redusere klimagassutslippene med 90–95 pst. innen 2050. Skal vi lykkes med det må debatten dreies mot hvilke utslipp vi skal ha igjen i 2050, og skal vi ha rom for utslippskutt i andre sektorer bør utslippene fra bygge- og anleggsvirksomhet være tilnærmet null. Anleggsmaskiner har ulik levetid, men Miljødirektoratet legger til grunn at anleggsmaskiner brukes i om lag 10 år før de byttes ut. Et forbud mot salg av fossile anleggsmaskiner fra 2035 vil dermed gjøre det mulig for sektoren å ha null utslipp omtrent rundt 2045.

Ifølge SSBs tall for næringsfordelte utslipp var direkte utslipp av klimagasser fra bygge- og anleggsvirksomhet i 2021 på 2,2 millioner tonn CO₂-ekv. Det tilsvarer om lag 4,5 pst. av norske klimagassutslipp og utgjør om lag 8–9 pst. av utslippene i ikke-kvotepliktig sektor. Dette er grunnen til at regjeringen i årets Klimastatus- og plan lanserte en målrettet satsning for å redusere utslipp fra bygge- og anleggsplasser.

Markedet for utslippsfrie anleggsmaskiner er i en tidlig fase, men markedet vokser og det er etter hvert blitt flere elektriske alternativer tilgjengelig i flere segmenter. Det er imidlertid store variasjoner i kostnader mellom ulike maskintyper. Investeringskostnader varierer betydelig med ulike maskin- og kjøretøytyper og -størrelser, men generelt er utslippsfrie anleggsmaskiner dyrere enn fossile modeller. Elektriske maskiner er imidlertid billigere i drift, fordi strøm er billigere enn diesel og fordi elmotoren er mer effektiv enn dieselmotoren. Det er forventet

at prisene for anleggsmaskiner i flere segmenter vil falle frem mot 2030 som følge av at flere modeller serieproduseres og videre utvikling av batteriteknologi.

Enova er et viktig virkemiddel for å øke hastigheten på innfasingen av utslippsfrie anleggsmaskiner i det norske markedet. Videre ble det i transportsektoren satt i gang tolv pilotprosjekter våren 2022 for å teste løsninger for kutt i klimagassutslipp på anleggsplasser. I 2023 fikk ti nye prosjekter tilskudd og ordningen blir videreført i 2024. I tillegg er det flere kommuner som har påbegynt prosjekter med ulke krav til utslippsfrie bygge- og anleggsplasser. Virkemidlene for innfasing av nullutslippsmaskiner og kommunale initiativer for å teste ut krav til utslippsfrie anleggsplasser er viktige for å prøve ut og bygge erfaring med å gjennomføre bygge- og anleggsprosjekter med utslippsfrie maskiner. Det bidrar til økt kompetanse både hos byggherrer som bestiller prosjekter og entreprenører som står for praktisk gjennomføring av prosjekter med utslippsfrie maskiner. Denne kompetansen er nødvendig når et forbud mot salg av nye maskiner med forbrenningsmotor skal utredes.

Ved å varsle at regjeringen vil utrede et forbud mot salg av nye maskiner med forbrenningsmotor fra 2035, setter vi en tydelig retning for politikken fremover. Dette signalet gir forutsigbare rammevilkår for aktørene i næringen slik at de har tid til å tilpasse sine innkjøp. Samtidig varsler regjeringen at vi nå skjerper miljøkravene i offentlige anskaffelser fra 1. januar 2024. Nå skal klima- og miljøhensyn vektet med minimum 30 prosent, noe som vil premiere aktører som har investert eller investerer i nullutslippsanleggsmaskiner.

SPØRSMÅL NR. 593

Innlevert 4. desember 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 8. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilken beregningsmodell mener statsråden er riktig for å beregne politidekningen pr. 1 000 innbyggere, og mener hun politituddannede som i regi av NAV gjennomfører arbeidstrening i politietaten skal telle med i beregningen av politidekningen?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 496 av 20.11.23, og statsrådens besvarelse av spørsmålet den 28.11.23. Foranledningen til spørsmålet var nettsak på Politiforum.no om at to arbeidsledige politifolk har blitt sendt på arbeidstrening hos Nordland politidistrikt i regi av NAV. Spørsmålsstiller opplever at statsråden ikke svarer direkte på noe av det som etterspørres, men i hovedsak gir en generell redegjørelse for hvorfor hun mener det ikke er

regjeringens ansvar at norsk politi befinner seg i en kritisk ressurs- og bemanningssituasjon.

Som nevnt i begrunnelsen for spørsmål nr. 496, har spørsmålsstiller merket seg at statsråden ved gjentatte anledninger har fremholdt at det er forskjellige måter å beregne politidekningen pr. 1 000 innbyggere på, når hun har blitt konfrontert med trenden om fallende politidekning. Spørsmålsstiller ønsker derfor en avklaring på hvilken beregningsmodell statsråden mener er den riktige for å beregne politidekningen, og om hun mener politiutdannede som i regi av NAV gjennomfører arbeidstrening i politietaten skal telle med i beregningen av politidekningen.

Svar:

Ulike land beregner politidekning på ulike måter. Jeg mener vi i Norge teller politiansatte og beregner po-

litidekning på en hensiktsmessig måte i dag. Følgende stillingskategorier telles som polititjenestepersoner: politibetjent, politibetjent 1, politibetjent 2, politibetjent 3, politiførstebetjent, politioverbetjent, lensmann, politistasjonssjef og politiinspektør (i politistillinger).

Politiets statistikk på antall årsverk inkluderer alle faste og midlertidige ansatte, inkludert vikarer, lærlinger, ekstrasjehjelpere, ansatte på åremål og embetsmenn. Personell innbeordret til Utrykningspolitiet, reinpolitiet, internasjonale operasjoner, Politidirektoratet og andre særorgan blir telt der de har sin faste stilling og får utbetalt lønn.

Ansatte i foreldrepermisjon, ansatte på timelønn, ansatte på pensjonistvilkår eller innleide eksterne inngår ikke statistikken. Som politiet opplyser på sine nettsider inngår heller ikke medarbeidere på tiltak fra NAV i statistikken.

SPØRSMÅL NR. 594

Innlevert 4. desember 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 13. desember 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Regjeringspartiene og SV har kalt høstens budsjettenighet for "det grønneste budsjettet noensinne".

Hvor mye utslipp kutter den nye budsjettenigheten i 2024 og frem mot 2030?

BEGRUNNELSE:

I budsjettenigheten mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV som ble presentert 3. desember, er det satt av 10 milliarder kroner til klimatiltak. Norge har forpliktet seg gjennom Parisavtalen til å kutte 55 prosent av utslippene innen 2030. Norske regjeringer har kun klart å kutte litt over 4 prosent av klimagassutslippene siden 1990.

Svar:

Da regjeringen la fram klimastatus og -plan sammen med forslag til statsbudsjett for 2024, anslo vi den tallfestede utslippseffekten av flere tiltak og virkemidler. Disse anslagene viste i all hovedsak effekten av vår politikk på ikke-kvotepfiktige utslipp. Vi anslo at vi vil redusere ikke-kvotepfiktige utslipp med 50 prosent innen 2030.

I budsjettenigheten med SV forsterker vi klimapolitikken. Selv om vi ikke alltid klarer å tallfeste utslippseffekten, vet vi at virkemidlene har klimateffekt. Dette gjelder også den forsterkede klimapolitikken i budsjettenigheten. Det er viktig at vi ikke velger bort gode tiltak i klimapolitikken fordi vi ikke kan tallfeste utslippseffekten av dem.

Vi bevilger 1,5 mrd. kroner til punktutslippsprogrammet i Enova. Dette vil ha effekt på noen av de største punktutslippene i Norge, men vi kan ikke gi et presist nok anslag på den nøyaktige utslippseffekten.

Regjeringen vil følge opp et eventuelt vedtak fra budsjettenigheten om å styrke virkemiddelbruken for nullutslippslastebiler i 2024, og vil komme tilbake til Stortinget med anslag på utslippseffekten på egnet måte.

I klimastatus og -plan for 2024 presenterte vi målrettede satsinger for å fase ut fossile utslipp, blant annet fra veitrafikk. Satsingene skulle gjennomføres med en kombinasjon av ulike virkemidler, herunder utredning av engangsavgifter og støtte til Enova. Det er ikke hensiktsmessig å beregne effekten av alle enkeltvirkemidler som benyttes for å nå den målrettede satsingen. Disse virkemidlene må ses i sammenheng og dimensjoneres slik at vi når målene for utslippsreduksjoner.

I klimastatus og -plan var den anslåtte isolerte effekten av den målrettede satsingen på veitrafikk 2,1 mill. tonn reduserte CO₂-ekvivalenter over perioden 2024–2030. Den økte virkemiddelbruken fra budsjettenigheten for å redusere utslipp fra veitrafikk kan medføre at noen av utslippseffektene kommer tidligere i perioden. Det er usikkerhet knyttet til beregningene.

Det er ikke mulig å kvantifisere utslippskuttene fra videreføringen av Klimasats, fordi utslippskuttene avhenger av hvilke typer prosjekter som det søkes om støtte til og hvilke prosjekter som får støtte. Vi vet imidlertid fra Miljødirektoratets effektivvurdering av Klimasats-prosjektene som ble gjennomført i perioden 2016–2022 at vi kan forvente positiv effekt på både utslippsreduksjoner og omstilling til lavutslippssamfunnet. Miljødirektoratet har kvantifisert utslippsreduksjonseffekten av 692 av 1624 gjennomførte prosjekter i denne perioden, og anslår at disse prosjektene samlet reduserer klimagassutslipp med minst 627 000 tonn CO₂-ekvivalenter akkumulert fram til og med år 2030. I tillegg til de kvantifiserte utslippsreduksjonene kommer utslippsreduksjoner fra de prosjektene som ikke lar seg kvantifisere, og omstillingseffektene for alle prosjektene.

Regjeringen vil følge opp anmodningsvedtak om å fortsette dialogen med industrien for å finne en langsiktig og forutsigbar løsning for CO₂-kompensasjonsordningen som er økonomisk bærekraftig, sikrer forutsigbarhet og som bidrar med utslippsreduksjoner og energieffektivisering i tråd med omstillingsmålet, og komme tilbake til Stortinget med forslag til dette senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.

Klima- og skoginitiativet i Klima- og miljødepartementet støtter skoglands innsats for å redusere avskoging

og føre en mer bærekraftig arealpolitikk. I tillegg arbeider initiativet på internasjonalt plan for å redusere presset på regnskogen.

Denne uken lanserte vi en utbetaling i 2024 til Brasil på ca. 50 mill. dollar for redusert avskoging. Dette tilsvarer direkte betaling for 10 mill. tonn CO₂ reduserte utslipp. Anslagene er konservative, og de reelle utslippsreduksjonene er mest sannsynlig høyere. Dette tilsvarer omtrent 20 000 hektar regnskog i Amazonas. De resultatbaserte utbetalingene har dobbel effekt. I tillegg til å betale for reduserte utslipp brukes midlene av Lula-regjeringen til å gjennomføre sin ambisiøse og effektive handlingsplan mot avskoging, for at de skal nå sitt mål om null avskoging i Amazonas dette tiåret.

Dersom resten av bevilgningen på 1 mrd. kroner brukes på samme vis for å betale for reduserte avskoging i andre land, gir 1 mrd. kroner totalt reduserte utslipp på nesten 20 mill. tonn CO₂. Dette tilsvarer omtrent 40 000 hektar bevart regnskog (eksakte tall vil avhenge av bla hvor mye karbon som er lagret i skogen, og av kronekurs).

Vi arbeider også for å redusere presset på regnskogen på flere måter. Dette er blant annet arbeid med globale råvaremarkeder for kjøtt, soya og palmeolje, støtte til urfolk for å bevare sine skogområder, støtte til gravejournalistikk og til å tilby høyoppløselige satellittbilder av all tropisk skog gratis hver måned. Slikt arbeid er svært viktig for å bidra til en god arealpolitikk og bevaring av skogen på lengre sikt, men er mer krevende å tallfeste. Vårt mål er at Norges arbeid og finansielle støtte skal utløse innsats fra andre og bidra til at skogen tas vare på i alle land med tropisk skog.

SPØRSMÅL NR. 595

Innlevert 4. desember 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 8. desember 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Sett i lys av at russisk høyesterett 30. november avgjorde at den internasjonale LHBTIQ+-bevegelsen skal erklæres som «ekstremistisk», hva vil etter statsrådets syn være fordelene og ulempene ved å utstede visum til russiske menneskerettighetsforsvarere, journalister, advokater og andre utsatte personer?

BEGRUNNELSE:

Russisk høyesterett avgjorde torsdag 30. november at den internasjonale LHBTIQ+-bevegelsen skal erklæres som «ekstremistisk». Det betyr i praksis at en tilknytning til LHBTIQ+-bevegelsen legges til listen over hva som kan utløse tiltale for ekstremisme i Russland. Med dette risikerer personer og organisasjoner som støtter skeives grunnleggende menneskerettigheter fengselsstraff i opptil 12 år.

Mina Skoen, seniorrådgiver i Helsingforskomiteen, uttalte samme dag til VG at det har blitt dramatisk verre for skeive i Russland de siste par årene. Hun frykter at lovendringen i praksis vil gjøre at alle skeive blir betraktet som kriminelle. Videre frykter hun at den vil bli brukt vilkårlig til å stilne regimekritikere, og til å skape frykt i LHBTIQ+-bevegelsen. Den vage ordlyden gir myndighetene vide fullmakter for hvordan loven skal anvendes.

Putin har selv flere ganger tatt til orde for det han kaller «familieverdier». Da han holdt sin store tale den 31. september 2022, samme dag som Russland annekterte fire ukrainske regioner, gikk han til et voldsomt angrep på skeives rettigheter i Vesten, og lovet at det aldri skal bli slik i Russland. Putin sa blant annet at Vesten har gått til

«en radikal fornektelse av moralske normer, religion og familie».

Helsingforskomiteen har ved flere anledninger advart om at Norges restriksjoner i å utstede visum til russiske menneskerettighetsforvarere, journalister, advokater og andre utsatte personer, gjør det farligere å jobbe for et fritt og demokratisk Russland. Norske visumregler gjør at de ikke får mulighet til å reise ut av landet i kortere perioder

av hensyn til egen sikkerhet. De kan heller ikke delta i internasjonale fora hvor deres prekære situasjon diskuteres.

Berit Lindeman, generalsekretær i Helsingforskomiteen, mener norske myndigheter må gjøre det de kan for å bistå menneskerettighetsforvarere og skeive i Russland. Lindeman uttaler at de tar en enorm personlig risiko ved å jobbe for at skeive skal kunne leve frie og verdige liv og ikke bli fengslet.

Svar:

Et sentralt vilkår for utstedelse av Schengen-visum er at søkeren har til hensikt å returnere til hjemlandet ved visumtidens utløp. Dette innebærer at en søknad om visum skal avslås dersom søkerens primære formål med reisen er å søke beskyttelse i Norge eller i et annet Schengen-land. Utlendingsloven har i tillegg regler om utstedelse av nasjonalt visum av humanitære hensyn. Heller ikke denne ordningen har som formål å legge til rette for innreise der søkeren primært ønsker beskyttelse i Norge. Dersom norske myndigheter skulle gi visum til alle utlendinger som kan ha et beskyttelsesbehov, ville det fått store konsekvenser for innvandringen til Norge.

SPØRSMÅL NR. 596

Innlevert 4. desember 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 12. desember 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch

Spørsmål:

17. november 2023 uttalte statssekretær Oddmund Hoel til NRK, at foreslått tilskudd til studentsamskipnadens velferdstilbud statsbudsjett for 2024 er på omtrent samme nivå som i 2020, før pandemien.

Hvilke tallgrunnlag legges til grunn for statssekretærens uttalelser?

BEGRUNNELSE:

Studentsamskipnadens velferdsarbeid er viktig for å legge til rette for at studentene skal kunne gjennomføre studiene og utjevne forskjeller. Velferdsarbeidet bidrar til lik rett til utdanning for alle, noe som er viktig for den enkelte og for oss som samfunn. Studentsamskipnadene har gjennom mange år opparbeidet erfaring og kompetanse om studentenes livssituasjon og utfordringene den gir. I statsbudsjettet for 2020 ble det foreslått av regjeringen å sette av 74 millioner kroner til studentsamskipnadens

velferdstilbud. Dette ble vedtatt av Stortinget. I Statsbudsjettet 2024 er det foreslått 69 400 000 kr. Dette er en nedgang på nesten 5 millioner kroner. Siden januar 2020 har prisene økt med 17,8 prosent. Dette er en realnedgang på 17 700 000 kr. Det er med disse tallene vanskelig å se grunnlaget statssekretæren har for å gi en slik uttalelse til NRK.

Svar:

Statssekretær Oddmund Hoel uttalte seg til NRK basert på Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon for de aktuelle år (2020 og 2023). Budsjettallene omfatter ikke bare det direkte tilskuddet til samskipnadens velferdstilbud, men inkluderte også tilskudd til andre organisasjoner (NSO, ISU, ONF m.fl.).

SPØRSMÅL NR. 597**Innlevert 4. desember 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 8. desember 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

I tråd med arbeidsvilkårsdirektivet vil regjeringen korte ned fristen for når skriftlig arbeidskontrakt skal være på plass, jf. aml. § 14-5, fra dagens 1 måned til 7 dager etter arbeidsforholdets oppstart.

Når planlegger regjeringen å la lovendringene tre i kraft?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen vil følge opp arbeidsvilkårsdirektivet fra EU og korte ned fristen for når skriftlig arbeidskontrakt skal

være på plass, jf. aml. § 14-5, fra dagens 1 måned til 7 dager etter arbeidsforholdets oppstart. Det er bra.

Svar:

Regjeringen planlegger at lov om endringer i arbeidsmiljøloven og statsansatteloven (tydelige og mer forutsigbare arbeidsvilkår) skal tre i kraft 1. juli 2024. Departementet kan gi overgangsbestemmelser, jf. lovvedtaket.

SPØRSMÅL NR. 598**Innlevert 4. desember 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 13. desember 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan samferdselministeren leggje fram kva som er tatt inn totalt i flypassasjeravgift frå 2021 og til i dag, og korleis dette slår ut på risikoen for nedleggelse av flyplasser, med bakgrunn i at ministeren sjølv har vist til at dette er konsekvensen av flypassasjeravgifta?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren påstod i debatt i helgemorgen på NRK sist søndag, at flypassasjeravgiften hadde tidligere vore grunnlag for at ein flyplass vart lagt ned.

Det er som kjent eit faktum at FrP sørget for å få fjerna denne flypassasjeravgiften, og det er eit kjent faktum at dagens samferdselsministre og regjering har innført på nytt denne avgifta, som rammer ifølge samferdselsministeren flyplassane landet rundt.

Avinor sliter økonomisk etter at dagens regjering strammet inn på taxfreeordningane og reinnføring av flypassasjeravgifta, tapa er store økonomisk. Det blir vist til at dette i tillegg til flypassasjeravgiften samt regjeringa sin politikk som rammer alt av næringsliv og vanlige folks

lommebok, er det som fører til færre som bruker flyplassane og færre som flyr.

Svar:

Flypassasjeravgiften ble innført 1. juni 2016 og beregnes for passasjerer som flyr fra norske lufthavner. Avgiften skal skaffe staten inntekter, men den kan også ha en klimaeffekt ved at den reduserer etterspørselen etter flyreiser. I 2019 ble flypassasjeravgiften lagt om i mer miljøvennlig retning, ved at det ble fastsatt ulike satser for flyvninger innad i Europa og ut av Europa.

Da pandemien inntraff i mars 2020, ble flere avgifter midlertidig opphevet for å lette den økonomiske belastningen for flyselskapene som havnet i en akutt økonomisk krise. Flypassasjeravgiften var en av disse. Flypassasjeravgiften var dermed midlertidig opphevet i perioden januar 2020 - juni 2022, og dette var det tverrpolitisk enighet om i en ekstraordinær situasjon.

I andre halvdel av 2022 ble det innbetalt om lag 0,8 mrd. kroner i flypassasjeravgift. Fra januar til oktober 2023 er det innbetalt om lag 1,7 mrd. kroner. Selv om det er flyselskapene som betaler avgiften, er det rimelig å anta

at en del av avgiften veltes over i prisen på flybilletter. I hvilken grad avgiften veltes over i billettprisene, om avgiften reduserer etterspørselen etter flyreiser og hvordan rutetilbudet påvirkes, avhenger av markedsforholdene. Flere andre europeiske land har også flypassasjeravgift. Blant våre naboland har Sverige flypassasjeravgift, mens det i Danmark er varslet innføring av flypassasjeravgift i 2024.

I Hurdalsplattformen slås det fast at regjeringen vil opprettholde eksisterende lufthavnstruktur og videreføre

og styrke Avinor-modellen for å drifte og videreutvikle flyplasser i hele landet. Videre har regjeringen nylig gjort det klart at den økonomiske situasjonen til Avinor ikke skal føre til nedleggelse av flyplasser. Regjeringen vil komme med tiltak som sikrer at passasjerer og flyselskaper fortsatt får et godt tilbud over hele landet. Blant tiltakene som vil vurderes, er en ytterligere økning i lufthavnavgiften fra 2024 til 2025 og en reduksjon i flypassasjeravgiften.

SPØRSMÅL NR. 599

Innlevert 4. desember 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 11. desember 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har samferdselsministeren "abdisert" overfor resten av regjeringa, når han tillater at vedlikeholdet av norske veier blir redusert i statsbudsjettet for 2024, med kraftig auke av vegvedlikeholdsetterslepet, noko som kan føre til enda ein auke i antall dødsulykker og alvorlige ulykker på norske veier, og kor mange liv skal måtte gå tapt før regjeringa begynner å prioritere tilstrekkeleg vedlikehold av riks og fylkesvegnettet samt rassikring?

GRUNNGJEVING:

Regjeringen satsar ikkje på trygge veier i årets statsbudsjett, og vedlikeholdet av veiene går faktisk ned, i ei tid der ant dødsulykker og alvorlige ulykker på norske veier øker. Vegvedlikeholdsetterslepet blir vist til av regjeringa sjølv, å auke med heile 1,2 milliard kr i 2024. Fylkesveiene står også for en sto del av dødsulykker og dei alvorlige ulykkene og fylkene har fått reelle kutt i sine budsjett slik at vedlikehold av veiene blir kuttet der også.

Svar:

Eg viser til svaret eg gav representanten Frank Edvard Sve på spørsmål 5 i Stortingets spørjetime onsdag den 15. november 2023.

Regjeringa satsar på å ta vare på vegane våre. I forslaget til statsbudsjett for 2024 har vi foreslått å løyve 9,7 mrd. kr til drift og vedlikehold av riksvegar. Samla sett er det sett av meir pengar til drift og vedlikehold av riksvegar i budsjettforslaget for 2024 enn det som blei løyvd i saldert budsjett for 2023. Løyvinga har ein anslått fordeling på 6,6

mrd. kr til drift og 3,1 mrd. kr til vedlikehald. Midla sett av til vedlikehald er foreløpig ikkje fordelt på enkeltprosjekt.

Med budsjettforslaget er det lagt til grunn at vedlikeholdsetterslepet på riksveg blir redusert med om lag 100 mill. kr i 2024. Ved berekning av reduksjonen av vedlikeholdsetterslepet på riksveg må man ta med løyvingane på fleire budsjettpostar. I tillegg til løyvingane til drift og vedlikehald av riksveg på kap. 1320 Statens vegvesen, post 22 Drift og vedlikehald av riksvegar, kjem òg løyvingane til fornying og mindre investeringstiltak på riksveg, spesielt til tunneloppgraderingar, både på post 29 OPS-prosjekt og post 30 Riksveginvesteringar.

At regjeringa prioriterer drift og vedlikehald, viste vi òg i revidert statsbudsjett, der budsjettet blei styrka med til saman 1,2 mrd. kr utover den styrkinga som alt låg inne i det opphavelge budsjettet, slik at vi fekk ei rekordhøg satsing på drift og vedlikehald av riksvegane i 2023.

Eg meiner at vi samla sett frå regjeringa har levert eit godt balansert vegbudsjett i forslaget til statsbudsjett for 2024. Det er eit vegbudsjett som leverer godt på mange viktige område, mellom anna på trafikktryggleik, oppstart av nye store riksvegprosjekt, mindre investeringar inkludert skredsikringsprosjekt og midlar til drift og vedlikehald. Vi har òg foreslått å styrke fylkesøkonomien med ein auke på 1,3 mrd. kr i dei frie inntektene til fylkeskommunane. Dette kan fylkeskommunane prioritere å bruke mellom anna på fylkesvegane sine.

SPØRSMÅL NR. 600**Innlevert 4. desember 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 8. desember 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kva endra seg i dei faktiske forhold for offshorenæringa mellom fredag 1. desember og laurdag 2. desember som gjorde at regjeringa endra syn på behovet for tapsavsetning knytt til moglege tap under Alminneleg garantiordning i Eksfin?

GRUNNGJEVING:

I Prop. 117 S (2019-2020) vart det løyvd 10 mrd. kroner til å dekke moglege tap under Alminneleg garantiordning i Eksfin (tidl. GIEK). Dette var særleg knytt til dystre utsikter for fleire større engasjement innan offshore.

I ulike budsjettdokument som har blitt lagt fram for Stortinget sidan den gong har det ikkje blitt gitt informasjon om at denne risikovurderinga har endra seg. Seinast i Prop. 30. S (2023-2024) (Nysalderinga) som vart fremma i statsråd 1. desember stod det ingenting om eventuelle endringar i dei faktiske forhold som skulle tilseie at denne tapsavsetninga kan reduserast for inneverande år.

Dagen etterpå, laurdag 2. desember kl. 20.29, sendte leiar i Stortingets finanskomite, Eigil Knutsen ein e-post til finansdepartementet sitt postmottak, med spørsmål om kva som er status for risikoen i den aktuelle porteføljen. Kl. 23.07 same kveld kunne statssekretær Ellen Reitan i ein e-post opplyse om følgjande:

"Markedsforholdene og utviklingen i bransjene som Eksfin er eksponert overfor har bedret seg betraktelig det siste året. Resultatet av Eksfins tapsbegrensende arbeid har vært vesentlig bedre enn det var forventet å ville bli for bare få år siden. Et oppdatert anslag fra departementet, hvor det blant annet er tatt hensyn til utviklingen i risikoen i porteføljen til Eksfin, tilsier at denne tapsavsetningen kan reduseres med 7-9 mrd. kroner."

Nysalderinga av budsjettet skal gi Stortinget oppdatert informasjon rundt dei løyvingane som er gjort i budsjettet, og er staden der eventuelle justeringar skal gjerast dersom det er mindrebehov samanlikna med vedteke budsjett. Informasjonen og anslaga skal vere det mest oppdaterte departementet sit med.

Det er ønskeleg å høyre finansministeren gjere greie for kva for nokon av endringane statssekretær Reitan viser til i sin e-post til leiaren i Stortingets finanskomité som departementet vart gjort merksame på i tidsperioden mellom fredag 1. desember og laurdag 2. desember. Det er særleg interessant å vite når finansdepartementet vart gjort kjent med den positive marknadsendringa i den aktuelle bransjen det blir vist til, når ein vart gjort kjent med dei positive resultatata av Eksfin sitt tapsavgrensande

arbeid, og når det oppdaterte anslaget vart gjennomført i departementet.

Svar:

Det er ikke uvanlig at det i forbindelse med budsjettforhandlingene på Stortinget etterspørres ny informasjon, herunder om anslag, utbytter mv. Stortinget som bevilgende myndighet står fritt til å legge denne informasjonen til grunn for sine vedtak. I budsjettforlikene under regjeringen Solberg kom det for eksempel ny informasjon om grunnlag for økt utbytte fra ulike statlige selskaper.

Markedsforholdene og utviklingen i bransjene som Eksfin er eksponert overfor har bedret seg gradvis over tid. Det gir grunnlag for å redusere tapsavsetningen i Alminnelig garantiordning. Et oppdatert anslag fra NFD hvor det blant annet er tatt hensyn til utviklingen i risikoen i porteføljen til Eksfin, tilsier at denne tapsavsetningen kan reduseres med 7-9 mrd. kroner. Av den gjenstående fordringsporteføljen til Eksfin på 19,5 mrd. kroner tilsier prognosen at 10,9 mrd. kroner vil nedbetales frem mot 2028. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til hvor mye Eksfin gjenvinner av de resterende 8,6 mrd. kronene og inntektene fremover. Det jobbes med utgangspunkt i en hypotese om at resterende tapsavsetning vil kunne trekkes tilbake i løpet av 2024.

Det har over tid vært dialog mellom Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet om behovet for den nevnte tapsavsetningen i Eksfin. Siste kontakt i denne dialogen var lørdag 2 desember der NFD ble forelagt spørsmål fra Stortinget og svarte at tapsavsetningen kunne reduseres med 7-9 mrd. kroner.

